הארץ

1.50 ש"ח יום ה' י"ב באב תשמ"ז, 7 באוגוסט 1987 VOL. 68/20755 AUGUST 7 1987

"שובו בריונים"

שוב תקפו אברכים מישיבת "שובו בנים", חיילות, בעת מלוי תפקידן בירושלים.

שוב העזו בריונים אלה, אשר אינם משרתים בצה"ל, לפגוע בלובשי מדים, העושים ימים כלילות באבטחת שלום הציבור.

במקום לשים קץ לתעלולי ה־חרדים ברחובות הערים, מתחרות ביניהן שתי המפלגות הגדולות על חסדי ש"ס ואגודת ישראל ומפ־קירות את תופש הפרס ואת אופיה הנאור של המדינה.

כפתרון ראשוני לאבסורד — יש לגייס את בני הישיבות לצבא.

שינוי מפלגת המרכז

משפחת רגב יצאה מאלפי־מנשה לטיול בחו"ל אך בקבוק תבערה כ־300 מטר מביתה קטע המסע

צה"ל יקים 5 נקודות פיקוח בכביש אלפי מנשה־קלקיליה

הרמטכ"ל: צה"ל יפגין נוכחות רבה יותר בשטח ● לקחי תקרית השלכת בקבוק התבערה יוישמו גם בעוד אתרים בכבישי יהודה ושומרון; כבישים יורחבו וייעשו סביבם סידורים בטחוניים ● מנשה רגב: אש פרצה באוטו ואחזה בחלק העליון של אשתי; הוצאתי אותה וגילגלתי אותה לתעלה ● זעם ותסכול באלפי מנשה; התושבים קוראים להקים בעצמם משמר אזרחי

מאת נדית אמיתי, אודי ניר וראובן פדהצור
סופרי "הארץ"

צה"ל יקים נקודות פיקוח קבועות בקטע הכביש שבין אלפי מנשה לבין קלקיליה, לצורך שמירה על בטחון תנועת כלי הרכב במקום. כך מסר אתמול הרמטכ"ל דן שומרון לשר הביטחון. לקחים שיופקו מתקרית של השלכת בקבוק התבערה על מכוניתה של משפחת רגב מאלפי מנשה יוישמו גם באתרים אחרים בכבישי יהודה ושומרון. כבישים יורחבו, וייעשו סביבם סידורים בטחוניים מיוחדים.

ככל הידוע בכוונת צה"ל להקים כמה עמדות קבועות — כנראה חמש — בין קלקיליה לאלפי מנשה, אשר ישמשו את החיילים כנקודות יציאה לפעי־לות הבטחון השוטף.

הרמטכ"ל רמז על אפשרות זאת, כשאמר אתמול בשיחה עם כתבים צבאיים, כי "חלק מהסיורים באיזור הפיגוע ייצאו בזמן הקרוב ממקומות בשטח".

בהתייחסו לטענות המתיישבים על כך שאין מבינים בצה"ל את בעיית הבטחון בשטח, אמר הרמטכ"ל: "אנחנו בקשר הדוק עם המתיישבים. אני לא חושב, שהם מתכוונים באמת לכך".

הרמטכ"ל גילה כי נתגלה מקום המארב של המחבלים שה־טילו את בקבוק התבערה, אך עדיין לא עלו על עקבותיהם.

לדברי רב אלוף שומרון, קשה להסביר את העליה במספר הפי־גועים שחלה בימים האחרונים. "גרף הפעילות עולה ויורד, ואנו נשתדל להוריד את הפעילות לרמה נסבלת. נסבלת, מבחינת האמצעים המשאבים שישראל משקיעה במלחמה בטרור, מלחמה שלנו עמדה לנוכחים מזה".

הרמטכ"ל הדגיש כי ישנם יותר גירושים ומעצרים מבעבר.

בקבוק התבערה שגרם

עירנה רגב מאלפי־מנשה, שנפגעה אתמול מבקבוק־תבערה, בטי־פול רפואי בבית החולים. (צילום: עוזי קרן)

לפציעתם של עירנה ומנשה רגב מאלפי מנשה הושלך מגבעה הני־מצאת בקרבת כ־300 מטרים מפתח הישוב. התקרית אירעה סמוך לצומת האבלה, שבה נורק לפני ארבעה חודשים בקבוק תבערה קטלני על מכוניתה של משפחת מוזס מאלפי מנשה, וגרם למותם של האם עופרה ובנה הפעוט טל.

כשהגיעו לקטע הכביש המבתר גבעה גבוהה, הושלך בקבוק התבערה אל מכונית ה"פיאט" שבה נסעו. הבקבוק חדר מן החלון האחורי, התלקח, ואש אחזה במכונית.

אש פרצה באוטו

"הרגשתי מין 'פוף' כזה, ואש פרצה באוטו", סיפר אתמול מנשה רגב (47) בבית החולים "מאיר" בכפר סבא. "יצאתי ראשון מהמכונית. אשתי קצת התבלבלה בתוך האוטו. ראיתי אותה עם אש, שאחזה בחלק העליון של הגוף. פתחתי את הדלת, הוצאתי אותה, וגילגלתי אותה לתעלה..."

עירנה ומנשה רגב יצאו אתמול מאלפי מנשה בשעה 6.30 בבוקר, בדרכם לנמל התעופה, לטיול באירופה. כ־300 מטרים אחרי צאתם מהישוב.

מרביתם של עדי ראייה להשלכת הבקבוק הצביעו על מכוניתם של בני הזוג רגב, עולה כי הפגיעה בעירנה רגב היתה עלולה להיות חמורה בהרבה, לולא היה החלון האחורי של המכונית סגור.

החומר הדליק שהיה בתוך בקבוק התבערה נשפך כנראה ברובו על דופן המכונית, משום שהחלון היה סגור. הבקבוק ניפץ אמנם את החלון וחדר למכונית, אך בשלב זה היתה בו כמות קטנה של חומר דליק.

(סוף בעמוד 9)

יום שני של הפגנות

2 נפצעו קל מירי חיילים בהפגנה בשכם

מאת אודי ניר
סופר "הארץ"

גם אמש היתה הפגנה אלימה של צעירים בעיר שכם, שבי מהלכה נפצעו שניים מה־מפגינים מירות חיילי צה"ל. הפצועים, איבראהים אבו־דרייב (13) ועטא אל־ערבורי (18), הועברו לבית חולים של הת־אחות הצעירים בשכם. משם נמסר כי מצבם קל, והם סובלים מפצעי ירייה ברגליהם.

ההפגנה דומה אירעה בשכם שלשום בערב, וגם בעקבותיה נפצע צעיר שהשתתף בה.

שתי ההפגנות, אתמול ושל־שום, נשאו אופי דומה. עשרות צעירים התארגנו, קראו סיס־מאות והבעירו צמיגים. כשהגיעו למקום חיילי צה"ל במטרה לפזרם, המפגינים הסתירו עי־ליהם אבנים, בקבוקים ריקים והיסות מתכת.

החיילים השתמשו בראשונה בו מוסיע הכבודי, כמו כדי לפזר את המפגינים, אך ללא הועיל, ואז החיילים נאלצו לירות בכיוון רגליהם של הצעירים.

(סוף בעמוד 9)

עתונאי הטלוויזיה מאיימים: הערב נשבית את השידורים

פורת: אם ישבתו השידורים — אשלח מיד את כל העובדים הביתה ואכנס את מליאת רשות השידור במגמה להכריז על השבתת מגן

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

שידורי הטלוויזיה הערביים ישבתו היום שוב ככל הנראה ל־8 שעות, בין השעות 4 ו־12 בלילה, לפי החלטת האיגוד הארצי של הע־תונאים במסגרת מאבקי השכר המתנהלים בין העיתונאים ברשות השידור להנהלה.

היום יתכנס בצהריים מטה מאבק השכר, המורכב מנציגי האיגוד הארצי של העיתונאים וועד הע־תונאים ברשות השידור, על מנת לקיים דיון סופי בהחלטה אם

(סוף בעמוד 9)

צ'ארלי היל "המכיר היטב את הנושאים שבמחלוקת ואת האנשים בישראל" מגיע מחרתיים

מרפי: הסורים סבורים שיש מקום למשא ומתן דו־צדדי עם ישראל

עוזר מזכיר המדינה לאחר דיון עם עמיתו הסובייטי פוליאקוב: הסובייטים מודים, כי יש מגוון נושאים המחייבים דיון בילטראלי בין הצדדים ואינם יכולים להידון במסגרת בינ"ל ● שרי העבודה סיכמו כי יחדלו מלעסוק בפירוק הממשלה ויתמקדו בהסברה למען הוועידה ● פרס: אני מאחל לשמיר הצלחה במו"מ ישיר אך אינני רואה שיהיו לו שותפים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הסורים סבורים שיש מקום למו"מ דו־צדדי עם ישראל, והסובייטים מו־דים, כי יש מגוון גדול של נושאים המחייבים דיון בילטראלי בין הצד־דים, ואינם יכולים להידון במסגרת בינלאומית.

כך גילה אתמול עוזר מזכיר המדינה האמריקאי, ריצ'רד מרפי, בשידור בינלאומי של סוכנות המידע האמריקאית. מרפי אמר כי הדיון שקיים עם עמיתו הסובייטי, ולאדימיר פוליאקוב, היה "הענייני ביותר מבין אלה שקיימו עד כה". הסובייטים גילו התעניינות רבה, ושאלו רבות, ולא נוצר מצב שבו צד אחד מרצה לשני את עמדותיו.

מרפי פירט ואמר כי הנושאים הבילאטראליים הם שיחות ישר־אל–ירדן, ישראל–פלשתינים, סורי־ה–ישראל וכו'. עם זאת הוסיף כי עם הסורים יש לקיים עדיין דיונים מפורטים יותר כדי לעמוד על עמדתם. אשר לשיתוף אש"ף, אמר מרפי כי מאחר שאין אף מנהיג ישראלי המוכן לשבת עם אש"ף, יש למצוא נוסחה שתאפשר שיתוף פלשתינאים אמינים.

היל — בדיקה עמוקה ושקטה מזרחיים עמד להגיע לישראל צ'רלי היל, יועצו של מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, האמור להיפגש עם שמיר ופרס. לדברי שולץ, היל נשלח "משום שהוא מקורב אלי, ומכיר היטב את

(סוף בעמוד 9)

אלוף לפידות ואל"מ סלע: עתה מחייכים

בטקס שנערך אתמול בטרבלה לבטחון לאומי הופיעו, מחייכים, מפקד חיל האוויר היוצא, אלוף עמוס לפידות (מימין) ואל"מ אביאם סלע. שמותיהם של השניים נקשרו, כזכור, לפרשת פולארד. (צילום: עוזי קרן)

הסכם סודי בין יוון והמחבלים: התארגנות ביוון תמורת אי־פיגוע

פרטי ההסכם הגיעו לידי שירותי ביון מערביים, העוקבים בדאגה אחרי התבססותם של ארגוני מחבלים באירופה ● ההסכם נחתם עם ארגונו של אבו־נידאל או ארגון ג'יבריל

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

ממשלת יוון הגיעה להסכם עם ארגון מחבלים פלשתינאי, לפיו יקבל הארגון יד חופשית לפעילות של התארגנות לוגיסטית והכנת תו־כניות בתחום יוון, והתמורה יימנע מלבצע פיגועים בארץ זו.

פרטי הסכם סודי זה הגיע לידי שירותי ביון מערביים העוקבים בדאגה אחרי התבססותם של ארגוני מחבלים על אדמת אירופה.

לפי אחת הגירסאות נחתם ההסכם עם ארגונו של אבו־נידאל, בעוד גירסה אחרת מדברת על הסכם בין הממשלה היוונית לבין ארגונו של אחמד ג'יבריל.

עמדתה האוהדת של הממשלה היוונית לארגוני המחבלים ידועה זה זמן רב, אולם חתימת הסכם מהווה שינוי מהותי במדיניות.

יש לציין כי קפריסין, שבלטתר־ יתה מקורבים ליוון במידה רבה, מהווה בסיס התארגנות חשוב של ארגוני מחבלים פלשתינאיים. השל־טונות הקפריסאיים מעלימים עין מפעילותם של ארגונים אלה.

נסים מופתע מהפרסומים האחרונים על עיסקת חבילה: הנושא כלל לא נדון

עובדי המתכת והאלקטרוניקה: גם אנו רוצים קיצור שעות עבודה כמו במיגזר הציבורי

מאת יונתן שרמן ויהודית וינקלר סופרי "הארץ"

כל נושא עיסקת החבילה הודר מהפרק — כך הבהיר אתמול השר נסים לראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים שנפגש עימו אתמול בתל אביב. נסים אמר למעסיקים, כי הוא מופתע מהפרסו־מים האחרונים על משא ומתן בנושא עיסקת חבילה חדשה עם ההסתדרות וכי נושא זה אינו נדון כעת.

יחד עם זאת, נושא חוק יציבות המחירים והצמדת המוצרים מהפיקוח עלה לדיון תשיא לשכת התיאום, דב לאוטמן הבהיר לנסים, כי המעסיקים מוכנים לדון עם האוצר על נושא יציבות המחירים, תוך הוצאת התעשייה מהפיקוח המחירים, למעט מונופולים.

לאוטמן הבהיר עוד, כי המעסיקים מוכנים לדון במסגרת הסכמי השכר על נושא הסכם תוספת היוקר יחד עם נושא יציבות המחירים במסגרת הסכם שכר לשנ־תיים ועל כן המעסיקים מבקשים להקדים את הדיון על הסכמי השכר כבר לשנה זו ולא להמתין לפקיעת ההסכם הנוכחי בשנה הבאה.

בנוגע לנושא 5 ימים עבודה, לאוטמן הבהיר לשר האוצר את עמדת המעסיקים. לדברי לאוטמן המעסיקים לא יתנגדו לנושא הנהגת 5 ימי עבודה בתנאי שתהיה הסכמה עם ההסתדרות והאוצר להעברת הנושא לבדיקה של ועדה מקצועית, שתבדוק את הנושא כולו ואת השל־כות המעבר על המשק הציבורי והעיסקי.

השיחה בין הצדדים ארכה שע־תיים וחצי וצפוי כי המגעים, בין הצדדים ימשכו גם בשבוע הבא.

מצפים לתגובה

ראשי ההסתדרות מצפים לתגובה בשיחות עם האוצר בראשית השבוע הבא לכשיתחדש המשא ומתן על הסכם "השכר" במיגזר הציבורי"

(סוף בעמוד 9)

משאל פור"י — מיוחד ל"הארץ"

39.9 אחוזים למערך, 25.8 אחוזים לליכוד — אילו נערכו כיום בחירות

שיעור המצהירים כי יצביעו מערך גבוה ב־2.8% ממספר תומכיו לכנסת ה־11; שיעור תומכי הליכוד נמוך ב־6.1% ממספר תומכיו לכנסת ה־11; התמיכה בדתיים ירדה מ־11.4% ל־9.3%

המשאל מגלה סימני התאוששות ושעור המצהירים כי יצביעו בעד המערך אילו נערכו עתה בחירות לכנסת — עולה ב־2.8 אחוזים על מספר המצביעים עבור בבחירות לכנסת ה־11. לעומת זאת נמוך שעור המצהירים כי יצביעו בעד הליכוד ב־6.1 אחוזים ממספר המצביעים עבור בבחירות לכנסת ה־11. אלו מימצאיו של משאל הבחירות של מכון פור"י, שבוצע בהזמנת "הארץ" בין ב־20 ל־23 ביולי.

חלק ניכר מהקולות שאבדו לליכוד עברו למפלגות הקטנות הנוטות לליכוד, ובעיקר למפלגת "התחיה".

עורך המחקר, מנהל פור"י רפאל גיל, מציין, כי רק 59.5 אחוזים ממצביעי הליכוד לכנסת ה־11 חוזרו והצהירו, כי יצביעו גם הפעם בעד הליכוד. 7.5 אחוזים ממצביעי הלי־כוד לכנסת ה־11 הצהירו, כי יצביעו הפעם בעד המערך לעומת 2.0 אחוזים ממצביעי המערך לכנסת ה־11 שהצהירו, כי יצביעו הפעם בעד הליכוד.

שעור הנמנעים עומד עתה על 22.5 אחוז מכלל הנשאלים שנמנעו מלומר בעד מי יצביעו. מהם 14.3 אחוז אמרו ש"אינם יודעים" למי יצביעו ו־8.2 אחוזים סרבו לומר בעד מי יצביעו.

המשאל הקיף מדגם מייצג של 1200 איש ואשה, בני 18 ומעלה, בעלי זכות בחירה באוכלוסיה הי־הודית, שרואיינו בראיונות אישיים בכל רחבי הארץ, תוך שמירת פרטיות מלאה.

להלן תוצאות המשאל (באחוזים)

תוך השוואה לתוצאות הבחירות לכנסת ה־11:

	משאל	כנסת 11	שעור השינוי
מערך	39.9	37.1	+ 2.8
נוטים למערך	7.8	5.1	+ 2.7
ליכוד	25.8	31.9	- 6.1
נוטים לליכוד	9.7	5.2	+ 4.5
דתיים	9.3	11.4	- 2.1
אחרים	4.4	6.4	- 2.0

חדוה אלמוג — קצינת ח"ן ראשית מראש־השנה

מאת לאה פירת
ויהודית קבולר

אל"מ חדוה אלמוג עומדת להי־כנס לתפקידה כקצינת ח"ן ראשית הורשה של צה"ל בערב ראש השנה, עם פרישתה של תת־אלוף אמירה דותן מצה"ל.

אלמוג, בעלת תואר אקדמאי, בוגרת המכללה לביטחון לאומי, שי־משה בעבר כסגנית קצינת ח"ן ראשית קודמת, דליה רז, כן היתה קצינת ח"ן של הנח"ל ומפקדת בה"ד 12.

כרגע שוהה אל"מ אלמוג בחו־פשת לידה לאחר לידת בתה השני. מפקדת בה"ד 12, נחמה סט, שהיתה בעבר אחת המועמדות להתפקיד קצין ח"ן ראשית, פורשת מתפקידה.

בתשובה לשאלת סופרת "הארץ" אמרה תת־אלוף אמירה דותן כי טרם גיבשה את תוכניותיה לחיים האזרחיים אך היא שוקלת פניה ללימודים.

הארץ חדשות

מתפרסם היום בעמודים

חלק א' 11
חלק ב' 9
חלק ג' 1 — 12

עורך את העמוד: בועז שפירא

שוק ההון

נטיה לעליות

מאת יהודה שרוני

בנק ישראל יציים ביום א' 35 מי־ליון שקל באמצעות שתי סדרות של אגרות חוב. הבנק השלים אתמול בהצלחה גיוס 50 מיליון שקל, באגרות שנמכרו מעל למחירי המינימום. חברת קדם כימיקלים השלימה אתמול בהצלחה גיוס 1.1 מיליון דולר בזירות ערך, כשל הנפקה נרשם ביקוש כולל של 2.2 מיליון דולר.

בשוק המניות נרשמה אתמול מגמה מעורבת עם נטיה לעליות.

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב'1:

מאבק איתנים בדהלילים
א. שוייצר

עוד הערות על המצב
יואל מרקוס

זה האיש
מתי גולן

בטחון ללא יעדים
זאב שיף

חזרה לדוקטרינת בגין
דן מרגלית

עמ' ב' 2

שיחת השבוע עם עודד טל, על בנו רון ז"ל שנפל השבוע בעזה
אורית גלילי

הקשר האמריקאי
צבי בראל

עמ' ב' 3

עזה כמוות
אודי ניר

קצת שכל והרבה מזל
רומן פריסטר

רוטשילד בעל החלומות
אריה לביא

קרן הצבי של להט
חיים הנדוורקר

עמ' ב' 4

אש במבה
להמונד

פוליטיקת האיידס
ניוזוויק

גיהנום הקיץ
שפיגל

עמ' ב' 5

וואקאנס מתחת למטריה
יואב סוקר

כספת
נומיה שטרסלר
יהודה שרוני
יונתן שרמן

עמ' ב' 7—6:

תרבות וספרות

עמ' ב' 8:

הטלוויזיה של השבוע
הדה בושס

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: חם באופן כבדים, הביל במישור החוף.

הטמפרטורות:

● ירושלים: 23–34.
● תל־אביב: 27–32.
● חיפה: 28–33.
● באר־שבע: 25–37.

הגולן 25–38, צפת 28–37, טבריה 28–41, נתב"ג 25–37, שומרון 26–33, ירידו 28–41, אילת 29–44.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6185	+0.0012
נוסעים	1.9235	+0.0015
שחור	1.6700	—

שער הסל

יציג	1.6706	+0.0005

בגליון זה 34 עמודים בצירוף 40 עמודי מוסף העיתון מופיע ב־3 חלקים

דירה במגדל אשדר עכשיו למי שקורא נכון את המצב

אם אתה קורא נכון את המצב,
אתה ודאי מבין שבאי לך להחלים על החלטת דירוך־ עכשיו.
לפני שתהיה עלית מחירים, לפני שלא יוואר לך דירות.
אם אתה קורא נכון את המצב,
כדאי לך מאוד לקנות דירה במגדל אשדר.
16 קומות של איכות מעולה ראשונה, דירות מרווחות: מפוארות ובריות.
בסטנדרט גבוה ביותר של אשדר, חברת הבניה הפרטית הגדולה בישראל.
ומה הרבה יותר מצריך לראות.
אם אתה קורא נכון את המצב, כדאי לך לבוא עכשיו.

שעות הביקור בדירה לדוגמא:
בימים א'־ה' בין השעות 10.00־15.00 ו־16.00־19.00
ביום ו' בין השעות 09.00־13.00
ובשבת בין השעות 10.00־16.00
מגדל אשדר, ארלוזורוב פינת דרך חיפה (הכניסה מרחוב הלסינקי)
פרטים נוספים: בית אשדר, בן יהודה 190א', ת"א טל. 03־245375

אשדר חברה לבניה בע"מ מיסודה של קבוצת אשטרום

מגדל אשדר סטנדרט גבוה בצפון העיר

הלכה مطابق الأصل

[illegible] الأصل

ראיתי שמעתי

כנס ערים היסטוריות — ללא ירושלים

"ירושלים אינה זקוקה לגושפנקה זו או אחרת. מקומה בהיסטוריה האנושית ותרומתה לתרבות העולמית, למוסר ולאמונה האנושית במשך אלפי שנים חקוקה בלבבות מאות מיליונים ברחבי העולם", דברים אלה כתב אתמול ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לראש עיריית קיוטו ביפאן, בתגובה על אי הזמנת ירושלים על ידי מארגני כנס הערים ההיסטוריות לכינוס שייערך בעיר בנובמבר הקרוב. קולק הוסיף במכתבו כי אי הזמנת ירושלים מורידה מערכו של כנס זה, ומהווה ביטוי מביש לכניעה ולסחטנות פוליטית. ראש העיר דוחה פניות של אישים וארגונים בחו"ל להתערב אצל מארגני הכנס ולפעול לשינוי ההחלטה. טדי קולק שיבח את ראש עיריית בוסטון, שהיא עיר תאומה לקיוטו, שהודיע כי לא ישתתף בכנס, כמחאה על אי הזמנתה של ירושלים.

עתי"ם

רבין במרתון חג הקורבן

מה שלא אכל שר הביטחון, יצחק רבין, אצל מאוחר, ה' שייח' אמין מאריף, ביום שלישי בגלל צום תשעה באב, ישלים היום בריבית ודריבית, במסע שיערוך אצל מוסלמים, דרוזים ובדואים לרגל חג הקורבן. במרוצת היום יתארח לפחות בארבע סעודות גדולות במקומות שונים. רבין יבקר, בין השאר, בכפר הבדואי ביר אל מכסור, ליד שפרעם, שרבים מבניו משרתים כגששים בצה"ל, יבקר בכפר מר'ר, הכביתו של התת־אלוף הדרוזי הראשון בצה"ל.

בנקאים ישראלים משווייץ חוזרים הביתה

הבנקים בבעלות ישראלית בשווייץ יפרדו בקרוב משני בנקאים ישראלים. מנכ"ל בנק המזרחי בשווייץ, יוסף צם, שהקים למעשה את הבנק בשווייץ, חוזר לישראל ויפרוש ככל הנראה לגמלאות. את מקומו יתפוס סגנו השווייצי, ג'ק ברנובר.

בנקאי ישראלי אחר שחוזר לארץ, לא כל כך מרצונו, הוא יצחק קשיב, מנכ"ל בנק לאומי בשווייץ. קשיב מעוניין להמשיך בתפקידו, אך בהנהלת בל"ל הגיעו למסקנה של קשיב לחזור והניהול יעבור לידי הממונה השווייצי עליו, פ. אר פנהיימר.

לפני כשנה היו חילופים גם בבנק הפועלים־שווייץ, אך שם, במקומו של ולטר סימונסון, בנקאי שווייצי וישראלי בעבר, מונה בנקאי ישראלי, אפריים פראגו.

אריה לביא

פנים חדשות ל"גלי כנרת"

המלון הוותיק "גלי כנרת" בטבריה, שב ופתח אתמול את שעריו אחרי כשנה, בטקס חגיגי. למעלה משני מיליון דולר הושקעו בעבודות השיפוץ של המלון, הנמנה על רשת מ.נ.י — מקבוצת הכשרת היישוב. בית המלון, שמלאו לו 40 שנה, שימש בזמנו בית הארחה קבוע למנהיגי היישוב והמדינה, כביום ראש הממשלה לשעבר, דוד בן גוריון ונשיאה הראשון של מדינת ישראל, ד"ר חיים וייצמן. המלון שינה את פניו ולדברי מנהלו החדש, ליאון פרנקל, שופצו חדריו ושטחיו הציבוריים, כדי להתאימם לשנות התשעים. אורחת הכבוד היתה מייסדת המלון, לוטה אייזנברג, בת ה־80.

בין המוזמנים היה גם שר התיירות והמשפטים, אברהם שריר, אך השר לא הגיע. לדברי המארגנים נעוצה הסיבה, כנראה, בכך ששכחו לציין בהזמנות שהאירוע הוא בחסותו. הגיעו ראש עיריית טבריה, יגאל ביבי, סוכני נסיעות ותיירות, נציגי חברות תעופה וקבוצה של אורחים ותיקים, שכולם יעשו במלון סוף שבוע ארוך, על חשבון הבית.

זוהר בלומנקרנץ

מבצע הנחות לתלמידי ישיבות במסעדות בהתקווה

בשנה האחרונה גדל בתל אביב מספר המסעדות ההופכות ל"גלאט כשר", במגמה להגיע לכרסו ולכיסו של הציבור הדתי בכלל ושל הציבור החרדי בפרט. ראו זאת בעלי מסעדות בשכונת התקווה, והחליטו גם הם ללכת בכיוון זה. אמנם לא "גלאט כשר", אבל בכל זאת כשר. באחרונה פנו חמש מסעדות בשכונה לרבנות בתל אביב וביקשו לקבל הכשר. התעודה אינה מבטיחה רק מזון כשר, אלא גם אי פעילות בשבתות. כדי לקדם את המכירות, החליטו כמה ממסעדני התקווה לקיים מבצע הנחות מיוחד לתלמידי ישיבות.

חיים הנדוורקר

עשרים וחמש שנה והמעריצים עדיין מגיעים. ביום רביעי התקיים טקס אזכרה למרילין מונרו בקליפורניה. המעריצה המתחפשת [illegible] בקבר אפילו עוד לא נולדה כשמרילין נמצאה נטולת חיים במיטתה, שפופרת הטלפון בידה והחידה לא פתורה. (תצלום אי. פי)

בעריכת עירית רוזנבלום

פרשנות / גדעון אלון

בן־אברהם: לא פרשת נאפסו שניה

פרשת מעצרו הממושך של יוסף בן־אברהם — שהואשם בריגול ויצא זכאי בדין — זכתה להבלטה מופרזת, אך זה מה שקורה לאחר שמטילים במשך חודשים ארוכים איפול על פרשה ביטחונית

אין ספק שפרשת מעצרו הממושך של יוסף בן־אברהם, שהואשם בריגול ובבגידה, אך יצא זכאי בדין, זכתה בכלי התקשורת ל"כיסוי" מעבר לכל פרופורציה. היו כאלה שניסו להשוות בין פרשת בנו של גר הצדק אברהם בן־אברהם, לבין פרשת נאפסו. אולם למעשה אין כל דמיון בין שתי הפרשיות, זולת העובדה שבשתיהן מדובר בהעברת סודות מדינה לידי גורמים עוינים.

אבל, בפרשה הנוכחית לא היו כל טענות על עיוותי־צדק כלשהם: לא הועלו האשמות נגד השב"כ כאילו בדה ראיות ואנשיו שיקרו בבית המשפט, לא נטען שהופעלו לחצים על הנאשם בעניין אופן גביית הודאתו בחקירה, לא הובא שחוקרי השב"כ לא שמרו על תרשומות ומחקו הקלטות, והחשוב מכל — האיש לא ישב בכלא חמש וחצי שנים על לא עוול בכפו.

זה כשנה, מאז הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב האישום נגד בן־אברהם, רווחו שמועות עקשניות כי ביהמ"ש דן בדלתיים סגורות ב"פרשיה ביטחונית חמורה". כשהחליט ביהמ"ש ב־7 במאי לשחרר את בן־אברהם ממאסרו ולזכות אותו בדין, גברו השמועות על פרטי הפרשה, אולם ביהמ"ש הטיל איפול על פירסומה.

רק שלשום, כשפרקליטות המדינה נאותה להתיר פירסום קטעים מצומצמים (בעקבות עתירה שהגיש פרקליטו של בן־אברהם לבג"ץ), הובהר שהסיפור אינו כה מרהיב. אמנם בן־אברהם ישב 11 חודשים במאסר סודי ובידוד, ושני צעירים אחרים שהיו שותפים לתיק, הואשמו בריגול ובבגידה, הורשעו בדין ונידונו למאסר, אבל יש לשים לב לכמה עובדות חשובות בפרשה, שנבלעו בשל הסיקור הנרחב שניתן למימד האנושי של הסיפור:

● המדינה עירערה על זיכויו בדין בפני בית המשפט העליון, שעדיין לא דן בעירעור, ולפיכך ההליך המשפטי טרם הסתיים.

● ביהמ"ש המחוזי דחה את בקשתו של בן־אברהם לקבל פיצוי כספי בגין תקופת מאסרו, והוא עירער על כך לביהמ"ש העליון.

● בן־אברהם זכה בדין משום שעד־תביעה מרכזי חזר בו מעדותו ומסר עדות חדשה שזיכתה את הצעיר הנבה מכל אשמה.

סיפור טוב

גורמים משפטיים הביעו אמש פליאה על ניפוח הפרשה בכלי התקשורת. לדעתם אין כל פרופורציה בין העובדות הכלולות בתיק של בן־אברהם לבין ההד שניתן לפרשה בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה. "כל המקרים שבהם חיילים המואשמים במכירת נשק לגורמים עויינים הם לא פחות, ואולי יותר חמורים מפרשת בן־אברהם" — אמר עורך־דין המשמש כפרקליט בבתי־דין צבאיים.

נראה שסיפורו של בן־אברהם זכה לפירסום נרחב מכמה טעמים:

● במשך חודשים ארוכים הוטל איפול על הפרשה, והיא עוררה ציפיות רבות במערכות העיתונים. כשהוסר האיפול הביא הדבר להבלטת הסיפור.

● מדובר בסיפור אנושי מרתק, שעשוי להצית את דמיונו של כל תסריטאי או מחזאי, על בנו של גר צדק ששירת בפלמ"ח והיה שמשו של רב במאה שערים, והוא עצמו גבה שסבל משיתוק בילדותו ולמד בישיבה בירושלים.

עיסקת טיעון נכשל נסיון לעיסקת טיעון בתיק ואנונו

בית המשפט העליון דן בבקשה להסיר חסיון מכמה ראיות

(ע). בית המשפט העליון דן אתמול בעניינו של מרדכי ואנונו, בעוד בית המשפט המחוזי בירושלים יחל לדון בסוף החודש במשפטו של ואנונו בדלתיים סגורות. בתוך כך נודע, כי לפני זמן מה נכשל נסיון להגיע לעיסקת טיעון בעניינו של ואנונו.

הדיון אתמול בבית המשפט העליון נערך שלא בנוכחות הנאשם. מדובר בשורה של בקשות שהגיש ואנונו להסיר חסיון מראיות שונות. בעניין זה התקיימו דיונים אחרים בעבר ובאחד מהם אף היה נוכח ואנונו.

אתמול נערך דיון קצר בלשכתו של השופט גבריאל בך. בא כוחו של ואנונו, עו"ד אביגדור פלדמן ונציג המדינה, עו"ד עוזי חסון, הגישו סיכומים בכתב.

השופט גבריאל בך הבטיח, כי בתוך זמן קצר יתן את החלטתו אם יש להסיר את החסיון מראיות אחרות או לאו. השופט בך גם יכריע אם יש מקום לזמן את ואנונו עצמו למתן ההחלטה.

מחירי הנסיעה במוניות עולים ב־7%

(עמ"ש לס"ם). מחירי הנסיעה במוניות בנסיעות עפ"י מונה יעלו מיום ראשון בשיעור של 7 אחוזים. דובר משרד התחבורה מסר, כי הנסיעות בשירות במוניות יותאמו לפי העלאת התעריפים בקווים המקבילים של האוטובוסים, באופן שמחיר נסיעה במונית לא יהיה נמוך ממחיר נסיעה באוטובוס.

איראן: זוהי צוללת כיס שלנו

צילום זה שודר בטלוויזיה האיראנית, ונאמר בו כי זוהי צוללת־כיס של הצי האיראני. מומחים מערביים שבדקו את הצילום העריכו, כי כלי־שייט כזה מסוגל להתקרב לאניות גדולות, להצמיד אליהן מוקשים ולהתרחק. (תצלום איפי)

שולץ: ייתכן שיתוף מערבי לשליית מוקשים במפרץ

פאריס קוראת לחברות הנפט הצרפתיות להפסיק היבוא האיראני

וושינגטון (ע"ח). שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, אמר אמש, כי לדעתו קיימת אפשרות לשיתוף־פעולה מערבי בשליית מוקשים ממימי המפרץ הפרסי.

לדברי שולץ, "מדינות אירופיות אחדות העלו מספר הצעות בדבר שיתוף־פעולה לפתרון בעיית המוקשים", מאחר ש"הימצאות מוקשים בנתיבי מים בין־לאומיים הם בעייה בין־לאומית".

שולץ לא רמז אלו מדינות עשויות להשתתף במבצע המוצע לשליית המוקשים, אף לא נקב במועד לתחילתו, אולם הוא הבהיר היטב, כי וושינגטון אכן מצפה לעזרה, לאחר התקרית המביכה של המכלית "בריג'טון", שעלתה על מוקש במימי המפרץ בחודש שעבר.

ארה"ב כבר שיגרה למפרץ 8 מסוקים לשליית מוקשים וכלי־שיט קטנים, המותאמים לשליית מוקשים במימי חופים. אולם לארה"ב רק שלוש שולות־מוקשים המותאמות לפעולה במימי האוקיינוס.

פאריס (ע"צ). ממשלת צרפת קראה אתמול לחברות הנפט הפועלות בצרפת "להפסיק את יבוא הנפט האיראני", מסר שר התעשיה הצרפתי, אלן מדלן, בראיון בערוץ השני של הטלוויזיה הצרפתית.

הבהרה

הקצין הצ'רקסי עיזאת נאפסו ביקש להבהיר כי כשאמר ב"שיחת היום" ("הארץ" 5.8) כי ההוצאות שלו בגין המשפט מסתכמים בחצי מליון דולר, לא התכוון להוצאות הישירות של המשפט בלבד, אלא לאומדן כל הנזק הכלכלי שנגרם לו ולבני משפחתו עקב הטיפול בפרשה.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ־צייר אברהם ורדיגר (פא"י)
על: תערוכת ציורי הקריקטורות של שרים וח"כים במשכן הכנסת

הם עומדים בתור ומחכים שאצייר אותם

כיצד הספקת לצייר את ח"כים וקטאותיהם של כל השרים והח"כים המוצגים בתערוכה שנפתחה אתמול במשכן הכנסת?

אני מצייר בעת ישיבות המליאה והוועדות. אבל איני שומר אף קריקטורה של שר או ח"כ אצלי, אלא מחלק להם את הציורים. לכן, כשפנו אלי לפני זמן קצר ואמרו לי שעומדים לערוך תערוכת קריקטורות בכנסת, וביקשו באופן דחוף שאכין כמה ציורים, הכנתי כמה רישומים במהירות.

תוכל לתת כמה דוגמאות של קריקטורות שציירת לתערוכה?

כשחברי ועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת הגישו את הדו"ח פולארד, ציירתי את יו"ר הוועדה, אבא אבן, יחד עם הח"כים אליהו בן־אלישר ושבח וייס. בעת הדיון בוועדת הכספים על פרוייקט הלביא דיבר ד"ר יוסף בורג. ציירתי את מטוס הלביא ועליו את ד"ר בורג, ומתחת לציור כתבתי: "אין לביא בעיר". את שר המשטרה, חיים בר־לב, ציירתי עם מדי שוטר, כי הוא יותר משטרה מאשר שר. יש לי ציור של פרס המדבר אל שמיר, וראש הממשלה אוטם את אוזניו ואינו רוצה לשמוע.

היו מקרים שבהם שרים או ח"כים התרעמו בפניך על הדיוק שלהם כפי שהוא משתקף בציור שלך?

להיפך. הם עומדים בתור ומחכים שאצייר אותם. אחרי פתיחת התערוכה אתמול ניגש אלי ח"כ דדי צוקר ושאל: "האם רק בגלל שיוסי שריד יותר ותיק ממני בכנסת הוא נכלל בתערוכה ואני לא?" — יתכן שיש כאלה הסבורים שציירתי אותם בצורה מגוחכת מדי, אבל הם לא מעיזים לי על כך.

אני מניח שיש שרים וח"כים שקל יותר לצייר. האם יש כאלה שאתה מתקשה לצייר?

ברור שיש כאלה שקל יותר לציירם, כי יש להם קוים בולטים, וכשמציירים קריקטורה מבליטים באופן טבעי את הקווים הבולטים, כדי להוסיף קצת הומור. למשל את אבא אבן ציירתי עם אצבע בפה — תנוחה אופיינית לו. בציור של ח"כ אברהם שפירא הבלטתי כמובן את הבטן, ובציור של אריק שרון את ההליכה המיוחדת שלו.

יש שרים וח"כים שהם מחוץ לרשימה אצלך, למשל ח"כ כהנא?

אין כאלה שהם מחוץ לרשימה. את ח"כ כהנא עדיין לא ציירתי, לא משום שאינני יכול לצייר אותו, אלא משום שטרם הגעתי אליו. יש לי עדיין רשימה ארוכה של ח"כים שטרם ציירתי, אבל אני משתדל להבטיח לכולם שתורם יגיע.

כשאתה כועס על שר או ח"כ מסויים, איך זה משפיע על הקריקטורה שלך?

זה לא משפיע. אתן לך דוגמה: יוסי שריד הרגיז אותי ואף הגשתי נגדו תלונה לוועדת הכנסת, משום שלפני כמה שבועות, כשעליתי על בימת הכנסת לנמק את הצעת חוק המניעה להחרים אירגון הסוהר היהודי, הוא קרא לעברי: "הנה נציג הרצחנים עולה לבמה". מאז לא התפייסנו, אבל זה לא הפריע לי לצייר קריקטורה שלו בתערוכה, והכעס שלי כלפיו לא בא לידי ביטוי בציור.

איפה למדת לצייר קריקטורות?

למדתי ציור בצרפת, אבל ציור קריקטורות הוא פיתוח עצמי של התחביב שלי. אני לא מצייר רק שרים וח"כים, אלא גם דמויות שונות שמופיעות בפני ועדות הכנסת. יש לי בבית תערוכה גדולה של פורטרטים, לא דווקא קריקטורות.

באורח ההצגה מאלהה ותית בכנסת, אין לך בעיה עם ציור דמויות והצגת הציורים בתערוכה?

בהחלט לא. מבחינה זו אני מכוסה מאה אחוז.

ציור הקריקטורות בעת ישיבות הכנסת לא מסיח את דעתך מהנושאים הנדונים?

להיפך, כך יותר קל לי להקשיב לדיונים והציור מרגיע אותי וגם מכניס קצת רוח חיים לישיבות המשעממות לעתים.

עכשיו יש לך בתחרות — שלמה הלל. גם הקריקטורות של יו"ר הכנסת מוצגות בתערוכה. מה דעתך על ציוריו?

יש לו כשרון לצייר קריקטורות, אם כי הסגנון שלו שונה משלי. אגב, הלל ואני הצטערנו שלא הצגנו בתערוכה קריקטורה שלי שצוירה על ידיו, ודיוקן שלו פרי מכחולי.

יוניפי"ל מאיים לפרסם את שמות קציני צה"ל להם מסר על סיורו

מאת מנחם הורוביץ
כתב "הארץ" בצפון

במפקדת חיל האו"ם בדרום לבנון הביעו אתמול מורת רוח רבה מהודעת צה"ל, כאילו לא היה תאום בין חיילי צה"ל לחיילי יוניפי"ל בכל הקשור לסיור של חיילי יוניפי"ל [illegible] מאש חיילי צה"ל.

מקורות בכירים בצה"ל ובראשם קציני יחידת הקישור של צה"ל לאו"ם נפגשו אתמול בדרום לבנון עם מפקד יוניפי"ל גוסטאב הגלונד, כדי לדון איתו בפרסומים המלאים הקשורים לתקרית זו. ממפקדת יוניפי"ל נמסר, כי יתכן ויוניפי"ל יחליט לפרסם ביום להודעות של צה"ל הם אף יפרסמו את שמות הקצינים הישראלים להם נמסרו פרטים על הסיורים של יוניפי"ל.

גורמים בכירים בפיקוד צפון אומרים, כי יוניפי"ל לא פעל בכל המסגרות המחייבות והודיע רק לקצין צה"ל, שהיה באותו בשעת ערב מאוחרת מאוד על הסיור העתידי. יתרה מכך אומרים בצה"ל כי בבדיקה אתמול התברר, שחיילי יוניפי"ל לא נייד במקום המוסכם עליו הודיעו לחיילי צה"ל.

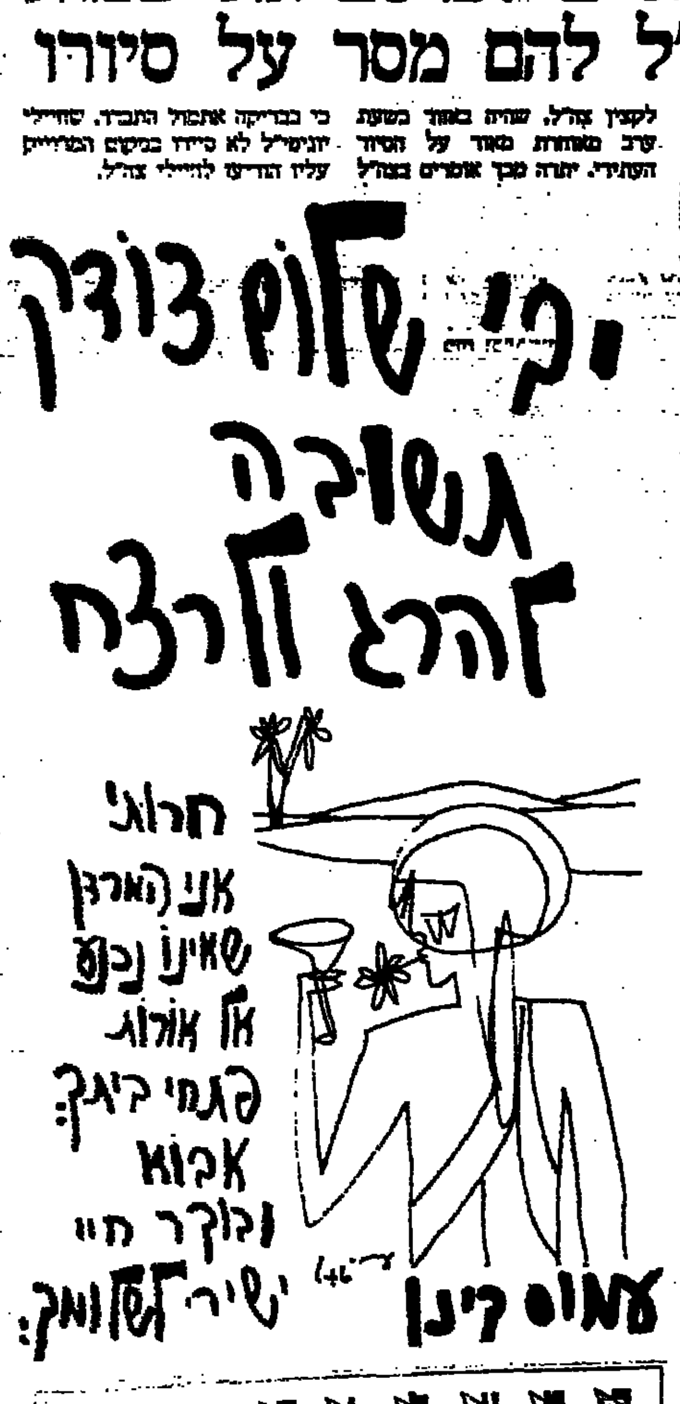

אנשי מודעי באו לפגוש בראשי חרות ופת התקשר למצודה: אל תדברו איתם

מנכ"ל תנועת החרות פתחיה שמיר התעלם מפנייתו הטלפונית של פת והשמיך בדיון על הדרך בה יבחרו הליברלים את 600 הנציגים הנוספים למרכז המשותף עם תנועת החרות ● ח"כ שרה דורון: המפלגה הליברלית הגיעה למילכוד מוחלט; רק ועידה נבחרת ובוחרת עשויה להצילה

מאת אילן שחורי

השרים הליברלים, המתנגדים לשר יצחק מודעי, לא הצליחו אתמול למנוע את הדיון הראשון בפגישת צוות המשותף של נציגי הליברלים וחרות, שנועד לראשונה לדון על כינונה של ועידת יסוד תנועת הליכוד, מה גם שלפגישה הופיעו רק שני מקורביו של השר מודעי.

הסיעה הליברלית, שהתכנסה אתמול בהמשך לדיון שקיימה שלשום, פסקה, כי הליברלים לא יקיימו מגעים עם תנועת החרות, כל עוד לא גיבשו בביתם הסכמה לגבי אופי הרכב נציגות הליברלים במוסדות המשותפים עם תנועת החרות. לליברלים חסרים כ־600 איש למילוי חלקם במרכז המשותף והסיעה מתמקדת בשאלה כיצד יבחרו נציגים אלה.

הסיעה הליברלית, שהתכנסה אתמול אצל השר משה נסים, בחרה בנציגים לדיון עם חרות, כשבים מאלו שקבעו לפני שבועות אחדים השרים מודעי ונסים. למעשה הוחלף רק מקורבו של מודעי פנחס גולדשטיין באריאל לין, והצוות שבחרה הסיעה כולל פרט לליין גם את דן תיכון, אריאל וינשטיין ואלי קולס. בסיעה הליברלית נטען אתמול, כי אין מנוס מקיומה של ועידה נבחרת ובוחרת במפלגה הליברלית — דבר שיביא לקץ הויכוח הפנימי.

אולם את פגישת הסיעה הליברלית החרימו השר מודעי ותומכיו חברי הכנסת דן תיכון [illegible] וינשטיין. אלו הופיעו למורת רוח הסיעה לפגישה עם נציגי תנועת החרות שהתקיימה בלשכתו של מנכ"ל תנועת החרות פתחיה שמיר. במהלך הפגישה התקשר למצודת זאב השר גדעון פת ומסר לפתחיה שמיר, כי נציגי הליברלים אינם מוסמכים להשתתף בדיון והפגישה אינה חוקית. אולם שמיר העדיף להתעלם מדבריו של פת ולהמשיך בקיומה של הפגישה.

הדיון בין ארבעת נציגי חרות לשני הנציגים הליברלים התמקד בדרך בה יבחרו הליברלים את 600 הנציגים הנוספים למרכז המשותף עם תנועת החרות. נציגי חרות הדגישו כי אין לדבר על איחוד פורמלי בלבד ויש להביא לאיחוד מעשי מלא.

ח"כ דוד מגן הציע, כי מכסת הליברלים תמולא לאחר ועידת האיחוד, ותיכון וגולדשטיין הבטיחו למסור את תשובתם במהלך החודש הקרוב.

מורת רוח בחרות

בתנועת החרות שוררת מורת רוח קשה מהמחלוקת והיריבות בצמרת הליברלית והחשש כי אם תוך כמה שבועות לא ימצאו השרים הליברלים נוסחה של פשרה ביניהם עלול הסכם האיחוד להתבטל כליל, והמפלגה הליברלית עשויה להפסיד כל מה שיש לה כיום.

יו"ר הסיעה הליברלית בכנסת, ח"כ שרה דורון, אמרה אתמול, כי המפלגה הליברלית הגיעה כיום למילכוד מוחלט ולמצב בו קשה שרק ועידה נבחרת ובוחרת עשויה להעלות את המפלגה שנית על דרך המלך. היא שללה את הכרזותיו של השר יצחק מודעי, כי שתי הפגישות האחרונות של הסיעה הליברלית בכנסת היו בלתי חוקיות.

גל החום יימשך עד ראשית השבוע

(ע). רוח מזרחית מדברית מאזורי סוריה ועיראק גרמה אתמול לטמפרטורות גבוהות במיוחד ברמת הגולן ובגליל.

גל החום הפוקד את ישראל יימשך עד תחילת השבוע הבא. לדברי החזאי התורן הוא נובע מהתפתחות של רכס ברום, שגורם לשקיעת האוויר. הדבר גורם להתחממות ומונע את התפזרות הלחות.

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 262 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

אל על

			מעלות מינימום	מעלות מכס'	
אמסטרדם	12	17	מעונן	7	16
אתונה	22	32	בהיר	22	35
בוקרשט	18	26	ממטרים	.	
בריסל	12	15	מע"ח	9	18
וינה	11	18	מע"ח	9	18
ז'נבה	12	23	מעונן	11	19
לונדון	11	19	מע"ח	15	20
ליסבון	18	25	מעונן	20	25
מדריד	21	29	סר רעמ'	22	36
ניו־יורק	18	20	גשום	17	29
פריס	12	20	מע"ח	12	20
פרנקפורט	11	16	מע"ח	7	16
ציריך	12	21	מע"ח	—	—
קהיר	24	38	בהיר	24	36
קופנהגן	11	17	ממטרים	10	18
רומא	23	31	בהיר	18	33
שטוקהולם	10	16	ממטרים	11	16

ELAL אל על

מה מתבשל?

קראו החודש ב־מזון ומטבח

כתב העת לעניני מזון, ארוח ותזונה.

עכשיו! ניתן להשיג את "מזון ומטבח" גם בקיוסקים ובחנויות העיתונים.

המחיר: 2.80 ש"ח בלבד

גליון מס' 50, במתכונת חגיגית ומורחבת: ★ לאכול בעיניים - סרין בשר ★ על אריזות - פלסטיק קשיח ★ מרכיבי מזון - תזונה צרכנית ★ במדור העשונות המקצועית: תוספי מזון - מקודות מבוסר של טכנולוגת מזון ★ הצבר - סיפור דוקרני ★ מתכוני צבר ★ על טעם ועל ריח: אגדה ושמה גינסנג ★ בישול בשר ★ סיפור מאפה ★ חלב - הערוץ הלבן ★ ועוד ועוד...

מזון ומטבח מקבוצת דפי זהב, טל. למנויים: 03-7532345

זקוק דחוף למודעה? מודעכון 38 38 38

אנו מודיעים בצער וביגון עמוק על פטירתה של יקירתנו

שושנה (סוזי) סטרכילביץ

הלויה תתקיים היום יום שישי י"ב באב תשמ"ז (7.8.87) בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין בנחלת יצחק

המתאבלים:
בעלה: משה סטרכילביץ
בנותיה וחתניה: חנה ויוסף שמשי
יעל ושי מרגולין
רותי ועמיר רונן
בנה: יעקב סטרכילביץ
אחיה וגיסתה: יצחק ויעל מוריץ
נכדיה ונכדותיה: איתי, גלי, דליה, רוני, צבי ודנה
גיסותיה גיסיה וכל בני המשפחה

למר אלכס קליין

איתך באבלך במות אביך

מיכאל ז"ל

סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ
משפחות גולדשטיין, גורן וניסטור

למר אלכסנדר קליין

איתך באבלך במות אביך

מיכאל ז"ל

בית פיאט
סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ

השר ארנס בכפר קאסם: אני דוחה את דברי דקל על הסף

"אני אישית לא מאמין בהעברת אנשים ממקום למקום; גם כשדרשו המצרים שנעביר תושבים מהעיר ימית — התנגדתי"

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

"אני דוחה את דברי דקל על הסף", אמר אתמול השר משה ארנס לנכבדי הישוב כפר קאסם, בביקור לרגל חג הקרבן.

ארנס הדגיש לפניהם כי הוא סולד מרעיונות כאלה. "אני אישית לא מאמין בהעברת אנשים ממקום למקום. גם כשדרשו המצרים שנע־ביר תושבים מהעיר ימית — התנגדתי".

"אני נגד הדברים, וגם תנועת הליכוד וממשלת ישראל מתנגדים לרעיון שהעלה סגן השר דקל". ארנס ייחס דברים מסוג זה לקיצוניים שבדוברים. "בין הרעיונות שמפריחים, שומעים גם רעיונות לא יפים, הן בצד הערבי והן בצד היהודי".

אשר לרב כהנא, הדגיש השר ארנס: "איני חושב שנראה אותו בכנסת הבאה, ואז יהיה קץ לקיצוניות".

פגישת השר והנכבדים התקיימה בבית ראש המועצה, עבד אל רחים עיסא, ואשתו יהודית.

כמה עשרות אנשים שהגיעו למקום, קיבלו את השר בתוך האוד־רים הגדול של המשפחה. לשר הצטרף מנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי ציפורי. הוא הבטיח כי יישב עימם בקרוב לדון בבעיות המציקות להם.

ארנס התייחס לאירועים במכה, ואמר כי מה שהתרחש שם היה תזכורת עד כמה צריך להעריך את השלום, ולשמור על יחסים טובים בכל המזרח התיכון.

משה ארנס

השר הזכיר בדבריו גם מה שאירע בכפר ערב מלחמת סיני. "יש ייחו־דיות ביישוב זה, ישוב שיש לו זכרונות קשים מאותם ימים, שבהם עדיין היינו במדינה במתח רב בין יהודים לערבים. אני מקווה שכפר קאסם תיהפך לסמל של קידמה ושילוב בין אזרחי מדינת ישראל".

טאלאל ראבי מכפר קאסם הדגיש כי הוא וחבריו רוצים בדו־קיום. הוא דרש להקים תעשיה בכפר. השר הבהיר לו כי תעשיות בקרבת כפר אין בהן, במקרים רבים, מן החיוב. למשל, יש סכנה של זיהום האוויר. הוא דרש מראש המועצה הקבוצית, עבד אל רחים עיסא, לוודא שאכן התושבים מעוניינים בתיעוש צמוד לישוב: "אם יתקבל הדבר על דעת התושבים — אפעל בנדון", הבטיח השר.

עיסא קבל על שכביש חוצה שומרון מקשה על חקלאי היישוב, משום שאין להם אפשרות נוחה לנוע בין השדות. עמוס גלבוע, יועץ השר לעניינים ערביים, הבטיח כי בפגישה שיקיים בשבוע הבא עם מנכ"ל מע"צ יועלה נושא זה.

כתב של עיתון מקומי שאל את השר מדוע אין הליכוד מצדד בוועידת שלום.

השר השיב כי צרוף ברית המוע־צות לתהליך השלום לא יוסיף דבר. לפיכך, "זו תהיה חבלה בשלום". לדעתו, יהיה השלום הבא, כנראה, עם ירדן, "ומי שיביא שלום זה יהיה הליכוד".

מכפר קאסם יצא השר לסיור בקלנסואה.

בן 31 נורה למוות בנתניה

מאת נורית אמיתי

יצחק סימון (31) בנתניה נרצח שלשום ב־11.30 בלילה.

הנרצח נורה על־ידי אלמוני רעול־פנים ברחוב יוספטל בעיר.

רכזי חינוך דתיים סירבו לשבת בסדנת־קיץ עם ערבים

מארגן ההשתלמות, אגף הנוער במשרד החינוך, נכנע לתביעתם להשתלם בנפרד • הערבים צורפו לסדנאות של רכזים חילוניים • בוויכוח בין המשתלמים קרא רכז דתי אל רכזות חילוניות שלבשו מכנסיים קצרים: "אתן לא מחונכות, אתן פרוצות"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

רכזי חינוך חברתי מבתי ספר ממלכתיים־דתיים, סירבו להשתתף בסדנאות משותפות עם ערבים, בהשתלמות קיץ של שבועיים, מטעם אגף הנוער במשרד החינוך, בהר גילה בירושלים.

מארגני ההשתלמות נכנעו ללחץ, אף שהיתה כוונה לערוך סדנאות משותפות ליהודים (חילונים ודתיים) ולערבים, והקימו סדנאות נפרדות לדתיים. הערבים צורפו לסדנאות של רכזים יהודיים מבתי ספר חילוניים.

מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, שביקר בהשתלמות, לא מנע את ההפרדה.

גורמים דתיים הנמנים עם מארגני ההשתלמות, אמרו לסופרת "הארץ": "הגענו למסקנה, שעדיף שהערבים יישבו עם החילונים בסדנאות, מפני שלרכז מבית ספר ערבי, יש יותר משותף עם יהודי־חילוני מאשר עם יהודי־דתי".

רכז חינוך ערבי מסר כי ההפרדה עוררה מחלוקת קשה בין כל המשתתפים, ובהצבעה שנערכה בנושא זה, בעת ההשתלמות, היה רוב בעד סדנאות משותפות.

גם דתיים אחרים צידדו בהחלטה זו, אך השאר התמידו בהתנגדות. המשתתפים פנו בעניין זה לשר החינוך ולמארגני ההשתלמות, אולם החלטת המשרד לאשר קיום סדנאות משותפות, הגיעה סמוך לסיום ההשתלמות, ולפיכך נמשכה הפע־לות הנפרדת בסדנאות.

חילוקי הדעות על רקע זה גרמו מתח רב בין החילונים והדתיים, ובאחד הויכוחים התפרץ רכז דתי אל רכזות חילוניות שלבשו מכנ־סיים קצרים, וצעק: "אתן לא מחונ־כות, אתן פרוצות".

דובר משרד החינוך מסר בתגובה כי מדיניות המשרד היא לקיים השתלמויות משותפות לכל המגזרים, אך יש נושאים ויש פעי־לויות שההפרדה בהם היא לתועלת המשתלמים עצמם, ולתועלת הנושאים שהם עוסקים בהם. מטרת המשרד היא שהמורים ישתלמו בלא כפיה וכי בהדרגה יבינו כולם שצריך להחתור להשתלמויות משותפות.

אד קאץ' אושפז לאחר שלקה בשיתוק קל

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). ראש עיריית ניו־יורק, אד קאץ', אושפז אמש בבית־חולים, לאחר שחש ברע בארוחת הבוקר ואיבד את כושר הדיבור.

הוא הובהל לבית החולים, ונמסר כי לקה בשיתוק קל. מצבו הוגדר יציב.

קאץ', בן 62, היה באחרונה מוקד לביקורת של כלי התקשורת, עקב שורה ארוכה של פרשיות שחיתות שנחשפו במחלקות העירייה.

ערך את העמוד: משה רייכנפלד

"החתימה במסמך טרווניקי מזוייפת והתמונה הוחלפה באחרת", טוענת עדת ההגנה

העדה: עדנה רוברטסון, מומחית אמריקאית לזיהוי מסמכים חותמות וכתב־יד • לדבריה, יש שוני בין חותמת האס־אס על התעודה, לבין הקטע של אותה חותמת הנראה על התמונה

עדת ההגנה, עדנה רוברטסון, מציגה תצלום של פרט מ"מסמך טרווניקי" במהלך עדותה. (תצלום: אליהו הראתי)

מאת מרדכי בן־[illegible]
כתב עתי"ם

החתימה המופיעה על "תעודת טרווניקי" אינה חתימתו של הנאשם, איוואן־ג'ון דמיאניוק; התמונה המקורית שהיתה על המסמך הוסרה ואחרת הודבקה במקומה. ויש גם שוני בין חותמת האס־אס בקטע המופיע על התעודה, לבין הקטע של אותה חותמת המופיע על התמונה — אמרה אתמול עדת ההגנה עדנה רוברטסון, מומחית אמריקאית, ממונטגומרי, לזיהוי מסמכים, חות־מות וכתב־יד.

הסניגור, עו"ד ג'ון גיל, הסתמך בשאלותיו לעדה על אלבום תצלומים שהיא הכינה מתעודת השירות על־שם איוואן דמיאניוק ממחנה האימונים של האס־אס בטר־ווניקי, וחתימות של הנאשם ואנשים אחרים המופיעות על התעודה. ההגנה טוענת כי המסמך הנ"ל זוייף על־ידי הק.ג.ב.

רוברטסון היא בעלת נסיון רב בזיהוי מסמכים, העידה פעמים רבות בבתי־משפט באשר לאמיתותם של מסמכים וכתב־יד, פירסמה 200 עבודות על היבטים שונים בעניין זה, והירצתה במשך שנים במוסדות שונים בשטח התמחותה.

העדה השוותה את חתימתו של דמיאניוק על תעודת טרווניקי למספר רב של חתימות של הנאשם על מסמכים שונים בגרמניה ובארצות־הברית, וחתימות שביצע לבקשת חוקריו בהזדמנויות שונות. לבקשת הסניגור היא ניתחה את אותיות החתימה על התעודה בהשוואה ל"חתימת הסטנדרט" — צורת האותיות, המיר־ווח ביניהן, לולאות באותיות, צורת השיפוע, הגובה וההדגשה.

בסיכום הצהירה רוברטסון: "הגעתי למסקנה בלתי־מסויגת שהחתימה איוואן דמיאניוק על התעודה אינה חתימתו של הנאשם".

בדיקות מיקרוסקופ

באשר לתמונה המופיעה על התעודה, ציינה העדה כי לפי כל הסימנים שגילתה בבדיקות שערכה במיקר־וסקופ משוכלל, התברר לה בוודאות שהתמונה המקורית על גבי התעודה הוסרה, ובמקומה הודבקה תמונה אחרת. היא קבעה זאת על־סמך מספר ראיות, בראשן כתם של חומר ממיס בצבע כתום שגילתה על התעודה. "כתוצאה מן הפיזור הקל של הכתם הגעתי למסקנה שהופעל כאן חומר ממיס כדי להסיר את התצלום. אנו רואים שהחומר הממיס נמצא בקצוות, והוא גם נזל לקפל שבאמצע התעודה".

העדה אמרה כי מצאה כתמים של לחות על התעודה, והדבר מעיד שהיא הורטבה כדי לסייע בהסרת התמונה. כשנייר נרטב, הסבירה, אין כל אפשרות להחזירו למצבו הקודם. הלחות וההרטבה ניכרים היטב בצורת הסיבים והתרופפותם. סיוע נוסף להסרת התמונה, לטענת העדה, היה בשינוי צבע בנייר המסמך וקרעים סביב התצלום, שנוצרו כתוצאה מהסרת התמונה.

מסקנה נוספת שלה היתה כי התמונה הוסרה לא ביד אלא באמצעות מכשיר כלשהו, ולדעתה נעשה כאן שי־מוש בעיפרון עם חוד מתכת, המשמש בדרך־כלל לכתיבה על סטנסיל. התמונה הוסרה במכשיר זה, או בפינצטה, טענה רוברטסון.

רוברטסון אמרה שבדיקת הקפל לאורך תעודת השירות הביאה אותה למסקנה כי את התעודה פתחו וסגרו פעמים מעטות בלבד. לשאלת אב בית הדין, השופט דב לוין, "כמה זה הרבה קיפולים", השיבה כי אין היא יכולה לתת אומדן מספרי, אולם לפי הבלאי של התעודה צריך היה להיות הקפל הזה יותר שחוק מכפי שהיא מצאה אותו. לדבריה, יתכן מאוד שנשאו את התעודה בכיס, אבל לא תקופה ממושכת, מפני שאז היה מצבה הרבה יותר בלוי. אפשרות אחרת — התעודה היתה בתוך ציפוי כלשהו, או מעטפה, ומכאן מצבה הטוב־יחסית.

קרעים והפסקות

בהמשך ביקשה העדה להוכיח כי החותמת המופיעה על התעודה שונה מהמשכה של אותה חותמת על התמונה שהודבקה עליה. רוברטסון, שהעידה בעבר במשפטים ובחקירות שנערכו לדמיאניוק בארה"ב (מאז נחקר בקליוולנד על־ידי משרד ההגירה האמריקאי ב־1984), ציינה כי עוד בבדיקה הראשונה שערכה לתצ־לומי מסמך טרווניקי באמריקה, חשדה שיש שוני בחותמת המשוכה.

לדבריה, חזרה והשתכנעה בכך כשבדקה במאי '87 את המסמך המקורי במעבדת המשטרה בירושלים, לרבות בדיקה במכשיר וידאו־ספקטרום־סקנר המשוכלל, הנותן סימנים של אינפרה־אדום בפירוק צבעים של דיו וחומרים אחרים על תעודות.

העדה סיפרה כי השוותה חותמות על תעודות ות־מונות של דמיאניוק ואחרים עם החותמת המופיעה על תמונת התעודה במסמך טרווניקי. "מצאתי הבדלים בצבע של דיו החותמת בתעודת טרווניקי. בעוד שצבע החותמת על התעודה היה כחול, צבע החותמת שעל התמונה נוטה לגוון אדמדם. לא מצאתי הבדלים כאלה בחותמות בשום תעודה אחרת. הבדיקה בסורק הוידאו־ספקטרום במשטרת ישראל הראתה בצורה ברורה את השוני בצבע בין שני צבעי החותמת", אמרה. רוברטסון הוסיפה כי מצאה קרעים והפסקות במעבר של החותמת מן התמונה אל התעודה, בעוד שבתעודות אחרות יש רצף ברור בין קטעי החותמת.

בהתייחסה להשוואות שערכה לגבי חתימתו של טיפל, קצין האפסנאות של האס־אס בטרווניקי, החתום על התעודה, שחתימתו מופיעה גם על מספר טפסים אחרים הנוגעים לפרטים אישיים וציוד של מגוייסים בטרווניקי, אמרה העדה כי מצאה שוני באות "טי" בין חתימת טיפל על מסמכים שלו שאינם שנויים־במחלוקת, לבין החתימה שעל תעודת השירות על־שם דמיאניוק. שוני נוסף בחתימת טיפל הוא לגבי האות "אי" המופיעה באחד המקרים בכתב לטיני, ובאחד — בגרמנית עתיקה (אותיות שהיו בשימוש בגרמניה עד שנות ה־30). רוברטסון ציינה כי אינה יכולה לקבוע בוודאות אם חתימת טיפל על "מסמך טרווניקי" מקו־רית או מזוייפת.

עוד סיפרה העדה על תקרית שאירעה בנמל התעופה בן־גוריון, כאשר סלילי סרטים שצילמה מן המסמכים עברו בדיקה ביטחונית בקרני רנטגן. לדבריה, הסרטים בשחור־לבן נפגעו בצורה קשה יחסית, והיא הצליחה להציל מהם רק שני קטעים.

עדותה של המומחית מטעם הסניגוריה כמעט לא הופרעה, פרט למספר התנגדויות של התובע עו"ד מיכאל שקד.

המשך הדיון ביום שני בשעה 8.30 בבוקר.

עד מטעם ההגנה: הרוזן טולסטוי

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). פרקליטו של דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, יביא לישראל את הרוזן ניקולאי טולסטוי, סופר והיסטוריון בריטי, כדי להגן על הנאשם.

שפטל, השוהה בלונדון לפגישה עם עדים פו־טנציאליים אפשריים, סבור כי טולסטוי, קרוב משפחה של הסופר הרוסי הנודע, יוכל להסביר מדוע שיקר דמיאניוק לשלטונות ההגירה האמריקאיים.

הרוזן טולסטוי פירסם ספרים רבים בנושא זה, ואף האשים לפני שנה את ראש־ממשלת בריטניה, הרולד מקמילן, כי שילח אלפי בני־מיעוטים רו־סיים למוות בידי סטאלין, משום שסירב לקבל אותם בבריטניה.

לדבריו, שיקרו אוקראינים רבים לשלטונות המדינות המערביות שאליהן היגרו, משום שחששו מהחזרתם למדינות מוצאם והעמדתם שם לפני כיתות יורים.

הסדר טחינת החיטה יעלה למדינה 6 מיליון דולר

טחנות הקמח מתנות הסכמתן לטחון חיטת השמיטה בהארכת הקרטל

מאת אול אוליך ויונתן שרמן
סופרי "הארץ"

הסדר טחינת החיטה, שיותם בי־מים הקרובים בין משרד התעשיה והמסחר לאיגוד בעלי טחנות הקמח, עשוי לעלות לאוצר המדינה 6 מי־ליון דולר.

חישוב זה, שנערך במשרד האוצר, בשל הנחה מיוחדת של 14.5 דולר הטונה, הניתנת לבעלי טחנות הקמח כדי שיסכימו לטחון את חיטת השמיטה.

עלות ההסדר כוללת גם את הוצאות המימון והאחסנה של החיטה, שכן בעלי טחנות הקמח אינם מוכנים לטחון את כולה בשנה אחת, אלא לפרוס את הטחינה על־פני שנתיים.

בנוסף על כך, בעלי הטחנות מבקשים לכלול בהסדר המוצע גם את הארכת הקרטל שלהם, כתנאי להסכמתם לטחינת החיטה.

במשרד האוצר מתנגדים בתוקף להארכת הקרטל של איגוד טחנות הקמח, ומציינים שבארץ יש עודף כושר ייצור גדול, ובתנאים אלה אין מקום לקרטל.

במשרד התעשיה ציינו כי בסי־כומו של דבר, תהיה ההוצאה נמוכה בהרבה. עוד מציינים שם כי המו"מ על מחירי החיטה, וההנחות שיינתנו לבעלי טחנות הקמח, נקבעו בידי משרד האוצר עצמו, ואין לבוא אליהם בטענות.

במשרד התעשיה גם מסרו כי ההסדר בנושא החיטה דומה להסדר שנחתם עם בעלי טחנות הקמח לפני שבע שנים, בשנת השמיטה הקודמת, ואין בו חריגה מיוחדת.

הבעיה חמורה השנה יותר מבשנת השמיטה הקודמת, בשל היבול הגדול, שהגיע השנה ל־260 אלף טונות.

מונתה ועדה בעניין שיט אבובים בירדן

(עתים). לאור הפניות הרבות שקודמו לאחרונה בשיט האבובים הקים הממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים, עמרם קלעג'י, ועדה לבדיקת הנושא.

ממשרד הפנים נמסר, כי הוועדה התבקשה לרכז נתונים על היקף שיט האבובים בירדן, לאתר את הסי־כונים המשפיעים על שיט האבובים, לרכז נתונים על האנשים שנפגעו מהשיט, לרכז מידע על פעולות המנע המתבצעות כיום, להמליץ על סדרי הבטיחות הדרושים ועל אתרים שבהם ניתן להמליץ על שיט האבובים.

פועלים בשבילי - זה חשבון עיקרי

"כי רק בפועלים אני יכול לקנות ולמכור פח"ק גם כשהבנקים סגורים וליהנות מריבית יומית גבוהה"

התפ"ס בוטל. במקומו בא הפח"ק.
בבנק הפועלים קוראים לו פר"י: פקדון ריבית יומית. כסף פנוי שיש לי למספר ימים אני מכניס מיד לפר"י. כך אני נהנה מריבית יומית שוטפת עד שאזדקק לכסף.
אני מנהל את חשבון הפר"י שלי בבנק הפועלים, כי רק בבנק הפועלים אני יכול לקנות, למכור ולברר את יתרת החשבון-בכל אחד ממכשירי הבנק-קט, בכל שעה משעות היום והלילה.
ויתרון נוסף - על הפקדות באמצעות הבנק-קט אני מקבל אוטומטית תוספת ריבית.
עוד סיבה שפועלים בשבילי זה חשבון עיקרי. זה פשוט יותר נוח ויותר כדאי.

בוא גם אתה לנהל את החשבון העיקרי שלך בבנק הפועלים ותראה איך פועלים טוב יותר בשבילך.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים
בעמ

קשר בזאל

هكذا عن الأصل

[redacted]

هكذا في الأصل

רשות שמורות הטבע התלוננה במשטרה נגד קב' נאות מרדכי

טוענת: הקיבוץ השתמש בשטחי האספסת בחומר הדברה רעיל הגורם להרעלות שרשרת בין בעלי החיים

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"
לאיכות הסביבה

רשות שמורות הטבע הגישה אתמול תלונה במשטרת קריית־שמונה נגד קיבוץ נאות מרדכי על שימוש בחומר הדברה רעיל הגורם להרעלות־שרשרת בין בעלי החיים, לשם ריסוס שטחי האספסת של המשק בעמק החולה.

הרשות טוענת, כי הפרו צו של בית המשפט בעניין. דוברת הרשות מסרה, כי לפני כחודש הוצגי הוגשה לבית־משפט השלום בטבריה בקשה לצו־מניעה נגד הקיבוץ, בעקבות מידע שהגיע לרשות כי בכוונת המשק לרסס את שטחי האספסת בחולה ב"אזודרין" — זרחן אורגני האסור בשימוש על־פי חוק הגנת חיות הבר וחוק הגנת הצומח.

חומר זה גרם בשנים עברו להרעלות המוניות של אלפי דורסים הבאים לאכול את הנברנים שמתו מן ההרעלה. צו המניעה קבע איסור שימוש בחומר זה וב־תומרים דומים המבוססים על זרחן אורגני.

לפני מספר ימים נודע לפקחי רשות שמורות הטבע שהקיבוץ ריסס, לטענת הרשות שערכה בדיקה מעבדתית, בחומר בשם "קורקרון" שאף הוא אסור ורעיל ביותר.

מנהל מדור ניטור רעלים בר־שות, יצחק מאיר, אמר כי ניתן לצמצם את הנזקים לשטחי האספסת בעמק החולה במסגרת של פיתרונות חוקיים ויעילים שלא יפגעו באוכלוסיות הצי־פורים באזור.

בעקבות דו"ח מבקר המדינה:

הצעה להנהיג ברירת קנס במקום משפט אוטומטי על עבירת מהירות

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

הצעה, להנהיג ברירת קנס לנה־גים שייתפסו על עבירת מהירות, במקום המשפט האוטומטי הנהוג כיום, תועלה על שולחן הממשלה על ידי משרד הכלכלה והתכנון.

ההצעה היא פרי מסקנה ממימצאי מבקר המדינה בדו"ח האחרון שלו על בתי המשפט לתעבורה. המבקר מתריע שם כנגד ההיקף הגדול של "משפטי מהירות" (כ־40% ממשפטי התעבורה נוגעים לעבירות מהירות), הגורמים לדברי המבקר לעומס ול־חוסר סדר בבתי המשפט, ואף למהר־מות, וכן לבזבוז עצום של ימי עבודה הן לציבור והן לבתי המשפט.

המפקח הכללי במשרד הכלכלה והתכנון, שתפקידו — מעקב אחרי תיקון הליקויים המתגלים בדו"ח מבקר המדינה, זימן לעניין זה את נציגי משרדי התחבורה, המשפטים והאוצר, וכן את נציגי הנהלת בתי המשפט ומשטרת ישראל. ועדה זו אימצה את המלצת משרד הכלכלה בדבר הנהגת ברירת־קנס לעבירות מהירות. ההצעה הועברה גם לוועדה המיוחדת למניעת תאונות דרכים בראשותו של שופט בית המשפט העליון דב לוין, וזכתה שם לתמיכה.

בשלב זה נדון נושא תעריף הקנ־סות שייגבו בברירת־קנס לעבירות מהירות, במגמה להעלותם כך שי־היה בהם כוח הרתעה.

ב־6 בבוקר נמצאו 2 צעירות על מצוק וחולצו ע"י מסוק

(ע). יחידת החילוץ של מטפסי המצוקים מהמשמר האזרחי בערד גילתה אתמול שתי חניכות קורס־מדריכים של החברה להגנת הטבע, שתעו בדרכן בנגב. מסוק חיל האוויר חילץ אותן כשהן בר־יאות ושלמות.

במסגרת קורס המדריכים של החברה להגנת הטבע נערכה שלשום השתלמות ניווטים באזור הר ראיה ממערב לנחל דימונה. חניכי הקורס התחלקו לחוליות ניווט באזור, כשכל חוליה צועדת במסלול קרוב לשכנתה, ושומרת על קשר עין איתה.

באחת החוליות היו חיילת בשרות חובה ונערה לפני גיוס, שסמוך לשעה 12 בצהרים הבחינו כי איבדו את הקשר עם החוליות השכנות. על־פי ההוראות בחברה להגנת הטבע, התמקמו השתיים במקום הימצאן והמתינו לחילוצן, לאחר שהבינו כי תעו בדרכן.

מארגני השתלמות הניווט מבית־ספר שדה של החברה להגנת הטבע בבאר־שבע הבחינו בהיעדרן של השתיים, והזעיקו עזרה מיחידת צה"ל ומיחידת מטפסי המצוקים של המשמר האזרחי בערד.

צוותי החיפושים סרקו את האזור במשך כל שעות הלילה, ולפנות־בוקר הוזעק מסוק צבאי לסייע בחיפושים.

סמוך לשעה 6 בבוקר אתמול גילו מטפסי המצוקים את שתי הצעירות והודיעו על כך לצוות המסוק, שחילץ אותן והעבירן לב־סיס חיל האוויר. הן שוחררו לביתן לאחר שרופא צבאי בדק ומצא אותן בריאות ושלמות.

שוקלים תשלום בכרטיסי אשראי ללקוחות אמישראגז

חברת אמישראגז שוקלת הפעלת השימוש בכרטיסי אשראי ללקוחו־תיה הביתיים. למטרה זו מנהלת החברה משא־ומתן מתקדם עם חברות האשראי הגדולות במשק.

צעד זה מתוכנן על־ידי הנהלת החברה במסגרת פעולותיה לשיפור השירות. הוא אמור להתבצע ברגע שיושלמו ההכנות הארגוניות לפעולה מעין זו.

רס"ר מואשם במעשים מגונים בחיילות בבסיס

(ע). מפקד מוגה יהודי מואשם בביצוע מעשים מגונים בכפיה בחיי־לות בבסיס.

התובע, סגן דורון דיסו, הגיש אתמול כתב־אישום לבית הדין הצבאי המחוזי צפון, נגד הרס"ר, המואשם כי במרוצת החודשים דצ־מבר 1986 — פברואר 1987, ביצע מעשים מגונים בשלוש חיילות, כשבאחד המקרים ניסה לנשק חיילת תוך גיפוף שדיה. במקרה אחר הביע מישאלה לשכב עם חיילת "כי את הכי סקסית בבסיס", ואילו במקרה אחר ליטף חיילת בני־גוד לרצונה.

התביעה טוענת כי הרס"ר נהג באופן שאינו הולם את דרגתו ועמדתו.

הנאשם כפר בפני נשיאת בית הדין הצבאי, אל"מ גילי פלד, בהאשמות המיוחסות לו. הדיון בתיק נדחה.

פרס שותק בעניין "תהום החובות"; מחיר התק"ם נמוך בבורסת האצבעות

בטאון התק"ם בהתקפה חריפה על פרס בעניין הריבית: "הוא שותק מפני שהקיבוצים הם פראיירים מימים ימימה"

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

בביטאון התק"ם "קיבוץ" מותח בגליונו החדש ביקורת חריפה על יו"ר מפלגת העבודה, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס.

"טעות בביטוי", זוהי הכותרת שבחר לתת העורך המשותף של הביטאון, יהודה יערי מקיבוץ ארז, בהתייחסו להפגנה הגדולה של ההתיישבות העובדת, קיבוצים ומושבים, שנערכה שלשום ביר־ושלים — בקריאה לשחרור ההתיישבות מכבלת הריבית.

בהמשך המאמר נכתב כי פרס — "האיש היחיד במדינת ישראל שהיה מסוגל, אולי, להוציא את ההתיישבות העובדת מתהום החובות — קולו לא נשמע".

לדברי יערי, שתיקתו של פרס אינה "מפני שאינו יודע על מה מדובר, או כיוון שאין לו מה להגיד. הוא שותק למרות שיש לו חלק לא קטן באחריות למצב. האיש הזה שותק מפני שנוח לו כעת להתעלם, מפני שהקיבוצים הם "פראיירים" מימים ימימה, מפני שמשקלם של ארבעת חברי הכנסת של התק"ם (ואפשר להו־סיף גם בשקט את כל מפ"ם) בבורסת האצבעות של הכנסת, נמוך בהרבה מזה של ויידאן עסשי".

עורך הביטאון מביע תמיהה על שתיקתו של האיש ש"המחנה שלו הוא הגדול ביותר בארץ, והכל בו יישק על פיו" ומסק־נתו, על־כן, היא חד־משמעית: "לאיש הזה לא איכפת". בסיום מאמרו קורא יערי לאנשי ההתיישבות העובדת להפגין ליד ביתו של פרס.

לאחר הפיגוע ליד אלפי־מנשה, עמרם מצנע, אלוף פיקוד מרכז, מקבל הסברים מקצינים בכירים במקום שבו הושלך בקבוק התבערה על המכונית הישראלית. (תצלום: משה לשם, ישראל סאן)

הקאמרי קיבל צו מניעה נגד שידור קטעים מ"עלובי החיים" בטלוויזיה

טען בפני השופטת: הבטיחו לנו לראות את הקטעים לפני שידורם ולא קיימו

מאת סופר "הארץ"
לענייני תרבות

התיאטרון הקאמרי קיבל צו אוסר על הטלוויזיה הישראלית להקרין קטעים מהצגת "עלובי החיים" בתיאטרון הקאמרי בתכנית "מצב הרוח" או בכל תכנית אחרת. הצו ניתן על ידי השופטת רות אור במעמד צד אחד.

צוות התכנית "מצב הרוח" בעריכתו של ירון לונדון בא לפני מספר ימים לאולם התיאטרון הקאמרי כדי לצלם קטעים מן המחזמר "עלובי החיים" המוצג על ידו. לטענת מנכ"ל התיאטרון, עודד פלדמן, סוכם בינו לבין מפיקת התכנית, דנה כוגן, כי המנהל האמנותי של התיאטרון, אילן רונן, יראה את הקטעים המצולמים לפני שידורם בתכנית.

לטענת הנהלת התיאטרון הגיע העורך, ירון לונדון, אחרי ביצוע חלק מן הצילומים, סירב לקבל את הסיכום הנ"ל, והפסיק את הצילומים.

הנהלת התיאטרון עמדה על זכותה לראות את הקטעים המצול־מים לפני השידור, בהתאם לסיכום, "כדי להבטיח שהצילומים אינם מעוותים את ההצגה, שהוכנה לאולם תיאטרון ולא לצילומי טלוויזיה", וכן לאור רגישותם של הכוכבים המשתתפים בהצגה לחלקם בחשיפת ההצגה לאמצעי התקשורת.

התכנית "מצב הרוח" הכוללת את הקטעים מהצגת "עלובי החיים" הוקלטה אתמול והיא אמורה להיות משודרת ביום א'. ירון לונדון אמר לסופר "הארץ" שכיוון שהעניין הגיע לערכאות הוא נמצא בטיפולו של היועץ המשפטי של רשות השי־דור. הוא לא ידע על צו המניעה.

אגד משאיר ההוזלות בקווים הבין־עירוניים

מאת יפעת נבו

הנהלת אגד החליטה אתמול להשאיר את ההוזלות בארבעה הקווים הישירים בעינן גם בשבוע הבא, למרות ההעלאות בשיעור של כ־16% בתעריפי התחבורה הציבורית, שייכנסו לתוקף מיום א'.

בעיריית בני ברק בדקו מי הזמין שיחת חוץ לסעודיה

עובד חברת אחזקה הודה, כי הזמין את השיחה כדי לברך אם לבני משפחתו, שעלו להאג', שלום

מאת א. קרן
סופר "הארץ"

עיריית בני־ברק זימנה לבירור עובד חברת אחזקה המספקת לה שירותים. הוא חשוד כי ניסה לשגר לסעודיה מברק תנחומים על־מות 400 מוסלמים במהומות שאירעו במכה.

לדברי מזכיר העירייה, אברהם טננבוים, פנתה מרכזנית חברת "בזק" אל ראש העירייה, משה אירנשטיין, בשעה 1 לפנות בוקר, כדי לוודא אם אכנם הפנתה העירייה, באמצעות הגלב הבין־לאומי, מברק תנחומים על המהומות במכה. לטענת המרכזנית הוזמן המברק באמצעות הטלפון של ראש העירייה.

בהתחשב בנסיבות, החליטה המרכזנית לקבל אישור של ראש העיר, ששלל כמובן את הדבר. בירור שנערך העלה כי עובד חברת האחזקה, שקרובי משפחתו נסעו למכה, ביקש לשלוח את המברק. העובד הודה בהזמנת המברק, והסביר את מעשהו בכוונה לשגר מברק תנחומים "בשם עצמו" ולא בשם העירייה. הנהלת העירייה החליטה להמשיך בבירור יסודי של הנושא.

בעקבות הפרסום ב"הארץ" על הפסדי ההשקעות של קרנות הפנסיה:

ח"כ דן תיכון: מדובר בשערוריה ובמקרה משווע של ניגוד אינטרסים

ח"כ יצחק ארצי קורא לשר האוצר להעלות את נושא המצב בקרנות הפנסיה לדיון בממשלה ● דובר ההסתדרות: המקרים שבהם לא השיגו קרנות הפנסיה תשואה מספקת — בודדים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דן תיכון, חבר ועדת הכספים של הכנסת, אמר אמש כי פרסום הממצאים של דו"ח מבקר ההסתדרות על מצב ההשקעה בקרנות הפנסיה, זעזע אותו.

לדברי תיכון הפעולה, לפיה קרנות הפנסיה מבצעות את השקע־תיהם תוך כדי הפסדים, באמצעות חברת ההשקעה "גמול" ו"באמות" היא חמורה ביותר, כיוון שהדבר יוצר "פוטנציאל אדיר של ניגוד אינטרסים". תיכון ידרוש לקבל לי־דיו את מימצאי הדו"ח על־מנת להעלותם לדיון בוועדת המשנה לענייני שוק ההון, הדנה בימים אלה במצב קרנות הפנסיה.

ח"כ יצחק ארצי, החבר בוועדת הכספים של הכנסת, הודיע כי יפנה אל שר האוצר, משה נסים, בבקשה להעלות לדיון על שולחן הממשלה את מצבן של קרנות הפנסיה. לדברי ארצי אין להכריע על מצב הקרנות בדיונים פנימיים בהסתדרות. הוא הדגיש כי האינטרס של הציבור חשוב מזה של ההסתדרות.

דובר ההסתדרות מסר בתגובה, כי המקרים הבודדים בהם מבקר ההסתדרות מצא קרנות שבהן לא הושגה תשואה ריאלית הם שוליים — פחות מעשירית האחוז מכלל ההשקעה בכל הקרנות. בשלב הנוכחי מבקר ההסתדרות לא השלים עדיין את עבודת הביקורת.

עוד נמסר על־ידי הדובר, כי חברת "גמול" היא גוף מקצועי, שיעילותו הפיננסית צריכה לשמש בסיס לדיונים בוועדות ההשקעה של קרנות הפנסיה. גם ההשקעות ב"אמות" הניבו תשואה ריאלית.

ערך את העמוד יצחק לאור

ביום א' ניסיון לפתור הסכסוך בין קלינאי התקשורת למש' הבריאות

מאת עדנה אריזור

ביום ראשון הקרוב ייעשה ניסיון להביא לסיומם את העיצומים שנו־קטים 65 קלינאי התקשורת בבתי החולים הממשלתיים.

בעקבות כתבה ששודרה שלשום ב"מבט" בטלוויזיה, זומנו נציגי הקלינאים לסמנכ"ל משרד הבריאות במטרה למצוא פתרון למצוקתם. הקלינאים נפגשו אתמול עם יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ אברהם שפירא, שהבטיח כי יפעל לפתרון הסכסוך בינם לבין משרד הבריאות.

כתוצאה מעיצומים אלה, הנמש־כים כבר למעלה משבועיים, ומתב־טאים בקיצור שעות העבודה ושיבוש בלוח הזמנים, נמנעת מחו־לים רבים קבלת טיפול במכונים האודיולוגיים (מכונים להפרעות בתקשורת).

במכון האודיולוגי בבית החולים "שיבא" נדחים כדי יום 50 חולים, ונקבעים להם בשלב זה תורים מחו־דשים לחודשים נובמבר־ינואר.

קלינאי התקשורת בשירות הממשלתי פתחו בעיצומים על רקע תביעות שכר. לטענתם הם משתכרים 200–400 ש"ח בחודש. הם דורשים ממשרד הבריאות פתרון לשיפור שכרם באמצעות דירוג אחר, בדומה לפתרון שנמצא בשירות הציבורי

פסגה חדשה להר הצופים
הייאט רג'נסי ירושלים

הזדמנות בלתי חוזרת בעיר הבירה!
7/8–5/10/87
(כולל ראש השנה)
• ליחיד ללילה בחדר זוגי • תוספת ליחיד בחדר זוגי • הנחות לילדים
$38.-
– לא כולל מע"מ ודמי שירות
– לישראלים בלבד
– המחיר נכון לשימוש בצמוד לשער הדולר
נא התקשר אלינו או עם סוכן הנסיעות שלך.

הייאט רג'נסי ירושלים
הבטחה של הדר, יופי ופאר באווירה בינלאומית. במיטב המסורת של רשת מלונות הייאט העולמית. על הר הצופים, משקיפים לנוף הקסום של ירושלים. 522 חדרים מפוארים מצוידים בכל אביזרי הנוחות. מסעדות מגוונות המתמחות במאכלים מכל קצוות תבל.
מפוארת ומועדון ספורט שונים.
אולמות לארועים וקונגרסים – עד 1000 איש
בואו אלינו לחוויה בלתי נשכחת. אנו מצפים לכם.

הייאט רג'נסי ירושלים
HYATT REGENCY JERUSALEM
רח' לח"י 32, ירושלים 97655, טלפון: (02)821333, פקסימיליה: (02)815947 טלקס: 26174 HYTJR

מל"ן
מרכז ללימודי ניהול

הכשרה בניהול מתקדם
נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח במל"ן במבחר תכניות לפיתוח מנהלים

הלימודים מקנים למנהל המשתלם ידע לימודי וטכניקות בניהול מודרניות בנושאי מינהל העסקים בהתאמה למגמות הלימוד השונות:
* כלכלה * חשבונאות פיננסית וניהולית * התנהגות ארגונית * שיווק * מימון * יצור * מחשבים * מיסים ודיבים בעסקים * מדיניות עסקית * משחק עסקים ועוד....

מגמת ניהול כללי
מנהל אקדמי: דר' ניסן לוין
הקורס מכוון למנהלים בעלי נסיון מעשי המיועדים לתפקידי ניהול בכירים. תוכנית מקיפה ללימודי מינהל עסקים, הכוללת כ־580 שעות לימוד.
מסלול לימודים בתנאי פנימיה
מסלול לימודי יום
פתיחה: 20 באוקטובר 1987

מגמת ניהול למהנדסים
ניהול אקדמי: דר' דובי ולנסי – ת"א; דר' יאיר דוכין – י־ם; דר' רן חרמש – ב"ש
מסלול לימודי יום
הקורס מיועד למהנדסים, למדענים ולאקדמאים העוסקים בניהול או מיועדים לתפקידים ניהוליים והיקפו כ־300 שעות לימוד.
בתל־אביב – לימודי יום ו', פתיחה: 4.9.87
בתל־אביב – לימודי יום ג', פתיחה: 22.10.87
בירושלים – לימודי יום ה', פתיחה: 22.10.87
בבאר־שבע – לימודי יום ד', פתיחה: 11.11.87

מגמת ניהול לחשבים
מנהל אקדמי: דר' אריה עובדיה
מסלול לימודי יום (ימי ב')
הקורס מיועד לחשבים, לגזברים ולאנשי כספים בעלי ניסיון והוא כולל כ־300 שעות לימוד.
פתיחה: 26 באוקטובר 1987.

חדשנות ויזמות עסקית
מנהל אקדמי: אינג' אבי קרבס
מסלול לימודי יום (ימי ה').
הקורס מיועד למנהלים, מהנדסים, ויזמים מהמגזור הפרטי והציבורי, ולצוות ניהולי בתעשיה הקיבוצית שפעילותם בייזום מפעלים וכתעשיה טכנולוגית. הוא כולל כ־ 250 שעות לימוד.
פתיחה: 19 בנובמבר 1987

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, טל. 03-257202
המרכז הישראלי לניהול

העלאת תעריפי הנסיעה

בהתאם לצו המפקח על התעבורה יועלו תעריפי הנסיעה בקווי השרות של "אגד" בשיעור ממוצע של 16% החל מיום 9.8.87.

כרטיסים משולבים (הלוך ושוב ומעבר) שלא נעשה בהם שימוש לפני תאריך עלית התעריפים, ניתן להשתמש בהם ע"י תוספת ההפרש בין המחיר הישן לחדש בכל אחת מקופות "אגד".

כרטיס מעבר שנעשה בו שימוש בקטע אחד מבוטל.

כרטיס הלוך ושוב שנעשה בו שימוש בכיוון אחד ניתן להשתמש בו עד 22.8.87, את התמורה עבור כרטיסי הלוך ושוב שנעשה בם שימוש בכיוון אחד בלבד אפשר לקבל ישירות בקופות "אגד" המפורטות להלן לאחר 22.8.87:

ירושלים: תחנה מרכזית
חיפה: בית אגד תחנה מרכזית
תל אביב: תחנה מרכזית קופות רמלה רחוב בין 3

או באמצעות הדואר בלשכות ליחסי ציבור כדלקמן:
ירושלים: ת.ד. 893 מיקוד 91008.
חיפה: ת.ד. 9657 מיקוד 31086
תל אביב: ת.ד. 52091 מיקוד 61330

הורדת תעריפי הנסיעה

אגד ממשיכה במבצע ההוזלה ב־4 הקווים הבינעירוניים החשובים.

עכשיו כשאתה נוסע באגד לתל־אביב, או מירושלים לחיפה, הרווח שלך גדול עוד יותר:

כיוון הנסיעה	הקו	המחיר החדש	המחיר במבצע	הרווח שלך
ירושלים–ת"א	405	4.8 ש"ח	2.5 ש"ח	2.3 ש"ח
חיפה–ת"א	900	5.2 ש"ח	3.5 ש"ח	1.7 ש"ח
ב"ש–ת"א	370	5.5 ש"ח	3.5 ש"ח	2.0 ש"ח
ירושלים–חיפה	940	8.5 ש"ח	6.0 ש"ח	2.5 ש"ח

אגד

נציגי הבנקים בוועדת הכספים: מוכנים לדון בזכויות הצבעה לבעלי מניות הבנקים שבהסדר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת קיימה אתמול דיון מחודש בעניין מתן זכויות הצבעה למניות הבנקאיות שבהסדר. ח"כ דן תיכון (ליכוד) תקף בחריפות את הבנקים, ואמר כי ברכבם על הלאמת הבנקים הם מטעים את הציבור.

הוא 'נבע להעניק ללא דיחוי זכויות הצבעה למחזיקי המניות, ואמר שיש להתייחס אל הבנקים כפושטי-רגל כפי שהם מתייחסים אל פושטי-רגל הזקוקים לסיוע כזה. להרגיו, עתה השתנו כללי המשחק, הבנקים מצויים בידי הממשלה ולא להיפך.

תיכון הוסיף כי הטענה שאי-אפשר לתתת את ההסכם אינה עומדת עוד, שכן בדו"ח בייסקי נקבע כי הבנקים היו אחראים ישירים לנשא הוויסות.

ח"כ יורם אריד (ליכוד) אמר כי מי שמדבר על הלאמת הבנקים אינו יודע מה הוא שח, שהרי בנק לאומי מצוי בידי הים היהודי ובנק הפועלים בידי העובדים.

ח"כ דדי צוקר (רצ) אמר כי ההון של בעלי הבנקים עומד בלא יחס למידת השליטה, ולא ניתן לשמור על מצב כזה. ז. אבטודר שההון של

ח"כ יורם אריד

בעלי ההון של בנק המזרחי הוא 17 ש"ח, אולם הם מחזיקים ב-100% ממניות השליטה (למען האמת הם מחזיקים ב-50% בלבד). לדעתו, ממשלה שהיתה ערבה לכל מניות הבנקים, רשאית לקבל בתמורה לערבות זכויות הצבעה שוות לכל המניות. הממשלה תצטרך להעביר את המניות הללו לבעלות הציבור במהלך 7-5 שנים, כדי למנוע הלאמת הבנקים בידי המדינה.

ספקות לגבי היעילות

יו"ר בנק הפועלים, פרופ' איתן ברגלס, אמר כי ניתן לנהל מיד דיון בנושא זכויות ההצבעה. הוא ציין שבמהלך 5-7 השנים עד שהמדינה תמכור את המניות, שבר שתת הללו הוא היכן יהיו זכויות ההצבעה בתקופת הביניים עד 1993.

אלי כהן"ר אירידבי, אמר כי ניתן לפתוח הסדר, אולם יש לו ספקות לגבי יעילות העילות שבפריחות ההסדר הוא הביע נכונות להיכנס לפרט עם האוצר בעניין זכויות ההצבעה.

לטכח הסכם מנהלי הבנקים לדיון בזכויות הצבעה, המליצה הוועדה למשרד אוצר לנהל מו"מ עם הבנקים בנושא. הוועדה אישרה את בקשת האוצר להציע מסלולי חיסכון חדשים שיקלו באוקטובר למחזיקי המניות הבנקאיות, שיגיעו לפירעון במועד זה.

על שולחנו של האוצר מונחות המלצות צוות משפטי מבכ"ל המשרד, ד"ר עמנואל שרון, לגבי זכויות ההצבעה של המניות. אולם משה נסים טרם קבע עמדה סופית בעניין. בנק ישראל הצי באחרונה כי 75% מהדירקטוריונים במועצות המנהלים של הבנקים ימונו על-ידי הממשלה. הנושא יוכרע שבועות הקרובים.

חברה אוסטרלית זכתה במכרז נרחב לממכר מוצרים פטורי מכס בנתב"ג

"ג'יימס ריצ'רדסון פרופרטיס", שנרשמה בארץ, תמכור ב-6 השנים הקרובות משקאות, חריפים, סיגריות, מוצרי טבק, מוצרי קוסמטיקה בחנויות הדיוטי-פרי

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

החברה האוסטרלית "ג'יימס ריצ'רדסון פרופרטיס", זכתה אתמול במכרז רב-ההיקף לממכר משקאות חריפים, סיגריות, מוצרי-טבק, בשמים ומוצרי קוסמטיקה בחנויות "מוצרים הפטורים ממכס בנמל התעופה בן-גוריון, לתקופה של שש שנים.

הזכייה במכרז אושרה במועצת המכרזים העליונה של רשות שדות התעופה. על-אף שהצעת החברה הזוכה גבוהה מההצעות שהגישו החברות האחרות שנטלו חלק במכרז.

בראש החברה האוסטרלית עומד עשיר מפלג, הפעיל בחוגי הקהילה היהודית שם, ובעשה בישראל. החברה נרשמה בארץ כחלק מתנאי ההשתתפות במכרז. באוסטרליה היא פעלת בתחום המכירות ללא-מכס בנמלי התעופה ובערים.

מנכ"ל רשות שדות התעופה, צבי גוב-ארי, והמנהל המסחרי, אהרון שבים, שבו באחרונה מסיור בדיקה של החברה באוסטרליה ודיווחו על ממצאיהם להוועדה לנכסים ומסחר של הרשות.

חברת רמט"ם — בשאר חברת רמט"ם זכתה אתמול במכרז אחר להפעלת חנויות פטורות ממכס בנתב"ג לממכר מוצרים פטורים ממכס שאינם מזון או קוסמטיקה: אלקטרוניקה מוצרי-אופנה, חשמל ואחרים. החברה זכתה במכרז לאחר שהצעתה היתה הגבוהה ביותר. רמט"ם הפעילה עד לאחרונה, גם את החנויות הפטורות ממכס שבהן זכתה החברה האוסטרלית.

שתי החברות יתחילו במתן השירות בנתב"ג על-פי תוצאות המכרזים ב-15 בנובמבר 88'. על-פי תנאי המכרז — התשלום שתעביר החברה האוסטרלית לרשות שדות התעופה מכלל היקף מחזור המכירות השנתי שלה, לא יקטן מ-3 מיליון דולר. על-פי תנאי המכרז של רמט"ם, לא יקטנו תשלומיה מ-600 אלף דולר.

סונול ודלק עתרו לבג"ץ נגד שר האנרגיה בעניין הרפורמה

(ש). בג"ץ יתן בהרכב של שלושה שופטים בעתירת חברות הדלק סונול ודלק נגד שר האנרגיה, משה שחל, בכל הקשור לביצוע הרפורמה בשוק הדלק.

שתי חברות הדלק עתרו אתמול לבג"ץ נגד שר האנרגיה, בטענה כי שחל מתכוון להפעיל את הרפורמה בשוק הדלק בהקדם, מבלי שימסור להברות הדלק פרטים על מהות הרפורמה, ומבלי שיתן להן זמן להיערך לקראתה.

חברות הדלק מבקשות מבג"ץ להורות לשר האנרגיה לתת התראה של חודש ימים לפני הפעלת הרפורמה בשוק הדלק. השר עלול להחליט מעיר עד בוקר על הפעלת הרפורמה, ובכך למנוע מהחברות לבקש סעד מבית המשפט, טוענות העותרות, ומוסיפות כי יתכן שירצו לפנות לבג"ץ לאחר שיתבררו להן כל פרטי הרפורמה.

"לא נשמע במקומותינו שרשות בת-דינה, תהיה רמה ונישאה ככל שה היה, תמנע ממי שעלול להיפגע מהחלטה לקבל סעד משפטי" — לשון העתירה.

העותרים טוענים כי שר האנרגיה הבטיח לחברות הדלק שיינתנו להן ימים אחדים לתכנן לרפורמה, אך לטענתן ימים אחדים הם לעג לרש. שופט בית המשפט העליון, שלמה לוין, הורה להעביר את הדיון בעתירה בפני הרכב של שלושה שופטים.

משה שחל

צוות של משרדי הקליטה והבריאות יבדוק השלכות תיקון חוק הרופאים

מאת עדנה ארידור
כותבת "הארץ"

צוות משותף למשרד הקליטה והבריאות יבדוק את השלכותיו של תיקון חוק הרופאים, שהתקבל בשבוע שעבר בכנסת, על עידוד העלייה והחזרת ישראלים בעלי מקצועות רפואיים לארץ.

מליאת הכנסת אישרה תיקון לחוק, לפיו יחוייב כל רופא שרכש השכלתו הרפואית בחו"ל לעמוד בבחינה לקבלת רשיון לעיסוק ברפואה בארץ. חובת עמידה בבחינה תחול גם על סטודנטים שלמדו רפואה בחו"ל ומבקשים לעשות סטאז' בארץ.

בשנים 1984-6 עלו לארץ בכל שנה כ-200 רופאים ותיקים וכ-420 סטודנטים לרפואה. קיים חשש, כי התיקון בחוק הרופאים יפגע בעלייתם ארצה של בעלי המקצועות הרפואיים, וימנע מחלק מהסטודנטים הלומדים רפואה בחו"ל מלשוב ארצה.

גרמניה וארה"ב בולמות הדולר

לונדון (ע"ה). הבנקים המרכזיים של מערב-גרמניה וארה"ב מכרו אתמול דולרים תמורת מארקים גרמניים, כדי לבלום את העליה שחלה באחרונה בשערו של המטבע האמריקאי, מסרו סוחרים. הדולר עלה אתמול לשיא של 1.8850 מארק, אולם אחה"צ, לאחר התערבות הבנקים המרכזיים, שב וירד ל-1.8815 מארק — עדיין גבוה משער הנעילה הלונדוני של שלשום — 1.8785.

באותה שעה היה שער הדולר יציב לעומת המטבע היפאני, ועמד על 151 ין, לעומת 150.75 שלשום בלילה.

מחיר הזהב עמד אתמול על 468.85 דולר לאונקיה.

גם מחירי הנפט ירדו במקצת, למרות המתיחות במפרץ. הנפט הבריטי מסוג "ברנט" נמכר ב-19.60 דולר לחבית, 20 סנט פחות משלשום. סוחרים מסרו כי יש עודפי היצע בשוק.

בחודשים ינואר-יוני הגיעה צריכת החשמל בחקלאות ל-22.1%

צריכה גבוה יותר מאשר במגזרי המשק האחרים ובהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

מאת אלי ולעד
סופר "הארץ"

בששת החודשים הראשונים של 1987 היתה העליה בצריכת החשמל במגזר החקלאי, בעיקר קיבוצים, הגבוהה ביותר שנרשמה במגזרי המשק השונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בסך הכל גדלה צריכת החשמל המוצעת במשק במחצית הראשונה של 1987 בשיעור של 12%.

מניתוח צריכת החשמל לפי מגזי השימושים, שערכה המחלקה לסטטיסטיקה ולחקר שווקים בחברת החשמל, עולה כי גידול בצריכת החשמל במיגזר החקלאי מסתכם ב-22.1%. ההערכה היא שחלק מגידול זה, מקורו בהרחבה המוגברת של השימוש במכשירי חשמל ביתיים כמו מקררים ומזגנים, בבתי החברים.

במקום השני בגידול בצריכת החשמל צעד המיגזר הביתי — 19.4% — בעיקר בשל העליה ברמת החיים בבתי המגורים, עליית רכישות מוגברות של מזגנים לחדרים ולקירור, תנורי חשמל ומיקרוגל וכלי בית אחרים.

במיגזר המסחרי נרשם גידול של 13.9%, המוסבר בעיקר בהמשך המגמה של בניית מרכזי קניה חדשים וממוזגים, בגידול הענף בתיירות, המשפיע על רמת צריכת החשמל בבתי המלון, במסעדות ובשירותים אחרים, וכן בגידול בצריכת החשמל במיגזר הציבורי, לרבות במחנות צה"ל.

בתעשייה נרשם בששת החודשים הראשונים של 1987 גידול בביקושים בסך 8.7%. רק במיגזר של שאיבת מים נרשמה, בעקבות החורף הגשום, ירידה בצריכת החשמל — בשיעור 1.4%.

מנהל מספנות ישראל עומד על פיטורי אלמליח, יו"ר הוועד

בניגוד לדרישת מועצת פועלי חיפה לבטל הפיטורים • אתמול עבדו במספנה בכביל על פי הוראת הוועד

מאת יוסף ...
סופר "הארץ"

מנכ"ל "מספנות ישראל", האבי אלמוג, דחה אתמול את תביעת מועצת פועלי חיפה לבטל את פיטוריו של מזכיר ועד הפועלים, מישל אלמליח. אלמוג אמר כי הפיטורים תקפים, אולם על-פי הסכם העבודה זכאי מזכיר הוועד להגיש ערעור על פיטוריו בפני ועדת בוררות.

מטעם הנהלת המספנות נמסר כי פיטורי מזכיר הוועד באו לאחר סדרה של הפרעות ושיבושים בעבודה, שיזם המזכיר ללא אישור ההסתדרות, ושהגיעו לשיאן השבוע כשוועד הפועלים בראשותו של אלמליח השתלט על משרדי ההנהלה למשך שלושה ימים, וגרם לשיבושים בעבודת ההנהלה.

צעדים אלה של ועד העובדים באו כמחאה על הסכם העבודה שנחתם באחרונה בין כנס הנכסים של המספנות וגציגי ההסתדרות. ועד העובדים לא ציירף את חתימתו להסכם, משום שלטענתו אין ההסכם ממשש הסכמים שנחתמו במספנה בעבר בנוגע להצמדה מלאה של

של אלמליח

עובדי הצנות לקונצרן "כור". עובדי הצנות קיבלו בהסכם החודש את צנת השכר שמשלמת לעובדי "כור" בשיעור של 7%, אולם הם דורשים גם אימוץ קידום העובדים בדרך כפי שנהוג ב"כור" ותביעות נוספות.

מנכ"ל המספ אמר כי הוא כפוף להנחיות רשות החברות הממשלתיות ומשרד האוצר, ואלה קבעו כי אין יסוד לתביעות העובדים. נושא המחלוקת הועבר באחרונה לוועדה שאמורה לקבל החלטתה בקרוב. אלמוג הדגיש כי "שום לחץ לא יעלה אלא יוריד, משום שאינו יכול כעת לשנות דבר מן ההסכם. "ברגע שהאוצר ורשות החברות יתנו לי הוראה — אבצע.

מה שהעובדים רוצים זה לקבל יותר מ"כור". אם יוכרע לתת להם מה שהם מבקשים — אמסור לתת, למרות שמדובר במפעל הנמצא בפשיטת רגל", אמר מנכ"ל מספנות ישראל.

על-פי הוראת ועד העובדים, עבדו אתמול 450 עובדי המספנות כרגיל וללא כל הפרעה. העבודות בתיקונים של האוניה "צים גנואה", שנמשכו מספר שבועות, הסתיימו, ובשבוע הבא מתוכנן להעלות את האוניה "צים נידיורק" על המבדוק לשם ביצוע עבודות אחזקה ותיקונים. למספנה מתוכננת גם סדרה של עבודות אחזקה ותיקונים לאוניות הצי השישי שיגיעו לנמל חיפה בעוד שבועיים.

ורד הגליל זכתה במכרז החוזר להספקת חבילות שי לחב' חשמל

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"ורד הגליל" זכתה במכרז החוזר להספקת חבילות-שי לעובדי חברת החשמל.

מכרז זה, בסכום 400 אלף דולר, הוצא על-ידי ועד העובדים של חברת החשמל לפני כעשרה ימים, לאחר ש"עלית" ו"אופנ-הימר" התלוננו על שהן לא שותפו במכרז להספקת חבילות השי, כיאה בחברה צ'רית.

שלוש החברות הגי הצעות תחרות לפני עשרה ימים, ובימים אלה התברר ש"ורד הגליל" זכתה גם במכרז. עדיין לא נמסרה לחברה רשמית על זכיית "ורד הגליל". היא אמורה להימסר בימים הקרובים.

הידיעה כי "ורד הגליל" זכתה במכרז להספקת מ-10,000 חבילות שי לעובדי חברת החשמל, עוררה סערה ב"עלית". ב"עלית" הגישו הצעה זולה במיוחד לחברת החשמל, ואיבדה במכרז הפתיעה אותם מאוד.

יצויין כי בעבר לא חילקו בחברת החשמל חבילות שי לעובדי החברה בחגים, אלא הציעו להם לקבל ציוד חשמלי, שכן עובדי חברת החשמל אינם משלמים עבור צריכת מוצרי החשמל שלהם.

הבורסה תנקוט צעדים ושפטיים נגד מתמ אם זו לא תעמוד בהתחייבותה לרכוש מניות מאגרי בנה מהציבור

מאת יהודה שורוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבורסה תנקוט את כל הצעדים לרבות צעדים משפטיים, אם חברת "מתמ" לא תעמוד בתוך 30 יום בהתחייבות מוקדמת שנתנה לבורסה לרכישת מניות מאגרי-בנייה שבידי הציבור. עמדה זו של הנהלת הבורסה הועברה אתמול לדירקטוריון הבורסה, שהתכנס לישיבתו השבועית.

הנהלת הבורסה סבורה כי בהתחשב בהשלכות שיש לאירועים הצעת הרכש של חברות מתמ ומאגרי-בנייה, יופסק המסחר בניירות הערך של שתי החברות. המסחר בניירות הערך נועד עתה אחת לשבוע, בכל יום ג'.

עמדת הנהלת הבורסה, שהתגבשה בפני הדירקטוריון, קובעת כי רכישת שליטה בחברה ציבורית מחייבת את הרוכשת לצאת בהצעת רכש לציבור הרחב. הנהלת הבורסה שוללת את עמדת הנהלת מתמ כאילו רכישת השליטה בוצעה בהדרגה ובמשך שישה חודשים, והיא גורסת כי רכישת השליטה בוצעה במהלך אחד, בעיסקה מחוץ לבורסה.

הנהלת הבורסה גורסת כי הנהלת מתמ חייבת היתה לדעת כי רכישת השליטה במאגרי-בנייה תחייב אותה לצאת בהצעת רכש, ולכן אין לקבל את טענתה כאילו ביצוע הצעת הרכש ישפיע לרעה על יציבותה הפיננסית. עוד טוענת הבורסה כי הודעת מתמ על כוונתה שלא לצאת בהצעת רכש מהווה הפרה גסה של הנחיות הבורסה, ושל התחייבויות מתמ לקיימן.

הנהלת הבורסה מדגישה כי היא רואה בחומרה את העובדה שמתמ קיימה מגעים מספר חודשים עם הבורסה, תוך יצירת הרושם כי הצעת הרכש תצא בסופו של דבר אל הפועל, אך למעשה לא בוצעה הרכישה. נושא הצעות הרכש הוא, לדעת הנהלת הבורסה, אחת מאבני היסוד להגנה על ציבור המשקיעים הרחב.

עמדת מתמ בפרשה היא שקיום הצעת הרכש עלול לסכן את יציבותה הפיננסית. הנהלת מתמ ...לת פניה לבג"ץ, אם אכן תצא ...הפועל כוונת הבורסה להפסקת ...ר במניות החברה.

לכדי המטענים בתב"ג שבתו חצי שעה

מאת זוהר בלומנקרנץ

עובדי המטענים ברשות שדות התעופה השביתו אתמול את העבודה בתעופה בן-גוריון בלוד. השביתה נמשכה כמחצית השעה, ובאה על רקע דרישת העובדים להעביר מתפקידו את ראש האגף, אהרון אר.

לטענת העובדים, אין הוא מתאים לתפקיד זה. ראש האגף אמנם יסיים את תפקידו ויועבר לשרת בתפקיד אחר.

ערך את העמוד: יצחק לאור

פועלים בשבילי - זה חשבון עיקרי

"כי אני לא משלם עמלות ניהול על פעולות השקעה וחסכון"

בחשבון "היעו"ש סופר רווחי" שלי בבנק הפועלים, אני נהנה מפטור מלא מעמלות ניהול על כל פעולות ההשקעה והחסכון שאני מבצע.

כמי שמחזיק תיק השקעות מגוון, פטור כזה מאפשר לי לנהל את התיק בצורה גמישה: להפקיד בפקדונות קצרי מועד בשקלים, לקנות ניירות ערך, לרכוש קרנות נאמנות, לפתוח תכנית חסכון ולעבור מאפיק השקעה אחד לשני לפי ההתפתחויות בשוק - בלי לשלם עמלות ניהול בחשבון העו"ש.

וזה לא הכל.

אני נהנה גם מריבית יומית של 7% לשנה על כל יתרת זכות שיש לי בחשבון - החל מהשקל הראשון ועד 5,000 ש"ח; אני מקבל משיכת יתר בסכומים גבוהים במיוחד בלי לשלם ריבית חריגה ואני גם זכאי לקבל כרטיס "ישראכרט" מיוחד לתקופה של שנתיים ב-50% הנחה.

עבור כל ההלוונות האלה אני משלם עמלה חודשית של 1.75 ש"ח בלבד.

יש לי חשבון גם כבנק אחר אבל... פועלים עבורי זה החשבון העיקרי, כי רק בנק גדול כמו בנק הפועלים יכול לתת לי שרותי בנקאות מתקדמת ברמה שאני דורש.

בוא גם אתה לנהל את החשבון העיקרי שלך בבנק הפועלים ותראה איך פועלים טוב יותר, בשבילך.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים בעמ

صورة عن الأصل

שערי המניות 6.8.87

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

מעורב במחזורים נמוכים

שבוע המסחר בבורסה הסתיים אתמול במגמה מעורבת, עם נטיה לעליות שערים. מחזורי המסחר המשיכו להיות נמוכים, שכן התתי עניינות בימים אלה בהשקעה במניות נמוכה ביותר. השבוע ב־בורסה עמד בסימן של עליות שערים, כתגובה סבירה לשחיקה הגדולה מהשבוע שעבר. מדד המ־ניות הכללי ללא בנקים עלה בסי־כום השבועי ב־5.94 אחוזים, כש־בולטת העליה התלולה במניות חברות חיפושי הנפט. בבורסה לניירות ערך מתפשים מנהיג, שי־אפשר לתת כיוון כלשהו לשוק. הגופים המוסדיים פועלים לפי שעה בניגוד למגמה, אך אינם יוזמים פעילות בשוק. הנפקות ניירות הערך של כלל תעשיות וקרס כי־מיקלים שהוכתרו השבוע בהצלחה, הגבירו את האופטימיות בקרב הסוחרים. הפעילים בבורסה סבורים, כי הכיוון של השוק המניות בשבוע הבא תלוי במידת הצבירה הכספית בקרנות הנאמנות. מחזור המסחר במניות החופשיות היה נמוך, כמו שהיה בשבוע כולו, והסתכם ב־8 מיליון שקל.

פיא קנה כל כמות ים המלח ב־100

המסחר במניות ים המלח [...] אתמול ער ומעניין. כמו [...] מאוני החברה, נשחקו המניות ב[...] זים מספר. אתמול הודיע [...] לאומי פיא בבורסה, כי הוא [...] לקנות כל כמות ב־100 נק'. [...] ו מנעה את ירידת מחיר [...]. העיסקות שנסגרו היו ב[...] הגבוהים מ־100. בסיכום, [...] המניה ב־1.8 אחוזים. עלי[ת] שער דומה נרשמה למניית הכשרת הי־שוב, שם הורגשה השבוע [...] עילות יוצאת דופן.

יציבות בבנקאות

ועדת הכספים של ה[כנסת] אישרה אתמול את תוכנית [...] המדד האוצר למיחזור הבנקאות. אישור לא השפיע אתמול על [ה]מסחר ב־בנקאיות, שם נ[סח]רו מניות אלה ללא שינוי שער. [ב]סכום השבועי עלו הבנקאיות [ב]שיעור ב־1.01 אחוזים. המחזור ב[בנק]אות הסתכם ב־2.2 מיליון שק[ל].

תשואה שנתית דולרית ב־%	
10.84	בל"ל 0.1
10.98	הפועלים ש
10.89	אי.די.בי. רג
11.00	דיסקונט א
10.76	המזרחי ש

שינוי ב־%	מדד יומי	
+0.02	127.77	מדד מניות כ[ללי]
+0.05	154.22	כללי ללא ב[נקים]
+0.07	117.16	מדד אג"ח כ[ללי]
+0.06	116.53	אג"ח צמוד [מדד]
+0.26	119.76	אג"ח צמוד [מט]"ח

בנק ישראל מגייס 35 מיליון נוספים

בנק ישראל יוציא ביום א' אל הפועל גיוס הון נוסף של 35 מיליון שקל, לאחר שאתמול ביצע בהצלחה גיוס של 50 מיליון שקל. מחיר הנפקת השגיא נקבע ל־99 נק' ומ־חיר הגליל נקבע ל־95 נק'. יש לציין כי בנק ישראל חזר לפעול באמצעות השוק המשני, וכיום הוא מרכז את פעילותו בשוק הראשוני. בשוק איגרות החוב נרשמה אתמול מגמה מעורבת, עם נטיה לעליות שערים. המחזור הכולל בשוק ה אג"ח הסתכם ב־11.6 מיליון שקל.

בלל חזר להיות בעל ענין בקצנשטיין

בנק לאומי מסר אתמול, כי חזר להיות בעל ענין במניות קצנשטיין אולד. יש לציין, כי בנק לאומי באמצעות "לאומי פיא" מרבה לפר־עול באחרונה בבורסה. "פיא" מסרה אתמול על הגדלת אחזקתיה ב־מניות נכסים ובנין ב־18.1 אלף ע.נ.

הודעות בורסה

● אמישר הפסידה בשנה שהס־תיימה במרס 1987 95 אלף שקל, לעומת הפסד של 317 אלף שקל בשנה הקודמת.

● משס' דקר רכשה מוחר־מיקלים ובכימיקל 30 אלף ע.נ. מניות דנקנר.

● ארגמן הפסידה בשנה שהס־תיימה במרס 1987 691 אלף שקל, לעומת הפסד של מיליון שקל בשנה הקודמת.

תשובה שיטת המסחר במקום

שיטת המסחר בבורסה במקום קצרי הבועד הצעה הולכת על קו התקבלה אתמול בישיבת דירקטוריון הבורסה. על פי השיטה החדשה, יוסדרו הכלות בשיטה מוכנית, בשיטת התשואה לפידיון הסינוס ביום באיגרות החוב.

להשכרה או למכירה

מבנה תעשייתי בדרום תל־אביב

בשטח 2200 מ"ר
3' מפלסים, מעלית 1500 ק"ג
רמפה לפריקה וטעינה
4 קווי טלפון
טל' 290867־03
בשעות 14.00־9.00

מודפון

לשירותך 24 שעות ביממה

03־38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

שערי קרנות הנאמנות

שערי אגרות החוב

שערי מטבע חוץ 6.8.87

שערי מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 6.8.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5745/1.5755
מרקים גרמניים	1.8835/1.8845
פלורינים הולנדיים	2.1195/2.1205
פרנקים שוויצריים	1.5578/1.5588
פרנקים בלגיים	39.04/39.07
פרנקים צרפתיים	6.2730/6.2770
לירטות איטלקיות	1362.60/1363.60
ינים יפאניים	150.90/151.00
$ ארצות הברית	1.2392/1.2397

שער הזהב $ 468.85 אונקיה

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.5717/1.5729	1.5533/1.5546	1.8787/1.8802
3 ח'	1.5657/1.5670	1.5451/1.5465	1.8692/1.8704
6 ח'	1.5574/1.5588	1.5321/1.5341	1.8549/1.8563

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנו של השאה: אני מוכן להתייצב בראש האופוזיציה למשטר חומייני

הנסיך ריזה, בן 27, לכתבים בפאריס: עד כה התרכזתי בהקמת מחתרת בתוך איראן

בנו של השאה, ריזה, בבואו אתמול מאולפני רשת הטלוויזיה הצרפתית "אנטן־2" בפאריס. הוא אמר בשידור חי כי "משטרו של חומייני יתקוף את העולם המערבי רק בנקודות החולשות שלו, באמצעות הטרור" (תצלום: אי־פי)

פאריס (ע"י). ריזה פאהלאווי, בנו של השאה האיראני המנוח, אמר אתמול, כי הגיע הזמן ללבות את התנגדות למשטר של חומייני, וללכד את קבוצות האופוזיציה הגו־לות — בהנהגתו.

השואף לכתר, בן 27, אמר במ־סיבת עתונאים בפאריס, כי הוא מוכן לעמוד בחזית פעיל בראש האופו־זיציה למשטרו של חומייני, לאחר שבמשך 8 שנים השתדל שלא להתבלט.

"עד עכשיו שמרתי 'על צללית נמוכה' כדי להתרכז בהקמת רשתות התנגדות מחתרתיות בתוך המדינה", אמר.

"עכשיו הנסיבות נוחות, ואני מתכונן למלא תפקיד הרבה יותר פעיל, באמצעות ליכוד מחותינו בתוך המדינה ומחוצה לה", הוסיף.

פאהלאווי הביע את דעתו, כי המדיניות הקיצונית של "המנהיגים הבלתי יציבים בנפשם" של טהראן תוביל לשקיעת המדינה, אם לא תינקט פעולה כדי להפיל את המשטר.

פאהלאווי, שזכה באיראן לכינוי "המיני־שאה", מוכר בעיני מלוכנים איראניים כיורשו של אביו, שמת ביולי 1980, אחרי שהודח בידי חו־מייני ב־1979. הוא דוחה הזמנה מצד הממשלה האיסלאמית לבוא ולחיות באיראן.

בין המלוכנים לבין ראש הממשלה האחרון של השאה המנוח, שהפור באחתיאר, יש חילוקי דעות. שכן באחתיאר מתכנן תפקיד טקסי גרידא למלך איראני כלשהו בעתיד, ואילו התומכים הראדיקליים יותר מצדדים במלך בעל סמכויות נרחבות.

בחתייאר יעץ לפאהלאווי להתרחק מאנשי החצר שהיו מקור־בים לאביו, אם רצונו לזכות באמונות בארצו ולהגשים את חלומו לעלות על כס המלוכה.

פאהלאווי אמר, כי הקנאות הדתית והמדינית גרמו לבריחת העילית מהמדינה, ואילו יצוא של הטרור מבודד את איראן הן מן המערב והן משכנותיה המוסלמיות.

"אני יכול רק לקוות כי איראן תימנע מבלקניזציה, או לבנוניזציה", אמר בהעלותו את האפשרות של התערבות זרה באזור.

הוא ציין, כי שיגורן של אניות מלחמה אמריקאיות ומערביות אחרות בתור כוח מרתיע במפרץ, בראשונה מאז מלחמת העולם השניה, מוכיח כי "אי אפשר עוד לשאת ולתת או לשמור על צינורות דיפלומטיים פתוחים עם טהראן", אמר.

עיראק שיחררה את טייס המיג הסורי שהופל

רבת עמון (ע"צ וע"י). עיראק שיחררה את הטייס של מיג־21 סורי, שהופל ב־28 ביולי מעל תחום עיראק, אמר אתמול מקור ירדני. הטייס שוחרר בגבול עיראק־סוריה, ונמסר לשלטונות דמשק.

ידיעה בלונדון:

"15 מכוניות מרצדס — קיבל מפקד חיל האוויר העיראקי על הצלחותיו"

לונדון (ע"מ). מפקד חיל האוויר העיראקי, חמיד שעבאן, קיבל עד עתה 15 מכוניות "מרצדס", שמחיר כל אחת מהן 50 אלף דינאר ויותר, כפרס על הצלחותיו.

העתון "אלמסאא", המוסר על כך, מוסיף באירוניה "יוצא, איפוא, שרק ממתנות אלה הוא נעשה מליונר".

המכוניות ניתנות כמתנות למפקדים הבכירים בעיראק בהתאם לדרגות, החל בפולקס־ואגן, טויוטה־ספורט וטויוטה־סלון, וכלה ב"מרצדס".

גנדי: לא לקחתי שוחד

ניו־דלהי (ע"צ). ראש ממשלת הודו, ראג'יב גנדי, הבהיר אתמול בפרלמנט, כי לא הוא ולא בני משפחתו קיבלו שוחד בעת חתימה על חוזי נשק.

ב־16 ביוני האשימו חברי פרלמנט מהאופוזיציה בגלוי את ראש הממשלה ואת מקורביו כי קיבלו 40 מיליון דולר מספק הנשק השוודי "בופורס", כאשר נחתם אשתקד חוזה לרכישת נשק בסך 1.3 מיליארד דולר.

הרדיו השוודי הודיע באפריל, כי כמה אישים חשובים במפלגת הקונגרס שבשלטון, וכן פקידים בכירים במשרד ההגנה ההודי, קיבלו שוחד מהחברה השוודית. ממשלת הודו הכחישה מיד ידיעות אלה.

מבקר המדינה השוודי אישר בדו"ח שפורסם בראשית יוני, כי "בופורס" שילמה "עמלות" בסך של כ־40 מיליון דולר בעת חתימת החוזה, אך הוא לא זיהה את הנהנים.

ארגוני צער בעלי־חיים בהולנד מבקשים: למנוע שחיטה לפי חוקים דתיים

אמסטרדם (עסט"א). עשרה ארגוני צער בעלי־חיים בהולנד הגישו שלשום עצומה למשרדי הבריאות והחקלאות, ובה ביקשו להטיל "פיקוח חמור" על שחיטת בעלי־חיים על־פי חוקי האיסלאם והדת היהודית.

העצומה הוגשה ב־5 באוגוסט, שהוא היום הראשון של "עיד אל אדחה" המוסלמי. בחג זה נוהגים ארבע מאות אלף המוסלמים בהולנד (רובם מרוקאים וטורקים) לשחוט רבבות בעלי־חיים.

בעצומה מובעת מורת־רוח על שהשלטונות לא נקטו צעדים יעי־לים להגבלת "שחיטה אכזרית".

עוד נאמר, כי לדעת מחברי העצומה, מאפשרים הישגי הטכניקה בתחום הימום בעלי־חיים לבצע שחיטה נאותה, בלא לפגוע בחוקי היהדות או האיסלם.

עוד דורשים כותבי העצומה כי ממשלת הולנד תבטל את ההיתרים שניתנו עד כה לשחיטת בעלי־חיים בלא הימום, לצורכי ייצוא.

בעניין זה יצויין כי רובם הגדול של בעלי־החיים הנשחטים בהולנד בידי שוחטים יהודים נועד לייצוא, בעיקר לישראל ולשוויץ.

הירושימה, אחרי 42 שנה: פעמונים ויונים

צלצול פעמונים ומשק כנפי יונים בשמי הירושימה המעוננים ציינו את הרגע שלפני 42 שנה להזכיר לאנושות את זוועות עידן האטום. כחמישים וחמישה אלף איש ניצבו לדקת דומיה בשעה 8.15 בבוקר על פי השעון המקומי, בגן הזיכרון של הירושימה, סמוך למקום בו התפוצצה הפצצה האטומית הראשונה ב־6 באוגוסט 1945. מתנגדי הנשק האטומי צעדו ברחובות העיר, והמשפחות השכולות נשאו תפילות במקדשים במשך כל היום כולו. עם רדת הערב הדליקו התושבים אלפי מנורות נייר והשיטו אותן על מימי נהר המוטויאסו הזורם בסמוך לגן הזיכרון. כל פנס נשא עמו הקדשה לשמותיהם של הקרבנות. אך אלפי הנכנסים גם הזכירו את אלפי הנפגעים אשר מתו ברחובות העיר בשעות ובימים שלאחר ההתפוצצות.

"אני תקווה, שביום זה יתהדהו 5 מיליארדי התושבים בעולם במה שקרה כאן. אני מתחייב לבנות שלום על אריך", אמר ראש הממשלה, יאסוהירו נאקאסונה, לרבבות הנאספים בגן. בתמונה: מראה כללי של הטקס, ולהקת היונים שהושרחו (תצלום: אי־פי)

מועצת העיתונות הבריטית נזפה בעתון "דיילי מייל" על ביטוי אנטישמי:

"כושר נוסטרה" — כך כינה עיתון בריטי קבוצת אנשי עסקים יהודים

הביטוי נועד להזכיר את ה"קוזה נוסטרה", כינוי למאפיה בארה"ב • העיתון: המונח "כושר נוסטרה" אמור להיות משחק־מלים משעשע, ולא התכוונו שיהיה ביטוי אנטישמי

לונדון (ע"י). מועצת העיתונות הבריטית האשימה אתמול את העי־תון רב־התפוצה "דיילי מייל" כי עודד אנטישמיות משום שהשתמש במונח "כושר נוסטרה", בתארו את מעשיהם של איש עסקים יהודי ושותפיו.

המועצה הביעה דעה כי היה על "דיילי מייל" להימנע מאיזכור מוצאו היהודי של איש העסקים, בי־דיעה המתארת את נסיונה השנוי במחלוקת של חברת הבירה הברי־טית הגדולה "גינס" לרכוש חברה סקוטית לייצור ויסקי.

"דיילי מייל" תאר את איש העסקים היהודי, וקבוצה של בעלי־הון הממלאים תפקיד חשוב בענייני צדקה יהודיים, כ"כושר נוסטרה", משחק מלים המזכיר את הביטוי "קוזה נוסטרה", שבו משתמשים לתיאור המאפיה בארה"ב.

בתגובה על תלונה של אחד הקוראים, קבעה המועצה: "התייחסות לאיש העסקים היתה פוגעת, ואין אנו יכולים לקבל את הטענה כי עצם היותו יהודי, ובעל שותפים יהודיים, היה חיוני לידיעה".

"אם בעל הידיעה והעיתון התכוונו לכך, ואם לא התכוונו, הי־דיעה כפי שהתפרסמה עלולה לעודד אנטישמיות".

דובר מטעם "דיילי מייל" הבהיר למועצת העיתונות כי המונח "כושר נוסטרה" נועד להיות משחק־מלים משעשע, ולא היה בכוונת העיתון להיגרר לביטוי אנטישמי.

"פראוודה" פירסם מכתבי הורים ששכלו את בניהם באפגאניסטאן

מאת אליהו הבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). מכתבו של אב שכול המתלונן, כי עתון שדה בעירו סירב לפרסם מודעת אבל על מות בנו באפ־גאניסטאן, ומכתבה של אם שכולה המתלוננת, כי נתקלה בסרוב כאשר ביקשה לחקוק על מצבת בנה "נפל בעת מילוי תפקיד בינלאומי" — פורסמו באחרונה במדור "מכתבים למערכת" בביטאון המפלגה הקו־מוניסטית הסובייטית, "פראבדה".

נושא זה לא הוזכר עד כה בעתוני מוסקווה.

מדור "מכתבי קוראים" בפר־אבדה, אחד המדורים הפופולאריים של העתון, מקבל מדי יום אלפי מכתבים, ומהם מתפרסמים רק שלושה או ארבעה, בהתאם לשיקולי המערכת.

עורך הביטאון המחתרתי "גלאזנוסט", סרגי גריגוריאנץ, מסר כי באחד הגליונות הקרובים יתפרסמו כתבות על מלחמת אפגאניסטאן. עד כה הופיעו 3 גליונות של הביטאון, המודפס במכונת כתיבה במאה עותקים. עות־קים בודדים מועברים להלסינקי לצורך שכפול והפצה בעולם.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

אש"ף: בי"ד שלנו בדרום לבנון דן למוות שלושה שרצחו שיעים

צידון (ע"צ). "בית משפט מהפכני פלשתיני" בדרום לבנון דן אתמול למוות שלושה אנשים שהורשעו ברצח של שלושה שיעים לבנוניים, מסר מקור של אש"ף.

שני אחרים נידונו למאסר עולם ול־15 שנות מאסר על סיוע לרצח, הוסיף המקור.

בית משפט זה, שהוקם ביום שלישי באזור צידון, הוא הראשון מסוגו מאז פלישת צה"ל ללבנון ב־1982.

שניים מבין השלושה נידונו למוות שלא בפניהם, וזאת משום שאחד מהם, לבנוני, נמצא בידי המי־ליציה השיעית אמל, והשני, סורי, הצליח להימלט.

הנידון השלישי הוא פלשתיני, והוא נמצא בידי כוחות אש"ף. שני הנידונים למאסר הם פלשתינים.

החמישה הורשעו כי חטפו ב־23 ביולי שלושה שיעים ממזרח לצידון.

גופותיהם הרצוחות נמצאו ביום שישי שעבר, לאחר שאמל דיווחה למפלגות השמאל בצידון על היעל־מותם.

סידורי בטחון חדשים בשגרירות האמריקאית בלבנון

ביירות (ע"מ). העתון "אל כפאח אל־ערבי" מוסר כי השגרירות האמריקאית בלבנון נקטה סידורי ביטחון חדשים, ומסר על בואם של 14 חיילים חדשים מה"מארינס" בתוקף ל־3 יועצים בתחומים חדשים.

כמו כן הודיע השגריר האמריקאי, ג'ון קיילי, למשרד החוץ הלבנוני, כי וואשינגטון החליטה להחליף שלושה מהדיפלומטים שלה בביירות, ביניהם המזכיר הראשון והנספח הצבאי בשגרירות.

בריה"מ דנה עם איראן בהקמת מסילת ברזל מהגבול הסובייטי למפרץ הפרסי

מאת אליהו הבי

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). רדיו מוסקווה הסוקר את ביקור סגן שר החוץ הסובייטי, יולי וורונצוב, בטהראן גילה, כי בשיחות נדונה סלילת מסילת ברזל מגבול בריה"מ לחוף המפרץ הפרסי. איראן מבקשת להביא קו צינור נפט לים שחור, ובכך לפתוח מוצא נוסף לנפט האיראני.

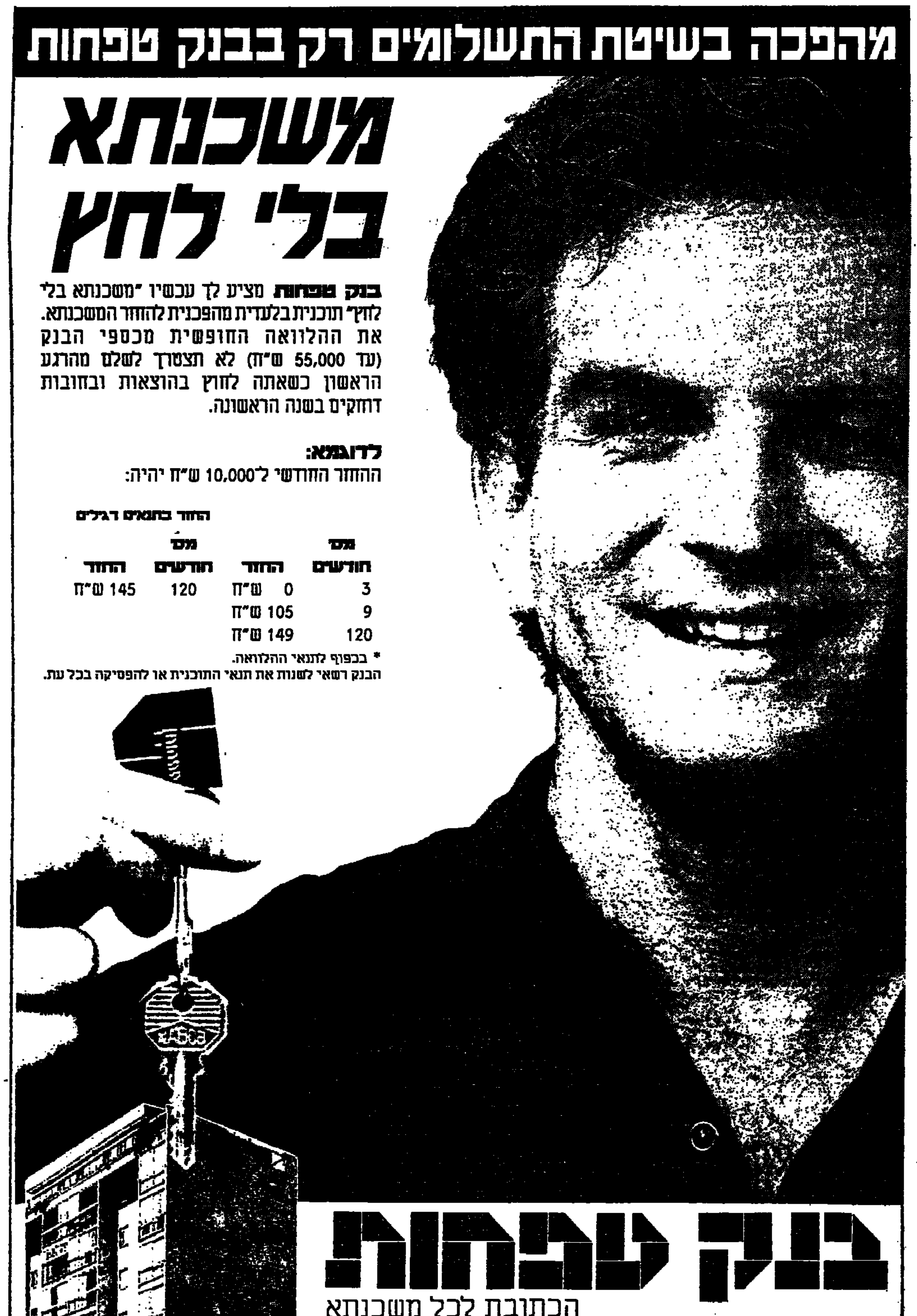

דחף

מדן – מפעלי דפוס מגזרת בע"מ, דרך יצחק שדה 34, תל אביב, טל: 03-337346/333625

סימפוזיון בינלאומי על פולימרים לטכנולוגיות מתקדמות

IUPAC INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON POLYMERS FOR ADVANCED TECHNOLOGIES

הסימפוזיון ייערך בימים 16 — 21 באוגוסט 1987, במלון לרום ירושלים

בחסותה של האגודה הבינלאומית לכימיה טהורה ושימושית (IUPAC)

במסגרת הסימפוזיון תנתנה כ־140 הרצאות, על ידי מומחים מהארץ ומחו"ל בנושאים הבאים:

★ פולימרים למערכות ביולוגיות (ביוטכנולוגיה, פרמצבטיקה, מזון)

★ פולימרים לטכנולוגיות המתבססות על קרינה (חשמל, אלקטרוניקה, מידע, מחשבים)

★ פולימרים למבנים מתקדמים (תעופה, חלל, הנדסת חומרים וכימיה סיבים)

בין המדענים ידועי השם המשתתפים בסימפוזיון כמרצים אורחים:

PROF. H.F. MARK, POLITECHNIC UNIVERSITY, NEW YORK, U.S.A
PROF. E. KATZIR-KATCHALSKY, WEIZMANN INSTITUTE OF SCIENCE, ISRAEL
PROF. W.B. MERRIFIELD, NOBEL LAUREATE ROCKEFELLER UNIVERSITY, NEW YORK, U.S.A
DR. D. TANNER, DU PONT, WILMINGTON, USA
PROF. A. CHAPIRO, C.N.R.S. FRANCE
PROF. M. KRYSZEWSKI, POLISH ACADEMY OF SCIENCES
PROF. G. WEGNER, MAX PLANCK INST. F.R.G
PROF. C.R. LOWE, CAMBRIDGE UNIVERSITY, UK

ביום האחרון של הסימפוזיון, יערך רב־שיח בהשתתפות 10 מומחים בינלאומיים על:
STRATEGIES FOR ADVANCED POLYMERS IN THE WORLD

לקבלת פרטים, להזמנת מלונות ולהרשמה נא לפנות אל:
מזכירות כנס פולימרים
רחוב קאופמן 2, ת.ד. 50432 תל אביב 61500 טלפון: 03-660951
או בהתחלת הכנס יום ב' 8.00 בבוקר במלון לרום בירושלים.

مطابق للأصل

مكتبة الأصل

מנהיג סין בן ה־83: שחיית־בוקר

מנהיג סין דנג סיאו־פינג (בחזית התמונה), בן ה־83, שוחה בנהר בחבל הבי שבצפון סין. (תצלום: אי־פי)

סרי לנקה: נשחרר 4,000 לוחמי גרילה טאמיליים

שלטונות האי: אנשי גרילה בדלניים מסגירים נשקם לממשלה ולכוחות ההודיים, על פי ההסכם שנחתם בין סרי לנקה להודו

קולומבו (ע"ד). סרי לנקה הודתה אתמול לשחרר כ־4000 טאמילים החשודים כלוחמי גרילה, ומסרה כי קבוצה ראשונה של 500 תשוחרר היום לחצי־האי ג'פנה, שאוכלוסיתה טאמילית.

"אם נמצא אותה, נוכל להתחיל לשלוח אותם בקבוצות כבר מחר", אמר אתמול דובר של משרד ההגנה. "אין אנו רוצים לשחרר אותם במקום שבו הם עלולים להיתקל בקבלת פנים עויינת מצד האוכלוסיה".

הוא אמר, כי כבר נכתבו צווים לשחרורם של 800 מהעצירים.

דיפלומטים וקצינים של סרי לנקה אמרו כי אנשי גרילה בדלניים מסגירים את נשקם לממשלה ולכוחות ההודיים, בהתאם להסכם השלום שנחתם בשבוע שעבר בין סרי לנקה להודו.

על פי ההסכם ישוחררו אסירים פוליטיים ואחרים במטרה לשים קץ לסכסוך בן 4 שנים בין המיעוט הטאמילי לבין הרוב הסינהאלי. בסכסוך נהרגו עד היום כ־6 אלפים בני אדם.

מנהיגים של ארגון הגרילה הראשי, "נמרי השחרור של טאמיל", אמרו כי הסכם השלום נכפה עליהם בידי הודו.

הטאמילים, שיש להם קשרים אתניים עם דרום הודו, מהווים 31 אחוז מ־16 מיליון אזרחי סרי לנקה. מנהיגים של "הנמרים" אומרים כי 6 אלפים מתומכיהם נמצאים בכלא, רובם בבוסה, עיירה בדרום האי.

המורדים הטאמיליים הפגינו נשק ישן וחלוד

ארגון המורדים הטאמילי הראשי עשה אמש מחווה ראשון של רצון טוב והעביר מטען של 5 משאיות, מחלקו הגדול נשק ישן וחלוד, ליחידה ההודית שעליה הוטל לפקח על יישום הסכם השלום בסרי לנקה.

בטקס שנערך בשדה התעופה הצבאי בפאלאלי, בחצי האי ג'פנה, אמר מפקד כוח השלום ההודי, הגנרל האקירקאט סינג, כי "זה יום הסטורי לעם של סרי לנקה".

אולם, מנהיג ארגון המורדים, "נמרי השחרור הטאמיליים" ולה פילה פראבאקאראן, סירב להשתתף בטקס. גם נציגו לא נשא דברים וסירב להשיב לעיתונאים.

בטקס אמר שר ההגנה של סרי לנקה, כי תוענק חנינה לכל הפעילים הטאמיליים שיסגירו את נשקם.

אואן פורש מהנהגת הסוציאל־דמוקרטים בבריטניה

— עקב החלטתם להתמזג עם הליברלים

לונדון (ע"ד). מנהיג המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הבריטית, דיוויד אואן, הודיע אתמול כי הוא פורש מתפקידו, לאחר שחברי המפלגה החליטו בהצבעה לשים קץ לקיומה הנפרד בן 6 השנים, ולהתמזג עם מפלגה הליברלית, שותפתם בבחירות.

ההצבעה, שנערכה במשך חודש, בקרב 58,000 חברי המפלגה, העלתה כי 57 אחוז הצביעו בעד מיזוג, ו־43 אחוז הצביעו נגד. אחוז ההשתתפות בהצבעה היה 78 אחוז.

את המיזוג הציע בראשונה מנהיג הליברלים, דייוויד סטיל, עקב תבוסת הרשימה המשותפת בבחירות ב־11 ביוני.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

התנצלות

אנו מתנצלים לפני רשות השידור על שימוש שלא כדין שעשינו בשם הרשות ובסמלה בפרסום משדר עם הסופר פנחס שדה ביום 10.7.87.

כרטא

אגד מודיעה לחיילי צה"ל

החל מיום א' 9.8.87 יופעל לנסיון הסדר הסעת חיילים בקוים 900 ו־901 בין ת"א לחיפה. הנסיון ימשך חודשיים, עד 10.10.87

החיילים ישלמו כרטיס חיל במחיר 1.25 ש"ח בלבד.
החיילות תסענה חינם.

קו 900 וקו 901 בכל התחנות, החל משעה:

	מת"א	מחיפה
ימים א'-ה'	20.30	20.00
יום ו'	15.30	15.00
מוצ"ש	- מתחילת השירות ועד הגמר -	

קו 901 בכל שעות היממה בקטעי הדרך הבאים:

בכוון צפון: איסוף בתחנות הקו: צומת גלילות עד עתלית,
הורדה בתחנות הקו: מכון דיזנגוף עד חיפה.
בכוון דרום: איסוף בתחנות הקו: עתלית עד מכון דיזנגוף.
הורדה בתחנות הקו: גבעת אולגה עד ת"א.

אגד מאחלת לחיילי צה"ל נסיעה בטוחה, מהנה ונעימה בכל הקוים.

האפיפיור יקבל החודש משלחת של יהודי ניו־יורק

— "לטהר האווירה העכורה ביחסים בין הקהילה לוואתיקן עקב הראיון הרשמי שהעניק האפיפיור לקורט ולדהיים"

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). "ניצחון מוסרי משמעותי ביותר". כך הגדירו אמש מנהיגים יהודיים בניו־יורק את הסכמתו של האפיפיור, יוחנן פאולוס השני, לקיים פגישה ביתר עם משלחת יהודית, במטרה לטהר את האווירה העכורה שנוצרה ביחסים בין הקהילה היהודית לוואתיקן עקב הראיון הרשמי שהעניק האפיפיור לנשיא אוסטריה קורט ולדהיים.

"הכס הקדוש אינו נוהג להסביר או להבהיר פעולות שעשה, והסכמת האפיפיור להיפגש לשיחת הבהרה עם יהודים, היא צעד חסר תקדים", אמר לסופר "הארץ" הרב מרק טננבוים, מראשי הוועד היהודי האמריקאי.

נודע כי הפגישה עם האפיפיור תימשך כשעה וחצי, ומנהיגים יהודיים ציינו כי כוונתם אינה לפגישה טכסית אלא לדיון גלוי עם האפיפיור על נושאים שיחס הכנסיה הקאתולית כלפיהם מטריד את היהודים, כגון היחס לשואה ולקורבנותיה, ושאלת היחסים עם ישראל.

הפגישה עם האפיפיור תתקיים, כנראה, בשבוע האחרון של אוגוסט.

המשלחת שתיסע לרומא תכלול שבעה או שמונה מנהיגים יהודיים, ובהם ארבעת הרבנים שנפגשו בראשית יולי בניו־יורק עם מזכיר המדינה של הוואתיקן, הקרדינל קזארולי.

ההערכה היא כי עקב פגישה זו עם קזארולי ניאות האפיפיור לקיים פגישת הבהרה עם יהודים.

האפיפיור מגיע בראשית ספטמבר לביקור בארה"ב, ובו ייפגש עם יהודים במיאמי ביץ'.

טננבוים אמר כי לאחר הפגישה בסוף החודש עם האפיפיור, יתקיים סימפוזיון שימשך יום שלם בין המשלחת היהודית לראשי הוואתיקן בנושאים הקשורים ליחסים בין שתי הדתות.

מנהיגים יהודיים הזהירו אמש כי יש להמתין לתוצאות הפגישה עם האפיפיור כדי לקבוע אם אכן סילקה את אי־ההבנות, כדי לאפשר את הפגישה הטכסית, האמורה להיערך במיאמי ביץ'.

שולץ: הממשל מתנגד לדרישה לסגור את משרדי אש"ף בארה"ב

וואשינגטון (ע"ד). ממשל ארה"ב מתנגד להצעת 45 סנאטורים לסגור את משרדי אש"ף בארה"ב, הודיע שר החוץ ג'ורג' שולץ, באיגרת, שתוכנה פורסם אמש ע"י יוזם ההצעה, הסנאטור הרפובליקאי צ'ארלס גראסלי.

באיגרת זו מה־31 ביולי, ציין שולץ, כי תוכנית זו "איננה משרתת את המטרה המשותפת שלנו בדבר צימצום ההשפעה הפוליטית של אש"ף", והוסיף כי צעד כזה על כל פנים איננו בתחום סמכותה של הרשות המבצעת.

משרדי החוץ והמשפטים בדקו קודם לכן את המעמד של משרדי אש"ף בארה"ב.

התברר, כי אי אפשר לסגור את המשרד בניו יורק, שכן הוא נפתח בחסות האו"ם, ואילו מבחינה משפטית יכולה ממשלת ארה"ב לסגור את משרד אש"ף בוואשינגטון.

שני המשרדים אינם מוכרים רשמית על ידי ממשלת ארה"ב, אשר התחייבה לא לקיים קשרים עם אש"ף כל עוד לא יכיר ארגון זה בישראל ולא ישים קץ לטרור.

"גרומן" תשפר מטוסי הקרב המיושנים בסין

וואשינגטון (אי פי). חיל האוויר בחר בחברת "גרומן" להיות קבלן ראשי בעסקה לשיפור מטוסי הקרב של סין. מדובר בעסקה עליה נודע זה כבר, על הכנסת ציוד אלקטרוני חדש למטוסי הקרב הישנים של סין מסוג אף־8.

חברת גרומן זכתה שלשום בשני חוזים המסתכמים ב־245 מליון דולר וכוללים ציוד אוויוניקה וציוד בקרת נשק חדש למטוסים אלה, שהם מתוצרת סין.

אף ששני החוזים הם חוזי המכירה הצבאיים הגדולים ביותר שחתמה ארה"ב עם סין עד כה, בכל זאת הם מגיעים רק לשפת מחצית הסכום שנאמר על ידי הפנטגון כאשר ביקש את אישור הקונגרס לעסקה.

מקורות בפנטגון הסבירו אתמול, כי אמנם מצפים עדיין לכמה חוזים קטנים, אשר יעלו את ערכה הכולל של העסקה, אך המקורות הסבירו, כי הסינים הקטינו במידה ניכרת את מספר שעות הטיסה שהם מייעדים למטוסים המשופרים, וצמצום זה הביא לצמצום בהד מנת חלקי חילוף ושרותי תחזוקה.

בהתחשב על שיפור ביחסים בין שתי המדינות הניח הממשל האמריקאי לסין לרכוש ציוד צבאי אמריקאי עוד בשנת 1984. העסקה הגדולה שלפני עסקה זו היתה בשווי של 98 מליון דולר והיא כללה טכנולוגיה וציוד למודרניזציה של מפעלי תחמושת סיניים בשנת 1985.

מזון ואספקה הועברו לתחנת חלל סובייטית

מוסקווה (אי־פי). חללית־מטען הנושאת מזון ואספקה התחברה אתמול עם תחנת החלל הסובייטית "מיר", על כך מסרה סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית, טא"ס.

טא"ס מסרה כי חללית המטען, פרוגרס 31, אשר שוגרה ביום שלישי, התחברה אתמול לפני הצהריים עם תחנת החלל והעבירה אליה דלק, מזון, ציוד, מכשירים וכן דואר לקוסמונאוטים יורי רומננקו ואלכסנדר אלכסנדרוב.

לדברי סוכנות טא"ס פעולתה של "מיר" תקינה, ולקוסמונאוטים שלום.

רומננקו נמצא בתחנת החלל מאז ראשית פברואר, ואילו אלכסנדרוב הגיע רק בסוף החודש שעבר. הוא היה איש צוות החללית הסורית־סובייטית והחליף את אלכסנדר לאווייקין, אשר בלבו התגלו הפרעות קצב והוחזר על כן לכדור הארץ.

לאווייקין נבדק עם שובו. הרופאים מצאו אותו בריא לחלוטין, מוסרת סוכנות טא"ס.

חללית המטען הקודמת היתה פרוגרס 30, והיא התחברה עם תחנת החלל ב־21 במאי השנה.

משפט חוזר בקנדה למו"ל שהורשע על הפצת תעמולה אנטישמית אך זכה בערעור

מאת גלעד דותן סופר "הארץ" בקנדה

טורונטו (מיוחד ל"הארץ"). התובע בממשלת מחוז אונטריו הודיע אתמול, כי ב־4 בינואר ייפתח משפט חוזר של ארנסט זונדל, שהורשע בהפצת תעמולה אנטישמית, אך זכה בערעור.

זונדל, מוציא לאור גרמני, המתגורר בטורונטו שנים רבות בלא אזרחות קנדית, נידון לפני כשנתיים ל־15 חודשי מאסר, על פרסום חוברת: "האם ששת המיליונים באמת מתו?".

לימינו התייצבו כמה מראשי ה"היסטוריונים" המכחישים את קיום השואה באירופה, ומשפטו זכה לסיקור בינלאומי רחב, ועורר מחלוקת כואבת בקהילה היהודית.

בית המשפט לערעורים של אונטריו קבע, כי לא ניתנה לו הזדמנות הוגנת להציג את כל ראיותיו, וזיכה אותו.

התובע בממשלת המחוז החליט שלא לוותר, ולכן יהיה משפט חוזר.

הקג"ב גרש מפגינים טאטארים ממוסקווה

מאת אליהו זהבי סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). הקג"ב הפסיק את תוכניות הטאטארים לקיים הפגנות רצופות במוסקווה.

כמאתים מפגינים שהתכנסו בפארק איזמאילוב הוקפו בידי אנשי מיליציה, הועברו לשדה התעופה, ומשם הוטסו למקומות מגוריהם.

סגן שר הפנים הסובייטי, גנרל בוריס יאליטוב, הודיע כי טאטארים שאין להם רשיון שהייה במוסקווה יגורשו, בהתאם לחוק האוסר על אזרחים סובייטים שאינם תושבי קבע במוסקווה להתגורר בבירה, גם לא זמנית.

כתב עתון פיני במוסקווה מסר, כי ביום ראשון פיזרה המשטרה כינוס של כחמשת אלפי טאטארים בעיר קזן הנמצאת 40 ק"מ מבירת אוזבקיסטאן, טאשקנט. העצרת כונסה כדי להשמיע את התביעה להחזרת הטאטארים למולדתם בחצי האי קרים.

גל הפגנות של כורדים באירופה על רקע רדיפת בני עמם בטורקיה

מוחים על פשיטות של משטרת גרמניה על עסקים של כורדים במדינה במסגרת חיפושיה אחר טרוריסטים ● בין השאר היו הפגנות בגרמניה, בסקנדינאוויה, בהולנד ובבלגיה

קלן (אי פי). כ־50 כורדים ערכו שביתת שבת באכסדרת תחנת הרדיו והטלויזיה של העיר קלן. כעבור שבע שעות התפזרו המפגינים בשקט.

הכורדים מחו על פשיטות חיפושים שערכה בשבועיים האחרונים המשטרה בעסקים השייכים לכורדים בגרמניה המערבית. בשלטים שנשאו נאמר כי בפשיטה ב־27 ביולי החרימה משטרת קלן כסף ודברי ערך בשווי כולל של כ־380 אלף דולר. לטענת המפגינים כסף זה נאסף כדי לשלם עבור הוצאות משפטיות ולספק סיוע לאסירים פוליטיים ולמשפחותיהם בטורקיה.

התובע המחוזי, קורט רבמאן, מסר כי המשטרה אכן פשטה על ארגונים כורדים במטרה לחשוף פעילות טרוריסטית. הוא אמר כי השלטונות חוששים, כי קיימת קבוצת טרור כורדית שכל מטרתה לרצוח מתנגדים פוליטיים. "חמישה מקרי רצח ושני נסיונות רצח בוצעו בגרמניה המערבית נגד כורדים מאז 1984", אמר רבמאן בהודעתו. בחודשים האחרונים היו מספר מקרי הצתה המכוונים נגד רכוש טורקי וכורדי באזור, הוסיף התובע.

להפגנה אתמול בקלן קדמו הפגנות דומות בהאנובר ובפרנקפורט ביום רביעי.

הפגנות במשרדי לופטהאנזה בסקנדינביה

באוסלו נכנסו חמישה כורדים למשרדי חברת התעופה הגרמנית לופטהאנזה ובידיהם כרזות נגד מעצרים של כורדים בגרמניה ולמען הקמת מדינה כורדית חופשית.

המפגינים נעצרו והובאו למטה המשטרה, שם נחקרו ולאחר מכן שוחררו.

תשעה לאומנים כורדים תפסו לזמן קצר את משרדי חברת לופטהאנזה בשטוקהולם במחאה על הפשיטות שערכה משטרת גרמניה על פעילים כורדים. המפגינים עזבו את המקום כעבור שעה.

שביתת רעב באמסטרדאם

שביתת רעב בת שלושה ימים של כורדים בפתח משרדי אמנסטי אינטרנשיונאל באמסטרדאם הסתיימה אתמול, לאחר שהשובתים דנו בתביעותיהם טלפונית עם מטה אמנסטי בלונדון. השיחה נסבה על פגיעות המורות בזכויות האדם המתבצעות על ידי ממשלת טורקיה. בתום השיחה פרסמו 30 השובתים הצהרה בה הם מביעים את בטחונם בפעולת הארגון למען זכויותיהם.

השביתה פרצה לאחר שארגון אמנסטי סירב להראות לכורדים באמסטרדם, נציגי חזית השחרור הלאומית הכורדית, העתק מכתב שהוא עמד לשגר לממשלת הולנד בדבר הפגיעות בכורדים בטורקיה.

שביתת רעב שארגנו כ־30 כורדים בבריסל בתמיכה באחיהם השובתים באמסטרדם הסתיימה, כאשר שמעו השובתים על סיום השביתה באמסטרדם.

ביום שני השבוע פרצה משטרת הולנד לקונסוליה של גרמניה המערבית באמסטרדם כדי לפנות כ־40 כורדים אשר שבתו שביתת שבת במקום.

גם בפאריס, בקופנהאגן, ובליאז' היו השבוע הפגנות של כורדים נגד הפשיטות של משטרת גרמניה המערבית ונגד הפגיעות בזכויות האדם בטורקיה.

פסנתרן יהודי מבריה"מ שביקש להגר לישראל — ישתקע בארה"ב

ולאדימיר פלטסמן, בן 35, הגיש ב־1979 בקשה להגר לישראל ואז הופסקה הקריירה הציבורית שלו ● בבואו לווינה אמר: "עזבתי את בריה"מ רק מסיבות אמנותיות, לא פוליטיות"

הפסנתרן ולדימיר פלטסמן (מימין) ואשתו אנה (משמאל) בבואם אתמול מבריה"מ לנמל התעופה של וינה. במרכז התמונה: שגריר ארה"ב לוועידת הלסינקי, וורן צימרמן, שבא לקבל את פניהם (תצלום: אי־פי)

מוסקווה (ע"ד). הפסנתרן היהודי הסובייטי, ולאדימיר פלטסמן, שהגיש בקשה להגר לישראל ב־1979, עזב אתמול את בריה"מ למערב, באומרו כי השינויים בארצו עדיין אין די בהם כדי לאפשר לו להישאר.

"אני מאמין, כי מדינה זו תהיה יותר נורמלית ואנושית בעתיד, ואז אנשים כמוני לא יצטרכו לעזוב. אולם כרגע אין לי ברירה אלא לצאת", אמר לעיתונאים כשהוא עלה על מטוס בדרכו לווינה, עם אשתו אנה ובנם דניאל בן ה־4.

המשפחה תטוס מוינה לפריס, ושם תמתין למסמכים כדי להשתקע בארה"ב.

פלטסמן (35), אמר בשבוע שעבר, כי קיווה לעזוב את מולדתו עם דרכון סובייטי, שהיה מאפשר לו לחזור, אך השלטונות עמדו על כך, כי יהגר במעמד של פליט.

קרובי משפחה וידידים בכו כאשר המשפחה עברה את תהליכי המכס. דניאל החזיק בידו אריה־צעצוע במעט גדול כמוהו, ואנשי הביטחון מיהרו להקרינו בקרני רנטגן.

פלטסמן, בנו של המלחין אוסקר פלטסמן, זכה במספר פרסים בבריה"מ והקליט תקליטים רבים בטרם הגיש בקשה להגר לישראל לפני 8 שנים, ואז הופסקה לפתע הקריירה הציבורית שלו.

בחודשים האחרונים האירו לו השלטונות הסובייטיים פנים, ואף הרשו לו להופיע באולם צ'ייקובסקי במוסקווה. היתה זו הופעתו הרשמית הראשונה בעיר הבירה מאז הגיש את בקשתו להגר.

קונצרט ראשון במערב — באוקטובר

פלטסמן אמר אתמול, כי הוא מקווה לנפוש ולנוח במערב. הקולג' בניו־פאלטס, חלק מאוניברסיטת ניו יורק, הציע לו פרופסורה לשנה אחת.

בהגיעו לנמל התעופה של וינה אמר פלטסמן: "עזבתי את בריה"מ אך ורק מסיבות אמנותיות, לא מסיבות פוליטיות".

"אני רוצה להחליט היכן לנגן, מה ומתי... איני רוצה להיות בובה בידיו של מישהו", הוסיף.

את פניו של הפסנתרן קיבל וורן צימרמן, שגריר ארה"ב ליד ועידת הביטחון האירופי בוינה.

פלטסמן גם סיפר לכתבים, כי קיבל זה עתה מכתב איחולים מאת הנשיא רייגן.

עוד אמר, כי באוקטובר יתחיל לכהן כפרופסור למוסיקה באוניברסיטת ניו יורק, אולם מטרתו העיקרית היא להופיע בהופעות, והוא מקווה לקיים את הקונצרט הראשון שלו במערב באוקטובר.

חסרים לך גלגלים בחברה? תשכור אותנו.

לשכור או לקנות מכונית, זו כבר לא שאלה.
כי אתה יודע את היתרונות הגלומים בשכירת רכב.
ההוצאה מוכרת ו... ההגה שלך

ממי לשכור – זו כבר כן שאלה:
קופל מציעה לך הסעה מסחרית שקשה לסרב לה.
תבחר מכוניות – מסחריות או פרטיות, במודל יוקרתי או עממי –
ואנחנו נקנה לך אותה.

לקופל מערך ניהולי המבטיח ביצוע מהיר, טיפול אישי ושירות אמין כמו שרק חברה ציבורית מבוססת ואמינה יכולה להעניק.

קופל (נהיגה עצמית) בע"מ

"יועץ הרכב" של קופל לשרותך–
הזמן אותו לשיחה בלתי מחייבת.
משרד ראשי הירקון 122 ת"א, 229189, 03-229180

קופל - המשכירה הצמודה שלך.

יפה ב"5 ב'אבנה' 5"

איך להגיע - מסלול מומלץ: דרך יפו-ת"א לשד' ירושלים ופינה לרח' יהודה ביסית עד לנמל יפו

מה מגישים: צלעות בר-בי-קיו, פטפטידות הבית, דג באגוז, גבינות, ירקות ועוד.

שעות פתיחה: יום א'-ה' משעה 18.00 עד מנות; משעה 20.00 מבנה; יום ו' משעה 15.00 כולל שעות בין ערביים

מבנה '5' פאב-מסעדה נמל יפו, תא-יפו 03-83583

דירקטוריון הבורסה החליט:

64 חברות יסחרו עד מרס 88 ב"רשימת סיכון" מיוחדת

מאת יהודה שרוני

כתב "הארץ" לענייני כלכלה

64 חברות מתוך 248 חברות שניירות הערך שלהן רשומות למסחר בבורסה, ייסחרו עד 31 במארס 1988 ב"רשימת סיכון" מיוחדת, המכונה ה"רשימה המקבילה". כך החליט אתמול דירקטוריון הבורסה בישיבתו השבועית. 25 חברות ייסחרו על־פי החלטה זו כבר בתוך ימים אחדים, במסגרת "הרשימה המקבילה".

הדירקטוריון קבע אתמול כללים, שעל־פיהם ייסחרו ב"רשימה המקבילה" חברות שבאופי הפעילות העיסקית שלהן טמון סיכון עיסקי מיוחד. כן ייסחרו ברשימה זו חברות שההון העצמי שלהן נמוך מ־3 מי־ליון דולר. ב"רשימה המקבילה" גם ייסחרו חברות חיפושי הנפט והמחקר והפיתוח.

אושרה הנפקת נגב קרמיקה

דירקטוריון הבורסה אישר אתמול את בקשת גיוס ההון של חברת נגב קרמיקה, חברה־הבת של מקר פלדה. החברה מבקשת לגייס לראשונה הון מהציבור, ומניותיה ייסחרו במסגרת הרשימה הראשית.

כמו כן אושרה בקשת הקצאת המניות הפרטית למנכ"ל ישרס, יהושע פורר.

עסקת חבילה

(סוף מעמוד 1)

ממשלתי, בעקבות שיחות ההבהרה השחורות ביניהם לבין שר האוצר וצוותו. הברפלד הגביל את המשא ומתן לחודש אוגוסט והודיע כי אם לא יסתיים במועד שנקבע, ההסתדרות תראה עצמה חופשית לפעול על פי החלטות שיתקבלו בסהם האיגודים המקצועיים.

המשא ומתן אמור להתחדש או ביום א' או יום ב' בשבוע הבא.

פסק הזמן שבין שיחות הצמרת לחידוש המשא ומתן מנוצל על ידי הצדדים לליבון הנושאים השנויים במחלוקת עם ראשי המיגזר העסקי־פרטי: הארכת הסדרי היציבות במשק לרבות הסכם תוספת היוקר עליו חתומים ההסתדרות, המעסיקים הפרטיים וכן קיצור שבוע עבודה במתכונת שתאפשר גם ללשכת התיאום להשלים אתה.

תביעת עובדי המתכת

הסתדרות עובדי המתכת והאלקטרוניקה, מהאיגודים המקצועיים המרכזיים במיגזר העסקי, החליטה לתבוע - אף היא קיצור שעות עבודה במקביל לקיצור שיבוצע במיגזר הציבורי — על כך החליטה אתמול המזכירות הארצית. כן הוחלט לתבוע מהתאחדות התעשיינים להכנס מיד למשא ומתן על עדכון טבלאות השכר הענפיות.

החלטת עובדי המתכת מחזקת הלכה למעשה את המגעים הבלתי פורמליים בין המזכ"ל קיסר וחיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, לבין ראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. השניים הו־דיעו כבר על כוונתם לתבוע מעבר לשבוע עבודה מקוצר גם במיגזר העסקי הטוענים, כי במתכונת מקו־צרת העבודה במיגזר זה הונהג כבר שבוע עבודה מקוצר מבלי שנת־קבלה החלטה פורמלית במסגרת ארצית.

דו"שיח עם הסורים

(סוף מעמוד 1)

הנושאים השנויים במחלוקת ואת האנשים שם. ביקורו בישראל אמור להיות בדיקה עמוקה ושקטה של האופן בו האנשים בישראל רואים את הדברים".

שולץ הוסיף אתמול כי שיחות ישירות בין הצדדים הן הדרך הי־חידה להתקדם, ולגבי ההצעה לקיום ועידה בינלאומית אמר: "אנו מוכנים לבחון אותה, אך ועידה בינ"ל לכשעצמה איננה אינטרס שלנו". מזכיר המדינה הודה כי על אף שהיו "כמה הצעות מעניינות, הפיתרון לשלום עדיין רחוק".

העבודה תחליט בקרוב

אילן שחורי, כתב "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי שרי מפלגת העבודה יחליטו לפי שעה מלעסוק בפירוק ממשלת האחדות הלאומית ובפיזור הכנסת, ויתמקדו בפעולות הסברה למען הוועידה הבינ"ל ולקידום תהליך השלום.

כך סוכם אתמול בתום חמש שעות דיון שקיימו בפורום "שרינו" של מפלגת העבודה, שהתכנסו בלשכת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, בעקבות כישלון נסיונם להביא להקדמת הבחירות עוד במהלך כינוס החורף של הכנסת, ולקראת מאבקם בליכוד בחודשי הקיץ.

פגישת שרי העבודה התקיימה באווירה רגועה, לעומת המתח שליווה את הדיונים בשבועות האחרונים בין פרס והשרים. שר החוץ אמר כי המערכה של "העבודה" היא רעיונית אידאולוגית, והליכוד גורם להקצנה בעם. לדבריו, אם לא נתקדם עתה בתה־ליך השלום, קיים חשש שהמעצמות יבצעו להסכם בלי ישראל. לדברי פרס קיימת כיום הסכמה והבנה בין ישראל לארה"ב בנושא תהליך השלום, אך זו עלולה להשתנות לאחר הבחירות האמריקאיות, ושינוי אפשרי של העמדה שם. בהמשך דבריו תקף פרס את הליכוד בהקצאת משאבים לישובי הגדה, וחנוכת הקטע החדש בכביש חוצה־שומרון, ומינוי אזורי פיתוח.

שר הביטחון, יצחק רבין, הוכיח את התבטאויותיו של סגנו ח"כ מיכאל דקל ואמר העלאת רעיון הטרנספר בליכוד הוא ביטוי לראש ושיטתדגל רעיונית.

פרס: ביקור היל חשוב

(ע). במהלך סיור שערך אתמול בנגב, אמר פרס כי הוא רואה חשיבות רבה בביקורו בישראל בשבוע הבא של צ'רלס היל. לדבריו, "הממשל הנוכחי בארה"ב הוא אחד הממשלים הידידותיים ביותר שהיו לישראל, ניאות לחתום על מיזכר הבנה שיכלול את אופיה של פתיחה בינלאומית לתהליך שלום במזרח התיכון, ויהיה מוכן לתת איתנו על המסגרת הכוללת של הסכם השלום".

על דברי ראש הממשלה שמיר שלשום בטלוויזיה כאילו תהליך השלום דועך ונמוג, אמר שר החוץ: "תהליך "דועך" כבר בליכוד הרבה זמן, שרק ה"עיכה" שלו מעניקה לו עוד כוח אך טרם נמצאה אלטר־נטיווה לתהליך זה". על פעילותו של רוה"מ לקיום מ"מ ישיר עם מדינות ערב, אמר פרס: "אני מאחל לו הצלחה, אך אינני רואה שיהיו לו שותפים".

שמיר: יש זמן להיווכח

ראובן פדהצור, כתבו הצבאי של "הארץ", מוסר כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול בטקס הסיום של מחזור י"ד של המכללה לביטחון לאומי, כי "אין להיתפס לבהלה כשמופיע באופק איום כלשהו על ישראל. יש לשמור תמיד על הפרופורציות המתחייבות. יש לזכור שמצבנו היום מתיר לנו זמן ואפשרות לתמרון, למיקוח ולוויכוח על תנאי השלום, שלעיתים אינם חשובים פחות מהשלום עצמו".

30 בוגרים סיימו שנת השתלמות במכללה, מהם 21 אנשי צבא, שחמישה מהם זכו לקידום עם סיום הלימו־דים במכללה.

ראש הממשלה הקדיש חלק נכבד מדבריו לצורך בשמירת ממשלת האחדות. "האחדות שלנו אינה אחדות מתוך כפיה, אלא צריכה להיות אחדות מתוך רצון ומאמץ להכליל את המשותף ולצמצם את המפריד. אין לראות בממשלת האחדות סידור זמני של נחיצות אלקטורלית. זה צריך להיות עקרון הבנה לאומי, ויש לשמור עליו בכל האמצעים".

זכו בפיס

בהגרלת הפיס של מפעל הפיס מס' 32/87 שהתקיימה ביום 6/8/87 זכו הכרטיסים הבאים:

ב'זילה' + 'וולוו' זכו המספרים: 097669; 118208

בסך 10,000.00 ש"ח זכו המספרים:
005386; 150903; 334426;
361806; 435542; 554377;
702054; 756860.

בסך 1,000.00 ש"ח זכו המספרים:
004566; 022461; 032492;
051953; 063419; 063526;
064501; 066955; 085879;
105326; 105825; 133604;
136697; 160441; 190979;
192626; 199415; 225032;
225079; 236688; 421183;
246911; 260290; 268452;
280295; 283500; 284610;
326649; 351074; 352618;
357181; 373660; 380297;
384200; 404162; 411241;
412085; 422370; 436310;
437896; 442314; 481802;
485288; 532344; 537062;
593913; 613739; 617716;
630319; 639249; 679784;
696428; 699867; 706751;
731460; 738940; 774050;
787061; 789807; 837146;
855794; 865814; 895918;
896366.

בסך 200.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 1255; 5176; 5915; 9937.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 584; 928.

בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 109; 434; 578; 995.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 5; 8; 9 — זכו בסך של 2.50 ש"ח.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

תיתכן השבתת שידורים

(סוף מעמוד 1)

להשבתת השידורים. חבר הוועד, הכתב יעקב אחל, אמר, כי המטה מצפה לקבל עוד היום מן ההנהלה הבטחה לעגן בהסכם כתוב את השוואת שכר העיתונאים ברשות לשכר עמיתיהם בעיתונות הכתובה.

ההנהלה טוענת, כי עיתוי ההשבתה קשור כנראה לכוונה להקרין הערב את התוכנית "ארץ טרופית, משגעת", שצולמה בעת השביתה הקודמת, ובהקרנתה רואה הוועד "שבירת שביתה". נציגי הוועד אמרו אתמול, כי הם מצפים, כי על אף שהוא בחופשה, יפעל מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, למנוע את השידור.

בתגובה להודעת הוועד על הכוונה להשבית את הטלוויזיה, אמר אתמול מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, כי "זהו עוד נסיון של הוועד ליטול לעצמו סמכות של הנהלה, להתערב בקביעת לוח המשדרים והתכנים". כמו כן, הודיע פורת לאי־גוד הארצי של העיתונאים, כי "לא תהיה בידו ברירה אלא לפעול על פי הנחיות האמנה, כי "הפסקת שידורים יזומה על ידי העובדים, תביא להפסקת שידורים מוחלטת, ומי שמחליט על ההפסקה, אינו מי שיחליט על חידוש השידורים".

אם יושבתו השידורים היום, יודיע פורת מיד על הפסקת השידורים וישלח את העובדים הביתה. כמו כן, יש בכוונתו לכנס במקרה זה את מליאת רשות השידור עם נציגי פרקליטות המדינה, במגמה להכריז על השבתת מגן.

בינתיים, הורה פורת ליועץ המש־פטי לרשות לפעול להגשת תביעת נזיקין נגד האחראים להשבתת שי־דורי הפרסומת ברדיו ובטלוויזיה, בגין הנזק הכספי שנגרם לרשות כתוצאה מאובדן הכנסה. אתמול בערב חודשו שידורי הפרסומת, שהיו מושבתים ימים, בהחלטת האיגוד הארצי ועד העיתונאים.

הפיגוע באלפי מנשה

(סוף מעמוד 1)

מנשה רגב נפצע בגבו וקיבל טי־פול בחדר המיון. רעייתו עדנה (40), מורה בבית הספר היסודי באלפי מנשה, סובלת מפציעה קשה יותר. היא נכוותה בפלג הגוף העליון, ותיזקק לסדרה של טיפולי כירור־גיה פלאסטית.

עדנה רגב הועברה אמש מבית החולים "מאיר" בכפר סבא למחלקה הכירורגית במרכז הרפואי "שיבא" בתל השומר. מנהל המחלקה הכירורגית בבית החולים בכפר סבא, ד"ר אלכסנדר דינבר, אמר, כי מצבה מניח את הדעת, והיא סובלת מכוויות קשות למדי, מדרגה שלישית. עדנה רגב סיפרה אתמול: "הספקנו לנסוע רק שלוש או ארבע דקות. פתאום ראיתי אש מול העיניים. תוך שניה לא היתה אש, אבל הרגשתי שהיד בוערת לי".

מיד אחרי ששני בני הזוג חילצו את עצמם מהמכונית הבוערת, עצרו במקום כמה כלי רכב של תושבים מאלפי מנשה. ראשון הגיע למקום אבנר, איש צבא המתגורר בישוב: "מיד קפצתי מהרכב. יריתי מחסנית לכיוון המקום ששם היה צריך להיות הזורק של הבקבוק, ומיד אחר־כך, יריתי את המחסנית השנייה באוויר". איש צבא בדרגת סגן אלוף מהישוב אלפי מנשה פינה את בני הזוג רגב לבית החולים בכפר סבא.

בעקבות התקרית, הטיל צה"ל עוצר על הכפרים הסמוכים לאיזור הפיגוע ועל העיר קלקיליה. כוחות גדולים של צה"ל ומשמר הגבול פתחו בסריקות באיזור, במטרה לאתר את משליכי הבקבוק. כמה עשרות כפריים שעיבדו את שדו־תיהם בסמוך נלקחו לחקירה, ועוד כמה עשרות צעירים נעצרו. העוצר הוסר בשעות הצהריים, אך באיזור קלקיליה עדיין ניכרת נוכחות מו־גברת של כוחות הביטחון, הממשי־כים בחקירת המקרה.

תגובה לאור היום

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, אמר אתמול כי בזמן הקרוב תהייה נוכחות רבה יותר של כוחות הבי־טחון באיזור שבו היה הפיגוע, ויוגברו הסיורים בכבישים שבהם נוסעים התושבים היהודים.

המפקד הצבאי של איזור יהודה ושומרון, אל"מ רב, ייחס את עיתוי הפיגוע לחג הקרבן המוסלמי. המס־תיים היום: "מי שמתכנן ועושה את זה דווקא בחג הקרבן רוצה לגרום לכך שניאלץ להפעיל אמצעים נגד האוכלוסיה הרחבה שנמצאת כאן בשטח, על מנת להתסיס ולהע־מיק את הקרע בין הערבים ליהודים במקום". לדבריו, הפיגוע שאירע אתמול מצביע על תעוזה רבה של המחבלים, שפעלו לאור היום.

שר הבינוי והשיכון דוד לוי, בא לביקור באלפי מנשה, לאחר סיומו של טכס פתיחת הקטע החדש בכביש חוצה־שומרון. השר לוי אמר למארחיו בישוב כי המקרה שאירע בא להוכיח שהמאבק בטרור ב־עיצומו, וכי "החוליות הפוקדות אותנו מבפנים מדי פעם מתפרשות אצל הזרוד כאילו עם ישראל נואש".

זעם ותיסכול באלפי מנשה

תושבי אלפי מנשה מביעים זעם ותיסכול על כך שהפכו באחרונה מטרה לטרוריסטים, וקוראים להקים בעצמם משמר אזרחי, שישמור על הביטחון באיזור. ראשי הישובים הי־הודיים באיזור מפנים אצבע מאש־ימה אל הדרג המדיני, ובמיוחד אל שר הביטחון, יצחק רבין. לדבריהם, התבטאויותיו של רבין בדבר העברת שטחים ביהודה ושומרון לשליטה ירדנית, יוצרים תסיסה בקרב התושבים הערבים באיזור.

ראש מועצת אלפי מנשה, שלמה קטן, שקרא לרשויות הביטחון לגרש מסיתים ערבים, אמר כי קשה לו "להתנתק מהמחשבה שזורק הבקבוק ידע על הצהרותיו של שר הביטחון". עמיתו רון נחמן, ראש המועצה המקומית אריאל, אמר כי אין מדובר בבעיה בטחונית, אלא בבעייה פוליטית. "כפי שכל הבעיות ביו"ש והמקומות אחרים בארץ ישראל הן פועל יוצא של מצב פו־ליטי ועמדות מדיניות". לדבריו, "הטרור אינו מבחין בקו הירוק, אלא רק שר הביטחון ושר החוץ מבחינים בו. התבטאויותיהם של רבין ופרס הן קטליזאטורים ללייבוי של מהומות".

מדיניות גלותית מתרפסת

גם ראש מועצת יש"ע, עתניאל שנלר הצטרף לדעה זו. הוא אמר כי הצהרות כמו אלה של שר הביטחון בדבר האופציה הירדנית, ושל סגן שר החקלאות, ח"כ בן־דעת, לגבי רצועת עזה "אינן מרגיעות את האוכלוסיה הערבית המנסה לפגוע, אלא רק מוסיפות". עם זאת אמר שנלר כי "כפי שמוחר הפיגועים בא לידי ביטוי בכפר סבא ובטירת הכרמל, כך הוא בא לידי ביטוי גם באלפי מנשה ובכל מקום בארץ ישראל. זה חלק ממחיר השיבה הציונית שלנו. זה מחיר כבד, אבל צריך לקבל זאת בפרופורציות המתאימות, עם כל הצער והכאב".

תגובת גוש אמונים לתקרית שאירעה אתמול, אמרה כי המקרה מעיד על "מדיניותו הגלו־תית והמתרפסת של משרד הביטחון ביהודה שומרון ועזה".

"לבנון שנייה"

ראש עיריית קלקיליה, עבד אל־רחמאן אבו־סניינה, גינה אתמול את הפיגוע, אך אמר כי לא היתה כל הצדקה להטיל עוצר על העיר, משום שהתקרית אירעה במרחק של ארבעה קילומטרים מן הגבול המו־ניציפאלי של קלקיליה. הוא הליץ על גורמים שליליים המנסים להפוך את העיר קלקיליה ל"לבנון שנייה".

תקרית בקבוק התבערה של אתמול מצטרפת לרשימה ארוכה של תקריות דומות שאירעו לפני כשלושה חודשים. בשבועיים ש־אחרי השלכת בקבוק התבערה על משפחת מוזס, שגרם למות האם עפרה ובנה טל, הפכו התקריות האלה לעניין יומיומי כמעט. באמצע החודש מאי האחרון נמסר על לכידתן של שלוש חוליות של זורקי בקבוקי תבערה באיזור קלקיליה. אך החוליה שנשאה באחריות לפי־גיעה הקטלנית במשפחת מוזס טרם נתפסה.

שני פצועים

(סוף מעמוד 1)

הנער שנפצע משלוש מיריות החיילים הועבר לטיפול בבית החולים האנגליקאני בשכם, ר... הספיק להימלט ממנו בטרם הגיעם של חוקרי המשטרה.

מקורות בעיר שכם מסרו, כי הפגנות הצעירים התארגנו ב־שעה שמרכז העיר שכם המה תושבים מקומיים, שיצאו לחגוג בצוותא את חג הקרבן המוסלמי.

גורמי ביטחון בכירים באיזור יהודה ושומרון הביעו אתמול הערכה, שהגורמים המבצעים פעילות עויינת באיזור בימים האחרונים, מעוניינים לנצל את ימי החג כדי לעודד מרנים ות־סיסה, ולגרום לשלטונות הביט־חון להפעיל אמצעים נגד האוכ־לוסיה השלווה באיזור.

עורך כתב העת לספרות "פרוזה" נעצר בעזרת גז מדמיע ואזיקים

המשטרה: חייב 12 אלף ש', התנגד למעצר, תקף שוטרים, שנאלצו להשתמש בכוח סביר

מאת ראובן שפירא

כתב "הארץ"

עורך כתב העת "פרוזה" נעצר אתמול על ידי שוטרים במשרדו בתל אביב בעקבות צו מאסר של ההוצאה לפועל שהוצא נגדו, בגין אי תשלום חוב בתביעה אזרחית שהגיש נגדו ד"ר יגאל נודלמן, בעקבות עסקה על הוצאת ספר, שלא יצאה לפועל בין "פרוזה" לבין ד"ר נודלמן.

עדי ראיה למעצרו של עורך "פרוזה" סיפרו אתמול, כי השוטרים שביצעו את המעצר התנהגו באלימות בולטת כלפי עורך כתב העת.

אחת מעדות הראיה (השם שמור במערכת) אמרה, כי אחד השוטרים — "גבוה בלונדיני" — שפרטיו רשומים אצלה הכה את קריית, משך בשערותיו, הפילו לארץ, הכה בו לעיני עדי ראיה רבים בחצר הבית ברח' אחד העם 75 ובין השאר רוקן מיכל של גז מדמיע, לעבר פניו של עורך פרוזה — שהוא אדם חולה לב.

דוברת משטרת תל אביב מסרה בתגובה, כי אתמול סמוך לשעה 3 אחר הצהריים הגיעו שוטרים יחד עם בעל חוב וחוקר פרטי לביצוע פקודת מעצר בגין חוב של 12 אלף ש"ח שהוצא על ידי לשכת ההוצאה לפועל בירושלים, למשרדו של עורך "פרוזה".

העורך יחד עם עובדת במשרדו התנגדו לביצוע המעצר, תקפו בנוכחות השוטרים את בעל החוב ואת החוקר הפרטי ואז נאלצו השוטרים להשתמש בכוח סביר על מנת להשתלט עליהם. השוטרים עצמם ספגו חבטות.

עורך "פרוזה" והעובדת במשרדו הועברו למטה מרחב יר־קון ונחקרו בחשד של תקיפה, איו־מים — גם על שוטר — והכשלת שוטר בתפקיד. העובדת שוחררה, אך עורך "פרוזה" הושאר במעצר בגין החוב וצו המאסר של ההוצאה לפועל. היום יובא בפני שופט.

לוברני מזהיר מסכנת איום איראני על ישראל מלבנון

מאת כתבי "הארץ"

לענייניים ערביים

מתאם נושא לבנון, אורי לוברני, הזהיר אתמול מפני סכנת האיום האיראני על ישראל באמצעות לבנון.

בשיחה עם חברי תא הכתבים לעניינים ערביים גילה לוברני כי איראן השקיעה השנה מיליוני דולרים בלבנון להקמת תשתית ול־חיזוק תנועת חיזבאללה הפעלת בחסותה. עוד ציין כי לאיראן יש כיום כושר ביצוע ישיר ועצמאי בלבנון יותר מאי־פעם, כשסוריה אינה מסוגלת להעניק גיבוי לגור־מים המתנגדים לחיזבאללה.

ארה"ב: לא דרשנו מישראל לבטל חוזים עם דרא"פ

מאת צבי בראל

שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). פקידים אמריקאיים וישראלים הכחישו אתמול בתוקף את הטענה כאילו הממשל דרש מישראל לבטל חוזים קיימים עם דרום־אפריקה.

הפקידים האמריקאיים מסרו כי הצהרת ישראל מחודש מארס בדבר אי־חתימה על חוזים חדשים הובנה כלשונה והובהרה היטב לממשל, כפי שעמדת הממשל ברורה, ולפיה אין הוא דורש לבטל חוזים הנמצאים בביצוע, גם אם מועד סיומם ארוך.

עובדי תעשיה אווירית יתרמו יום עבודה כל חודש ללביא

מאת זוהר בלומנקרנץ

כתב "הארץ" לענייני תעסוקה

עובדי התעשיה האווירית החליטו לוותר על תשלום יום עבודה בחודש והתנאים תלויים עד סוף השנה התקציבית הנוכחית, כתרומה להמשך פיתוח ויצור מטוס הלביא וכדי להביא להקטנת עלויותיו. יו"ר ועד עובדי התעשיה האווירית, יעקב טופי, מסר אתמול, כי המדובר בסכום של למעלה כ־12 מיליון דולר לחמשת החודשים הקרובים. ההחלטה התקבלה לדבריו לאחר שורה של מגעים בין מועצת העוב־דים להנהלה ומהווה תנאי לשורה של צעדי יעול, שתתקבל במקביל ההנהלה.

החלה ההרשמה לשלב ג' (בנין אחרון)

מקום בצמרת

שכונת היוקרה של ירושלים

*קוטג'ים 6 חדרים עם גינה ברחוב ש"י עגנון היוקרתי

מקום בצמרת

ההשקעה הטובה ביותר בירושלים. ערך הדירות והקוטג'ים עלה בשנתיים האחרונות ב־47%!!!

עובדה — כל קוטג' כולל גינה עד 120 מ"ר.

עובדה — המפלס העליון מכוסה בשטיחים מקיר לקיר.

עובדה — חניה מקורה מוארת 24 שעות ביממה עם שער חשמלי המופעל בשלט רחוק.

עובדה — פיתוח סביבתי כולל פיאצות ודשאים.

עובדה — שלב א' מאוכלס.

עובדה — שלב ב' מסתיים.

עובדה — מקום בצמרת —, 96 דירות יוקרה ו־24 קוטגים יחודיים.

נותר מספר מצומצם של דירות 4 ו־5 חדרים בשלב ב'

*לכניסה מיידית!

מקום בצמרת רחוב ש"י עגנון 14 ירושלים, טל. 02־699531;667464

ציילון · הודו · נפאל · תאילנד · פיליפינים · סינגפור · קוריאה · סין · יפן ועוד...

המזרח-הרחוק

אוסטרליה וניו-זילנד

★ סיורים מיוחדים בספט'-נובמבר, במסלולים מרתקים ובהדרכה מעולה - בתנאים האטרקטיביים ביותר המוצעים בארץ. סיורים ל־30-38 ימים, מ־$2,890 בלבד! (לצעירים מ־$2,690)

★ טיסות לכל המזרח-הרחוק, לאוסטרליה ו"סביב העולם" (מיעדים רבים באירופה) בתנאים המעולים ביותר!

טיולי יפן-ישראל

רח' יהודה הלוי 89, ת"א

טל. 03-615613, 03-440287, 03-5461529

בסיוע המרכז לקשרי תרבות ותיירות יפן-ישראל

ביצוע טיולים ברשיון משרד התיירות מס. ר 131 (טירה)

חדש מצרפת · הגיע

סטביליום

הפתרון לבעיות מתח ולחצים יומיומיים

סטביליום הינו מוצר טבעי (לא תרופה) שיעזור לך להוריד את המתח וישאיר אותך רגוע במשך שעות רבות

ניתן להשיג בבתי מרקחת ובתי טבע

* מוצרי מזון טבעיים בע"מ, המלך־ג'ורג' 107 ת"א (מול קופת חולים זמנהוף) טלפון 03–222820

מהיום - איתורית כותבת עברית

לראשונה בהיסטוריה

שנים אתם שואלים אותנו: "מתי סוף סוף תלמדו את האיתורית לכתוב עברית?" היום אנחנו עונים: "היום!" איתורית - יחידה וראשונה מסוגה בעולם הכותבת עברית.

סודיות מוחלטת

כל ההודעות הן אישיות - לעיניך בלבד! (מלבדך איש אינו שומע - איש אינו רואה).

100% קליטה

ההודעות מופיעות בעברית על הצגית ונשמרות בזכרון: אין אבדן הודעות, אין שגיאות ברישום ויש יותר בטיחות בקבלת הודעות בזמן נהיגה או עבודה.

זכרון של פיל

הודעותיך נשמרות בזכרון (עד מאות סימנים שונים) ואתה יכול לדפדף בהן (בהרצה קדימה, או אחורה).

יודעת שפות

כתיבת הודעות דו לשוניות גם באנגלית.

היום זה היום

התקשר אלינו כבר היום והצמד אליך מרכז תקשורת חכם, קומפקטי ושקט.

איתורית - שרותי תקשורת בע"מ - החברה המובילה בישראל.

03-7549177, 02-224341, 04-380541, 055-61061, 057-79765, 053-344615

איתורית ITURIT

ליבנזון

مطابقة للأصل

[redacted]

[illegible] الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

המאמן אמציה לבקוביץ' ממליץ

אפריקה — יעד מתאים לשחקנים זרים לקבוצות ישראליות

כדורגל

מאת משה הר־געש

אם וכאשר תתיר ההתאחדות לכדורגל שיתוף זרים במישחקי הליגה, עשוי היעד העיקרי של הקבוצות הלאומיות להיות מפ־תיע במיקצת. לא אירופה, גם לא דרום־אמריקה, דווקא אפ־ריקה — כך על כל פנים סבור אמציה לבקוביץ'. המאמן ביבשת השחורה בשלוש השנים האח־רונות.

לבקוביץ' היה עוזר של המאמן הלאומי עמנואל שפר בתקופת הזוהר של הנבחרת, כאשר השתתפה בגמר האולימפי (1968) ובגמר העולמי (1970) במכסיקו. אימן את נבחרות הנוער ורבות מקבוצות הליגה הלאומית. הישגיו הבולטים: שני כתרי אליפות רצופים עם קבוצת הפועל באר־שבע וגביע אחד עם הפועל ירושלים.

בשנים האחרונות שלפני ה־חילת עבודתו באפריקה כונה אמציה "נביא הזעם" של ה־כדורגל הישראלי. זאת בגלל הביקורת העוקבת שמתח בכל הזדמנות על צורת ניהול הענף בישראל ורמתו. בימים אלה הוא שוהה בחופשה בישראל ועורך השוואה בין הכדורגל הישראלי לאפריקאי.

"לצערי הרב, הכדורגל ה־ישראלי לא חסר לי", מתוודה אמציה בנימה אישית. "אני רק צופה, קורא וממשיך לכאוב את המצב העגום של הכדורגל. לדאבוני התברר שצדקתי ב־דברים שאמרתי בשנים קודמות. הכדורגל שלנו נמצא בהי־דרדרות ארגונית שגורמת להי־דרדרות מיקצועית והוא עומד בפני פשיטת רגל ואיני יודע אם הקברניטים מודעים לכך או שהם זורים חול בעיניים".

הרכזים וראשי ההתאחדות לכדורגל היו מאז ומתמיד יעד עיקרי להיצים המושחזים של אמציה לבקוביץ'. "המישחק הביתי האחרון של ישראל במסגרת רשמית היה בסוף 1985 בטורניר הקדם־עולמי. עד ל־מישחק הביתי הבא במסגרת רשמית יחלפו עוד כמה שנים ואצלנו מתייחסים לכך בשוויון נפש. אין עוד תקדים לכך בעולם שמדינה, המסונפת ל־פיפ"א, לא תשחק כמה שנים בבית. לפני כמה שבועות הס־תיימה העונה ולא שמעתי שהתאחדות עיכה פורום כל־שהו להפקת לקחים, הסקת מסקנות וחיפוש דרכים כיצד לעצור את ההידרדרות ולמנוע בריחת קהל מהמגרשים. עולם כמנהגו נוהג. במרכז הפועל החליטה ועדה מיוחדת כי צריך זרים אך מסיבות לא ענייניות בהפועל עדיין מתנגדים. כל ילד מבין שצימצום הליגות הוא לטובת הכדורגל אך במכבי מתנגדים. אחרי 20 שנים הח־ליטו סוף סוף על חוק הספורט חוסר בו הסעיף המרכזי של גוף ממלכתי בעל שיניים שיהיה ממונה ואחראי על הספורט מב־חינה מיניסטריאלית".

הבעת הפנים של אמציה הופכת נינוחה יותר כאשר הוא מדבר על הכדורגל באפריקה. "לפחות חמש נבחרות אפ־ריקאיות טובות מנבחרת ישראל — מרוקו, אלג'יר, טוניס, גאנה ומצרים. ישראל מדורגת אי שם בין אסיה לאפריקה. ילדי היבשת השחורה משחקים כ־דורגל מודרני ולא מרכזים על כדורגל כמו בארץ. אצלנו מתרגשים מכמה ישראלים ש־נקלטו באירופה אך בעונה שעברה שיחקו באירופה קרוב ל־140 שחקנים מאפריקה. אם וכאשר יפתחו השערים, הרבה מנהלי קבוצות יסעו לאפריקה, כי זה ישתלם מבחינה כספית. כל קבוצה לאומית תוכל לרכוש ללא קושי שני שחקנים שרמתם שווה לפחות לשחקני הצמרת בארץ. האפריקאים לא זקוקים לתנאים מיוחדים. יש להם ויר־טואוזיות טבעית, שליטה בכדור וטכניקה, תכונות העושות את היופי של הכדורגל".

סלווטורה אנטיבו מאיטליה מנצח בריצת 5,000 מ' בתחרות האתלטיקה שהוחזה ביום רביעי באוסלו (צילום אי־פי)

הסטיבים קראם (1,500) ואובט (5,000) בכושר לפני רומא

אתלטיקה

אוסלו ולה־קורוניה (שרות "ספורט הארץ"). כמה מהאתלטים הבכירים של בריטניה הציגו יכולת גבוהה בתחרויות והסירו ספקות לגבי כשרותם, שלושה שבועות לפני פתיחת אליפות העולם.

בתחרות "גרין גאלה" באיצטדיון ביסלט, קבע סטיב קראם את הזמן המהיר ביותר שלו השנה בריצת 1,500 מ' — 3:32.93 ד'. הוא הקדים את הניו־זילנדי ג'ון ווקר 3:35.22 ד'. באותו זמן סיים סטיב אובט כמד קום השני בריצת 5,000 מ' בתחרות שנערכה בצפון־מערב ספרד. אובט קבע 13:22.8 ד' ופיגר רק אחרי השיאן העולמי סעיד אוויטה שקבע 13:21.5 ד'.

הבריטים זכו בעוד כמה ניצחונות: באוסלו רץ סטיב קראם 1,000 מ' ב־2:17.75 ד', קולין ג'קסון רץ 110 מ' משוכות ב־13.47 שנ', מרטין גילינגהאם קבע 50.31 שנ' ב־400 מ' משוכות ודייוויד אוטלי הטיל כידון ל־80.72 מ'. בלה־קורוניה ניצח פיטר אליוט ב־1,500 מ' ב־3:34.72 ד'.

הישגים בולטים אחרים באוסלו: 5,000 מ' — סלווטורה אנטיבו (איט־ליה) 13:29.79 ד', גובה — פאטריק שיוברג (שוודיה) 2.36 מ' לפני דיטמאר מגנבורג (גרמניה) והוליס קונויי (ארה"ב) 2.30 מ'. בלה־קורו־ניה: 400 מ' — גבריאל טיאקו (חוף השנהב) 45.41 שנ', 800 מ' — פיליפ קולאר (צרפת) 1:45.54 ד', 10,000 מ' — מארק ננו (ארה"ב) 27:51.16 ד'.

5,000 ספורטאים במישחקי פן־אמריקה ממחר באינדיאנאפוליס

אינדיאנאפוליס (שרות "ספורט הארץ"). יותר מחמשת אלפי ספור־טאים יטלו חלק במישחקי פן אמריקה שיפתחו כאן מחר בהשתת־פות נציגים של 38 מדינות שיתחרו ב־27 ענפי ספורט.

במוקד יהיו התחרויות באתלטיקה ושחיה בהן ישתתפו ספורטאים מהקו הראשון של ארצות הברית. בכדורסל תציב ארה"ב נבחרת חזקה בראשותם של דויד רובינסון ודני מאנינג. גם בכדורגל יהיה טורניר ברמה גבוהה.

אתמול הגיעה לכאן חלקה ה־ראשון של המשלחת הקובנית בר־אשותו של אתלט העבר אלברטו חואנטורנה.

אמצעי בטחון קפדניים ננקטים בכל האתרים ובכפר האולימפי לאבטח את שלום הספורטאים. המארגנים אומרים כי 1,000 מה־ספורטאים יבדקו במהלך המישחקים בבדיקות סמים כאשר התוצאות ינתנו בתוך 24 שעות. לפני ארבע שנים, בקאראקס, אותרו 19 ספור־טאים שנטלו סמים.

מיליוני שקלים מהטוטו למימון האיצטדיון בי"ם

מאת מוסר "ספורט הארץ"

ועדת המישנה של ועדת הכספים לענייני מועצת ההימורים דנה אתמול בתקציב המועצה לשנה הבאה בסך 160 מיליון ש"ח. הדיון היה בהתאם לדרישת חבר הכנסת יהושע מצא, יו"ר ועדת המישנה של ועדת הכספים בענייני תקציב מועצת ההימורים.

אושר תקציב לחודשים ספטמבר, אוקטובר, נובמבר, בסך 40 מיליון ש"ח. ח"כ מצא הודיע, כי בנובמבר תקיים ועדת המישנה של ועדת הכספים דיון יסודי ומקיף בתקציב הכולל של המועצה. הוא סיכם עם נציגי המועצה, כי כבר באוקטובר תכונס מליאת המועצה לאישור הקצבה מיוחדת לבניית האיצטדיון בירושלים בסך של כמה מיליוני ש"ח. מצא מניח, כי תוכניות האיצט־דיון ייוחתמו ע"י מכרזי הפנים בתוך זמן קצר.

ברית המועצות — אלופת אירופה לקאדטיות

וארשה (שרות "ספורט הארץ"). ברית המועצות זכתה בפעם השביעית ברציפות באליפות איר־ופה לקאדטיות בכדורסל. במישחק הגמר גברה על צ'כוסלובקיה 58–83. יוגוסלוויה זכתה שלישית לאחר ניצחון 72–86 על בולגריה.

מנסדורף ממתין לגילברט בשמינית הגמר בוורמונט

קאש הודח ע"י אגאסי בן ה־17 מארה"ב

טניס

סטראטון־מאונטיין, ורמונט (אי־פי). עמוס מנסדורף היה אמור להתמודד כאן לפנות בוקר נגד המדורג שישי בראד גילברט בשלב שמינית הגמר של טורניר הלבר על פרסים בסך כולל של 315 אלף דולאר. מנסדורף, המדורג 12, ניצח בסיבוב השני את מרטין לה־הנדרו מקנדה 6–4, 7–6 (7 בנקודות בשובר שוויון) בעוד שגילברט גבר על האמריקאי שלבי קנון 2–6, 2–6, 7–6.

הפתעה גדולה היתה בסיבוב השני כאשר אלוף ווימבלדון פאט קאש נוצח ע"י האמריקאי בן ה־17 אנדריי אגאסי 6–7, 6–7. לאגאסי היה זה ניצחון ראשון על טניסאי המדורג בעשיריה הראשונה בעולם. הוא זכה במישחקון שובר השוויון הראשון 8–10 ובשני 6–8. "אני אוהב לשחק בתנאי גובה", הודה אגאסי המאושר לאחר מכן.

מלבד קאש הודחו עוד ארבעה מדורגים: טים מאיוט (5) שנכנע לבראזילאי ג'ואי ריוו 6–7, 2–6, 4–6, יוהאן קריק (9) הפסיד לאמריקאי קלי ג'ונס 2–6, 4–6, 1–6, פול אנאקון (13, ארה"ב) נכנע לבראזילאי צ'יפ הופר 6–7, 2–6 ופיטר דוהאן (14, אוסטרליה) שנוצח ע"י בן טסטרמאן (ארה"ב) 2–6, 5–7. מנוצח אחר היה ויג'אי אמריטראג' שנכנע ליוגוסלבי סלובודאן ז'יוויונוביץ' (מדורג 11) 4–6, 6–7.

מדורגים אחרים שניצחו: איוון לנדל (1) — ג'ים פיו (ארה"ב) 6–7, 3–6, ג'ון מקנרו (4) — פטר לונדגרן (שוודיה) 3–6, 4–6, דויד פייט (7) — דן גולדי (ארה"ב) 3–6, 5–7, סקוט דייויס (8) — סיימון יול (אוסטרליה) 1–6, 6–7, כריסטו ון־רנסבורג (15) — סמי ג'יאמלווה (ארה"ב) 6–7, 4–6.

באליפות הפתוחה של אוסטריה בקיצביל (250 אלף דולאר פרסים) הודחו שני מדורגים: הצרפתי תיארי טולאן (6) שנכנע לטור מיי־נקה (גרמניה) 2–6, 2–6 והספרדי סרחיו קאסאל (12), שנוצח 6–7, 6–7 ע"י כריסטיאן מיניוסי (ארגנטינה). שני המדורגים הראשונים עלו לסיבוב השלישי: מילוסלאב מצ'יר גבר על וולפגאנג פופ (גרמניה) 3–6, 4–6 ואמיליו סאנצ'ס ניצח גרמני אחר, הנס־יורג שוואיאר, 4–6, 2–6.

מחר בשידור ישיר בטלוויזיה (17.00)

הליגה האנגלית — שאר העולם בחגיגת 100 השנים בוומבלי

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). הליגה האנגלית תחגוג 100 שנים להיווסדה מחר, באיצטדיון וומבלי, יהיה המישחק החגיגי בין נבחרת הליגה לנבחרת שאר העולם.

נכון לאתמול לא היה ברור באם דייגו מאראדונה, קפטן נבחרת ארגנטינה, אכן יטול חלק פעיל במישחק. מאראדונה לא נכנס עדיין למיסגרת אימונים בקבוצתו נאפולי וברור שאינו מצוי בכושר. מאמן נבחרת שאר העולם טרי ונאבלס, יחליט איפוא ברגע האחרון באם להרכיב את מאראדונה.

אבל גם בלי הכוכב הארגנטינאי עומדים לרשותו של ונאבלס, הרבה כדורגלנים מעולים החל מהשוער הסובייטי דאסאייב, עבור דרך שדר קני ההגנה לוזימאר (בראזיל), גוליר אלברטו (ספרד), ברתהולד (גרמניה), הקשרים פלאטיני (צרפת), זאוארוב (בריה"מ) ובאגי (איטליה) וכלה בחד לוצים ליניקר (אנגליה), אלקיאר (דנמארק), בלאנוב (בריה"מ) ופוטרה (פורטוגל).

בובי רובסון זימן לנבחרת הליגה האנגלית גם שחקנים מסקוטלנד, אירלנד ווילס. באמצע השבוע צירף אפילו את הארגנטינאי ארדילס במ־קום שידי הפצוע. שחקנים בולטים: שילטון, בריאן רובסון, הודל, אלן ובירדסלי (אנגליה), גוף ונוולין (סקוטלנד), מקגראת ובריידי (איר), ויטסייד (צפון־אירלנד).

ניוקאסל שילמה מיליון ליי"ש עבור מירנדיניה

ניוקאסל (אי־פי). מיראנדיניה בן ה־28 יהיה הבראזילי הראשון שישחק בליגה האנגלית. אתמול הושלמה עיסקת ההעברה וניוקאסל יונייטד תשלם מיליון ליי"ש לפלמייראס. מירנדיניה יקבל מחצית הסכום והיתר יועבר למועדונו. מאחר ופלמייראס מעורבת עדיין במישחקי הפליי־אוף בליגה הבראזי־לית יצטרף החלוץ למועדון האנגלי כאשר ישלימו מישחקיה.

ג'ייקי מקפול, מנהלה של ניוקאסל, הביע בטחונו שמירא־דיניה, שהבקיע את שער השוויון (1–1) נגד אנגליה בחודש מאי בוו־מבלי, ישתתף במישחק הליגה הביתי הראשון של ניוקאסל ב־29 בחודש נגד נוטינגהאם.

קאדטים

ישראל מחר נגד יוון

בודאפשט (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת ישראל תיפתח במוצאי־שבת (21.00 שעון ישראל) את הופעותיה באליפות אירופה לקאדטים במישחק נגד נבחרת יוון. ישראל משחקת בעיר קפושואר כאשר בבית גם נבחרות צרפת, יוגוסלביה, טורקיה ואיטליה. בבית השני משח־קות ספרד, מערב־גרמניה, ברית המועצות, בלגיה, רומניה והונגריה.

הנבחרת הישראלית שוהה בהונגריה מאז יום ב'. המאמן יוסי הררי הביע תקווה שהנבחרת תשתלב במקומות 5–8.

ליגה סקוטית

אבי כהן במדי ריינג'רס נגד דאנדי יונייטד

גלאזגו (שרות "ספורט הארץ"). אבי כהן יהיה מחר לכדורגלן הישראלי הראשון שיפתח רשמית את העונה. אבי ישחק ככל הנראה במדי הכחול־לבן של גלאזגו ריינג'רס במחזור הפתיחה של הליגה הסקוטית נגד דאנדי יונייטד. המישחק יערך באיצטדיונה הביתי של רינג'רס, "איברוקס פארק".

ריינג'רס, שזכתה בעונה שעברה באליפות ביתרון של 6 נקודות על סלטיק, מועמדת לתואר גם העונה. אבי כהן הוא למעשה הכדורגלן הי־חיד מחוץ לגבולות בריטניה שישחק בליגה הסקוטית. בקבוצתו כמה כדורגלנים אנגלים נודעים כמו בוצ'ר, רוברטס, וודס, פאלקו ופראי־סיס. ממישחק הפתיחה יעדרו המנהל־שחקן גרהאם סונס, בוצ'ר ורוברטס המורחקים.

יתר המישחקים מחר: דאנדי — אברדין, דנפרמלין — היברניאן, הארטס — פאלקירק, מורטון — סלטיק, מאת־וול — סנט־מירן.

ליגות אירופה

בבונדסליגה: כבר האלוף נגד סגנו

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). כבר במחזור השני של הבונדסליגה מחר יהיה מיפגש הגד־לות כאשר האלופה באיירן מינכן תארח באיצטדיון האולימפי את סגניתה האמבורג.

יתר המישחקים: פרנקפורט — בר־כום, קלן — קייזרסלאוטרן, שאלקה — האנובר, מנשנגלאדבך — איר־דינגן, נירנברג — שטוטגארט, הו־מבורג — לוורקוזן, ברמן — קארלסרוהה.

מחזור רביעי בצרפת

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). המובילה מונאקו יוצאת מחר למישחק חוץ במונפלייה במחזור הרביעי בליגה הצרפתית. האלופה בורדו, שצברה גם היא 6 נקודות, תשחק בלאנס.

יתר המישחקים: אוסר — ליל, פאריס סן־ז'רמן — ברסט, לההאוור — קאן, מץ — לוואל, נאנט — ראסינג פאריס, מארסיי — טולון, ניס — סנט־אטיין, טולוז — ניור.

כדורסל

בית המשפט קבע

בנט לא יוכל לעבור לבית"ר

מאת מוסר "ספורט הארץ"

קית בנט לא ישחק בבית"ר תל־אביב. זאת אחרי שהשופט שאול אלוני דחה את בקשתו של הכדורסלן. "חוזים יש לכבד ככתבם ולשונם", אמר השופט. לפי החוזה של בנט עם הפועל רמת־גן הוא היה רשאי בתום העונה האחרונה לעבור לכל קבוצת הפועל שיבחר. עתה יצטרך בנט למצוא לעצמו קבוצה של הפועל ונראה כי יצטרף להפועל ירושלים.

ההחלטה בהקשר לארבעת שחקני הפועל חיפה שביקשו לשחרורם, נדחתה ע"י בית המשפט בחיפה ליום שני. המדובר באלון אופיר ואסף ברגע הרוצים לעבור למכבי חיפה, איתי שביט ומוטי אמישה למכבי קרית־מוצקין.

ביגון רב אנו מודיעים על פטירתה של

לנה קיכלר זילברמן

ניצולת השואה מהעיר וילייקה

ההלויה תצא היום, יום שישי 7.8.87 בשעה 12.00 מבית ההלויות העירוני ברחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יצא מבית המנוחה ברחוב עמישב 69 גבעתיים בשעה 11.15.

אבלים: בתה: שירה תורן (טורנברג) והמשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

דליה וייס

(לבית ציטרון)

ההלויה תיערך היום יום שישי 7.8.87 בשעה 12.30 בבית העלמין החדש בבאר שבע (כביש חצרים)

המשפחה

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

אנו מודיעים בצער רב על מותו ללא עת של חברנו לעבודה

ידידיה רבינוביץ

ומביעים תנחומים למשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירנו האהוב

ד"ר זכריה כסיף ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ט"ז באב תשמ"ז 10.8.87 בשעה 5.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול

המשפחה

נפגשים על יד השער

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

זהבה הר־זהב

ההלויה תצא היום יום שישי י"ב באב תשמ"ז 7.8.87 בשעה 11.00 לפנה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

בתה: שולה ויניצקי והמשפחה

לזהבה ואורי פרנקל ומשפחתם

משתתפים באבלכם הכבד במותו של הבן

ג ל ע ד

ביה"ס רנה קסין

ההנהלה, המורים, העובדים והתלמידים

ואגודת ביה"ס רנה קסין

במלאת שנה לפטירת יקירנו

חיים לבנון ז"ל

ראש העיריה הרביעי של ת"א־יפו

נעלה לקיברו ביום שלישי, ט"ז אב תשמ"ז, (11.8.87), בשעה 5.30 אחה"צ בבית הקברות הישן ברחוב טרומפלדור בת"א.

המשפחה

לאיריס הילדים והמשפחה

בהלקח בדמי ימיו יקירכם

רמי איל

משתתפים באבלכם

חני ורוני פלד

וחברת אפיק בע"מ

במלאת שנתיים למותו של יקירנו הבלתי נשכח

מיכאל (מיקי) אלבין ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום שלישי ה־11.8.87 [illegible] בשעה 16.00 בבית העלמין בקרית שאול

המשפחה

לאיריס הילדים ומשפחת איל

בהלקח ללא עת

רמי

[illegible] ובצערכם משתתפים

עופרה ודוד ניב

אוברמן ניב מהנדסים

לדוד בן דוד ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם בתכם

נ ט ע ז"ל

בדמי ימיה. לא תוסיפו דאבה עוד

אמב"י

איגוד המשתמשים בציוד

חברת י.ב.ב. בישראל

במלאת חמש שנים לנפילתו של

רס"ן תובל (תולי) גבירצמן הי"ד

היקר והאהוב

שנפל במלחמת של"ג

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני ט"ז באב תשמ"ז 10.8.87 בשעה 18.00 בחלקה הצבאית בבית העלמין הישן בחדרה ומבית המשפחה רחוב ז'בוטינסקי 36 בשעה 17.45

המשפחה

ויצו סניף תל־אביב

מרכין ראשו בכאב

ובצער על פטירתה של

סוזי סטרכילביץ

יו"ר הסניף רבת הפעלים והמעש

ומשתתפים בצער המשפחה

הנהלת ויצו עולמית

הנהלת ויצו ישראל

וכל בית ויצו

אבלים בהילקח

סוזי סטרכילביץ ז"ל

יו"ר סניף ויצו תל־אביב

ומביעים תנחומים למשפחה

למשפחת סטרכילביץ

אתכם באבלכם הכבד על פטירתה של

סוזי ז"ל

משפחות ישראל נחום ואורים למרין

מוריץ את טוכלר בע"מ

אבלה על מותה של

שושנה (סוזי) סטרכילביץ

(לבית מוריץ)

ומשתתפת באבלם הכבד של בני המשפחה

עירית רמת־גן

למשפחת הולצמן

משתתפים באבלכם הכבד על מות

צבי הולצמן ז"ל

אורי עמית ראש העיר

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

מאייר ברונר והמשפחה

על מות **האם** ז"ל

קבלת מודעות אבל

24 שעות ביממה

"לוח־פון" 03–292–777

הבוקר הארץ חדשות

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הסבת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד לשחרית ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–81333
רחובות 08־451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'–ה' 20.00־8.00
ביום ו' 15.00־8.00
טלפונים: 03־433300
"שקמ" — שירות רפואי לכב שירות ביקור בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19
טל' 03־5549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שח"ן — שירות רפואי בית ירושלים 24 שעות ביממה כולל רפואת שיניים
מוקד יום — 669531, 660585 02
מוקד לילה שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב: מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631811 מנוי 3752 ול' השאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'–ה בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
הנרקיסה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתנאים כלפטי בלבד
מרכז מידע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־660111
קשב לבית —
שרות מיניים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052–548575
1508 איתורית 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות ביממה:
ירושלים 669911
חיפה 04־672222/3
תל־אביב 03־5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04–672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111
מרכז רפואי באר יעקב 03־225958
מרכז מידע למטפלי לחץ מטעם "מקבלים"
א' רח 11.00־13.00
ב' רד 16.00־18.00
רח' נאמן 13 תל־אביב

ארגון לשירות אדם — חברה סוציאלית לשירות הציבור בנושי דן 24 שעות ביממה
טל' 03־5461727/8

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים,פנימית)
איכילוב — (כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, פנימית, עיניים)
שערי צדק — (כירורגית)
הדסה ה"צ — (אורתופדית)
בקור חולים — (נשים, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שדה דב השחר 3 תכנית ל' 428510
מעיין חיים ס.ק. צולתן שד' ירושלים 98 יפו 822986
ירושלים
מרפאת רוממה הכ"ג 28 523191
חיפה
מגדל הנביאים 97 524113
חולון
קופ"ח עין יהב 2 884854
בת ים
עצמאות בלפור 75 865585
רעננה
המכון ביאליק 30 723674
נתניה
קרניאל מרכז מסחרי ק. נורדאו 51774
הקריות
הרמן מכנת מוריצין ק. מוצקין 715136
רחובות
הנשיא הנשיא הראשון 461342
חדרה
קופ"ח כללית הוסטלד 35884
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אנשי מקצוע.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' 19.00–16.00.
יום ו' שעות 11.00–8.30
רמב"ם 9, טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' — 19.00־16.00
רח' הפסגה 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים:
מ־6 בערב עד לשחרית ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–81333
נתניה 923335
רחובות 08־451333
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'–ה' 20.00־8.00
ביום ו' 15.00־8.00
טלפונים: 03–433300
שח"ן — שירות רפואי בית (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום 669531, 660585
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'–ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
הנרקיסה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00, אחרי חצות בתנאים כלפטי בלבד
מרכז מידע לקורבנות אונס — 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04–660111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה)
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04–672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שדה דב השחר 3 תכנית ל' 428510
זוה אב"ל 52 טל' התקוה 378403
מכבי, שדה דב, דיזה
ירושלים
הר הזיתים הר הזיתים 287480
כנ"ע, מרפאת רוממה הכ"ג 28 523191
חיפה
ק. אליעזר כבר כאוזהוף 6 511707
בת ים
מור הבינה רייך 20 583360
רמת גן
רמת יצחק שד' ירושלים 96 277506
נתניה
המנון שד' ויצמן 13 22985
הקריות
הרמן מכנת מוריצין ק. מוצקין 715136
רחובות
כללית בני משה 452381
חדרה
קופ"ח כללית הוסטלד 335884

מרכזי מידע — אגד
02–304304 03–432777 04–549121

הסנה מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	כנ"ש	מ"ש
ירושלים	6.54	8.11
תל אביב	7.12	8.15
חיפה	7.06	8.14
באר־שבע	7.10	8.07

דרוש
רוקח/ת
למשרה מלאה
תנאים טובים
טל. 03־365583
03־875757

RS השרות המוסמך 1987 שרותי כח אדם

או.אר.אס. בכירים

★ **מהנדס מכונות**
בעל נסיון בתחום אחזקת מכונות, לעבודה קבועה באזור רמת הגולן
★ **מהנדסי מזון מנוסים**
5 שנות נסיון לפחות בתעשייה
★ **מהנדסי מזון** מתחילים
★ **מהנדס ייצור**
התמחות בנושא הכמות, אפשרי גם למתחילים, לאזור טבריה מגורים במקום — חובה קבועה.
★ **הנדסאי יצור**
לתפקיד מנהל מוצר בענף המזון, נסיון בתחום שיווק, פרסום, נהול מוצר
★ **כימאי / הנדסאי כימיה**
לתפקיד מנהל מעבדה נסיון של 3 — 2 שנים בתעשייה, לעבודה באזור טבריה, מגורים במקום — חובה — קבועה
★ **טכנאי/ת כימיה בכיר/ה**
בעל/ת נסיון רב בתחום מים ושפכים
★ **טכנאי/ת מזון**
מנוסים ובלתי מנוסים לתפקידים מגוונים, מאזור קריות, עכו נהריה
★ **תכנת**
בעל נסיון בעבודה על י.ב.מ. 38 שפת RPG III — חובה
מועמדים מתאימים יפנו לאו.אר.אס.
רח' הרב הרצוג 2 חיפה ת.ד. 5346 טל' 663703,
04־664002

עיריית ירושלים
מודיעה בזה על המשרות הפנויות הבאות:
מרכז/ת החינוך לגיל הרך
במחלקה לחינוך/גני ילדים (מכרז מס' 71/87)
הדרגה: בסולם דרוג עובדי הוראה בהתאם לכשורי המועמד.
אחות אחראי/ת בבית אבות עירוני (75% משרה)
במחלקה לשרותי קהילה ומשפחה (מכרז מס' 11/87)
אחראי/ת למיון בספריות (75% משרה)
במחלקה לתרבות/אגף ספריות עירוניות (מכרז מס' 62/87)
הדרגה: טריה בדרוג האחיד או 4־7 בדרוג האקדמאים במח"ר.
אחראי/ת לחדר עיון (50% משרה)
במחלקה לתרבות/אגף ספריות עירוניות (מכרז מס' 63/87)
הדרגה: טריה בדרוג האחיד או 4־7 בדרוג האקדמאים במח"ר.
פרטים נוספים אודות המשרות והכשורים הדרושים וכן טפסים להגשת מועמדות, אפשר לקבל אצל רכזת המכרזים בלשכת המשנה למנכ"ל לאדמינסטרציה, רח' יפו 22 קומה א', חדר 213.
מועד אחרון להגשת מועמדות: יום רביעי כ"ז באב התשמ"ז (12.8.87).
ירושלים, ט' באב התשמ"ז, 4 באוגוסט 1987
המנהל הכללי

למשחטת "עוף העמק" ברמת ישי
דרוש/ה
פקיד/ה
לעבודה מפוצלת
טל' 04־934112, 04־933882
לפנות לשרה

למוסך בחברת תובלה
דרוש
מכונאי מוסמך
★ אחראי למנועי קמינס
★ נסיון של 3 שנים — חובה
נא לפנות לטל' 04־726266 אסי

למרכז אומנויות מעלות
דרושה
מרכז/ת פרויקט
חוד מורשת ליהדות צפון אפריקה
בהיקף של חצי משרה
הכישורים הנדרשים:
★ התמצאות בנושא מורשת התפוצה
★ הבנה באומנות מסורתית
★ רקע אומנותי אישי
★ יכולת אירגונית
פרטים הרשמה במזכירות המתנ"ס טל' 04־997475

למח' מכירות בחברה למיכשור ובקרה
דרוש:
מהנדס/הנדסאי
עם נסיון
(רצוי אלקטרונאי)
ידיעת עברית ואנגלית על בוריין
נא לפנות בכתב בלבד ל"לכמן בע"מ"
עם פירוט קורות חיים לת.ד. 33138 חיפה 31331

לחברה ותיקה ומבוססת בענף מיכשור ובקרה (סוכנויות בלעדיות — יבוא, שיווק וייעוץ)
דרוש:
שותף מהנדס/הנדסאי
עם נסיון במיכשור תעשייתי (רצוי אלקטרונאי).
ידיעת עברית ואנגלית על בוריין — חובה
לקבלת פרטים נא לפנות בכתב עם פירוט קורות חיים לת.ד. 8024 חיפה
סודיות מובטחת

$ 1000 לחודש!
אם הינך, בעל הופעה נאה, כושר ביטוי בע"פ ובכתב וכושר שיווקי הוא חלק מאישיותך אנחנו הכתובת:
טל' 913120 עכו
יום א' 12.00 — 10.00

---

arkia ארקיע
דרושה
פקידה/כתבנית
עברית/אנגלית על מעבד תמלילים
לקביעת ראיון לפנות ביום א' 9.8.87 לטל' 03־5412546

ליטקו בע"מ יצרני קלין
דרושות:
1. מזכירה / פקידת מכירות
2. דיילות מכירה
נא לפנות בכתב יד לליטקו בע"מ
ת.ד. 10245 מפרץ חיפה 26112

הארץ חדשות

מחלקה טכנית
★ **חשמלאי ראשי**
בעל רשיון חובה, בעל נסיון בתעשייה לעבודה באזור טבריה מגורים במקום — חובה — קבועה
★ **חשמלאים מוסמכים**
בעל נסיון בתעשיה בתחום פיקוד ובקרה
★ **מנהל מחסן**
בעל נסיון בניהול מחסנים גדולים — קבועה
★ **מחסנאי טכני**
בעל נסיון של שנתיים לפחות בתעשייה
★ **מכונאי דיזל**
יוצאי סכנאי יצא, רצוי עולים לעבודה בסכנית קבועה
★ **מכונאי מלגזות וציוד כבד**
בעל נסיון של שנתיים לפחות
★ **צבעים**
מנוסים בהרכבים, צבעי תעשייה, צבעי רכב, צבעי ריסוס — קבועה
★ **חרט קונבנציונלי**
עצמאי בעבודה, לעבודה ונוחה 5 ימים בשבוע
★ **נהג מלגזה**
בעל רשיון מעל 15 טון, תושב נהריה ועכו בלבד, בעל גיל 25 חובה — קבועה
★ **מפעילי מכונות**
בעלי רקע טכני, יוצאי צבא, תושבי הקריות, עכו נהריה — קבועה
★ **פועלי יצור**
בוגרי צבא, אין צורך בהשכלה, עבודה באזור נהריה — קבועה
★ **מכונאי רכב**
בעל 3 שנות נסיון לפחות
★ **מתאם מחסנים**
דרושים בעלי ניסיון של שנתיים לפחות
★ **עובדים בלתי מקצועיים**
בעל רקע טכני, 5 שנות ניסיון לפחות לעבודה באזור טבריה מגורים במקום — חובה
★ **עובדי־נקיון, עובדי מטבח**
לעבודה במפעל תעשייתי

למחלקה המשרדית
★ **מזכירה למנכ"ל**
תכתובת עברית ואנגלית, ניהול משרד
★ **מזכירה טכנית**
★ **מזכירה בכירה**
הדפסה עברית ואנגלית
★ **פקיד יצוא**
★ **אשת מכירות**
★ **מנהלת חשבונות סוג 2/3**
בעלת 5 שנות נסיון
★ **נקבנית דיסקטים**
לעבודה במשמרות — קבועה
מועמדים יפנו לאו.אר.אס
רח' הרב הרצוג 2 חיפה
ת.ד. 5346 חיפה טל' 663703,
04־664002

לאו.אר.אס — באר שבע:
מהנדס מכונות
★ נסיון מוכח בניהול צוות עובדים.
★ נסיון באחזקה ועבודות ביצוע בשטח של מערכות מיזוג אויר ומערכות אלקטרומכניות
★ מקום העבודה — באר־שבע.
★ ינתן סיוע בדירה
טל' 057־35846, 057־34002

קופת חולים מכבי
בכפר סבא
דרושים/ות
עובדי/ות מעבדה רפואית
על המועמדים לפנות לד"ר רימון בטלפונים:
03־299845, 288142, 288144, 282365

AGAM METAL WORKS LTD. מפעלי מתכת בע"מ
למפעלינו דרוש עובד בעל הכישורים הבאים:
מחסנאי טכני
בעל נסיון של 5 שנים לפחות.
עדיפות לבעלי רקע במערכות אוויר וחשמל
נא לפנות לטל' 04־729826, 04־740966

קונצרן שטראוס
מחלבות נהריה שטראוס בע"מ
גלידות שטראוס עכו בע"מ
גלידות ויטמן 79 בע"מ
למפעלינו המייצר ומוכר מגוון מוצרי גבינות מעדנים וגלידות בהיקף גדול בארץ ומעסיק מאות עובדים
דרוש לנו:
מנהל תחבורה קונצרני
הכישורים הנדרשים:
* תפעול מערך ההובלות, ההסעות והשנוע של הקונצרן.
* אחראי/ת על מערך הרכבים של הקונצרן
* יכולת לנהל מו"מ עם קבלנים ונותני שירותים
* יכולת ליצירת יחסי אנוש מעולים
* נסיון נהולי מוכח בתחומים זהים ו/או דומים במערכות גדולות.
מגורים באיזור נהריה, עכו או הקריות
אם אתה מחפש אתגר ועניין הצטרף אלינו
נא לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון קודם אל מנהלת כח אדם של הקונצרן — ת.ד. 5 נהריה מיקוד 22100
סודיות מובטחת

מודיעין אזרחי בע"מ
סניף חיפה והצפון
דרוש
מנהל
להקמה ולפיקוד על יחידה מבצעית
★ בעל כושר פיקוד, ניהול, וארגון.
★ נסיון מתאים בניהול ופיקוד
★ נכונות לעבודה מאומצת.
★ תושב חיפה
★ עבודה מיידית
לקביעת ראיון אישי נא להתקשר לטל' 627710, 523404
החל מיום א' בשעות העבודה ליעקב

תרבות
תגיד לי איך תגיד... (בכתב יד)
רח' יפה נוף 130, חיפה 34454 טלפון 04־388800

לישוב נטף
(ליד מעלה החמישה)
דרוש
שומר
★ יוצא צבא
★ עד גיל 35
★ בריאות תקינה
נא להתקשר לרמי — יול. 02־345854 בערב

למפעל בשטח האלומיניום באזור המפרץ
דרוש(ה)
הנדסאי / מהנדס מכונות / בנין
לתפקיד ראש צוות במחלקה טכנית
דרישות התפקיד:
* נסיון של 3 שנים לפחות בעבודת תכנון פרטי אלומיניום לענף הבנין.
* רצוי נסיון בתכנון בעזרת מחשב.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 675 חיפה לידי שושי כח אדם.

דרושה
טכנאי/ת שיניים
להדרכה מעשית
להתקשר טל' 04־708045

למלונות דן כרמל ודן פנורמה
דרוש/ה
אחראי/ת מחלקת אנשי עסקים (של"ח)
* ניסיון במכירות.
* ידיעת אנגלית רהוטה, ורצוי שפות נוספות
* רכב.
* תואר אקדמאי.
* המשרה הינה מפוצלת ודורשת עבודה קשה.
נא לפנות בכתב למח' כ"א
מלון דן כרמל ת.ד. 6055 – חיפה

מטבח
דנאר
דרושה
מוכרת
עם ידע בתכנון מטבחים ועיצוב פנים
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 1020 ק. ביאליק 271000
יש לך מטבח נהדר-דנאר

לבי"ס תיכון בחיפה
דרוש/ה
מורה לכלכלה
בעל/ת רשיון הוראה קבוע
לפנות טלפונית למסי 04־512277

למוסך דרוש:
★ **טכנאי מיזוג אוויר** לרכב
★ **חשמלאי רכב**
תנאים טובים למתאימים
04־339642, 04־724696

מועצה מקומית רכסים
דרוש/ה
מנהל/ת לספריה
לחצי משרה
לשעות אחה"צ
כשורים:
בוגרת ספרנות שלב ב'
הצעות יש להגיש בכתב למזכירות המועצה לא יאוחר מ־14.8.87 מועצה מקומית רכסים 20496
שלמה שבריה
ראש המועצה

ליונידרס
דרושה
מנתח מערכות / תכנת
לפיתוח ואחזקה של מערכת מידע
נסיון ב UNIX RM — COBOL
נא לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון
ליונידרס ת.ד. 20032 מפרץ חיפה — 26121

לבית ספר אורט ע"ש גייל ק. שפרינצק
דרושים:
לשנת הלימודים תשמ"ח
* **אחות מוסמכת** (3/4 משרה)
* **עובדת מזנון** (חצי משרה)
בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות בית הספר טל. 04־527797

מודיעין אזרחי בע"מ
סניף חיפה והצפון
ליחידת האבטחה בנמל חיפה
לעבודה בסחונית קבועה
דרושים
מאבטחים
דרישות התפקיד:
★ בוגרי צבא/משטרה
★ בריאות תקינה
★ גיל עד 45
תנאים מצויינים למתאימים
ראיונות קבלה יתקיימו במשך השבוע
בין השעות 14.00 — 10.00
במשרדי החברה, חיפה, רח' אלנבי 22
קומה ג'
נא להצטייד בתעודת זהות, פנקס שחרור, פנקס מילואים רז תמונות.

מתפנה
מנהל כספים בשיווק
נסיון רב בהקמת והפעלת רשתות שיווק והפצה בסביבה תחרותית קשה
20 שנות נסיון
בהצעות רציניות נא לפנות ל:
ת.ד. 45521 חיפה

דרושים
1. ביצועיסט/ית
2. דפס אופסט ל־G.T.O
04־532826 טל'

למתנ"ס מעלות
דרוש/ה
רכז/ת נוער ישובי
בהיקף משרה מלאה
הכשורים הנדרשים:
* הכשרה פרגנית-בתחום החינוך
* יכולת ניהול צוות עובדים
* יכולת יצירת קשר עם נוער
פרטים לטל. 979912 04־976275

נשיונל סמיקונדקטור
National Semiconductor
הצטרף לצוות המייצר את המעגלים של דור המחר.
למחלקת הייצור דרוש:
הנדסאי תעשייה וניהול משרה: 7408
תאור התפקיד:
– אחריות לאיסוף ועיבוד הנתונים המתקבלים משלבי הייצור השונים.
– הפעלת מערכת מידע ממוחשבת בייצור (CAM)
– מעקב ביצוע תוכניות ייצור חורימת מוצר בקו.
כישורים נדרשים:
* הנדסאי תעשיה וניהול. ניסיון בתעשיה יהווה יתרון.
* רקע במערכות מידע.
* שליטה טובה בשפה האנגלית.
* עדיפות לתושבי האיזור.
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, תעודות וציונים אל: נשיונל סמיקונדקטור אי.סי. בע"מ ת.ד. 619 מגדל העמק 10556 עבור מחלקת כוח־אדם.
לציין את מס' המשרה וטלפון להתקשרות.
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

למחלקת תנובה חיפה
דרוש
מהנדס חשמל
הכישורים הנדרשים:
★ בוגר טכניון או מוסד מוכר אחר
★ שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית, רצוי גם גרמנית טכנית
★ בעל ידע במערכות בקרה ממוחשבות בתעשיה
★ רצוי נסיון של שנתיים כמהנדס אחזקה במפעל תעשייתי
★ עדיפות לנסיון במפעל מזון עם מכונות אריזה אוטומטיות
סודיות מובטחת
תנאים טובים למועמד המתאים
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בצרוף מסמכים על השכלה ונסיון לת.ד. 1211 חיפה

לנוחיות לקוחותינו ועובדינו נפתח סניפנו
בנהריה שד' הגעתון 29, טלפון 04־922416

SOS כח אדם

לסניף הקריות דרושים
● פקידת קבלה ידיעת השפות צרפתית אנגלית גרמנית לעבודה במשמרות
● הנה"ח ממוחשבת לחצי משרה בקריות
● מהנדס / הנדסאי אלקטרוניקה פיתוח מעגלים ספרתיים מהירים רצוי נסיון בפיתוח אותות או תמונות
● מהנדס חשמל / מכונות רצוי ידע בסיסי בעיבוד שבבי. לאזור העמקים
● טכנאי אלקטרוניקה דיגיטלי, נסיון של

שנתיים
● חשמלאי מוסמך־ למפעל נסיון של שנתיים
● מכונאי אחזקה למפעל תעשייתי
● מסגר / רתך 7 ש"ח לשעה — מקצוענים בלבד
● מפעילי C.N.C לאזור העמקים מפעל בקיבוץ, תנאים מעולים
● מלגזן — חובה רשיון
● נהגי סמי / מעל 15 טון לעבודה מיידית
● עובד רציני לגיהוץ במכבסה

● רכזי פרסום לסרטי תדמית ופרסומות, תנאי שכר וקידום, רצוי בעלי רכב
● טבח לאולם ארועים באזור הקריות

לסניף נהריה דרושים:
● עובדי יצור לעבודה מיידית, להצטייד בתעודת שחרור מהצבא
● טבח למפעל תעשייתי
● עובדי נקיון למפעל תעשייתי
● מנהלי משמרות בוגרי צבא
● מנהל מחסן כללי ידע בניהול
● מהנדס מכונות אחזקה לצפון הארץ
● קניין מתכת לאזור כרמיאל
● מבקר איכות מתכת לאזור כרמיאל
● פקידה עב/אנ מאזור עכו / נהריה

רח' קדיש לוז 3 קרית מוצקין טל' 754513, 762721, 04־752848
שד' הגעתון 29 נהריה טל' 04־922416
תעסוקה מוזאיק ב SOS
משרדי החברה פתוחים ברציפות מ־08.00 עד 7.00 בערב

דרושים
חרט — כרסם
עבודה בבית מלאכה
מותאמה לבעלי מקצוע מעולים
טל' 720339

למפעל מזון בעכו
דרוש
מלגזן
בעל רישיון נהיגה מתאים
בתוקף ונסיון קודם בעבודה
טל' 04־911651, 04־912421
אסתי

طبق الأصل

هكذا منذ الأصل

פוליטיקה הופיע
עתון פוליטי ישראלי
מה לעשות
תוספת מיוחדת: דן מרידור על התנועה למען א"י השלמה

רשת מבריחי סם מקולומביה לישראל נלכדה בהולנד לבקשת משטרת ישראל

לפי הערכת המשטרה הבריחו חברי הרשת בשנה האחרונה כמויות קוקאין לארץ ● אחד מראשי הכנופיה — יעקב קורין, עבריין ישראלי מוכר

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

היחידה המרכזית של משטרת תל אביב חשפה רשת שהבריחה חשודים שעסקו בשנה האחרונה ביבוא סמים קשים, בעיקר קוקאין, מקולומביה לישראל ולאירופה. ביום שלישי השבוע לכדו שוטרי היחידה המיוחדת למלחמה בטרור של משטרת הולנד בדירה באמסטרדם, עבריין ישראלי, יעקב קורקין בן 37 כושר שהוא אחד מראשי רשת הסמים, וברשותו כמות גדולה של קוקאין, לפי הידוע מדובר בכמות במשקל של כמה קילוגרמים.

לפי הערכת אנשי היחידה המרכזית של משטרת תל אביב, הבריחו חברי הרשת בשנה האחרונה כמויות קוקאין נוספות לארץ והפיצו את הסם לצרכנים. הם ניסו לבסס נתיב קבוע של הברחות קוקאין מקולומביה לאירופה ולישראל, כאשר הבסיס נמצא באמסטרדם.

תוכנית הפעולה של הרשת ליבוא ולהפצת הסמים כבר היתה מוכנה והם השלימו את כל ההכנות המעשיות, לרבות רכישת כמה קילוגרמים של קוקאין בקולומביה בתקופה האחרונה.

כאשר פרצו ביום שלישי בצהריים השוטרים ההולנדים, על פי בקשת משטרת ישראל, לדירה השכורה, שבה התגורר יעקב קורקין, הם הפתיעו אותו: כמות הקוקאין הגדולה היתה בידיו. קורקין ניסה להתחבא בבוך קטן בדירה, חיבק את הקוקאין וסירב בתחילה להעבירו לידי השוטרים.

קורקין הוא עבריין ידוע ונחשב למסוכן ואלים ביותר. לפני פחות משנה השתחרר מהכלא כאסיר ברישיון, בתום ריצוי שש שנות מאסר. הוא הורשע בסחיטה באיומים ובהנחת מטעני חבלה. הוא השתחרר לאחר שנוכה שליש מתקופת מאסרו. על פי החוק הוא אמור להיכלא עכשיו בישראל לאלתר להמשך ריצוי יתרת תקופת המאסר, שהופסקה עם ניכוי השליש אך בשלב זה לא ברור אם משטרת ישראל תבקש את הסגרתו לארץ, או אם הוא יישפט בהולנד, שם הוא צפוי לעונש מאסר כבד.

בעקבות מעצרו של קורקין נעצר ע"י משטרת הולנד גם העבריין מרדכי אלבז (המכונה מרסלו) שבשנים האחרונות מתגורר באמסטרדם ומנהל שם עסק.

לפי החשד המתינו בישראל למשלוח הקוקאין כמה חשודים נוספים הקשורים לתכנון, ארגון ומימון יבוא הסם. ביום שלישי אחר הצהריים עצרו בלשי היחידה המרכזית של משטרת תל אביב בנמל התעופה בן גוריון שני חשודים נוספים בהשתייכות לרשת הסמים, דקות ספורות לפני שהמריאו לאירופה.

השניים הם אליאס כהן בן 35 מפתח תקווה וחברתו הקולומביאנית תרזה וילאמיל בת 25. כמו כן נעצר אבנר כחלון בן 30 מגבעת שמואל, קרוב משפחה של משפחת אלפרון הידועה.

כחלון מוכר למשטרה מעיסוקיו הפליליים. כמו כן נעצרה פאני אלבז בת 35, עובדת משרד נסיעות בתל אביב והשותה שטיפלה בארגון נסיעותיהם לחו"ל של החשודים כחברות ברשת הסמים. מעצרם של החשודים שנעצרו בארץ הוארך אתמול ב־15 ימים בבית משפט השלום בתל אביב, מלבד מעצרה של פאני אלבז שהוארך בשבעה ימים.

לפי המידע שבידי המשטרה נסעו אחדים מהחשודים בשנה האחרונה פעמים רבות לאירופה ולדרום אמריקה, לפי החשד לצורך ארגון משלוחי הסמים. את ההברחות ביצעה הרשת, לפי החשד, באמצעות בלדרים לא ישראלים והעבירו את הסמים מקולומביה לתחנות ביניים באירופה. המשטרה משערת שחברי הרשת התארגנו לשהייה ולפעילות ממושכת באירופה, כאשר חלק מהסם המיובא מקולומביה מיועד להפצה גם במערב אירופה.

לפי ההערכה השקיעו חברי הרשת עשרות אלפי דולרים ברכישת הקוקאין ובפעילות הרשת שהיתה מבוססת על ישראלים בלבד. המשטרה עקבה מקרוב אחרי פעילות חברי הרשת במשך החודשים האחרונים.

יצויין, כי מחיר קילוגרם קוקאין בקולומביה הוא בין 5,000 ל־10,000 דולר. בארץ נמכר גרם קוקאין במחיר של כ־150 דולר, כך שקילוגרם קוקאין הנרכש בקולומביה ומופץ בארץ עשוי להכניס ליבואנים כ־150 אלף דולר.

מפקד היחידה המרכזית של משטרת תל אביב נצ"מ עוזי אמר אתמול, כי מאז תחילת השנה חשפה משטרת תל אביב שבע רשתות שעסקו בהברחות סמים בהיקף גדול לארץ והחשודים הועמדו לדין.

האמבולנס התעכב כי לא מצא מקום התאונה — והפצועה מתה

עד הראיה שדיווח על התאונה עזב את המקום ולא עצר לטפל בנפגעים

מאת עדנה ארידור

דיווח רשלני על מקום תאונה גרם לאיחור של כשעה בהגשת עזרה ראשונה לשני הפצועים בתאונה שקרתה אתמול לפנות בוקר בצומת נשר, בכביש הישן לטרון־ירושלים, בה קיפחה את חייה תבצלת חדד בת 23 מקבוץ שלעבים ונוסע אחר, שחר רוזמים, בן 30, שנפצע באורח בינוני.

בשעה 2.18 לפנות בוקר התקבלה הודעה במשטרת ירושלים על תאונת דרכים בצומת נחשון, בכביש הישן לטרון־ירושלים. ההודעה הועברה באלחוט למד"א ירושלים שהעביר את הידיעה למוקד מד"א בתל־אביב, שדאג לשגר מיד אמבולנס מתחנתו בלוד.

האמבולנס נסע לאורכו של כביש ולא הבחין בסימני תאונה, לרבות רכב הפוך בכביש. גם אמבולנס שהוזעק מתחנתו בבית שמש נסע לאורך הכביש בניסיון לאתר מקום התאונה, ללא הצלחה.

נהג האמבולנס מתחנת לוד, דיווח על כך למוקד מד"א. מיד נעשו נסיונות לברוק עם המשטרה כדי לאמת אם לא מדובר בקריאת שווא. רק בשעה 3 לפנות בוקר נתקבלה הודעה מאזרח שהודיעה למשטרה למד"א כי יש מכונית הפוכה בתעלה בצומת נשר, ליד בית החרושת למלט.

בשעה 3.17 יצא אמבולנס מלוד למקום. נהג האמבולנס דיווח על מצבו קל עד בינוני והחורה מצבה קשה ולכודה ברכב. למקום הוזעקה ניידת טיפול נמרץ מרחובות ורכב כיבוי אש.

לניידת טיפול נמרץ שהגיעה מיד למקום לא נותר אלא לקבוע את מותה של הנערה ולהעביר את הפצוע לבית חולים אסף הרופא.

דובר מגן דוד אדום, משה ריין, אמר בתגובה כי על פי חוקי התעבורה נהג שמבחין בתאונת דרכים חייב להגיש עזרה ראשונה במיטב ידיעתו לנפגע, לדווח על מקום התאונה ולהישאר במקום עד לבוא צוותים, מה שלא בוצע למרבה הצער במקרה זה.

טרם הובהר גורל העולה־לרגל למכה מהכפר ריינה — חי או מת

(ע). כל הנסיונות של בני משפחת זערורה מהכפר ריינה שליד נצרת, לאמת את הפרסומים על מות אבי המשפחה, החאג' באדר (55), במהומות שהתרחשו במכה ובמהלכן מצאו את מותם מאות עולי רגל מאיראן — נכשלו עד עתה.

מופיק זערורה, אחיו של הנעדר, סיפר כי אחיו, באדר, יצא למכה לפני כחודש, בלוויית רעייתו ואח נוסף, כדי למלא אחר מצוות החאג', דבר שציפה לו שנים רבות.

עם שוך המהומות הופיע פרסום בעיתון הסעודי, ובו הופיע שמו של אבי המשפחה כאחד הנפגעים. בני משפחת זערורה ניסו ליצור קשר עם סעודיה באמצעות הצלב האדום במזרח־ירושלים, אולם לא היה אפשר לקבל כל מידע באמצעותו.

נעשו אף נסיונות ליצור קשר דרך אירופה. התשובות שקיבלו עד־עתה בני המשפחה היו מעורפלות, ונטען בהן כי הידיעה על מותו של באדר אינה נכונה.

זערורה האח סיפר עוד, כי התקשר גם לקאדי בחומר הטובייש מעכו וביקש ממנו לוודא את מקור המידע שהתפרסם בשמו, לפיו שלום לכל הישראלים שעלו לרגל למכה. לדברי הטובייש מקור המידע — ההודעה שפורסמה בכלי התקשורת הירדניים.

עתה מצפים בני המשפחה לקבלת מידע מראשוני עולי הרגל, שיחזרו לישראל, כבר בראשית השבוע הבא.

כביש חוצה־שומרון: גוזרים

אתמול נחנך כביש חוצה שומרון מצומת מורשה עד צומת קסם. במהלך דברים שנשא שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, התפרצו צעירי מפ"ם בקריאות נגד השקעת כספים בכבישים החוצים את השומרון, במקום להשקיע כספים בכבישים שהוגדרו כ"אדומים". צעירי מפ"ם הפריחו בלון ענק שסימל את "הבלוף" שבכביש זה. ראש המועצה המקומית רמת השרון, משה ורבין, החרים את טקס פתיחת הכביש בטענה כי כביש זה יגדיל את עומס התנועה בצומת הכפר הירוק. השר לוי אמר למפגינים: "אתם תשרקו ואנחנו נבנה". בתמונה משמאל: השר דוד לוי גוזר את הסרט. מימין: שתי מפגינות ממפ"ם נהדפות ע"י שוטר. (כתבה: נורית אמית; תצלומים: עודי קרן וישראל הדרי—ישראל סאן)

לבקשת מס הכנסה קבע שופט בית המשפט המחוזי בת"א

כונסי־נכסים של הכספות שנפרצו בירושלים יצטרכו למסור מידע

מנהל מחלקת המודיעין של מס ההכנסה פנה באחרונה אל כונסי הנכסים להעביר אליו מידע אודות הרכוש שהתגלה בכספות של בנק הפועלים שנפרצו בירושלים בינואר 85 ובעקבות פניה זו פנו הכונסים לבית המשפט כדי שיורה להם כיצד לנהוג

(ע). בית המשפט המחוזי בתל אביב קבע אתמול כי אין חיסיון על המידע שנצבר בידי כונסי הנכסים של הכספות שנפרצו בבנק הפועלים בירושלים, ועליהם לדווח על הרכוש שנמצא שם, לפי דרישת מס הכנסה.

בכך נענה השופט ישעיהו בך שלמה לדרישתו של מנהל מחלקת המודיעין של מס הכנסה, אהרון עדיאל, שפנה באחרונה אל כונסי הנכסים להעביר אליו מידע אודות הרכוש שהתגלה בכספות של בנק הפועלים בסניף שברחוב המלך ג'ורג' בירושלים, לאחר שוד הכספות שם בינואר 1985.

עקב פניית מס הכנסה, פנו שלושת כונסי הנכסים — עורכי הדין רם כספי ומאיר ליפה ורואה החשבון יוסף שחק — אל בית המשפט, כדי שיורה אותם כיצד עליהם לנהוג, ואם הם חייבים להיענות לפניית מס הכנסה.

השופט קבע בהחלטתו כי כונסי הנכסים מונו על־ידי בית המשפט המחוזי, ואין חיסיון על המידע שנצבר אצלם, על כן יש למלא אחר דרישות מס הכנסה.

משמעות הדבר שמס הכנסה יוכל לקבל מידע על הרכוש שנמצא בכל כספת וכספת שנפרצה, למרות שאין חוק המחייב בעלי כספות למסור מידע על תכולתן למס הכנסה. במידה שלא תהיה התאמה בין הצהרות ההון של בעלי הכספות למס הכנסה לבין מה שהיה מצוי בכספותיהם, עלול מס הכנסה לתבוע מהם תשלום על כך.

שופט הורה לשחרר עציר לחמש שעות כדי להתייחד עם אשתו

בני הזוג עוברים טיפול פוריות, והשופט קבע: קיום יחסי מין במקרה זה הוא בגדר טיפול רפואי

(ע). שופט בית המשפט המחוזי בבאר־שבע הורה אתמול לשחרר אדם ממעצרו לחמש שעות, כדי שיוכל להתייחד עם אשתו, בציינו כי במקרה שלפניו, קיום יחסי מין בין בני הזוג הוא בגדר טיפול רפואי.

אתמול הובאו לבית משפט השלום בעיר שלושה חשודים בסחר בסמים והוא התבקש להאריך את מעצרם.

אחד החשודים, גבר בן 28 מבאר־שבע, הגיש לשופט אישור על קבלת טיפול הורמונאלי בקשר לפוריות שלו ושל אשתו, וביקש לשחררו, כדי שיוכל להתייחד עם אשתו. השופט הימן אישר את הבקשה, אך התביעה ערערה על כך לבית המשפט המחוזי.

השופט יהושע פלפל דחה אתמול את הערעור ואמר: "אין מחלוקת, שהמשיב ואשתו מצויים בטיפול רפואי בגלל בעיות פוריות וכי עליהם לקיים מגע מיני ולאחר המגע הזה להתייצב בפני הרופא המטפל בהם. בא כוח העוררת טוען, שלא ייגרם כל נזק אם המגע המיני יקויים בעוד חודש, בתקופת הביוץ הבאה של אשת המשיב. ייתכן שהוא צודק.

"אולם לבית המשפט אין כלים וידע להחליט אם ייגרם או אם לא ייגרם נזק מקיום המגע המיני בעוד חודש".

השופט אמר, שלהסרת חשש הפרקליטות, שמא יימלט החשוד ממעצר, בעת שישוחרר לשם התייחדות עם אשתו, תוכל המשטרה להציב שמירה על ביתו, שעה שיתייחד עם אשתו, ולאחר מכן הוא יחזור למעצר.

משרד הבריאות מתכוון להפסיק שירותים לקופ"ח לאומית ומכבי

שתי הקופות חייבות לממשלה בגין שירותים שקנו למבוטחיהן סך 22 מיליון ש'

מאת עדנה ארידור
סופרת "הארץ"

במשרד הבריאות שוקלים הפסקת מתן שירותים למבוטחי קופות החולים הפרטיות, אם עד תחילת השבוע לא יעבירו האוצר, או קופות החולים, לקופת המשרד חוב בסך 22 מיליון שקלים, בעבור שירותים שקנו למבוטחים שלהם בבתי החולים הממשלתיים. מדובר בחובות קופת חולים לאומית בסכום של 16 מיליון שקלים והיתרה — חובות של קופת חולים לאומית ומכבי.

סכום החוב הוא לשנים 1985־1986.

כזכור, המליצה ועדת משנה של ועדת הכספים לפני יותר מחודשיים, על סיוע בסכום של 14 מיליון שקלים לקופת חולים לאומית לאור מצוקת הקופה. כמו כן יש המלצה לסייע גם לקופות האחרות. לאור המלצת ועדת המשנה של ועדת הכספים הסכים המשרד להמשיך ולתת שירותים למבוטחי הקופות בבתי החולים.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו קבעה, כי סכום החוב כלול בתקציב המשרד, ואין אפשרות יותר להשאיר את היתרות לגבי חייבות הקופות כספים ללא תמורה.

הדיונים על גביית החוב נמשכים יותר משישה חודשים ולכן לא נותר בידי המשרד אלא לנקוט בצעדים, אם עד תחילת השבוע לא יועבר סכום החוב לקופת חולים.

ערך את העמוד: יצחק לאור

CITROËN CX 2500 GTi
מכונית היוקרה של סיטרואן

השילוב המיוחד של פאר וטכנולוגיה עתידנית הופכים את הנהיגה בסיטרואן CX 2500-GTI לחוויה של ממש.
מי שטעם אותה - שוב לא יוכל לחזור ולהנות משום מכונית אחרת.
סיטרואן CX הינה מכונית יוקרתית קלאסית מובילה בצמרת עולם הרכב. עיצובה ומכלליה מקדימים את דורם בשנים רבות.
תכנון הנדסי מעולה, מבנה אווירודינמי מושלם, מערכת מיתלים הידרופניאומטיים (הניתנים לויסות חשמלי ל־4 דרגות גובה) ומערכת הגה הידרופניאומטית מאפשרים ביצועים מעולים המקשים על מכוניות אחרות להתחרות בה. לסיטרואן CX 2500-GTI מנוע הזרקה בן 2.5 ליטר בהספק של 138 כ"ס דין במהירות מירבית של 201 קמ"ש.
הסיטרואן CX מיועדת בעיקר לאניני טעם המחפשים מכונית יוקרה נוחה ומפוארת בעלת ביצועים והופעה יוצאי דופן.
הסיטרואן מצויידת בכל אביזרי הנוחות והבטיחות המאפיינים מכוניות פאר מסוגה, וכן: ★ מזגן אויר מקורי כפול (לפנים ואחור) ★ שלט רחוק לפתיחת/נעילת הדלתות. ★ תיבת הילוכים אוטומטית.
★ כורסות סלון בריפוד קטיפה מהודרת (או עור כאופציה).
★ הכנה למערכת סטריאופונית רבת רמקולים.
★ מראות בעלות כיוונון חשמלי. ★ וסת טמפרטורה אוטומטי
★ ויסות אוטומטי להפשרת השמשה האחורית.
★ מחשב דרך (אופציה).
★ מערכת רב מצבית לכיוונון מושב הנהג.
★ חישוקי מגנזיום עם צמיגי ספורט רחבים
על מנת להרגיש את הטעם המיוחד שבנהיגה בסיטרואן CX הכנס אלינו וקח אותה לנסיעת מבחן רצינית.
ספק אם תרצה לרדת ממנה.
אפשרות לאשראי עד 70% מערך המכונית ללא מע"מ והפקדה (בתשלומים עד 12 חודשים).
סיטרואן - 10 שנים קדימה
דוד לובינסקי בע"מ
יבואן בלעדי למכוניות פיג'ו·טלבו·סיטרואן בישראל
תל־אביב, שונצינו 16, טל' (03) 333214 ■ ירושלים

נגב קרמיקה מחפשת בית חדש
★ שטח בנוי דרוש 1200 מ"ר
מתוכם 400 מ"ר מחסן (רצוי בגובה כפול)
★ אפשרי מבנה גמור או הנמצא בבניה
★ מקום המבנה: רצוי ע"י עורק תחבורה ראשי בגוש דן
★ אפשרי מבנה קונבנציונאלי או מתועש
★ חניה ל־25 מכוניות
★ רחבת פריקה וטעינה למחסן
★ השכרה לטווח ארוך
נגב קרמיקה דור הטלון.
טל: 201616 לדן אריה

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261

המחיר למילה:
9.3 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן דרום הלוח הבטוח

כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

קוטג'ים

וילות ובתים

קבלנים מציעים

4 חדרים ויותר

מתקבלות הזמנות
ללוח
כל העיר
02-247118
לבעלי כרטיס
אשראי
ויזה
וישראכרט

3.5—3 חדרים

2.5—2 חדרים

1.5—1 חדרים

דירות מרוהטות

דירות בשכ"ח

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

מכוניות

אודי

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

אוטוביאנקי

וולבו

אוסטין

טלבוט

אופל

לנציה

מסחריות

מיני מיינור

סובארו

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

פיאט

סימקה

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאסטה

פז'ו

רנו

אופנועים

ביקוש רכב

הצעות עבודה

طبق الأصل

هكذا صدر الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ירושלים

מוצרי חשמל · אורגנים · מחשבים · פסנתרים · שירותים · בעלי חיים · עתיקות · קונים · סאונות · ג'קוזי · מצלמות וידיאו · מקררים · מזגנים · כלי נגינה · קייט ונופש · סירות · סיעוד · חוגים · שידוכים · חבר · מגרשים · מחסנים · משרדים · תיגבור · עוזרות ומטפלות · מנפאואר · ת.ל.מ · אלמות · הזמנות · ביקוש עבודה · עסקים · תעשיה · רפוי והריה · טרקטורים · מצלמות · צילום · טלוויזיות · מציאות למכירה · מדפי כלים · בריאות · רהיטים

לחברת מחשבים
דרושים
סוכני מכירות
+רכב
04-701781

עיריית חיפה

האגף לחינוך
המחלקה לחינוך על יסודי
לקראת שנת הלימודים תשמ"ח
דרושים מורים
לתפקידי הדרכה והנחיה
בנושאי מחשבים
כולל ביצוע השתלמויות:
* מדעי המחשב להטיבות ביניים ובבתי-ספר על יסודיים, בעיקר על מחשבי I.B.M.–P.C
* שימושי המחשב לבתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים, בעיקר על קומודור 64 ו- I.B.M.–P.C
הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמאית, הכשרה נאותה בתחומי המחשב ונסיון בהפעלת מחשבים בבתי-ספר.
המעוניינים המתבקשים לפנות בכתב אל מנהל המרכז לקידום המחשב בחינוך, בבית הספר ע"ש "א. שוב"
רח' דוד המלך 11 נוה יוסף חיפה

תן לבת שלך מתנה שתזכיר לה את הבית.

לשרות בתי הסוהר
מינהל ארגון
תן ידך לשמירת בטחון הפנים ולאיכות הסביבה
דרושות
קצינות צה"ל משוחררות
לתפקידי פיקוד
בבית סוהר נוה תרצה
נתוני המועמדות:
1. קצינה בצה"ל סגן/סרן
2. השכלה 12 כיתות
3. גיל עד 30 שנה
4. פרופיל 65 ומעלה
5. אזרחות ישראלית ועבר ללא דופי
המועמדות המתאימות תפנינה ללשכת הגיוס של שב"ס: רח' מקלף 3 הקריה תל-אביב, טלפון 03-251128, 03-266922, עם ת"ז, פנקס מילואים, תעודות המעידות על השכלה
קבלת קהל מ-8.00 עד 15.00

דרושים
רוכשי מודעות מנוסים
למשרד פרסום - רכב
03-996303 מיום א'

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

לעיתון מקומי
דרוש/ה
מעצב/ת גרפי/ת
פרטים 03-993424
לאמיר

למפעל בחיפה
דרושים
מוכרנים
★ בעלי השכלה תיכונית מלאה
★ נסיון מוכח במכירות עם לקוחות קימעונאים בענף המזון הכרחי.
★ בעלי רישיון נהיגה ג'
מועמדים תושבי חיפה והקריות מתבקשים לפנות ולפרט במכתב יד בצירוף קורות חיים לת"ד 4444 חיפה, עבור משה קרייזל
סודיות מובטחת

שרות בתי-הסוהר
מנהל ארגון
תן ידך לשמירת בטחון הפנים ולאיכות הסביבה
דרושים/ות
סוהרים/ות
– השרות מציע לך להתגייס לתפקיד בטחון רב אתגר ועניין הכולל אבטחה וטיפול באסיר.
– השכר צמוד לשכר אנשי הקבע בצה"ל והתנאים משופרים בהתאם לאופיו המיוחד של השרות.
אם הנך עונה על התנאים הבאים:
– גיל עד 35
– השכלה 10 שנות לימוד
– לאחר שרות חובה בצה"ל
– אזרחות ישראלית
– פרופיל 65 ומעלה
– עבר ללא דופי
פנה עוד היום:
אל: לשכת הגיוס רח' מקלף 3 תל-אביב טל' 03-251128 או 03-266922 עם ת"ז, פנקס מלואים ותעודות המעידות על השכלה
קבלת קהל: מ-08.00 עד 15.00

ענבר פרויקטים (1987) בע"מ
BARAN-IMBAR PROJECTS (1987) LTD.
ת.ד. 636 ק. אתא · טל 04-453381,2,3
אנו ממשיכים בתנופת התרחבות ודרושים לנו:
1. מהנדס תהליך צעיר כ-3 שנות נסיון.
2. הנדסאי / טכנאי קונסטרוקציות נסיון בתכנון כ-8 שנים
3. מפקח חשמל לעבודה מחוץ לאיזור חיפה.
4. טכנאי צנרת עם נסיון
5. שרטטים
בוא והצטרף לחברה צעירה ודינמית הנמצאת בפיתוח מואץ.
שבוע עבודה בן 5 ימים. לפנות לרונית ת.ד. 636 קריית אתא 28000
סודיות מובטחת

העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

קונים זהב ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
טל 03-235924
ZAMLER

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

ראשל"צ

גוש דן

חולון ובת"ים

איזור השרון

תל אביב

דירות נופש

וילות ובתים

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז דירות גג

קבלנים מציעים

ויצמן 52 כפר־סבא 052-32343 85

● להשכרה קוטג' בכפר־סבא כניסה מיידית 650$ לחודש

בהוד השרון 2 דירות 5 חדרים בבנין של 9 דיירים באזור מעולה 97,000 $

● כפר־סבא 3, לאזות צעירים באזור טוב מסודרת ומושקעת

● כפר־סבא – פנטהאוז 5, כניסה מאי 88, צופה לפארק, בבניין 9 דיירים

● כפר־סבא – דירת 5 חדרים מהאיקה לרופא כניסה מיידית

● בכפר־סבא דירת 3 חדרים באזור טוב

לוח העיר
"לא מכרת לא שלמת"
קבלת מודעות לבעלי כרטיסי אשראי
290697
293648

טוביה לשם
רח' קהילת סלוניקי 7 ת"א
03-481387

תווך בורגשוב 37
03-296215

לא מכרת לא שלמת!
קבלת מודעות ללוח הארצי באמצעות כרטיסי אשראי או באבן גבירול 66 ת"א (ליד קולנוע גת)
טל 03-219149 03-218713
נשמח להשמע

מרצפות שוהם
מרצפים בשיש טבעי!
טל: 03-9221663

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

תיווך
דיזנגוף 40 ת"א
03-282330

● דירות לוקסוס מרוהטות קומפלט בסטנדרט גבוה באזורים הטובים

● מסתאות בכיכר המדינה 3 חדרים משקיף לככר. 850 דולר

● 4 בנוה אביבים (?) + מעלית + מרפסות. 700 דולר

● 4 בבזל (?) ק"א + 700 במינימום 500 דולר

● נכסים נשכור דירות חינם בעלות, תוצא חינם 03-282330

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

מכוניות

דירות בדמ"פ

אוסטין

אופל

אוטוביאנקי

אאודי

אינוצנטי

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

אמריקאיות

מודעה באחריות
לא מכרת לא שילמת
רק בלוח העיר
379-379
★ ובנוסף לכך 2 סופי שבוע זוגיים יוגרלו בין המפרסמים כל שבוע בטל זה

ג'יפים

מס' טלפון חדש
לקבלת מודעות
בלוח העיר/צומת השרון
052-910546
"פביאן"

דייהטסו

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 15.00-08.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.
לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

וולוו

נ.ס.או.

סובארו

טלבוט

טריומף

לנציה

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

מבצע מיוחד 30×30
מרצפות **קורלה**
פלד-שיש ריצוף בשיש טבעי
גיסין 64 אזור התעשיה פ"ת טל. 03-9244820

המשך ת"א גוש דן והשרון

סיטרואן

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

פורד

פיאט

רנו

פיז'ו

מסחריות

קרוואנים

אופנועים

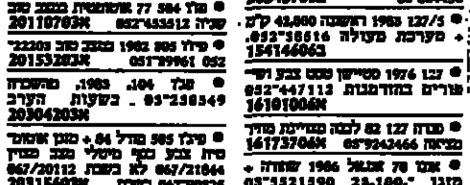

• נותרו מספר מצומצם של אופנועי זקס "קרוס" למלאי 16 (2 רוכבים) במבצע – 3,440 ש"ח.

• דוקטי במבצע 350 סמ"ק "אלה רוסה" 4 פעימות לכביש ושטח אידיאלי לטיולים 11,800 ש"ח בלבד.

• 350–650 "אלדו־אאורה" אופנועי כביש/ספורט, ביצועים מהטובים ביותר (לפי מבחן דרכים "אוטו" "רטרודר" 2/87) החל מ־13,200 ש"ח.

קונים – מחליפים – מעודדים למכירה אופנועים וקטנועים וטילונים חדשים ויד שניה עד 20 תשלומים!

"בית דינמיקה"

03-372890, 03-383151

(פתוח גם במוצ"ש)

משאיות

ביקוש רכב

בתי־ספר לנהיגה

חלפי רכב

הצעות עבודה

לקליטה בקיבוץ מתארגנת קבוצת רווקים/ות בעלי השכלה ומקצוע בגילאי 20-32 מצרפים סטודנטים שנה אחרונה

03-435450

03-262521

מיום ראשון

קבלת מודעות לוח העיר

לא מכרת- לא שלמת!

03-380644

קבלת מודעות

ללוח העיר

מ־8.00-20.00

פרסום פנן

אשראי מיוחד!!!

03-738707, 03-735588/9

هكذا في الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

יהלומים

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה בתחום מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחר המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

דוגמניות צילום

מוכרים/ות

דפוס

הנהלת חשבונות

חרטים/מסגרים

אחיות

חשמל/אלקטרוניקה

גזירה תפירה

מכונאים/הנדסאים

נגרים

עובדי סעד

עוזרות ומטפלות

נהגים

ספרים/ות

עובדי מתכת

מכירות

סוכנים/ות

שרברבים ופרקטים

רפואת שיניים

מורות וגננות

מוסנאים

מקדמי מכירות

פועלים/ות

פקידים/ות

תגבור

א.ו.ת

שליחים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

משרדים

בתי-מלאכה

מחסנים

אולמות

חנויות

חקלאות

"דרור"
שרותי כח-אדם
לפרטיים
ולמוסדות
03-290911
אספקת כח-אדם
מקצועי ומיומן בכל
התחומים.
כח-אדם רפואי
וסעודי: שרותי אופר,
עוזרות, מטפלות,
אחיות,
פיזיותרפיסטיות,
רופאי-שיניים,
רופאים כלליים,
רוקחים, לבורנטים
ועוד.
כח-אדם טכני –
מסגרים, רתכים,
טכנאים חשמלאים
ועוד.
כח-אדם משרדי –
מזכירות, קלדניות,
מעבדות תמלילים
ועוד

תווך נכסים
פטל
מקס 28 ת"א
03-451319
03-450270

"פטל", פינקס 28, 03-451319, 03-450270
מציע בשלח משרדים - טלפונים בתל-אביב
120 מ"ר: ברוטשילד ובשכ' נת מונטיפיורי. 200 מ"ר: בהגנה/ובנאות-אפקה
185 מ"ר: בנורדאו, בלינקולן, בדיזינגוף ובדרך פתח-תקוה
300-600 מ"ר: בהרצל + שיפוצים. 150-1030 מ"ר: ביד אליהו
300-900 מ"ר: ביהודה הלוי. 200-450 מ"ר: מפוארים בבן-יהודה
חנות + מרתף + משרד: ברוטשילד ובכרמל. מרתפים גדולים: בחשמונאים, לינקולן ובברץ.

החפון
שרות מזגנות טלפוני של דחוף
בעלי כרטיס אשראי
03-611001

עסקים

מכירות ושירותים

מבני תעשיה

בתי אבות

מציעים למכירה

מגרשים

הלוואות

ספרים

מערכת סטריאו

צילום

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

מלונות ונופש

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

ריפוי והרזיה

ציתות והאזנה

בריאות

פיולים

חיפוי והדברה

נופש וקיט

שיפוצים

אחיות דביקות

קופות רושמות

מוצרי חשמל

כלי נגינה

רהיטים

שיעור

רהיטי-חכים

מחשב

חיות בית

רוצים לקנות

מוני אויר

וידאו

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

טלויזיות

ציפוי אמבטיות

חימום והסקה

מדיחי כלים

שיעור

סירות

אמנות

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

שידוכים

ברזוג

בת־זוג

הכרויות

חוגים

איפה ומתי מוצאים את בר־הזוג
הכוונה ויעוץ, תחזיות מאסטרולוג ואסטרולוגיות מוכרים
טל: 03-263116

שלי־קשר
עלון הפנויים והפנויות בישראל
קבל/י לביתך שפע הצעות מפורטות ביותר עם כתובות או טלפונים לקשר ישיר ותוכל/י להצטרף למפורסמים/ות
03-733994
04-446023
העלונים נשלחים במעטפות ללא תו זיהוי השולח
עלון דוגמא למזמינים בפעם הראשונה

מיקרוקים בע"מ
דרושים(ות)
מרכיבים — מרכיבות
לעבודות הרכבה אלקטרוניות עדינות
* יועדפו בעלי נסיון
* 5 ימי עבודה בשבוע — ארוחות — הסעות
* תנאי שכר טובים — תנאים סוציאליים מלאים

קונצרן שטראוס
מחלבות נהריה שטראוס בע"מ
גלידות שטראוס עלית בע"מ
גלידות ויטמן 79 בע"מ
למפעלינו המייצר ומוכר מגוון מוצרי גבינות מעדנים וגלידות בהיקף גדול בארץ ומעסיק מאות עובדים
דרוש
מנהל מחסנים קונצרני
לפיקוח תאום ארגון מערך המחסנים של הקונצרן.
הכישורים הדרושים:
* נסיון קודם של 5 שנים לפחות בניהול מערך מחסנים.
(עדיפות לבעלי נסיון בתעשיית המזון).
נסיון קודם בתכנון ותפעול מוקצועלי של מחסנים ובתכנון מלאים
יכולת טובה לעבודה ולניהול צוות עובדים.
עדיפות לבוגרי טכנאי/הנדסאי תעשיה וניהול ובעלי רקע בתפי"י.
אפשרי קציני צה"ל לשעבר בעלי רקע בתפקיד דומה.
מקום העבודה עכו נהריה.
אם אתה מחפש אתגר ועניין הצטרף אלינו
נא לפנות למחלקת כ"א ת.ד. 5 נהריה
ולציין עבור מתאם מחסנים קונצרני.

מועדון אשראי ארצי
הלוואות לשכירים
עד 6,000 ש"ח
ת"א: נחמני 9 טל. 03-291940
ירושלים: מרכז כלל, חדר 903 טל. 02-249048

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הלוח הארצי — הלוח הבטוח — חיפה והצפון

דירות למכירה

ביקוש דירות

קבלנים

דס"פ

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

4—4.5 חדרים

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

קריות

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

דירות בשכ"ח

4—4.5 חדרים

גליל

וילות ובתים

דירות בשכ"ח

נצרת

דירות למכירה

עסקים

חנויות ועסקים

מגרשים

מבני תעשיה

הצעות עבודה

דירות למכירה

● למכירה בעכו דירת 2.5 חדרים קב מסודרת בסבבה בדרך הארבעה (70) 04"913831

ביקוש עבודה

פעוטונים

הלוואות

[illegible]

כלי נגינה

מקרר

יד שניה

עתיקות

מכירות

שמרטפות ומטפלות

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אוסטין

● אלגרו 1975, 1300 סמ"ק צבע אורנג'לי, יד שניה 3700 ש"ח 04"330834

אופל

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

הונדה

מלבס

סאאב

סובארו

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסווגן

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

מגודים

המשך חיפה

* סובארו/ג'רי 1984 ופ קטיפה + סובארו 1980 חיפה 808 ... 06"791829 06"798377
* להחלפה ...פורד 1982 .304 כרמל קטיפה ... 222186

מסחריות

* פולקסוואגן טרנספורטר ... 04"643356 ... 04"221021
* פולקסוואגן טנדר, טרנספורטר ... 1983 ... 04"241934
* פולקסוואגן מיניבוס מודל 86 ... 04"373252 ,06"552482
* מסחרית טרנזיט 608 ... 386080 ,4569838
* טנדר פולקסוואגן קבינה כפולה 1979 ... 04"586251
* רנו טרפיק + חלונות ... 1986 ... 04"229381
* כואי ... אלקטרו ... 1977 ... 671170
* טרנספורטר 1983 + ... 224883 ,234115 (70)
* פיאט פיורינו ... חלונות + ... 440496 (70)

Ⓜ עיתון

* שברולט 1984 ... פולקסוואגן ... 1982 ... 06"791829 06"792235
* טרנספורטר רכב ... 1982 ... 385630
* מגדר טרנזיט 1978 + חלונות ... (70) 534084

משאיות

* פורד 1979 ... 04"672127
* משאית ... 1974 ... 06"374275 (70) 06 "352170

אופנועים

* אופנוע ... 04"445417
* אופנוע הונדה ... 79 ... (70) 531091
* ב.מ.וו 78 ... 04"376305

בי"ס לנהיגה

* מבצע בלעדיו ... (18) 04"705909
* מבצע בלעדיו ... (18) 04"705909
* 1. מרוה למשאית ... 04"668377 (70) 04 "583793

חדש בעיתון חדשות

דרושים

אנשי רכש ומכירות

לעבודה המציבה אתגר וסיפוק

כישורים נדרשים:

* השכלה תיכונית מלאה לפחות
* מרץ ודינמיות
* חוש מסחרי
* רקע בפרסום – לא חובה

תנאי העסקה: שכר בסיסי, עמלות, תנאים סוציאליים

להתקשר לטל' 336702 שלוחה 272

מאגרי אנוש בע"מ

שרותי כח אדם

לסניף רחובות

דרושה

פקידה עדיפות לבוגרת קורס איבחון פסיכוטכני - למשרה מלאה

למפעל באיזור רמלה

דרושים

★ מסגר אחזקה ★ מלגזן

★ נגרים מקצועיים ★ צבעי רהיטים

★ תופרות

תנאים טובים למתאימים!!!

"מאגרי אנוש" "אחד העם 25 רחובות

טלפון 08"476504

חוק הזדמנות שווה בהעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או בהמת היותו נשוי או הורה: אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

כאן הדרום

אזור הדרום

דירות למכירה

וילות ובתים

* בהרצליה קוטג' ... 162532067 055-87829

4 חדרים ויותר

* מני ... 4.5 חד' ... 055-57819 162002067
* במגדל-הטלפוניים ... 4 חדרים + 051-23295 057-88768 162410067

2.5 – 2 חדרים

* למכירה דירה 2 חד' ... 16.00 ... 053-34737 162234067

שכ"ח

* להשכרה דירה 4 חד' ... 161815067 053-58723

ביקוש דירות

* מעוניין בדירה ... 162035067 055-50881

מכוניות

אאודי

* במבצע אודי 80 ... 055-28095 055-58095 161724067

ב.מ.וו

* ... 79-518 + תוספת ... 162823067 055-422222

ג'יפים

* ... 162558067 055-67836

פולקסוואגן

* ... 161841067 055-42012

פורד

* אסקורט 1975 ... 051-897715 162439067

פיאט

* פיאט 1988 ,127 ... 161536067 051-26014

פיז'ו

* ... 161702067 051-887158

רנו

* רנו 12 ... 161610067 051-888354

אופנועים

* ... 1986 ... 161321061 051"25623

הצעות עבודה

* לאזור אשקלון ... 161904067
* ... 055-52999 ... 162301067
* ... 163004067 055-22525

ביקוש עבודה

* ... 162121067 055-56916
* ... 161410063
* ... 055"81202
* ... 162521067

משקים

* משק ... 161926063
* ... 162613067 055"58188

שידוכים

הברות

* ... 162329067

מכירות ושירותים

* ... 162056067
* ... 162502067

יותר טוב מנפאואר

לסניף ירושלים

המחלקה הטכנית

החבצלת 5, א'-ה' 09:00-14:00

טל: 02-233436

דרושים

*** איש טכני**

לפיתוח תוכניות הדרכה בנושאים טכניים, כתיבה ועריכת מערכי הדרכה, השכלה תיכונית-מקצועית, ניסיון של שרתים + אנגלית

*** קניין** B.A.C

או תואר מקביל בעל 5 שנות ניסיון בסביבת רכש, הבנה טכנית, כושר הבעה בכתב ובע"פ, ניסיון עם מערכות מחשב + אנגלית טובה.

למתאימות שכר גבוה וכל התנאים הסוציאליים – כחוק

פנו למנפאואר בהקדם – זה משתלם!

מנפאואר

MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

ירושלים • תל-אביב • חיפה

באר-שבע • רחובות

מדליון הכסף ניתן כאות הוקרה והכרה למצטיינים שבין עובדי מנפאואר

ביוט תקשורת מחשבים (לשעבר ביטקום סוכנויות (1975)) בע"מ

דרושה

מזכירה

לניהול סניף ירושלים

בעלת השכלה תיכונית מלאה (רצוי מכללה), ידיעת אנגלית טובה כולל הקלדה ותקשורת של בית אנגלית... רצוי בשפה התוכנה. ידיעת הדפסה טובה בעברית ובאנגלית (רצוי נסיון בעבודה עם מעבד תמלילים). התמצאות בנושאי מכירות וגביה – יתרון.

תנאים טובים למתאימה.

תחילת עבודה מיידית.

5 ימי עבודה בשבוע 07:30—17:00

נא לפנות בכתב בצירוף פירוט קורות חיים ונסיון לבינת תקשורת מחשבים בע"מ, רחוב א.צ. פרופס 18, רמות, ירושלים 97725

כל הפונים ייענו... סודיות מובטחת

פתרון לטווח רחוק

למלון המלכים ירושלים

דרושים

1. פקיד/ה להנה"ש עם ניסיון וידע באנגלית

2. סטילד'ר לביקורת חשבונות עם ניסיון במלונאות וידע באנגלית

3. מבקר פנים

4. איש ביטחון ואחזקה ללילה

5. צ'קר לחדר אוכל

על המועמדים בעלי ידע באנגלית לפנות בכתב בלבד לת.ד. 7581 ירושלים

מנהל להקמת סניף!

לחברה חיפאית לשירותי ניקיון

דרוש

נציג באיזור המרכז

בצירוף קורות חיים ת.ד. 46059 חיפה

למשרד אדריכל

דרוש/ה

אדריכל/ית

כשנתיים נסיון בתוכניות עבודה

טל: 03"257989

לקופת חולים ... ירושלים

דרושים

ביוכימאי/ת עם נסיון בבעבודה קלינית

מזכירה רפואית

לפנות לד"ר ... טל. 02-221181

תל-אדר ישוב קהילתי

דרושים/ות לשנה"ל תשמ"ח

★ **מטפלות למעון יום**

★ **עוזרות גננות לגני ילדים**

בדבר פרטים וקביעת ראיון נא להתקשר לטל: 02"361881

(בשעות אחה"צ והערב)

עדיפות תינתן לבעלות רכב.

למוסד ציבורי בטבריה

דרוש

רופא

לעבודה בחצי משרה

דרישות התפקיד:

בעל רשיון ישראלי

לאחר שרות צבאי

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 7093 ת"א עבור מספר 547 מיקוד 61086

לחברה קוסמטיקה בינלאומית

דרושות

דיילות, נשות מכירה

הכשרה תינתן למתאימות (קורס נערך ב-10.8.87)

בדבר פרטים טלפון: 055"52242 אילה

"אלעד" מערכות כ"א בע"מ

לעבודה בירושלים דרושים

מנתחי מערכות

בעלי נסיון בניתוח מערכות ובניהול פרוייקטים בסביבת מחשבי I.B.M גדולים

טלפון 03"611149/0

לחב' תעשייתית באיזור ת"א

דרושה

אחראית למחלקת יבוא/יצוא

בעלת ידע ונסיון.

ידיעת השפה האנגלית – הכרחית.

נא להתקשר טלפונית 03"5562077 בשעות העבודה.

למפעל בתחום המתכת והרכב באשדוד

דרושים

* **הידראוליקאי** נסיון במעדכות הדראוליות לרכב
* **מזכירת מפעל** — ידיעת השפה האנגלית חובה
* **חרט** — בעל נסיון מוכח
* **רתך** — בעל נסיון מוכח

השכר יקבע לפי הכישורים ובחוזה אישי

המעוניינים יתקשרו לטל: 03"761477

לקרן קימת לישראל בירושלים

דרוש/ה

מפעיל/ת מזנון

בדבר פרטים נא לפנות בכתב לת"ד 283 ירושלים 91002 ולציין ע"ג המעטפה עבור "הפעלת מזנון". או טלפונית 02"228252 עד ליום 16.8.87

ציוד למזון

מעוניינים לקנות:

דוד קיטור 1.5-2.5 טון לשעה. 8 אט. ש. ייצור אחרי 1970. למכור: ציוד מגירוסטה – לתעשיות השימורים: בלנשיר מים וקיטור. שקים: 2000, 1000 ליטר, עם מערבב וחימום. מחליפי חום צינורות. מכונות סגירה. מכונות חיתוך פירות וירקות. משאבות F.M.C ומנפים. חלקי חילוף לציוד הנ"ל. משאבות: מונו, וקשת, צנטריפוגליות, דיאפרגמה וכו'. תנורי שפיפת מפריד רוח. טחנת RITZ. מכונות מילוי ELGIM. פקארדון, מיכון מלח וסירופ, מעליות, שולחן עיבוד לפרי וירק 10 מטר אורך. מובילים לקופסאות. קונסטרוקציות נירוסטה לפרסים גדולים וקטנים. מהפכים הידראוליים למלגזות.

להתקשר לטלפון: 052"556677 שלוחה 193 (אנשר להשאיר הודעה)

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

דרושה/ה

מזכיר/ה כתבנית באנגלית בלשכת הנשיא

השכלה תיכונית מלאה. שליטה מושלמת בשפה האנגלית – רצוי שפת אם אנגלית. כולל הדפסה. ידיעה טובה של השפה העברית, כולל הדפסה. רצוי ידע ונסיון בעבודה במעבד תמלילים. נסיון בעבודות משרד מגוונות. יכולת לקיים מגע נאות עם קהל

הערה: המשרה הינה בהיקף 75%.

מספר המשרה: מז/218.

מועמדים ות מתאימים ות העונים ות לדרישות יפנו בכתב בצירוף קורות חיים, נסיון קודם, שפות, ... עד יום 14.8.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000.

למפעל מתכת גדול ומוביל

דרוש

איש שווק לאזור חיפה והצפון

★ הנדסאי מכונות - הנדוד

★ נסיון בעיבוד שבבי

★ נסיון בשיווק/מכירות

★ רשיון נהיגה

★ תושב חיפה והצפון

שכר + תנאים + רכב

בדבר פרטים נא לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון לת.ד. 4397 ת"א

ולציין עבור איש שיווק

מאגרי אנוש בע"מ

שרותי כח אדם

לסניף ת"א

מחסנאים

מחסנאי טכני בכיר, ניהול מלאי הזמנות וממוש על צוות, לעבודה קבועה בחולון

מנהל מחסן לחומרי גלם, נסיון רב בתעשיה, לאזור רמלה, ניהול מחסן לרהיטי יבוא בחולון, דרוש ידע באנגלית

לענף התכשיטים

מלחימים/ות, מלטש תכשיטי זהב וצורף, לעבודה קבועה באזור יהוד

נסיון - חובה.

יש להביא תעודת יושר משטרתית

עץ לבוד בע"מ ETZ-LAVUD LTD

דרושה למזכירות החברה

פקידת יבוא / יצוא

הכישורים:

★ שליטה בשפות אנגלית ועברית על בוריין. כולל הדפסה מושלמת בשתי השפות.

★ נסיון בנוהלי יבוא ויצוא ובהפעלת טלקס - יתרון.

★ המשרה מלאה - 6 ימים בשבוע.

המועמדות המתאימות מתבקשות להתקשר לאגף משאבי אנוש, 03"914931 או לפנות בכתב בציון השכלה ונסיון לת.ד. 38 פתח-תקוה 49100

משאבי אנוש ניוס והערכת מנהלים בע"מ

לחברה תעשייתית באזור הצפון דרוש:

מנהל אגף ייצור

התפקיד: ★ ניהול הייצור, גיבוש תוכניות עבודה, ניהול תפ"י, בקרה ודיווח.

כישורים: ★ המועמד המתאים יהיה מהנדס מכונות / תעשיה וניהול (תואר במנהל עסקים — יתרון). בעל נסיון מוכח בניהול ייצור בתחום המתכת.

המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 189, רמת-גן. 52101. סודיות מובטחת.

פלקון

מעדני בשר כשר

לחנות חדשה ברח' סוקולוב 10 הרצליה

דרושים

עובדים/ות למשרה מלאה

לאחר שרות צבאי

★ **מוכרים/ות**

★ **קופאים/ות**

★ **עובדי מדינה**

לפרטים נא לפנות לסניף ת"א רח' קרליבך פינת הארבעה ביום א' ר' בין השעות 16.00-18.00 טל. 03"218212

עירית רמת-גן

האגף לחינוך מפעלי בית-עמנואל למפעלי החינוך המשלים ברמת-גן

דרושים

מורים ומדריכים

במקצועות הבאים:

★ יהדות ★ מלאכת מחשבת ★ ציור ★ דרמה ★ מחול ★ שפות ★ צילום ★ מוזיקה ★ מתמטיקה ★ טיסנאות ★ טלויזיה ★ מחשבים ★ פעילות חברתית ★ ספורט (כדורסל, קט-רגל, טניס שולחן, כדור-יד)

המעוניינים יפנו למדור לחינוך משלים, רח' המעגל 26, רמת-גן מ-15.8.87, ימים ושעות קבלה: א'-ה' 08:30-12:30 יום ב' גם בשעות 15:00-17:00

שופר-סל

לסניף אגרון 1 ירושלים

דרוש/ה

עובד/ת מאפית

המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף במקום טל: 02"222947

האוניברסיטה הפתוחה

דרוש

מנחה בקורס "מביא לכלכלה-מקרו"

במכללת אחווה (מ.א. באר טוביה)

הכישורים הדרושים:

★ תואר שני (או לקראת סיומו) בכלכלה

★ נסיון בהוראה (רצוי)

תאור התפקיד:

פגישות שבועיות עם סטודנטים, בדיקת עבודות והנחיה אישית.

נא לפנות לציפי, טל: 03"422679

מכון דור מיון אבחון והשמת כ"א

דרושה

מתאמת מכירות

גיל עד 30

יכולת מכירה בטלפון

יחסי אנוש טובים

לפנות מכון דור טל: 03"290510 ,03"295445

מיום ב'

לחברה קבלנית לעבודות איטום

דרושים/ות

מזכירה

לניהול משרד החברה

ידיעה והדפסה בשפה האנגלית - יתרון

ראשי-צוותים

לניהול קבוצות עבודה

רשיון נהיגה חובה. אפשרי גם כעבודה זמנית לחיילים משוחררים ולוצאי קיבוץ

תינתן הכשרה במקום למתאימים

לפנות טלפונית: 03"703795, 03"706321

- סודיות מובטחת -

בס P.B.S גלים

דרושה:

פקידת מדיה

3 שנים ניסיון לפחות

לפנות לשלומי 244176

לחברה ליצור בטון מוכן

דרוש

מנהל סניף באזור אשקלון

דרישות התפקיד:

★ השכלה אקדמאית - כלכלן

★ ידע בשפות אנגלית או ערבית

★ בעל כושר ארגון או יכולת בהפעלת צוות עובדים

★ רשיון נהיגה הכרחי

★ נסיון בשיווק

המעונינים יפנו בכתב יד ובצרוף קורות חיים לת.ד. 3343 ירושלים

לשרות בתי הסוהר מנהל ארגון

תן יד לשמירת בטחון הפנים ולאיכות הסביבה

דרושות

קצינות צה"ל משוחררות

לתפקידי פיקוד בבית סוהר נוה תרצה

נתוני המועמדות:

1. קצינה בצה"ל סגן/סרן
2. השכלה 12 כיתות
3. גיל עד 30 שנה
4. פרופיל 65 ומעלה
5. אזרחות ישראלית ועבר ללא דופי

המועמדות המתאימות תפננה ללשכת הגיוס של שב"ס: רח' מקלף 3 הקריה תל-אביב, טלפון 03"251128, 03"266922, עם ת"ז, פנקס מילואים, ותעודות המעידות על השכלה

קבלת קהל מ-8.00 עד 15.00

עירית רמת-גן

הודעה על משרה פנויה.

תואר המשרה: מנהל מחלקת התחבורה והמוסך

מתח קידום: לפי הכישורים

תאור התפקיד:

1. אחריות לנהול מערך התחבורה של העיריה
2. אחריות לניהול התקין של המוסך, מקצועית ואדמיניסטרטיבית
3. הפעלת המערכות המקצועיות בצורה היעילה ביותר
4. אישור עבודות חוץ לפי הצורך ובהתאם לנהלים
5. מגע עם גורמי חוץ בנושאים הנוגעים לתפעולו התקינה של המוסך

דרישות המשרה:

1. השכלה טכנית בתחום העיסוק מכונאות רכב
2. בעל הסמכה למנהל מקצועי בהתאם לצו פקוח על מוסכים ומפעלים לכלי רכב או אסמכתא מקבילה
3. נסיון של 5 שנים בתחום העיסוק
4. כושר הבעה בכתב ובעל פה
5. כושר ונסיון ניהול צוות עובדים
6. כושר ניהול מגע עם גורמי פנים/חוץ
7. ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית ברמה סבירה לקריאת חומר טכני

על המעונינים להגיש את מועמדותם למנגנון העיריה עד לתאריך 14.8.87

אורי עמית - ראש העיר

לסניף ירושלים של מוסד פיננסי בבעלות קונצרן גדול

דרוש/ה

אקדמאי/ת

לתפקיד בכיר הקשור בשיווק ומכירות

הכישורים הדרושים:

* גיל 25-35
* תנאי שכר טובים

הכוללים משכורת, השתתפות ברווחים ואחזקת רכב

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ומספר טלפון לת.ד. 2160 ירושלים מיקוד 91021 לציין עבור מוסד פיננסי

סודיות מובטחת

לחברת שווק גדולה באיזור התעשיה בטירת הכרמל (ליד ההיפרשוק)

דרושים:

נהגים/ מחלקים

★ לחלוקת סחורה בכל איזורי הארץ

★ בעלי רישיון נהיגה ג'

★ מעל גיל 25

תחילת עבודה: מיידית!!

נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים, ניסיון והמלצות + ציון מס' טל' להתקשרות לת.ד. 33083 מיקוד 31330 חיפה

בלעדיות!

דרוש לנו

סוכן אזורי לירושלים

עם אולם תצוגה

העדפה למועמדים עם קשרים לאדריכלים ומעצבי פנים. תידרש השקעת קטנה

נא לפנות: ת.ד. 339 רמת-גן מיקוד 52102

ריצפרקט

לחברת "אמניר" תעשיות מיחזור

דרוש

סדרן עבודה

לסניף ירושלים

★ נסיון בתחום ההובלה.

★ יכולת אירגונית ורישומים.

★ תושב ירושלים

מתאימים יפנו לאמניר ירושלים טל: 02"532043 בשעות הבוקר

עירית הרצליה

דרושים/ות

★ **מורים**

לתיכון המקיף בקרית החינוך לגרפיקה במשרה מלאה לביולוגיה - חצי משרה.

פרטים: מנהל ביה"ס - 052"541055 ,542529

ובבית: 052"83227 או לזיוה: 052"455013.

★ **מורים**

לחטיבת הביניים יד התשעה למתמטיקה ולמקרא.

פרטים: מנהל ביה"ס 03"7523750.

★ לבתי ספר תיכוניים:

לבורנטיות, מחסנאי, גנן

לפרטים: כח אדם סוקולוב 11 הרצליה.

★ **רופאי שיניים**

בחצי משרה. רצוי עם נסיון בעבודה עם ילדים. תחילת עבודה 1.9.87.

לפנות למדור בריאות הציבור.

טלפונים: 052"547917 ,542734.

★ **פסיכולוגית**

בחצי משרה בעלת תואר שני ונסיון בתחום הגיל הרך.

טלפון: 052"541186.

למפעל תכשיטים בירושלים

דרושים/ות

מוכרים

בעלי נסיון, דוברי 2 שפות

זריזות לשחות

טלפון: 02"721058

לישוב מעלה לבונה

דרושים

* **מזכיר**

* **חצרן**

למשרות מלאות

בדבר פרטים 02"244892

לרונית או מיכאל

רס"ן (מיל) 32.

אקדמאי רקע במחשבים, ניהול, שיווק ושירות ארה"ב

מעוניין בהצעות (רצוי בירושלים). 02"520432

ללרגו הראל ירושלים

דרוש

טכנאי למחשבי מיקרו

רצוי עם ניסיון רכב הכרחי

לפנות לטל' 02"231942 02"227850

לחברה ציבורית

דרושה

רכז/ת תכניות קהילתיות

במשרה מלאה

התפקיד כולל ריכוז תיאום ומעקב אחרי תכניות קהילתיות המתבצעות ברחבי הארץ.

דרישות התפקיד:

– השכלה אקדמית בתחומי מדעי החברה או עבודה סוציאלית

– ניסיון קודם. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.

– נכונות לעבוד בשעות לא שגרתיות

– בעל ת רכב

נא לפנות בכתב בציון שם המשרה לת"ד 3489 ירושלים 91034 עד 21.8.87

פניות טלפוניות לא תיענינה

– סודיות מובטחת –

לחברה ארצית לכח אדם באזור תל-אביב

דרוש

סוכן נמרץ

03"611823 ,03"615652

هكذا في الأصل

[redacted]

هكذا من الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

לעבוד בחבר - להרגיש בבית

המחלקה המשרדית

דרוש/ה

אקדמאי/ת

בתחום הכלכלה/חשבונאות

למשרה מלאה

עדיפות אמיתית לרציניים בעלי נסיון

חבר — חברה לשרותי כח אדם

רח' יפו 6

02-234265-8

"אלמוג"

למעון נכים חדש בגילה דרושים:

1. עובד/ת סוציאלי/ת

תאור התפקיד:
– אחריות למתן טיפול פרטני וקבוצתי
– קיום קשר עם המשפחה, שירותים ומוסדות
– עבודה בצוות רב־מקצועי

דרישות המשרה:
– השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית (רצוי תואר שני)
– נסיון בעבודה עם נכים
– רצוי נסיון בהדרכת עובדים סוציאלים

2. אם בית

תאור התפקיד:
– אחריות למערכת הטיפול האישי במעון
– אחריות לעריכה וביצוע תכניות העבודה של כא סיפולי במעון
– אחריות לתיאום וביצוע של נשאי הלבשה, תזונה, כלכלה, ציוד, הגיינה, רכישות וכו'.

דרישות המשרה:
– השכלה אקדמית בתחום הסיעוד, ניהול משקי הכלכלת־בית, או תחום דומה
– נסיון של 3 שנים בתחום הרחב של המקצוע

3. אמרכ"ל

תאור התפקיד:
– אחריות לתכנון, ריכוז ותאום ענייני האמרכלות במעון
– ריכוז הטיפול בתקציב שוטף, רכישות, כח אדם, ואחזקה שוטפת של מבנים ומתקנים

דרישות המשרה:
– נסיון קודם באמרכלות

נא לפנות בכתב, בציון המשרה המבוקשת, לת.ד. 3489 ירושלים 91034, עד ליום 20.8.87

סודיות מובטחת

לחברה העוסקת בפיתוח תהליכים ומוצרים בתחום הביוטכנולוגיה

דרוש/ה

עובד/ת בכיר/ה

לתפקיד פיתוח מסחרי

הכישורים הנדרשים:

1. תואר אקדמאי במדעי הטבע
2. נסיון שווקי/מסחרי מוכח בתחום הנ"ל
3. נטיה ליזמה ומעורבות בפעילות הכוללת
4. ידיעת השפה האנגלית על בוריה
5. כשר הבעה בכתב ובעל פה
6. ידע באיסוף ועיבוד נתונים
7. גיל 30-45.

התפקיד כרוך בנסיעות בארץ ובחו"ל.

המעוניינים יפנו בכתב יד לת.ד. 2391/150, ירושלים 91000

מדריכים לחוגי סיור

להדרכת חוגים תלמידי ז'–י"א

רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ. נסיון בניווט ובהדרכת נוער (רצוי) העבודה בחוג היא חלקית ומתאימה גם לסטודנטים.

המתקבלים יעברו הכשרה לפני תחילת העבודה וכן השתלמויות במשך השנה.

לפרטים נוספים נא לפנות

כרמיאל עכו נהריה והסביבה	טל. 04-981010
בית שאן, עפולה, יקנעם והסביבה (ערב)	טל. 04-931945
קרית שמונה, ראש פינה	
טבריה והסביבה	טל. 06-937028
חיפה והסביבה	טל. 04-664181
נתניה והסביבה	טל. 053-333527
פתח תקוה, קרית אונו, לוד, הרצליה, רעננה, רמת השרון והסביבה ימים ב, ד 09.00-15.00	טל. 03-900936
תל־אביב, בת־ים, חולון, גבעתיים, רמת־גן ימים ג, ה 10.00-15.00	טל. 03-611151
ראשון לציון	טל. 03-9663968
רחובות והסביבה	טל. 08-451725
	טל. 08-454868
ירושלים והסביבה	טל. 02-231918
אשדוד אשקלון	טל. 051-27895
באר שבע, ירוחם, דימונה	טל. 057-30555

החברה להגנת הטבע

מכון [illegible]

דרוש/ה

מזכירה מנוסה

★ הדפסה עברית טובה
★ רצוי גם אנגלית
לעבודה מיידית

02-669513

דרוש

עובד

בעל נסיון

לחנות ירקות

+ נהג משלוחים

02-244760

[illegible]

דרוש

פקיד/קופאי קבלה

"מקצועי"

להתקשר מיום א' לטלפון 382156

יותר טוב מנפאואר

לסניף ירושלים

המחלקה המשרדית

החבצלת 5, א'-ה' 09.00-14.00

טל: 02-233436

דרושות

*** מזכירה אנגלית**
שפת אם + ידע בעברית בהדפסה לעבודת ארגון רצוי ניסיון במערכות...

*** מזכירת מנכ"ל**
אנגלית עברית + הדפסה בענף התיירות

*** מזכירות עברית מנוסות**
כולל הדפסה, למתאימות קורס עיבוד תמלילים חינם

*** מנהלי חשבונות סוג 3**
3-5 שנות ניסיון רצוי בתעשייה + ידע באנגלית

*** קלדניות דיסקטים**
בעלות ניסיון על מכשירי I.B.M 3472
אפשרות לעבודה בשעות נוחות.

למתאימות שכר גבוה וכל התנאים הסוציאליים – פחות פנו למנפאואר בהקדם – זה משתלם!

מנפאואר MANPOWER

החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

ירושלים • תל־אביב • חיפה באר־שבע • רחובות

מדליון הכסף ניתן כאות הוקרה והכרה למצטיינים שבין עובדי מנפאואר

מרכז רפואי ספיר		ביה"ח מאיר

דרושות אחיות מוסמכות

ליחידה לטיפול נמרץ פגים — הנפתחת בחודש ספטמבר 1987.

תועדפנה אחיות מוסמכות בעלות נסיון בתחום/או בעלות השתלמות.

בא לפנות בשעות העבודה למשרד אחות ראשית 052 — 911024

קריירה

שרותי כח אדם

דרושים/ות

★ **מלחימות מנוסות להלחמת מעגלים מודפסים.** עדיפות ליוצאות [illegible]

5 ימים. תנאים מצויינים.

תל אביב, דיזנגוף 155 טל. 03-240291/2
נתניה שמואל הנציב 17 טל. 053-338901

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

מלונות קסוטו

מלונות קסוטו

דרושה

מזכירה בכירה למנכ"ל

הכישורים הדרושים:
נסיון קודם בניהול משרד
שליטה בשפות עברית ואנגלית על בוריין
כולל ניסוח מכתבים והדפסה

המעוניינות יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים וניסיון קודם לת.ד. 13116 ירושלים

סודיות מובטחת

לחברה ממוחשבת

דרוש

פרוסמן

לאגף למיכון משרדי

מנהל מכירות ארצי

למכונות לצילום מסמכים, פקסימיליות, מכונות כתיבה מכונות חישוב ומוצרי מיכון משרדי נוספים

הכישורים:
★ בעלי ידע ונסיון של 5 שנים לפחות בענף המיכון המשרדי
★ יכולת ונסיון בהפעלת סוכני מכירות
★ יכולת ניהול צוות ברמה גבוהה
★ יכולת לעבודה עצמאית

מנהל שרות ארצי

למכונות לצילום מסמכים, פקסימיליות, מכונות כתיבה מכונות חישוב ומוצרי מיכון משרדי נוספים

הכישורים:
★ סכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה
★ נסיון בניהול שרות בענף המיכון המשרדי של 5 שנים לפחות
★ יכולת שליטה והפעלה של צוות עובדים
★ יכולת לעבודה עצמאית

✱

לסניפנו בתל־אביב ובירושלים

סוכני מכירות

למכונות צילום מסמכים

★ בעלי רכב
★ נסיון קודם בענף של שנתיים לפחות—הכרחי

מכונאים

למכונות לצילום מסמכים

★ נסיון קודם [illegible]
תנאים טובים למועמדים המתאימים
בדבר פרטים נא לפנות טלפונית 02-[illegible]
או בכתב לפרוסמן ת"ד [illegible] ירושלים 91000

✱

לאגף האלקטרוניקה
לסניפנו בתל־אביב

איש מכירות

בענף אלקטרוניקה ביתית ומוצרים לבנים
★ נסיון קודם בענף של 2 שנים לפחות
★ בעל רכב

נא לפנות למר לב ארי 03-[illegible]

החברה להוצאה לאור דליה (חוגלה)

לחוגלה בימקלים

[illegible]

[illegible] מכירות

לקידום מכירות [illegible]
לפנות: 03-234424
שלוחה 220 לרחל, אחרי 4

שופר-סל

לסניף מבשרת־ציון

דרוש

עובד כללי

המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף רח' שלום שכונה ג' מבשרת ציון טל: 02-341231

[illegible]

המרכז הרפואי שערי צדק

דרושים

רופאים

לשירות בניידת טיפול נמרץ במגן דוד אדום בירושלים.
יועדפו רופאים בעלי נסיון ברפואה פנימית, רפואה דחופה.
משמרות – 12 שעות
להתקשר לטל' 02-523133
או 02-555009

לרשות שמורות הטבע

דרוש/ה

אחראי/ת מחסן

לסדרון וניהול מחסן ממוחשב

דרישות:
★ השכלה תיכונית
★ נסיון של 3 שנים לפחות בניהול מחסן ומלאי
★ ידע בעברית
המעוניינים יפנו עד 14.8.87 [illegible] לרשות שמורות הטבע רח' ירמיהו 78

לחברה העוסקת ביבוא ושווק

דרוש/ה

לעבודה במשרה מלאה

מזכירה ראשית

הכישורים הנדרשים:
1. ידע מושלם בהדפסה אנגלית עברית
(רצוי שפת אם אנגלית)
2. נסיון בהפעלת טלקס ומעבד תמלילים
3. יכולת נהול משרד

בדבר פרטים נא לפנות לאשר 02-533254

ההסתדרות הציונית העולמית

מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

למכון למדריכי חו"ל בירושלים

דרושה

מזכירה דו לשונית

אנגלית עברית (ספרדית יתרון)

בעלת נסיון בעבודות מזכירות כולל הדפסה בשתי השפות

המעוניינות יפנו

לטל' 02-717421 שלוחה 31, 30

למפעל תעשייתי

למחלקת ייצור כרטיסי אשראי

דרוש/ה

אחראי ייצור

★ בעל כושר ניהול צוות עובדים
★ יועדפו מועמדים בעלי נסיון בתהליכי דפוס משי וגרפיקה

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם אל ת"ד 6709 ירושלים

למפעל בחולון

מזכירה

בעלת נסיון בניהול משרד
שליטה מלאה בעברית,
ידע בגרמנית ובאנגלית
כולל הדפסה.

נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם ו[illegible] ת.ד 10513 רמת־גן 52150 עבור [illegible]

נשים לקריירה שניה

מרפאות "טיפול שורשי" מציעים לך ללמוד מקצוע מעניין ומכניס:

סייעת לרופא שיניים

הכשרה תינתן במרפאות בראשון לציון או בפתח תקוה. העבודה במשרה מלאה, ומשכורת קבועה גם בתקופת ההכשרה.

פרטים בטל' 03-914388,
(רחל) 03-948528

לקהילת רמת ציון

דרושה

גננת לשנה"ל תשמ"ח

לגן ילדים לבני 3-4 בקהילה מסורתית בשכונה הפרפרית. [illegible]
[illegible]
על המעוניינות לפנות לקהילת רמת־צוק ת.ד. 13162 ירושלים [illegible]

לחברת בניה גדולה

דרוש/ה

איש מכירות

למכירת דירות באזור גוש דן

★ ניסיון של 3 שנים לפחות במכירת דירות
★ רכב צמוד חובה
★ הופעה נאה ונעימה
תנאי שכר מצוינים למתאימים
משכורת גבוהה בסיס + עמלות
לקביעת ראיון לפנות לסמדר 947532,
03-947133

למוסך קרני אור בע"מ

דרושים

★ **חשמלאי רכב**

★ **אנשים בעלי רקע טכני להרכבת מזגנים ברכב.**

לקביעת ראיון נא להתקשר:
08-468498
08-469095

למשרד עורכי דין במרכז ירושלים

דרושות

בחורות אחראיות

א) כתבנית עברית, 1-8 (בוקר)
ב) כתבנית עברית, 4-7 (אחה"צ)

בעלות ידע טוב בהדפסה עברית ונסיון קודם. אפשרי כתבנית אחת במשרה מלאה [illegible]
טל' 02-823552 (בערב)

המועצה המקומית מעלה-אדומים

המועצה המקומית מעלה אדומים דרושים

1. ערס קהילתי
– ½ משרה
דרישות: תעודת B.A בעבודה סוציאלית
אפשרות לעבודה בשעות גמישות.
דרגה: בהתאם לערס

2. מנהל/ת חשבונות
– משרה מלאה
דרישות: ידע ונסיון מוכח בהנהלת חשבונות בכלל ובהתאמות בנקים והכנת שכר בפרט.
דרגה: 8-10 אחיד.

3. מזכירת אמרכלות/קלדנית
– משרה מלאה
דרישות: 12 שנות לימוד, ידע ונסיון מוכח במזכירות ועיבוד תמלילים. כשר הבעה בכתב ובעל פה.
דרגה: 8-10 אחיד.

4. מנהל/ת מדור תשתית נכסים ותנועה
– משרה מלאה
דרישות: מהנדס/ת אזרחי/ת נסיון מוכח בתכנון, תאום ופיקוח בנושאי תשתיות.
דרגה: 7-9 מהנדסים.

המעוניינים יפנו בכתב למנהל כח אדם ת"ד 20 מעלה אדומים עד לתאריך 31.8.87

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה
NATIONAL INSTITUTE FOR TESTING AND EVALUATION

1.מפעיל

למערכת מחשבי VAX העובדים בתקשורת למשרה מלאה

הכישורים הדרושים:
★ הכרחי נסיון בהפעלת מערכות VAX
★ הכרות מערכת ההפעלה VAX/VMS
★ יכולת קריאת והבנת חומר מקצועי באנגלית
★ כושר ניהול מו"מ עם גורמי חוץ

נא לפנות בכתב אל: המרכז הארצי לבחינות ולהערכה (עבור מפעיל) ת"ד 26015 ירושלים 91260

2.פקיד זימונים

למשרה מלאה

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית יוצא צבא עד גיל 26 כושר לעבודה עם קהל

הערה: העבודה כרוכה לעתים במאמץ פיזי (אריזה, נשיאת חומר וכד')

לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית 02-663161 למרכז הזימונים

3.מרכזנית

ל־½ משרה

נא לפנות טלפונית 02-663161 לשרה

קריירה

שרותי כח אדם

דרושות

★ **עוזרת למנהל שיווק**
אנגלית ברמת שפת־אם, ידיעת הדפסה, יכולת ניסוח וניהול משרד עצמאי

★ **מזכירת כח־אדם**
כושר ניהול משרד עצמאי, הדפסה ע/א, ישפ־אנוש

★ **מזכירה** ע/א בכירה.

תנאים מצוינים, משרה מלאה (7.30-16.45)
5 ימים. מאזור רחובות/ראשל"צ/יבנה
תל־אביב, דיזנגוף 155 טל. 03-240292/1

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרוש/ה:

מתכנת/ת

למחשב I.B.M. - 38

★ שפות תכנות R.P.G-3.
★ בעל/ת נסיון במערכות פיננסיות ותעשייתיות.

בדבר פרטים נא לפנות בצירוף קורות חיים ל־ת.ד. 767, חיפה

לחנות קוסמטיקה גדולה באזור חיפה

דרוש

סגן מנהל חנות

כישורים נדרשים

★ השכלה תיכונית מושלמת רצוי השכלה אקדמאית בשווק ★ כושר ארגון נסיון ויכולת לנהל צוות עובדים ★ ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת שפות נוספות - יתרון

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד לת.ד. 4496 חיפה 3044 (לציין על המעטפה מס' ב/251)

דרושים

★ **מזכירה מנוסה למנכ"ל** כתבנות מעולה בעברית/אנגלית שעות עבודה ממושכות

★ **מנהח"ש או פקיד/ה חשבונות** רישום תשלומים ותקבולים ומעקב אחר גביות

★ **טלפנית** ידע גם באנגלית, כתבנות מעולה בעברית

לפנות טלפונית 02-666131 לדינה או למיכל

יבואן

EXPORTER MANUFACTURER

מקדם מכירות/מפתח שווקים (בתחומים שונים) יקדם ענינך בארצות הברית (צפון/מרח) יהיה בארץ עד סוף אוגוסט

טל. 02-362058, 02-361559
גם בשעות הערב

אמפא בע"מ

סניף ירושלים

דרוש/ה

קופאי/ת

סוג 1 בהנהלת חשבונות

העבודה מפוצלת

מועמדים מתאימים יפנו

טלפונית 247761 02-247753

(לרחל בשעות העבודה)

Bordeaux

לבורדו תעשיות טכסטיל

למפעלנו בירושלים

דרושה

לא סתם מזכירה

לתפקיד מזכירת יצור

בעלת הכישורים הבאים:
● בוגרת צבא
● השכלה תיכונית מלאה.
רצוי השכלה אקדמאית

תנאי שכר טובים. 5 ימי עבודה בשבוע
לפנות טל: 02-534283/4

לסניף "תנובה" פתח־תקוה

דרושים:

מפיצים

לחלב ותוצרת חלב

הכישורים הדרושים:
★ רשיון נהיגה למשאית
★ ידע בשיווק מוצרי מזון
★ כושר גופני טוב
★ ידיעה טובה בחשבון

תינתן עדיפות למועמדים בעלי נסיון מעשי בחלוקת מוצרי מזון.

התחלת העבודה משעה 03.00 בבקר.

מועמדים מתאימים, תושבי פתח־תקוה וסביבתה הקרובה, מתבקשים לפנות אישית למחלקת המנגנון סניף "תנובה" פתח־תקוה, רח' חיה פיינשטיין פ"ת (לפני הפירשוק פ"ת) למר צבי דגמי. נא להתקשר טלפונית לתיאום פגישה בטלפון 03-906591.

- סודיות מובטחת -

לסניפנו באשדוד ורחובות

דרושים/ות

למחלקה הטכנית

★ **מנהל מחסנים בכיר**
בעל נסיון במחסן אלקטרוניקה

★ **מבקר איכות למעגלים מודפסים** – מנוסה

★ **חוטי לוחות חשמל**
+ רשיון כעוזרי חשמלאי

★ **כרסם C.N.C** –
מנוסה, בוגר בית־ספר מקצועי.

★ **הנדסאי מכונות**
נסיון כשנתיים.

★ **עובדי ייצור** –
בוגרי בית־ספר מקצועי, לעבודה במשמרות

★ **מסגר מכני** –
לעבודה קבועה באיזור רחובות

למחלקה המשרדית

★ **מזכירה למנהל שיווק**
שליטה באנגלית + הדפסה

★ **מזכירה למנהל תיפעול**
+ הדפסה עברית/אנגלית

★ **מנהל חשבונות**
סוג 2, רצוי נסיון במפעל מזון + רשיון נהיגה

★ **כתבנית עברית**
אנגלית – מעולה

★ **מעבדת תמלילים** – מנוסה

למתאימים שכר הולם ותנאים סוציאליים כחוק הכוללים: ביגוד, הופעות, ימי מחלה, ימי חג של חגים ועוד.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות לסניפינו:
ברחובות: הרצל 187 (בבסר) 08-455904
באשדוד: רוגוזין 8, 055-33644, 055-32221

דנאל בע"מ

החברה לשירותי כח אדם

תל אביב • ירושלים • באר־שבע
רחובות • אשדוד

דרושה

עובדת לחנות ספרים

ניסיון קודם יתרון

055-249696, 055-25140

תיא

תיא תמרוקי ישראל בע"מ

דרושות

יועצות יופי

לעבודה במשמרות

עדיפות לבעלות נסיון במכירות ובקוסמטיקה

נא לפנות ביום א' בין השעות 11:00-15:00
בדוכן תיא בע"מ
במשביר לצרכן בירושלים
או להתקשר לטל: 052-21153

שופר-סל

לסניף קרית יובל ירושלים

דרושים/ות

קופאים/ות

המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף, מרכז מסחרי קרית יובל, ירושלים טל' 02-413389

לד.י.ג. תעשיית אביזרי חשמל בבית־שמש

דרושים

1. **מחטנאי – בעל נסיון**
2. **מנהל** עבודה למחלקת הרכבה, רצוי טכנאי יצור
3. **מרכיב תבניות ועובד למחלקת פלסטיק** – שעות עבודה 7-17
4. **מזכירה בכירה** – שליטה באנגלית ובעברית

5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות לת.ד. 285 בית־שמש 99000

באזור המרכז
אשת מכירות
מנוסה + רכב
לעסק יחודי
שעות גמישות
☎ 052-552765
(גדעון)

מילר-בלום-רשתי
תכנון סביבתי בע"מ
דרושים
1. אדריכל נוף
2. שרטט/ת
בעלי נסיון יתגו
☎ 03-216131

לחברת בנייה בחיפה
! תפסנים
קבוצת שלד
וצאי צבא בלבד
04-722172
בערב לגביל
04-222263

★ מהנדס תנועה/
כבישים
★ שרטט/ת
לעבודה מעניינת
במשרד תכנון בת"א
טל. 03-284157

דרושות
דיילות/נשות מכירה
לשיווק מוצרי בריאות חשמליים
כישורים נדרשים:
★ הופעה נאה
★ יחסי אנוש טובים
★ נסיון במכירות
הערה: אפשרי לסטודנטיות
לפנות למר חומסקי טל. 228642, 243477/8

ש.ח.פ ישראלי בע"מ
דרושים
מפ"טים לעבודה באשדוד
טלפון: 08-234036

דרוש
פקידה
למשרה מלאה הדפסה עברית-אנגלית
טל. 03-7517107

למשרד גדול של רואה חשבון בחיפה
דרושים:
עובדי ביקורת
(אפשרות להתמחות)
בדבר פרטים נא לפנות בכתב
לת.ד. 1497 חיפה 31014
עבור עובדי ביקורת
לציין פרטים על השכלה ונסיון בעבודה/סודיות מובטחת

Eldan
אלדן ציוד אלקטרוני בע"מ
מקדם/ת מכירות לדיאגנוסטיקה
נסיון קודם בעבודה עם קיטים דיאגנוסטיים
רקע במדעי החיים, נסיון קודם במכירות לשוק הדיאגנוסטי
התפקיד כרוך בנסיעות ברחבי הארץ. מגורים באזור המרכז, ידיעת השפה האנגלית חובה
פנה בכתב בצרוף קורות חיים
לת"ד 1270 ירושלים 91012
סודיות מובטחת

דרושים
רוכשי מודעות מנוסים
למשרד פרסום + רכב
03-996303 מיום א'

עיריית חיפה
המכנית קד"ש
דרוש
מנהל מרכז קהילתי מפוצל לנווה דוד
במשרה מלאה
תאור התפקיד
1. ייזום תכנון ויישום תברה ותרבות לאוכלוסיה רב גילית.
2. תאום בין הגורמים המפעילים בתחומים השונים.
3. הפעלת ועדות צבוריות שכונתיות.
דרישות התפקיד
1. השכלה אקדמאית במדעי החברה בתחומי החינוך או עבודה קהילתית.
2. נסיון בארגון פעולות תרבות וחברה עם נוער ומבוגרים.
3. ידע בתכנון מערכת פעולות והכנת תקציבים.
4. נסיון בשתוף פעולה עם תושבים וגורמי ממסד.
5. כושר ניהול הדרכה והפעלת צוות עובדים.
6. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
7. כושר קיום מגע נאות עם קהל
הערות:
א. התפקיד מחייב עבודה בשעות היום והערב.
ב. הדרוג והדרגה יקבעו עפ"י כשורי המועמד
על המעוניינים לשלוח בכתב יד קורות חיים בציון השכלה ונסיון בעבודה (יש לצרף המלצות) אל הכתובת: תוכנית קד"ש, עיריית חיפה, רח' הרב מרכוס 7 לא יאוחר מיום 21.8.87

אגודת הסטודנטים
אוניברסיטת חיפה
נפתח מכרז
לנהול והפעלת מזנון
בניין המדרגה ומזנון
בית סטודנט
בדבר פרטים נא לפנות
לטל' 04-240519, 04-240513
בין השעות 15.00 — 08.00
עד תאריך 17.8.87

גפסי — רמבו — פומגלי
נעלי ספורט
סוכנות לאזור חיפה והצפון
דרושים:
1. סוכן מוכר לאזור הצפון
2. בעלי חנויות מרכזיים בצפון
לפתיחת חנות המפעל בפרטים נא לפנות
לטל' 04-255018

המרכז לשיקום מקצועי במגדל העמק
דרושה
עובדת סוציאלית
למשרה מלאה
נא לפנות לטלפון 06-547018
לרחה או 04-233136 לאלי
בכתב ת.ד. 570 מגדל העמק

דרושה
למשרדנו בבית הכרם
בינבר
מזכירה עצמאית
(חמישה ימי עבודה בשבוע)
התפקיד כולל:
☐ עבודת מזכירות שוטפת באנגלית ובעברית
☐ עריכת דוחות מקצועיים
☐ סיוע למערכת מידע כללית
☐ אחריות לאחסון ושליפת נתונים ותקצירים במחשב אישי.
מספרי טלפון לתאום פגישה:
02-532482, 536407, 537624
(בין השעות 08.00-17.00)

לקופ"ח מאוחדת
לסניפנו בנתניה
דרושים
רופאי/ות שיניים
בעלי ניסיון
המעוניינים
מתבקשים לפנות למנהל סניף נתניה
רח' הרב קוק 13 נתניה
טלפון 053-344655

לחנות מטבחים גדולה ומבוססת בנתניה
דרוש/ה
מוכר בכיר
בעל נסיון במכירת מטבחים
נא לפנות בצירוף קורות-חיים
ל"מטבחים"
ת.ד. 18130 תל אביב 61181

למפעל מתכת בחולון
מהנדס/הנדסאי מכונות
לתפקיד:
אחראי למשרד תיכנון ועוזר למתכנן.
הכרחי נסיון בעבודה מעשית.
נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם וטלפון
לת.ד. 25014 תל-אביב 61250

למשרד עורכי דין דרוש
עורך-דין שכיר
לפנות בצירוף תולדות חיים והמלצות
ת.ד. 4203 ירושלים מיקוד 91041
סודיות מובטחת

מדריכים לחוגי טבע
להדרכת חוגים תלמידי ב'—ו'
בעלי ידע בנושאי טבע
וידיעת הארץ,
רצוי נסיון בהדרכה
לפרטים נוספים נא לפנות
לרכז חוגי הטבע
חיפה והקריות — טל. 04-664159
נתניה, עמק חפר, לב השרון, חדרה — טל. 053-333527
פ"ת, לוד, יהוד, קרית אונו, הרצליה, רמת השרון צהלה — טל. 03-901112
כפר-סבא, רעננה, הוד-השרון בעמותים, רמת-גן — טל. 052-910664
ימים ב', ג' 09:00-12:00
ג', ד' 16:00-18:00 — טל. 03-322471
רחובות, ראשל"צ, נס ציונה רמלה — טל. 08-451725
ירושלים והסביבה — טל. 02-222793
באר שבע והסביבה עוד דימונה, ירוחם — טל. 057-30555
החברה להגנת הטבע

לפנימית "עלומים" בכפר-סבא
דרושים
★ מדריכים
- עדיפות לאקדמאים
(מגורים במקום)
★ מטפלות מגורים במקום
★ עובדת סוציאלית
להתקשר בין השעות 13:00 - 08:00
טל: 052-33139
052-20539

מאו משאבי אנוש
גיוס והערכת מנהלים בע"מ
לחברה תעשייתית
באזור הצפון דרוש:
חשב
התפקיד: ★ ניהול מערכת הנהלת חשבונות, טיפול במיסוי גיזברות, מאזנים ותזרים מזומנים.
כישורים: ★ רואה חשבון מוסמך בעל נסיון של לפחות 4 שנים בתעשיה ובניהול צוות עובדים. כפיפות לסמנכ"ל.
המועמדים המתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 189, רמת-גן. 52101.
סודיות מובטחת.

ל"זמקו"
דרושים
בחורים/ות
בעלי יוזמה שיוכשרו כאנשי מכירות בקורס של החברה
מקום עבודה - מרכז הארץ, חיפה, ירושלים
דרישות ★ אחרי שרות צבאי ★ 12 שנות לימוד ★ עדיפות לבעלי רכב
☎ 03-664703

למוסד ילדים "בית "אפל" בנן יבנה
דרושים:
★ מטפלות לגיל הרך
מגורים במקום
★ מדריכים חינוכיים
מגורים במקום
★ עובדים סוציאליים
להתקשר בשעות העבודה לטל: 055-74152

לחדשות עיתון יומי בע"מ
דרושים
1. כתבניות מחשב
(עיבוד תמלילים)
לעבודה במשמרות צהרים ולילה
2. סטודנטים למחשבים
רצוי עם ידע בהדפסה
3. מונטדיר צבע
לעבודת לילה
נא לפנות למוטי גלילי החל מהשעה 17:00
לטל: 03-330544 או 03-336702

לחברת יבוא מכוניות
דרוש/ה
איש/אשת מכירות רכב
- בעל/ת כושר לניהול משא/ומתן
- ידיעת שפה נוספת - עדיף אנגלית
- הבנה טכנית או נסיון קודם - יתרון
- מקום עבודה בתל-אביב
פניות בכתב-יד בפרוט קורות חיים
לתפנות לת.ד. 9083 תל-אביב 61091
ולציין טלפון להתקשרות
- סודיות מובטחת -

פילת
אגף מיון והשמה
עבור
מוסד ציבורי גדול
בדרום הארץ
אנו מחפשים
מנכ"ל
המוסד מעסיק למעלה מאלף איש ופעילותו הכספית היא בהיקף של עשרות מיליוני שקלים.
המועמד המתאים יהיה בעל ידע ונסיון רב בדרג בכיר של ניהול ארגונים גדולים עם דגש על ההיבט הכספי, (ארגון מערכת חשבונות, תכנון ובקרה תקציביים, השקעות, מימון וכו'), איש ארגון מעולה, סמכותי, בעל אופקים רחבים, יחסי אנוש טובים ורגישות ציבורית מפותחת.
המועמד שיבחר ידרש להתגורר עם משפחתו בבאר-שבע או בסביבתה ויהנה מתנאי העסקה טובים.
נא להפנות קורות חיים מפורטים עם דגש על השכלה ותיאור תפקידים קודמים
לפילת בע"מ, דרך פתח תקוה 114 תל-אביב, מיקוד 67012.
נא לציין על המעטפה: מס' משרה 4090
סודיות תשמר בקפידה.

לחברה תעשייתית גדולה
דרושים/דרושות
מכונאי/ת אחזקה
★ בוגר/ת בי"ס מקצועי
★ בעל/ת נסיון באחזקת מכונות וציוד תעשייתי
מנהל/ת עבודה
★ יועדף בוגר/ת קורס מנהלי עבודה
★ בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בניהול צוות בתעשיה
העבודה במשמרות
מקום המגורים בשתי המשרות בגוש-דן.
נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים, לת.ד. 2897 תל-אביב 61028 בציון המשרה המבוקשת.

לחנות קמעונאית גדולה באזור חיפה
1. אחראי מחלקות
★ השכלה תיכונית
★ רצוי נסיון בניהול צוות עובדים קטן
★ נכונות לעבודה פיזית
2. פועלים למחלקות מכולת בשר וירקות
★ נכונות לעבודה פיזית
★ נדרשת בריאות תקינה
התפקידים מחייבים עבודה במשמרות בוקר ואחה"צ
מועמדים תושבי חיפה מתבקשים לפנות לאלכס כהן
בטל' 3-2-573111-04

דקסון DEXON
מפעל לתרופות
טירת הכרמל
דרושים
מנהל תפעול
מהנדס כימי/תעשייה וניהול/מכונות
נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיית התרופות, כימיה מזון או קוסמטיקה.
מזכירה אנגלית למנכ"ל
* Mother Tongue English
* Self Motivated
* Experience in indepedent Correspondence
# מנהלת חשבונות סוג 2
למחלקת מכירות
נסיון בהפעלת מחשב — יתרון
נא לפנות בכתב יד
בצרוף קורות חיים ומסי טלפון
לת"ד 2115 חיפה, 31020

בריכות גלי השרון
בכפר-סבא
באולם הספורט החדיש נפתח
מכון לתרבות הגוף
דרושים:
מורים ומאמנים
מוסמכים
במקצועות הבאים: בלט, גו'דו.
קראטה, התעמלות ילדים ונשים.
לקביעת ראיון נא לפנות לטלפון:
052-20480

קרינה שימושית בע"מ
נמנה עם קבוצת כלל
למפעלינו במגדל העמק
דרוש/ה
מהנדס/ת אלקטרוניקה
★ הכישורים הדרושים:
★ 2-3 שנות נסיון
★ ידע במיקרו פרוססורים של אינטל
★ ידע באנלוגי — יתרון
נא לפנות לת.ד. 103 מגדל העמק 10550
06-543666

למפעל נגרות בניין גדול
דרושים
קבלני משנה להרכבת נגרות בניין
באתרי בנייה באיזור הצפון
מחירים טובים למתאימים
להתקשר לטל' 04-729074, 04-721357/8 לחברי יזרי

דרושים
עובדים/ות נקיון
לשעות הבוקר והערב
תנאים טובים
טלפון 03-202813

רוט"מ יזמות
וטכנולוגיה מתקדמת בע"מ
באזור התעשיה ברעננה
דרושים
1. מהנדס מכונות
עם ידע בתכנון ונסיון באוטומציה.
2. כרסם
לכרסום חלקי מכונות ואוטומציה
טל. 052-455385
ת.ד. 275 כפר סבא
מיקוד 44102

לשטיחי כרמל
דרושים
מוכרים נמרצים
ברשתות חשווק באזורים, ת"א ור"ג.
בעלי נסיון במכירה לקהל,
למשרות חלקיות לשעות אחה"צ
בטל 4028
טל 03-5790124
- רינה.

לשריג אלקטרוניקה
דרושים
מנהל חנות
מנוסה באלקטרוניקה
איש שיווק
לחנויות ומוסדות
לפנות: 02-228862
02-241133

קופ"ת הכללית
מחוז השרון
מרכז רפואי
ספיר
דרושות
אחיות מוסמכות
לבריאות הציבור
נא לפנות בשעות העבודה
למנהלת שרותי הסיעוד
052-454131

קריידה
שרותי כח אדם
דרושים/ות
מחלקה טכנית
★ **הנדסאי מכונות** לתחזוקה בערכות יצור בתחום המיקרואלקטרוניקה ומעגלים משולבים. נסיון קודם הכרחי.
★ **כרסמים אוניברסליים** (קונבנציונלי) נסיון של 3 שנים לפחות. פרופיל צבאי גבוה. 5 ימים.
★ **רתכים** סריג, חשמל, CO_2, נסיון של 3 שנים לפחות. פרופיל צבאי גבוה. 5 ימים.
★ **מכונאי אחזקה** בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי.
★ **מלגזנים** מנוסים בעלי רשיון הינוה.
★ **מלחימות** מנוסות להלחמה במעגלים מודפסים. עדיפות ליוצאות חיל אויר, חיל הים, קודינק.
★ **נגרים תעשייתיים/רהיטים.** 5 ימים. אפשרות למשמרת II.
מחלקה משרדית
★ **חשבי שכר** מנהח"ש סוג 3. הנה"ח נסיון בחשב שכר אחרי שרות צבאי.
★ **מנהח"ש** סוג 3-2 מנוסים.
★ **מרכזניות** למשרה מלאה. 5 ימים בשבוע.
★ **קלדניות** כנוגות חיכך. ידע באנגלית.
★ **תמלילנית** מנוסה עברית/אנגלית, ידע בא-ב' — יתרון.
★ **מזכירות** עברית/אנגלית מנוסות, תנאים טובים.
★ **פקידה** נסיון בריכה תביעות ועבודה פקידותית כללית. נסיון בחברת ביטוח.
תל-אביב דיזנגוף 155 טל. 03-240291/2
נתניה שמואל הנציב 17 טל. 053-338901
הכח שלנו הוא כח אדם, קריידה.

לאו.אר.אס — חיפה
מרכיבות / מחווטות / מלחימות
מאזור עכו, כרמיאל, חיפה, קריות, טירת הכרמל.
לעבודה לתקופה ממושכת בתנאים מיוחדים,
והסעות יתודיות
פני מיד לאו.אר.אס לסימה, מירי
רח' הרב הרצוג 2 חיפה טל' 664002, 663703

שופר-סל
לסניפי חיפה
דרושים
★ מנהלי מחלקות ירקות
★ מחסנאים
— אחרי שירות צבאי.
— אין צורך בניסיון קודם — הכשרה תינתן במקום.
— תנאי שכר טובים.
המעוניינים מתבקשים לפנות למר חיים שטייברגר ביום שני 10.8.87
בין השעות 14.00-17.00 בהיפרכל צומת קרית אתא.

פילת
אגף מיון והשמה
לחברה גדולה בתחום הספנות
דרושים
מנהל/ת מח' רווחה
שישא באחריות כוללת לביצוע מחלקת רווחה כולל פיתוח, ביח' מטה של משאבי-אנוש.
כישורים:
★ תואר שני בעבודה סוציאלית.
★ נסיון מוכח בעבודה וניהול מחלקת רווחה בארגונים גדולים.
מנהל/ת תכנון
שישא אחראי לתכנון ופיתוח משאבי-אנוש; זהוי, חזוי צרכי הארגון, קביעת מדיניות ובקרה על ביצועה
כישורים:
★ השכלה אקדמאית בתחום לימודי עבודה, תעשיה וניהול, התנהגות ארגונית, פסיכולוגיה.
★ רקע טוב בשיטות מחקר.
★ נסיון מוכח בניהול ובהפעלת מערכת בתחומים הרלבנטיים.
מקום העבודה - חיפה.
נא לפנות בכתב יד בפירוט מקסימלי של השכלה ונסיון בעבודה, לפיל"ת בע"מ,
דרך פתח-תקוה 114, תל-אביב 67012.
נא לציין על המעטפה:
מנהל/ת מח' רווחה מס' משרה 5040
מנהל/ת תכנון מס' משרה 5050
סודיות תישמר בקפידה

לחברת אמפא חיפה והצפון
דרושים
עובדי שירות
★ בוגרי בית ספר מקצועי במגמת חשמל.
★ בעלי רשיון נהיגה של שנה לפחות.
המעוניינים יפנו אישית לגברת לילי רמון
שבתאי לוי 25 חיפה
כל יום עד השעה 14.00.

עלית
לעבודה זמנית
דרוש/ה
איש/ת מכירות
לתבילות של לחג באזור עפולה, נצרת, טבריה
בעל רכב הופעה נאה
קשרים עם מוסדות ומפעלים
בפרטים טלפון 06-936306 משעה 12.00

שופר-סל
לסניף כרמל חיפה
דרושים
★ סדרני/ות סחורה
★ עובדי/ות מעדניה
★ עובדי מחלקת בשר
★ עובדי מחלקת ירקות
— הכשרה תינתן במקום.
המעוניינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף שד' הנשיא 124 מרכז הכרמל חיפה. כל יום בשעות הבוקר.

למפעל המייצר דברי הלבשה ליצוא
דרושים
סוכן מכירות בצפון הארץ
תדמיתית
ומופרות לדגמים
תנאים טובים לבעלי נסיון
לפנות לטל' 06-577033

صلك مطابق الأصل

[redacted]

هكذا اصله الأصل

תושב תל-אביב וגוש דן, מוכר מכונית או דירה?
רק ב"לוח העיר" אתה מקבל:

מודעה באחריות

בכל לוח אחר אתה חייב לשלם עבור המודעה
שפרסמת אפילו אם לא מכרת!
רק "לוח העיר" מאפשר לך לפרסם מודעה
באחריות שמבטיחה לך:

לא מכרת לא שילמת

כן, ב"לוח העיר" המודעה שלך מתפרסמת שוב ושוב -
ללא תשלום נוסף אפילו חודש ימים.
המודעה מתפרסמת ב-4 עיתונים:
"העיר" - "הארץ" - "חדשות" - ו"צומת השרון"
ומגיעה לכ- 1,000,000 קוראים בגוש דן והשרון

אבל -
אם בתוך חודש לא תמצא קונה מתאים -
טלפן ל"לוח העיר" וכספך יוחזר לך במלואו!
זאת "מודעה באחריות" חהו חידוש מהפכני
שרק לוח שבאמת בטוח שתמכור יכול להציע.

מעכשיו - אל תסכים לשלם בכל תנאי!
מעכשיו - כדאי לך לפרסם רק מודעה באחריות.

לוח העיר
זה עובד!

מודעות מתקבלות בכל משרדי הפרסום ובמשרדי הלוח בטלפון 03-371261

הארץ

יום ו' י"ב באב תשמ"ז
7 באוגוסט 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלאל 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדר, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

רדיפתו של חנא סניורא

כתבי אישום הוכנו נגד עורך העיתון המזרח ירושלמי "אל פאג'ר", חנא סניורא, בגלל התבטאויות בעיתון על אש"ף, ראיון עם ערפאת, ראיון איתו בטלוויזיה, אשר בו נשקפה תמונת מנהיג אש"ף מאחורי המרואיין, על קיר משרדו, ועוד שתי עילות מסוג זה. שר המשטרה, חיים ברלב, מסר פרטים אלה בתשובה על שאילתה של ח"כ רב שילנסקי, וכתבי האישום הוכנו על פי תלונותיו של איש קריית־ארבע, עורך־הדין אליקים העצני.

מתעורר הרושם, כי שר המשטרה פעל בעניין זה לא על פי אמות־מידה של האינטרס הציבורי. לאחר שנמתחה עליו ביקורת מצד חוגי הימין על נחישותו לגבי מעשים נפשעים של מתנחלים, נראה כי ברלב מצא בעניין סניורא הזדמנות להוכיח איזון. אלא שמעשים מן הסוג הזה, אם אמנם זו המוטיבציה שלהם, אינם מלמדים על איזון אלא על היעדר יכולת עמידה.

סניורא עורר באחרונה רגשות מעורבים, לאחר שהודיע על כוונתו לעמוד בראש רשימת מועמדים ערביים בבחירות הבאות לעיריית ירושלים. הוא עורר את חמת הגורמים הקיצוניים באש"ף, שתקפו אותו ושיגרו את אנשיהם להצית את מכוניתו. ידיד סניורא בירושלים, ראובן ריבלין, הגדיר את הצהרת סניורא צעד היסטורי ממדרגה ראשונה בכך שביטאה, לדעתו, הכרה של סניורא באחדות ירושלים. במחנה היוני התקבלה כוונת סניורא כהוכחה לכך, שללא הסדר יתעצם תהליך הפיכתה של ישראל למדינה דו־לאומית, עם נבחרים פלשתינאים שימצו את זכות הבחירה שלהם בירושלים.

מכל נקודת מבט הצטייר סניורא כאחד האישים הבולטים והמקוריים בגדה. בתור שכזה הוזכר שמו לא פעם כחבר מרכזי במשלחת ירדנית־פלשתינית לשיחות עם ישראל, אילו שיחות כאלה לא היו חלום באספמיה, בגלל הבלות אש"ף והליכוד. ובתור שכזה הוא, כמובן, גם מועמד טבעי לניגוח מצד השוליים הימניים במפה הפוליטית אצלנו, המבקשים ליירט כל מטרה פלשתינית נעה.

הפקודה למניעת טרור והוראות חוק אחרות, שעל פיהן אפשר לכאורה לנסח כתבי אישום נגד סניורא, לא נועדו לצרכי הטרדה של אישים פלשתיניים אותנטיים. היועץ הקודם לממשלה, יצחק זמיר, קבע בהזדמנויות שונות כי את החקיקה הזאת, שיש בה הגבלה של חופש הביטוי, יש להפעיל רק כאשר היא מציגה סכנה ברורה ומיידית לשלום הציבור. סניורא אינו מחבל; הוא קרבן של מעשי חבלה בגלל דעותיו, שנראו לקיצוני אש"ף מתונות מדי ומסוכנות. אך הוא מועמד חשוב להידברות אפשרית בעתיד בינינו לבין הפלשתינאים. מניעים של רדיפה פוליטית עמדו, כמובן, מאחורי תלונותיו של העצני. המשטרה לא היתה צריכה לתת יד למסע שקוף ודלדיאות זה. פרוותה, תחת ידיו של השר הממונה, צריכה להיבלם עתה בפתחו של היועץ המשפטי ופרקליטות.

בתי החולים ביוון בכוננות

(ע"ת) בתי חולים ממשלתיים וצבאיים ביוון הועמדו בכוננות, כדי לטפל בגל חום הצפוי בסוף השבוע, וכדי למנוע הישנותו של האסון שגרם בחודש שעבר למותם של יותר מ־1,000 אזרחים.

החזאים הודיעו, שהטמפרטורות באתונה ובאזורים אחרים של יוון יגיעו בשבת וביום א' ל־43 מעלות, אולם גל החום ייחלש ביום ב'. משרד הבריאות היווני הורה להקים מוקד [illegible] בבתי חולים ובאמבולנסים. היעדרן של מערכות אוורור נאותות באחד הגורמים העיקריים למספר הרב של אזרחים, רובם קשישים, שמצאו את מותם בגל החום ביולי, שנמשך עשרה ימים.

מאבק איתנים בדחלילים

המניות המיוחסות מצילות אותנו מהלאמת הבנקים

מאת א. שוייצר

יהיו שיטענו, כי הממשלה צריכה היתה להזדרז בקבלת החלטה בדבר המניות הבנקאיות: בשנה הקרובה, היא שנת בחירות, יקשה עליה לערוך בחירה רציונאלית בין האפשרויות השונות. מכל מקום, העיסוק הנוכחי בנושא לא בא טרם זמנו; גם לא הדיון הציבורי סביבו.

תהיה הדעה אשר תהיה לגבי העיתוי, צריך היה לקוות שהדיון בעתיד המניות הבנקאיות יתנהל לאורך צירים רציונאליים. כלומר, שבעלי הדבר בוויכוח הפומבי, לרבות המשתתפים המוטיים המקורבים למקבלי ההחלטה, יתייחסו לעובדות הנוגעות למניות הנ"ל, וישיבו את טיעוניהם על־פי הגיון כלשהו, להבדיל מאמונות טפלות, ולוא גם כאלו שבאופנה. אך זו תקוה נכזבת, כפי שיתברר להלן.

הבלי הלאמה

מחד הדבר, אך רמי־מעלה הדירמות כאחד חוזרים ותובעים פתרון למניות, שימנע מה שקרוי בפיהם הלאמת הבנקים. מי שכך תובעים, עומדים על ההכרח בשנייה: שיחודשו זכויות ההצבעה, וכי הממשלה גם תפדה את המניות, גם תמכור אותן לכל דורש, מיד או בהדרגה — כל אלה, כדי שלא תהא הלאמה. ואולם הנ"ל נלחמים בדחליל: האויל הבנקים שבמניותיהם מדובר (למעט דיסקונט) שולטים בעלי מניות השליטה (הסוכנות, ההסתדרות והמפד"ל), גם אם תחזיק הממשלה בכל המניות שהיו בידי הציבור, היא לא תשלוט בבנקים בכל תחום השייך לעניין. רוצה לומר, גם לולא הבטיחה הממשלה בזמנו, כי תכבד את סדרי הבעלות הנהוגים, על־פי תקנות ההתאגדות בעין, נשארת השליטה בידי הבעלים הנוכחיים.

עולה מכאן, שדווקא קיומן של מניות מיוחסות, אלו ששוחרי הרפורמה בשוק ההון מבקשים, דווקא עכשיו, להעבירן מן העולם, הן הן המונעות את האסון האחר — מן הראוי להכניס את התיבה למרכאות — של הלאמה. בלא שום החלטה אחרת, תפדה הממשלה את המניות, תחזיקן איפה שתחזיקן או תימכרן לכל מי שרוצה, השליטה האפקטיבית בבעלות לא תעבור לידיה או לרוכשי המניות ממנה. ואולי יש להוסיף כאן, כי שינוי בעתיד של סדרי הבעלות — בניגוד להסכם מחייב — תצריך חקיקה מסובכת, מקצתה בעלת תחולה רטרואקטיבית, שעצם המחשבה על סבירותה די בה כדי לסמר שיער.

הדחליל האחר אשר בו נלחמים במרץ רוב המשתתפים בדיון הציבורי הוא הבעלות הממשלתית ברוב המניות — כאמור, מניות המזכות את בעליהן בדיבידנדים בתנאי שבעלי השליטה מחליטים על חלוקתם, ותו לא. העיקרון, שעל יסודו נמתחת הביקורת על החזקת המניות בידי הממשלה הוא, כי עסקים, לרבות עסקי בנק, מוטב שיתנהלו בידי אנשי־עסק, להבדיל מן הממשלה. לגבי טיעון זה בהקשר הנדון, מתבקשות שתי הערות. האחת, כי בלי שינוי במעמד המשפטי של המניות, הבנקים לא יהיו בידי הממשלה, גם אם רוב המניות יהיה בבעלותה; והאחרת, שלטיעון זה יש צליל חלול בקשר למניות הבנקאיות. ככלות הכל, היו אלה אנשי עסק מובהקים שבניהולם התחולל הכישלון העסקי הגדול ביותר בתולדות המשק הישראלי, הוא מפולת המניות הבנקאיות.

בעלות אינה ערובה לתיפקוד

באופן כללי יותר ניתן להוסיף, כי הבעלות חדלה זה כבר להיות הנושא המשייך ליעילות בתיפקודו של עסק כלשהו. עובדה היא כי בעלות ציבורית עולה, אפילו בישראל, בקנה אחד עם תיפקוד יעיל, כמו שבעלות פרטית יכולה ללכת יד ביד עם קלות־דעת ואי־דאיית הנולד. דוגמא ישראלית לכך הוא בנק דיסקונט, שהשליטה האפקטיבית בו החזוקה בידיים פרטיות למהדרין. אפילו מר גורבצ'וב התחיל לתת סימנים, כי הרעיון חדר לראשו: הניהול, כלומר העקרונות והשיטה שעל פיהם מתפקדת היחידה הכלכלית, הוא אשר צריך להיות עסקי. הקשר הסיבתי בין זה ובין החזקת הבעלות רחוק מלהיות ישיר.

בין יתר הצעות הקעקעות שהמתדיינים בפומבי בשאלת המניות הבנקאיות משיאים לנוגעים בדבר יש אחת שבה מגיע האבסורד לשיא חדש: ההצעה היא שהאוצר ימכור את המניות מיד עם פדיונן במיכרז, כלומר בכל מחיר שיוצע בעבורן. התוצאה הכמעט־ודאית ממהלך זה היא סחיטה שניה של משלם המסים, עקב מכירה מתחת לשווי (עסקי או נכסי). הראשונה היתה, כאשר הממשלה התחייבה אותו על ערבות להמסים שבשלו בעלי המניות הבנקאיות בעת המפולת. והאל ובכל מקום שיש מפסיד יש מרוויח; כך יהיה גם כאן: ירוויחו מי שיקנו בזול דווקא את המניות הבנקאיות הפדויות.

מה, אם כן, לעשות במניות? הצעד הראשון ברור: יש למחור אותן, ככל האפשר באמצעות אגרות חוב, או על־ידי המרתן בחבילות מניות של חברות ממשלתיות אחרות. המניות יישארו בידי חברת החזקה ממשלתית, שממנה אפשר יהיה להחזירן לשוק בכל עת שתיראה מתאימה. אפשר אפילו לחשוב על מחיקת מקצתן, כבוא העת, כדי לאפשר לבנקים גיוס הון חדש. נכון, שפתרון מסוג זה מותיר את האוצר עם בעיה פיסקלית כבדה. היא בעיית המימון. אך בהיעדרה של חלופה אחרת, יתנחם בכך, שמדובר בהעברת כסף מכיס לכיס: האוצר (כמשלם מסים) יעביר כסף לאוצר (כבעל מניה בנקאית). על־פי רוב, נמצא שיש זהות בין השניים.

בסוגריים / מתי גולן

זה האיש

על הרעיון של ועידת שלום בינלאומית אמר ראש הממשלה יצחק שמיר בכנס דור ההמשך של המפלגה הליברלית: איבד לדעתי; רק אנשים הרוצים באובדן מדינתם יתמכו בה. רעיון שנולד בליל בלהות; עקירה; עמק הבכא. וסיכם ראש הממשלה את דעתו על ועידה של שלום: רעיון מטורף ומפלצתי.

על רעיון הטראנספר שהשמיע סגן שר הבטחון מיכאל דקל אמר שמיר שלשום בתכנית מוקד בטלוויזיה: לאנשים יש דעות משלהם; לכל אחד יש רעיונות. וסיכם ראש הממשלה את דעתו על השמעת הרעיון לגירוש ערביי השטחים: "לא נורא".

סדקים בתפישת הביטחון (א')

ביטחון ללא יעדים

מאז 1967 נרתעת הממשלה מעיצוב תפישת ביטחון ישראלית כוללת, למרות שהיתה יכולה לחסוך בכך כסף רב בהוצאות הביטחון

מאת זאב שיף

זה שנים לא היתה התעוררות כזאת בדיונים על נושאי ביטחון עקרוניים: תפישת הביטחון של ישראל ושדה הקרב הצפוי בעתיד. עוסקים בכך בצבא, ומה שמעודד באמת, גם גורמים אזרחיים אינם נרתעים מלעסוק בנושא במחקרים ובסדנאות.

הפעילות בנושא ניתנת. ועדת המשנה של הכנסת, שדנה במשך כשנה בתפישת הביטחון הישראלית, הגישה את המלצותיה. גם צה"ל בדק חלופות שונות לתפישת הביטחון הקיימת. המועצה לתכנון לאומי של משרד הכלכלה יזמה כמה עשרות מומחים ואישים לדון בנושאים אלה. המרכז לחקרי [illegible] של אוניברסיטת תל אביב מקדיש מאמצים רבים בנושא שדה הקרב העתידי. גם המרכז למחקרים אסטרטגיים עוסק בנושא מהיבטים שונים. לאלה יש להוסיף כמה אלופים במילואים, כמו אברהם רותם והרצל שפיר, המודאגים מהמצב ומנסים לפתוח דיונים וחשיבה חדשה. למשל הביטחון הגדולים לא היתה בעבר עידנה כזו. רק העתיד יאמר, אם מהלך זה יוביל לשינויים, והיבודים וימצא הדבר גם להחלטות ולעשייה.

לא היתה זו יוזמה לשמה. נראה לי כי המצוקות הן שגרמו לכך יותר מכל.

ראשית, סימני השאלה שהתעוררו בעקבות פעילותו של צה"ל בכמה תחומים במלחמת לבנון. גם המצוקה שהתעוררה מחמת המחסור הכבד במשאבים בצה"ל, עד כדי כך שאי־אפשר לממש שתי תוכניות עבודה רב־שנתיות, תרמו לתהליך. התחושה כי בשדה הקרב עתידים להתחולל שינויים, וכי יחסי השחיקה בשדה הקרב בעתיד עלולים לסכן את צה"ל כך שגם אם ננצח בקרב אנו עלולים להפסיד במלחמה, דחפה לתהליך החשיבה החדש.

במשך 1985 ובתחילת 1986 נשמעו בוועדת המשנה השונות של ועדת החוץ והביטחון עדויות מדאיגות. לכך נוסף גם מוקד הביקורתי של אל"ם עמנואל ואלד. ועדת החוץ והביטחון לא קיבלה אמנם את המלצותיה, אך כמה מחבריה הודו עם כמה מקביעותיה.

בתחילת 1986, כאשר הוועדה לתקציב הביטחון התכנסה לדון בתקציב הצבא, הוחל אפילו נטייה אצל כמה מחבריה שלא לאשר את התקציב עד שיוכנס להם דיון יסודי על כמה מהטענות כלפי מערכת הביטחון. שר הביטחון נשאל מדוע לא יקים משרדו ועדה בשיתוף מומחים אזרחיים כדי לדון בתפישת הביטחון. רבין השיב; ומדוע שמשרד החינוך, או הבריאות, לא יקימו ועדות כאלה? התקציב אושר, אך בוועדת החוץ והביטחון נענו להצעתו של ח"כ דן מרידור, שאין להמתין למשרד הביטחון ולצה"ל, ושיש למנות ועדה מיוחדת שתדון בתפישת הביטחון. לזכותה של מערכת הביטחון יש לומר כי התירה לכל המתמנים למסור עדויות מפורשות ולהשיב על שאלות בפני הוועדה. מאידך, היה זה מחר שבקשת הוועדה, לקבל מקום במתקן צבאי כדי לערוך שם את ישיבותיה המסכמות, נדחתה.

רבים חילוקי הדעות בין המומחים, אך קיים מכנה משותף מעניין בכל הדיונים על תפישת הביטחון. המדובר בטענה החוזרת, כי הדרג המדיני נרתע (למעשה, מאז מלחמת ששת הימים) מלקבוע את היעדים בתפישת הביטחון של ישראל ומתחמק מהכרעות ברורות לצבא בנושאים מדיניים־אסטרטגיים. כשם שהממשלה מתחמקת בקבלת החלטות בהירות בנושא פרוייקט הלביא, כך היא נרתעת מאז ומתמיד מקביעת הבהירות החד־משמעיות בתחום היעדים האסטרטגיים ותפישת הביטחון. כתוצאה מכך צה"ל חייב בעצמו לעסוק בכך, לעשות את מלאכתו של הדרג המדיני. תוצאה אחרת היא שנוצר קושי בקביעת סולם העדיפויות של ישראל בתחום הביטחון. זה מקשה כמובן על ההחלטה היכן ליטול סיכונים ועל מה לוותר כאשר אנו מתכוננים לשדה הקרב העתידי עם המשאבים המצומצמים העומדים לרשותנו. הדבר נשמע מפי עדים שונים שהופיעו בפני ועדת המשנה וגם בדיונים אחרים.

התחושה בעניין זה היא שהצבא ניצב לבדו, שאינו מוצא תמיכה אצל הדרג המדיני. אנשי הצבא היו שמחים אילו היו מדריכים אותם מלמעלה, מהממשלה. אלוף (מיל.) בני פלד, למשל, אמר שאם הדרג המדיני היה מגדיר את המטרות, יתכן שניתן היה להגדיר את עלותו של צה"ל. ועדת המשנה הושפעה מעדויות אלה, ובמסקנותיה אמרה דברים כדרבנות על הדרג המדיני. בין השאר: "הוועדה התרשמה כי ממשלת ישראל — שהיא המופקדת על הביטחון הלאומי הכולל — לא קיימה דיון יסודי ומקיף בסוגיית תפישת הביטחון הלאומית ודרכי יישומה, תוך בחינת האיומים מבחוץ והמגבלות מבית, תוך הצבת המטרות ודרכי השגתן ובחינת ההשלכות המשמעותיות על מדיניות הביטחון ועל תחומי החיים האחרים. לא מצאנו מחשבה, דיון והחלטה מתוך ראייה אינטגרטיבית וארוכת טווח". ועוד: "הוועדה סבורה כי דיונים בנושא זה מן הדין שייערכו ברמה לאומית, ולא רק בתוך מסגרת הצבא או מערכת הביטחון. האחריות והחובה לכך מוטלת בראש ובראשונה על הממשלה. הוועדה התרשמה שדבר זה לא נעשה".

אין זו טענה המושמעת רק נגד ממשלת האחדות הלאומית או זו שקדמה לה. מסתבר כי רעה חולה זו היתה מנת חלקנו גם בממשלות קודמות. אלוף (מיל.) הרצל שפיר, מי שעמד בראש משלחת צה"ל שיצאה אחרי מלחמת יום הכיפורים לוואשינגטון כדי לדון שם בתוכנית רכש אדירה, סיפר כי טרם צאתו ביקש מהדרג המדיני הנחיות בהירות על מדיניות הביטחון שעליה תתבסס הדרישה הישראלית הגדולה. המדובר היה בתוכנית רכש רב־שנתית בהיקף של 35 מיליארד דולר. הוא סיפר כי חרף כל מאמציו, לא הצליח לקבל הנחיה ברורה ולדעת מהי התפישה של הדרג המדיני. כך גם לאחר מכן, כאשר המטכ"ל ביקש כמה פעמים לדעת מהם יעדיה של ישראל בכל זירה וזירה, מול ירדן ומול סוריה וכדומה.

אין פלא שבמשלה זו התפתחה אחרי מלחמת ששת הימים, מאז שנשבר הקונסנזוס הלאומי בכמה נושאי ביטחון עיקריים. אך זה התרחש גם בממשלות שהיו הומוגניות יותר מבחינה פוליטית. המסקנה המתבקשת שצה"ל יעשה את המלאכה שעל הדרג המדיני לעשות. את תפישת הביטחון, לכן, קובעת בסופו של דבר לא הממשלה אלא צה"ל, למרות שאין הוא רוצה בכך. העובדה שרוחייתה של התכנית הרב־שנתית של צה"ל לא היתה לשרים, מעידה באמת כי צודקת ועדת המשנה של דן מרידור. כלומר, שהממשלה עושה לעצמה מלאכה קלה בנושא כל כך חיוני.

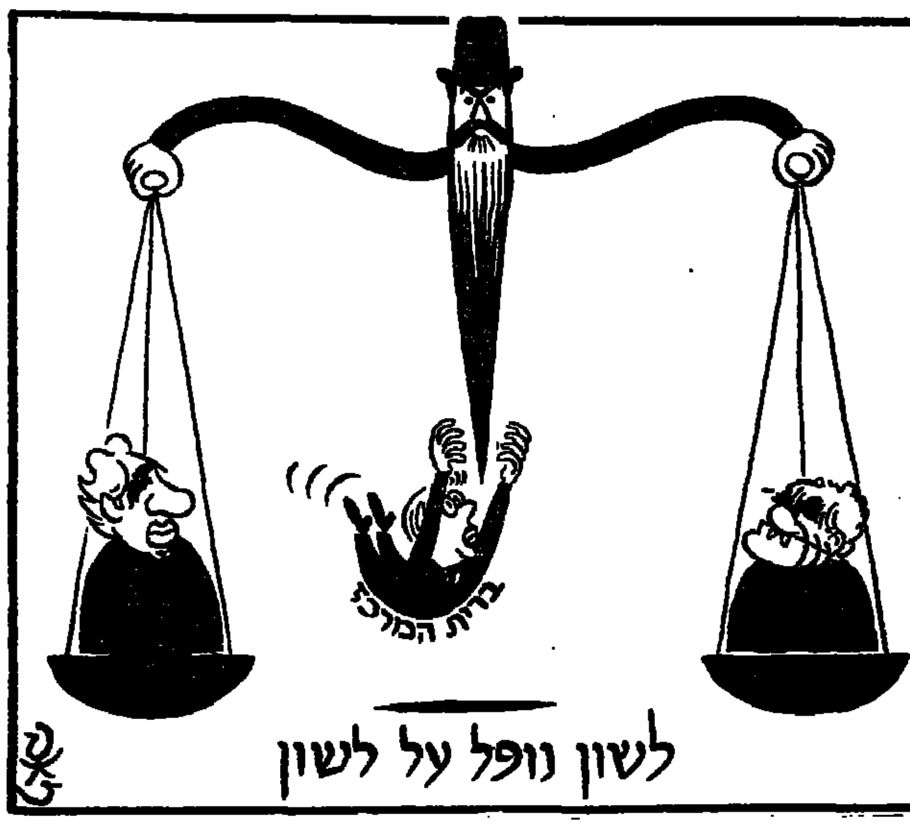

לשון נופל על לשון

עוד הערות על המצב

מאת יואל מרקוס

1. פעם הילכה בארץ אגדה, שאם ינסו המצרים לחצות את תעלת סואץ, זו תישטף בדלק בוער והפולשים יישרפו חיים. אח"כ סיפרו על קו בר־לב הבלתי מנוצח ועל גשרים מתגלגלים ועל עוצמה אווירית שתסכל את הפלישה. כידוע, שום דבר לא פעל. אח"כ היתה פרשת השב"כ ומעורבותנו באיראנגייט (שבלעדינו ממשל רייגן לא היה מסתבך), מזה התברר שיד ימין לא יודעת כלום על יד שמאל. ולהיפך. והיתה מפולת פה ומפולת שם ודברים שסמכנו עליהם והתברר לנו שלא היה על מי ועל מה לסמוך. מה פתאום נזכרתי בזה עכשיו? בגלל אותו נושא מרכזי שאסור לדווח עליו בעיתוני ישראל, אך עיתוני העולם מלאים ממנו: על עוצמתנו הגרעינית. על 200 ראשי־חץ, ועל טילים בעלי טווח בינוני שאנו מפתחים ומנסים וכו"ב. ואני שואל: מי מחליט ואיך מחליטים ואם בכלל יש מישהו שמחליט בנושאים הללו? מי מפקח? מי מנהל? מי קובע מדיניות? מי בודק אם באמת מייצרים את מה שאומרים שמייצרים ואת יעילותם? מי באמת יודע את כל תמונת המצב? מי בכלל יודע אם זה מבצעי או לא? שלא יהיו לנו הפתעות!

2. הטראנספר איננו כלום עיוני, כפי שהכל חושבים. הוא מתבצע במהופך: יש טראנספר של עבודה עברית לישראל, טראנספר של תרבות ערבית, טראנספר המוני של ערבים קטנים הנולדים בבתי־חולים ליולדות, ובמקביל טראנספר שיטתי של ישראלים המהגרים לגולה. זו רק שאלה של זמן בתיפאסי, מתי תהפוך ישראל למדינה ערבית.

3. תופעה מדאיגה: אנשים לא רוצים לדעת את האמת ואת העובדות. למשל, אפשר להעמיד פנים שכהנא אינו קיים. אפשר לא לדווח עליו. אבל הוא קיים. משוגע־משוגע, אבל בביקורו בעזה הוא מתקבל בתשואות ובשירה גם על־ידי לובשי־מדים. שרון, למשל. אפשר לא לכתוב עליו. אפשר לכתוב עליו רק בגידופים. אבל האם זה ישנה את העובדה שהוא קיים? שהוא כריזמאטי והוא מושמל והוא גורם מרכזי בליכוד? הוא רחוק מלגמור את הקריירה על מלחמת לבנון. גם לדיין היתה קריירה שניה, אחרי כשלון מלחמת יום הכיפורים. אפשר לא לאהוב את זה, אך אי־אפשר להגיד שזה אינו קיים. אבל, כאמור, זו תופעה כללית: אנשים אינם רוצים לדעת את האמת. מבחינה זו אין הבדל מהותי בין האינטליגנציה לבין האיש הפשוט. האחד אינו רואה מעבר לשיפודים, לחברים ולקצת חומוס בפיתה. השני אינו מעוניין בעובדות שיפריעו לתיזות שלו. זו התורה של התיק"ז הלאומי על רגל אחת.

4. יצחק שמיר יכול לרשום את מפלגת העבודה בספר הזהב של הקק"ל. היא הביאה את הליכוד המפורר והמסוכסך להתייצב כאיש אחד מאחורי שמיר. וגם הפכה אותו מנהיג בעל כורחו כשהכריחה אותו ליטול לידיו את דגל ההגנה על שלמות הארץ. אמור נא, שמיר: האם חלמת על זה פעם?

5. כשאני קורא את הדיווח מוושינגטון כי ישראל מסוגלת לגבור על כל מדינות ערב בשדה הקרב, בכל קומבינציה אפשרית, הפרט החסר הוא שמסמר את שערותי: בכמה חיי־אדם יעלה הנצחון הזה?

6. משהו אינו מובן פה: חוסיין רוצה את הגדה וגם שמיר רוצה אותה. אבל שניהם בדעה שיש מקום למו"מ ישיר בין שתי המדינות. על מה ידברו? זו כבר שאלה אחרת. אולי שניהם אינם מעוניינים בפתרון הסופי. אך חוסיין רוצה ועידה בינלאומית ושמיר לא. השאלה הנשאלת היא: מדוע אנו צריכים להתחשב פחות בעקשנותו של שמיר ולהתחשב יותר בעקשנותו של חוסיין? בגלל שארצו ניסתה כמה פעמים לחסל אותנו ולא הצליחה?

7. בדרך כלל, זה קורה לפובליציסטים מורקים, נפוחים מעצמם, מנותקים ממידע ומסביבתם. המשוכנעים בסוף דרכם שאם יתקפו או יבקרו עיתונאים ידועים, תדבק בהם מקצת מתהילתם. הצרה היא שזה לא מעניין אף אחד, חוץ מאשר אנשי בית סוקולוב והסביבה. העיתונות עוסקת באחרונה יותר מדי בעצמה. עיתונאים מראיינים עיתונאים, עיתונאים כותבים על עיתונאים. בלי כל פרופורציה. לפי הכמות האדירה של מאמרים וכתבות שנכתבו על העיתונאי אורי בר, ז"ל, אפשר היה לחשוב שהמנוח היה משהו שבין איינשטיין להמינגווי. בכך עצמו, שנשבה בקסמה של אמריקה ורתע מלשכת לישראל, התנודה ימים מספר לפני מותו בפני ידידי: "ישראל היא פרובינציה". מת משה אישכנסית, הסיקור עליו כאילו היה ראש־ממשלה. איזו פרובינציה? זו היתה האבחנה הקולעת היחידה ששמעתי ממנו. עובדה: כשמת ג'ורג' ויז, שהקים בעשר אצבעותיו את אוניברסיטת תל־אביב, בקושי הופיעה הידיעה על מותו. אבל הוא לא היה שתיין וגם לא סותר־סנים.

8. פרס ורבין עוד יבכו על כך שדחו את הצעת הפישור האמריקאית לגבי טאבה ודרכו הבורר הבודדות. כי בבוררות אנו בצרה: אם נפסיד, ברור למה. אך נהיה בצרה יותר גדולה אם נזכה. המצרים לא יסלחו לנו והשלום הקר ייכנס לפריזר.

9. לא היתה ממשלה, קטנה או גדולה, כממשלת האחדות, שבה הקלנתורים על סוגיו והכוחניות הדתית לכל צורותיה הצליחו להגיע להישגים כה גדולים. הסיבה לכך היא שלמרות שלשתי המפלגות הגדולות 87 מנדטים, פעלה הממשלה כל הזמן כאילו חסר לה קול אחד ל־61. אם כך, האם לא עדיפה ממשלה צרה, שבה נדע לפחות מי בשלטון ומי באופוזיציה?

10. מזה שנים נוערים כבהיגינו במחבלים: אתם גיבורים עם נשים וילדים, נו, נראה אתכם גיבורים נגד חיילים. והנה עכשיו עשו זאת בעזה, והלב נוכה, כי גם חייל הוא ילד שלנו, הדרוש שהוא נרצח ולא "נהרג על משמרתו". נובע אולי מכך שרבים כאתנו אינם מבינים שהשטחים הם מקומם של חיילי ישראל.

11. ציפור קטנה לחשה לי את המידע הבא: א) הבחירות ייערכו במועדן, בנובמבר 1988. ב) שרון יגלה בהרצאתו על מלחמת לבנון בשבוע הבא באוניברסיטת תל־אביב כי רבין ופרס (לא רק הממשלה) היו בתמונה של היקף מלחמת לבנון. ג) יש בקע בעמדתם המשותפת של נסים ורבין בדבר קיצוץ ה"לביא": נסים תובע שמשרד הביטחון יוותר על תוספת תקציב בעתיד. גבר הסיכויים להמשך ה"לביא". ד) הליכוד גילה סודקוסי שיש בעיה דמוגראפית (ברכות) וצוותים מכינים הצעות פתרון. אחת מהן: חזרה לדיון האוטונומיה.

12. כ־300 איראנים נטבחו בידי הסעודים במכה. ולא בנשק חם אלא באלות, בידיים ובסכינים. שחיטה אכזרית, במלוא מובן המלה. וכל זה על מה? על הפגנה. הבה, ראו איזה שקט אצל אנשי־המוסר בעולם: לא מאמרים חוצבי להבות, לא גינויים במועצת הביטחון. ובעיקר, אף לא חצי תוכנית על אכזריות הסעודים בא־בי־סי. מה הם כבר לא מאמינים לאיראנים שישראל מאחורי הטבח?

13. אינני יודע בתחושה, [illegible] הוא אנטי־קליימקס היסטורי בהשוואה למשפט אייכמן. הוא הפך למשפט רגיל, כבבמוקד אדם קטן וחסר־חשיבות, אשר בכיבו מתגלגלת התנצחות משפטית באנאלית ובעצבנות. אולי אפשר לגמור את המשפט הזה בעסקת טיעון בה יקבל יומם טפטל? [illegible] מאוד היו מצטערים על כך.

בחזרה אל "דוקטרינת בגין"

הידיעות על חידוש ההתעניינות העיראקית בטילים ובכור גרעיני, ועל עוצמת פאקיסטן בתחום זה, מעוררות עניין מחודש במדיניות ישראל

מאת דן מרגלית

תפוצה מואצת של טילים ונשק גרעיני מיקדה בשבועות האחרונים את תשומת הלב הבינלאומית למתרחש משני צדי המיתרס בסכסוך המזרח־תיכוני. הידיעות על שיגור הטיל קרקע־קרקע הישראלי "יריחו־2", שביכולתו — לטענת המקורות הזרים שפרסמו ידיעה זו — לפגוע במטרות בברית־המועצות, גררו אזהרה סובייטית. בעולם הערבי נשאו עיניים לעבר פאקיסטן ועיראק.

לפי אותן הידיעות, לכדה פקיסטן מאן שני ישראלים סוכנים שביקשו להציץ לליבת מיתקניה הגרעיניים. לפי פרסומים זרים, בקאראצ'י מבהלים מפני פעולה צבאית ישראלית נגד "הפצצה האיסלאמית", וחוששים כי ירושלים תחבור למטרה זו אל הודו של ראג'יב גאנדי. רמזים שהגיעו לישראל באמצעות מצרים ביקשו לשכך את המתח והאנגחה. "הפצצה האיסלאמית" לא נועדה למזרח־התיכון.

אך עד כה לא היה אפשר לנתק פצצה זו מן האזור השרוי במלחמה מתמדת. לא רק מפני שמימון המיתקן בפאקיסטאן נעזר בכספי לוב ואולי גם סעודיה, אלא בעיקר משום החשש לשיתוף־פעולה סמוי והדוק בין קאראצ'י לבין בגדאד.

טיבו של קשר זה לא הובהר עדיין. לפני שבועות מספר פורסם במערב כי עיראק מקימה כור גרעיני חדש בבטן ההר. כורים אינם מיתקן נוח להסתרה בצלע של הר.

השבוע פורסמו ידיעות כי צרפת מנסה לשקם את הכור העיראקי שחוסל בידי חיל־האוויר הישראלי לפני שש שנים. ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, הכחיש. אך לישראל יש סיבה לעקוב אחרי אפשרות זו בדריכות, במיוחד לאחר שהשבוע התברר כי עיראק מייצרת טיל ארוך־טווח, שלא נועד לשאת ראשי־נפץ קונבנציונאליים אלא גרעיניים.

בתנאים אלה צריכה ירושלים לרענן את "דוקטרינת בגין" שקבעה בפומבי לפני 74 חודש כי יזה האסטרטגית הארוכה של ישראל תשיג ותבצע בכוח את ייצור הפצצה הגרעינית הערבית.

* * *

ישראל מעולם לא הבהירה אם מערכת מוטגית מכילה את המונח "פצצה איסלאמית". בהקשר אחר התעוררה לא שכבר הסוגיה אם קיים "טרור איסלאמי". הכיצד — תהה המזרחן הנודע ברנארד לואיס בספר "איך יוכל המערב לנצח" — אין טרור נוצרי, אבל מייחסים את הטרור לאיסלאם? הוא מצא לכך הסברים היסטוריים מוצקים. באנאלוגיה מן הטרור יתכן, אולי, להצדיק את ייחוס העוצמה הגרעינית לאיסלאם, אף שהדבר לא נעשה לגבי הנצחות או הדתות הדוחות במזרח הרחוק.

לאור פרסומים על כוונה של פאקיסטן לייצר נשק גרעיני, האם תגיב גם בגלוי, כפי שפעלה נגד עיראק?

בדרך כלל, השאירה את השאלה פתוחה. ישראל נהגה להדגיש כי אין לה עניין במפולס הגרעיני שבלעיתיו הן הודו־פקיסטן. גם מנחם בגין לא קבע עמדה מפורשת.

קאראצ'י מצויה ב"מעגל השלישי" המקיף את ישראל ובגין מעולם לא הרחיב את איומו גם כלפיה. סוגיה זו נותרה פתוחה על רקע קרבתה של פאקיסטן עם עיראק ולוב, לעוצמת מסוריה לירוד־לים כי פניה אינם למזרח־התיכון.

שונה המצב לגבי עיראק. הפצצת הכור ליד בגדאד התייחדה בכך שגילוּתה לה הודעה פומבית. אכבם. מניעיו של בגין בפרסומה היו פוליטיים (זה היה סמוך לבחירות ב־1981 והוא נזקק להצלחה גלויה וידועה־לכל), אך בקביעתו שישראל לא תניח לכור ערבי מאיים לצמוח במזרח־התיכון קבע עובדה חדשה, מעין קאסוס־באלי.

בקהיליה הבינלאומית ועמו על הדוקטרינה לא פחות מאשר על עצם ההפצצה, שיכלה להישאר עלומה. שכן איש מלבד בגין לא עשה לה כנפיים. משרד־החוץ ניסה לרכך את הרושם על־ידי הסבר שהמצב בעיראק מיוחד בינינו. בכך ביקש לטשטש את רישומו של האיום הכוללני לעתיד. אולם במציאות נותרה הדוקטרינה מ־1981 ושש שנים לאחר פרסומה סבור עדיין פרופסור יובל נאמן — שהשפי מאליו לדוקטרינה־בפועל של ישראל — כי היתה לה השפעה מרתיעה בשטח.

שכן מאז קבע בגין את עמדת ישראל התרחקו הגורמים התעשייתיים והמסחריים מעיראק. שמה הוצג, לדבריו. אפילו מן המדינות הקטנות. במערב הלהטו לעסקות הנושקים מבגע עימה בתחום זה. "לא מוכרים לה," לפי נאמן. "איש אינו רוצה בקשר אתה".

* * *

לנוכח הידיעות על תחילת מאמץ ערבי מחודש לחזור אל הזירה הגרעינית, לא ברורה עמדת ירושלים. בגין דיבר על כך שישראל לעולם לא תניח לבנות איום כזה כנגדה, אבל הוא התבודד בביתו. לא ברור אם יצחק שמיר ידיס את הדוקטרינה של קודמו בכתבה וכי לשונה ולא ידוע אם בעיניו היא חלה גם על פאקיסטן.

בממשלת ישראל מצוי פלח פוליטי רחב שחלל לפני שש שנים את הפצצת הכור הגרעיני בעיראק. בראשו עמד שמעון פרס. נראה כי הוא שגה אז ומוסיף להחזיק בטעותו שהפצצת הכור העיראקי היתה מיותרת. פרס העריך שהעיראקים אינם מסוגלים לקיים כור "חם" וישראל יכולה להידבר עם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, כדי לעקר את הכוונה הצבאית שביסוד הכור עתה של בגדאד. האם ביצבת גישתו את המדיניות הישראלית הנוכחית?

יוסי שריד, ששלל את הפצצת הכור העיראקי ב־1981, הוריד בעוזו חד־כ מטעם העבודה, שלא לעולם חוסן. אם יעלו העיראקים על התוכנית לשיקום הכור, לא תצלח עוד הפצצת חיל־האוויר הישראלי, או שתהיה קשה בכאוהא לבעלי השקפה פוליטית כזאת. נראה כי ישראל אינה עומדת לנצח את "הפצצה האיסלאמית" ובוודאי לא לחפש פתרון של פשרה בדרכי הסכם ובשאראטנו.

אך מה היא מדיניותה. לכך מן ההצעה הישראלית (המצרית, הפפרדת) שהעלתה באו"ם לפרז את המזרח־התיכון מנשק גרעיני בתנאים של פיקוח מלא והדוק? הסבירות כהתקבל על דעת כל הצדדים נותרה נמוכה, ובינתיים נגלים סימנים ראשונים שהעולם הערבי אינו מסתפק בכמויות אדירות של נשק ביולוגי וכימי באותה מפני מה שנחשב בעיניו כי עוצמתה הגרעינית הבלעדית של ישראל. הוא חוזר אל "הפצצה האיסלאמית" ולא מן הנמנע כי כבר הממשלה שתוקם בירושלים לאחר הבחירות הקרובות תיאלץ לפענוח ב"דוקטרינת־בגין", ואולי אף להבהיר את עמדתה במהלך המאבק על קולות המצביעים שיקראו לקלפיות ב־1988.

נכון לעכשיו

העוש"ר הפעיל בבנק המזרחי
נותן לך את הריבית הגבוהה ביותר

10%
ריבית עו"ש יומית עד

בנק המזרחי מעמיד לרשותך חשבון פעיל במיוחד — **עוש"ר פעיל**, הדואג לכספך במקומך. אתה יכול להיות שקט ונקי מדאגות, כספך עובד.

על כל יתרת זכות עד 5,000 ש"ח **בעוש"ר פעיל**, אתה מרוויח יום יום את הריבית הגבוהה ביותר במערכת הבנקאית — 7.5% עד 10% שנתי, פטור מדמי ניהול חשבון, וכל זאת בתשלום עמלה חודשית של 2 ש"ח בלבד.

עוש"ר פעיל של בנק המזרחי — החשבון הכי ריווחי.

ניתן להצטרף לתכנית ע"י פניה לסניף הקרוב.

בנק המזרחי

[illegible] الأصل

עזה כמוות

מאת אורי ניר

בשקט שלאחר רצח סרן רון טל בעזה, נזהרים התושבים שלא להביע דעה

בשכונות האמידות של העיר עזה, שהיו השבוע מחוץ לתחומי העוצר, הסתובבו זאטוטים עוטים לבושים מדי צבא, עטורי מדליות. בחג הקורבן המוסלמי, ההורים מתירים לילדים ללבוש את בגדי החלומות שלהם. הבנות עטופות מלמלה וסרטים צבעוניים, הבנים לובשים מדים. כולם רוצים להיות חיילים, קצינים.

בשכונות העניות, סביב הרחובות עומר אל־מוכתאר ואל־וחדה, ניצבו חיילים אמיתיים, חיילי צה"ל. קונצרטינות דוקרניות נפרשו לרוחב הכביש, כדי למנוע הפרה כלשהי של העוצר. במרחק מטרים ספורים מאחד המחסומים המאולתרים האלה, ברחובה הראשי של העיר, צבאו עשרות בני נוער על בית הקולנוע המרכזי של עזה, שהקרין את סרט הפעולה "קומנדוס". כמה מאות מטרים מהמקום שבו נרצח סרן רון טל, זכרו לברכה.

הכבישים החסומים בעזה היקשו על הגישה למרכז העיר. אתה מבקש מנער לבוש במחלצות של חג שיסביר לך כיצד להגיע לבניין הממשל הצבאי. "איזה בניין? אולי אתה מתכוון לכלא?" הוא משיב. עניין של השקפה: הכלא והממשל הצבאי שוכנים באותו הבניין. ליד הכלא תור ארוך של ממתינים שקיבלו אישור מיוחד לרגל החג לבקר את קרובי המשפחה הכלואים. שוטרים צבאיים שומרים בפתח.

מותר לראות את העיר עזה שקטה כליכך. העוצר והחג הותירו את התושבים בבתיהם. ההמולה המתמדת של עזה, שבתחילת השבוע גברה לקראת החג וסייעה לרוצחו של סרן טל, שככה באחת.

אך השקט הכפוי הזה עלול להטעות. גורמי הביטחון ברצועה משתבחים אמנם בשקט ביטחוני יחסי, וברמת פיגועים נמוכה יותר מאשר בגדה המערבית. אך הבעיה של עזה אינה התפוצצות הביטחונית אלא התפוצצות האוכלוסין.

באזור כליכך צפוף ותוסס, גדוש במגוון של אירגונים לאומיים ודתיים קיצוניים, אפשר רק לתמוה על כך שאין מעשי איבה רבים יותר. יש אומרים שדווקא התפוצצות האוכלוסין ברצועה היא המעכבת את ההתפוצצות במצב הביטחוני. יש אומרים שדווקא "חוסר האיזון בין הדמוגרפיה לגיאוגראפיה" (כהגדרת ראש המינהל האזרחי בעזה, תא"ל שייקה ארז), גורם לכך שהאוכלוסיה תעסוק רק בבעיות של פרנסה וקיום, ולא בטרור או במרי אזרחי.

יש הגורסים את ההיפך, וטוענים שדווקא שיפור איכות החיים של האוכלוסיה יפחית את מידת המרמור של הסיטואציה העויינת שלה. אך ברצועת עזה, לא זו בלבד שהתושבים עסוקים בבעיות בסיסיות של קיום יומיומי, כמעט מחצית מכוח העבודה שלה מועסק בישראל. הם תלויים בישראל תלות כלכלית, העולה בהרבה על התלות הכלכלית של תושבי הגדה המערבית בישראל. נתונים רשמיים מצביעים על עלייה של 500 אחוזים (!) בשיעור התעסוקה של תושבים מעזה בישראל בין השנים 1970–1984.

ההערכה היא כי בישראל מועסקים 50–60 אלף איש מתושבי הרצועה. רבבות פועלים, היוצאים לפנות בוקר מבתיהם בצפונה, ושבים הביתה לעת ערב. לא מחפשים בעיות, לא רוצים עניינים.

פיקוח על כל דבר

בניגוד לפועלים המועסקים בישראל, דייגי עזה יוצאים לעבודה בערב וחוזרים בבוקר. מפליגים בסירות קטנות, נפח המנוע מוגבל, תחום הדייג מוגבל, שעות הדייג מוגבלות. רשאים לחוג רק ברצועה צרה של 12 מיל ימי (כ־15 ק"מ) מול החוף. נימוקי ביטחון. הדייג ברצועה כבר הושבת השנה למשך יותר משבועיים, לאחר בריחתם של אסירי ה"ג'יהאד המוסלמי" מכלא עזה. השבוע שוב השביתו את תנועת הדייג, מחשש שהמתנקש ינסה להסתנן אל מחוץ לגבולות הרצועה באחת מסירות הדייג.

מעגן סירות הדייג של מחנה הפליטים שאטי היה מושבת עד יום רביעי השבוע. שישה דייגים משר עממים ישבו סביב הסוכה המשמשת לתיקון רשתות, עישנו בשרשרת, ושיחקו דומינו בעצלתיים. הווי מיוחד יש להם לדייגי עזה, גאווה מקצועית, והרבה טענות. "מה יהיה הסוף. לא נותנים לעבוד. אין עבודה, אין כסף. הסירות מתייבשות בשמש, והעץ שלהן נסדק". מספרים על מסורת הדייג במשפחות הפליטים ב"שאטי", מרביתן משפחות שברחו מערי החוף: יפו, אשדוד ואשקלון. "אז היה שפע של דגים, והרבה כסף. עכשיו אין כסף. זה קשה, אבל זה לא הדבר הכי חשוב. מה שמרגיז והכי חשוב — אין שלווה. כל הזמן עניינים, בדיקות, איסורים, הגבלות. אי־אפשר ליהנות מתחושת ביטחון ודאות מינימאלית".

שאלת נימוסין על מצב הדייג מוכה אותנו בשטף של מלל נזעם מפיו של מחמוד אבודיאלה, "בעל דייג", כדברי החברים שלו. "לפני שנה שללו ממני את רשיון הדייג. מאז מכרתי בית, מכרתי הכל — אפילו את טבעת הנישואין — כדי להתקיים. אני רק בן 27, וכבר נראה כמו איזה תרח זקן. איזו מין מדינה אתם שמוציאים רשיונות לדייג ואישורי כניסה לים. זה מצחיק, גם הים שייך לכם? על כל דבר אתם שמים פיקוח. עוד מעט גם תפקחו גם על כמה פעמים אנחנו ישנים עם הנשים שלנו. אולי גם תגבו על זה אגרה או משהו".

כשהחברים מצליחים להסות את אבודיאלה, אנו שואלים אותם לדעתם על רצח הקצין הישראלי. אחד מהשישה אומר: "זו שטות להחשיב את מי שעשה את זה כגיבור. הוא בסך הכל גרם נזק וסבל לכל התושבים פה". כמה חברים מתנגדים לדעתו. בסאם, בעל תואר ראשון בפילוסופיה מאוניברסיטת קהיר, שעובד עכשיו בקטיף תפוחים בישראל תמורת 14 ש"ח ביום, הזדמן במקרה למקום, והצטרף לשיחה. הוא מזהיר את החברים, שדבריהם עלולים להתפרסם בעיתון. לא כדאי להסתבך. "שטויות", אומרים האחרים, "ממילא החיים חרא".

עזה כפרוצה

"אתה שואל אם בעינינו מי שרצח הוא גיבור", מתלהב אחד מהדייגים. "בוא אני אשאל אותך: אם יבוא קצין ישראלי לעזה ויהרוג 10 אזרחים ערבים, מה תגיד עליו? אולי תכתוב בעיתון שהוא גיבור, ואולי תגיד שהוא פושע, אבל אנחנו לא יכולים להגיד שום דבר. אתה יודע למה? כי אצלכם יש דמוקרטיה, ואצלנו לא, זה הכל".

חברו, נאצר אל־עמודי, משלים את דבריו: "אנחנו לא מתעסקים בפוליטיקה, לא מעניין אותנו. גם לא מחפשים לעשות כסף. רק רוצים קצת שלוות נפש. קצת שקט. שיעזבו אותנו לנפשנו, [illegible]. לא יותר".

עו"ד פאיז אבורחמה, מי שהיה מועמד למשלחת המשותפת של ירדן ואש"ף לשיחות השלום, מדבר פוליטיקה. נזעם מהדרישה של ח"כ יובל נאמן לגרשו אל מעבר לגבול: "אם תגרשו את מי שמעורב בתהליך השלום, לא יהיה תהליך שלום", הוא אומר. הוא עצמו "דוחה כל סוג של אלימות, וגם את מעשה הרצח הזה", אך מודה שפעולה כזו תתקבל במידה רבה יותר של כבוד בקרב הציבור הפלשתינאי מאשר כל פעולה של פגיעה באוכלוסיה אזרחית.

"לאנשים יהיה יותר קשה לגנות את זה", הוא אומר. "הישראלים צריכים להבין שתחת כיבוש מעשים כאלה צפויים. כקצין צבא או כחייל של הכוח הכובש, אתה צריך להביא בחשבון שתהיה התנגדות מסויימת של האוכלוסיה".

"התקרית האחרונה היתה צפויה תחת כיבוש. יש קבוצות שעושות דברים כאלה, אבל מרבית האוכלוסיה פשוט רוצה בשלום. גילויים כאלה ייפסקו רק אם יימצא פתרון מדיני, בדרכי שלום. הבעיה היא שבדעת הקהל הישראלית עדיין לא התגבשה ההכרה בחשיבותו של שלום עם הפלשתינאים. הישראלים רואים בפלשתינאים קבוצה לא־אפקטיווית, שאינה יכולה לסכן את עתידם. לנו נמאס הכיבוש", אומר אבורחמה.

גם ד"ר חאתם אבודיאלה, אחד הבולטים שבין פעילי הציבור בעזה, מדבר על הצורך החיוני בסיום מצב הכיבוש. "גם התגובה הרשמית של ישראל על הרצח היתה מוטעית לחלוטין. במקום לנסות למצוא דרכים לשים קץ לכיבוש סוף־סוף, הישראלים מפעילים אמצעי דיכוי וענישה סביבתית. ככל שיהיו יותר תגובות מעין אלה, כך יגבר הלחץ, וכך יהיו יותר אירועים כאלה. הממשלה בישראל מנסה ליצור את הרושם שהכיבוש הוא מצב נורמלי, ומסרבת במודע לקחת בחשבון את התוצאות של המצב הזה. צריך לנסות למצוא תשובות עקרוניות למצב הזה ולא לגילויים שונים שלו. גם אם ישראל תעלה מבצע על עזה, היא לא תעצור גילויים כאלה".

ד"ר אבודיאלה מספר על אחד מידידיו, שהשווה את רצועת עזה לפרוצה: כולם רוצים להשתמש בשירותיה, אך איש אינו רוצה להינשא לה. "אני לא מסכים להשוואה הזו", אומר ד"ר אבודיאלה. "אני חושב שלירדן ולמצרים יש אינטרסים בעזה, והן יוכלו למלא כאן תפקיד כדי להביא לסיום הכיבוש הישראלי. הבעיה היא שאף אחד מהצדדים אינו עושה די במישור הפוליטי".

ביציאה מהרצועה, במחסום "ארז", עומד צעיר כבן 30 בשמש הלוהטת ליד מכוניתו. ממתין. ראזי הוא בעל חנות לחומרי בניין. ממתין לסוחר מאשקלון, שיביא לו משלוח של צרכי בניין. כבר שעתיים מחכה, והאיש לא מגיע. "לא נורא", הוא אומר, "הישראלים חשבו אולי שיוכלו להעניש כולנו אם יסגרו את הרצועה כולה. אולי נסבול קצת נזק כלכלי, אבל אני חושב שלישראלים יגרמו הפסדים ונזקים גדולים בהרבה. מבחינתנו, אני חושב שכל העניין מאוד מועיל לאינטרסים שלנו. בימים רגילים, כשהמחסום פתוח, אנחנו יוצאים וחוזרים עם כיסים מלאים שקלים ודינארים. שוכחים מי אנחנו, ומה הבעיה שלנו".

פלנטה עזובה

עזה היא פצצת זמן דמוגראפית, שתיקתוקה אינו מחריד איש. בשנת אלפיים, בעוד 13 שנים, צפויה אוכלוסיית הרצועה להגיע לכדי מיליון נפש. מיליון אנשים בשטח של 360 קמ"ר, [illegible] כאדמות מדינה. כיום מונה האוכלוסיה כ־650 אלף איש. הצפיפות היא 2,500 איש לקילומטר רבוע. האזור השני בצפיפותו בעולם.

פאיז אבורחמה מגדיר את עזה כך: "פלנטה עזובה, ארוחה נשכחת", שאינה עולה על סדר היום אלא בהקשר של תקריות רצח, אלימות ופשע. אחרים מדברים על עזה כ"סואטו של תל־אביב". אולי ההגדרות האלה מוגזמות, אך אינן מופרכות. ככל שיעבור הזמן, כך תגדל האוכלוסיה הזו. ככל שיעבור הזמן, כך יתעצמו תחושות התיסכול וההשפלה בקרב האוכלוסיה, שמחציתה מתפרנסת מעבודה שחורה בשירות מדינה המקיימת בתוכה שלטון כיבוש. ככל שיעבור הזמן, יגדלו העוינות והיאוש, ועמם סכנת הטרור. הילדים בעזה רוצים ללבוש מדים.

שיחת השבוע / אורית גלילי

עם: עודד טל

על: בנו רון טל שנהרג בעזה

עד מתי נמשיך לשבת בעזה ונאסור ערבים

נושא המיליטריזם זר לי. כל חיי הייתי איש צבא עורפי. איש מבני בחיל אוויר. לא אנרכיסט. לא חייל קרבי. הפגז היחידי שראיתי בחיים היה זה ששוגר מקלקיליה ונחת ליד רידינג ב־67'. את כל היתר ראיתי בסרטים. (צילום: עוזי קרן)

המוות של רון העמיד אותנו פתאום במוקד של ויכוח ציבורי על ריבונות עזה.

הפוליטיקאי הראשון שהתקשר אלי היה כהנא, או שליח שלו. הוא התחיל לבכות לי בטלפון וביקש לבוא לנחם אותנו. אמרתי לו שחבל על הזמן שלו, שאנחנו רחוקים מאוד מהדעות שלו. הוא ניסה לשכנע אותי ואמר לי: בנ"ע לא יבואו לנחם אותך, ואני עניתי לו שאני לא מחכה לניחומים מאף אחד. מה יש לגליה תמם לעשות בהלוויה של רון טל. הבן שלה קבור בגבעה, שהלך לשם, כתי עת אבוה לה, פה ליד הקבר את לא תעיזי לצעוק, וכמו שעת צעמה וגליה תמם גדולה, היא גרדה אותה משם.

אין שום שחר במציאות לזה שעזה נחוצה לנו לביטחון. היא רק מספקת לנו כח עבודה זול. עוד מתקופת הבריטים, בהיותי צעיר, הבנתי את נושא ההתנגדות לשלטון. מה פתאום שהערבים יאהבו אותנו אם הפכנו אותם לפועלים שחוזרים בשכר נמוך. הם יורקו עלינו אבנים ואנחנו נשים אותם בבית סוהר — וזה גלגל חוזר שלעולם לא יהיה לו סוף.

הוא התלבט אתכם על השירות הצבאי שלו?

כשהוא התגייס, הוא התנדב לשייטת והלך לגיבוש. במסע הראשון שנערך שם בתחילת החורף, בגשם שוטף, הוא נפל לתוך בוץ ותקע את הרגל. המפקד הסביר לו שאי אפשר להפסיק, שמוכרחים להמשיך ללכת הלאה, כי אין מרפאה. למחרת, הרגל מאוד התנפחה. הוא החליט לפרוש וחזר לבקו"ם. ניסה להתקבל לקורס חובלים אבל הצבא החליט שהוא יילך למשטרה צבאית. הסבירו לו שמבסים להעלות את רמת המשטרה. הוא הרגיש עם זה נורא, נעלב מאוד והיה בדיכאון. נכון שבקורס שלו לא היו מדימונה ואופקים, אלא יותר מרמת השרון וצהלה, אבל זה הפחיד אותו.

את קורס הקצינים הוא עשה כי חשב שבאמצעותו יוכל לעזוב את המשטרה הצבאית. אני המלצתי לו על קורס קצינים ואני קצת מרגיש כבד על המצפון עם זה. יכול להיות שעכשיו הוא כבר היה יכול להיות משוחרר בדרגת סמל או רב טוראי. חשבתי שבתור קצין תהיה לו פריווילגיה במילואים, שהוא לא יצטרך לעשות את העבודה השחורה של המשטרה הצבאית, שמירה על מחבלים ועל אנסארים למיניהם.

איזה קשר התגבש במשך השנים ביניכם?

העיסוק במכשירים מילא את חייו. בנינו ביחד קיטינג, מכשירי רדיו ועשינו כל־מיני עבודות בבית. הקשר בינינו נבנה הרבה על הרקע הזה. כל הזמן היינו עסוקים במשהו. אם תפתחי את ארגז כלי המיטה שלו תמצאי שם במקום מצעים כל מיני אמפליפיירים מפורקים, חוטים, ובמגירות הבעלים שלו כלי מיני חלקים אלקטרוניים. גם מכשירים רפואיים ריתקו אותו. בשירות לאומי הוא התנדב לבי"ח איכילוב וחלם גם להיות רופא.

הלימודים היו חשובים לי. לא רציתי שיהיה פועל, שיעבוד עם הידיים. מספיק פועל אחד במשפחה. אני עוסק במסגרות כבדה, עבודה פיזית קשה עד היום. ידענו שהוא לא יהיה מרצה באוניברסיטה, אבל רצינו שילמד בבית ספר להנדסאים. אבל לא היו לו נתונים מספיק טובים והוא חשב שהכי טוב יהיה להמשיך ללמוד עם החברים מחטיבת הביניים וסיים את תיכון עירוני י"ד.

עשיתם איזה תוכניות לעתיד?

תכננו שישלים את הבגרות במכינה הקדם אקדמאית של סמינר הקיבוצים. הוא עדיין לא היה מגובש, לא ידע בדיוק מה הוא רוצה לעשות, הכל היה מעורפל, הוא לא הירבה לחשוב על העתיד. אני הייתי עסוק בזה יותר ממנו. הפחד הכי גדול שלי היה שייסע לחו"ל, אפילו העדפתי שיחתום קבע, רק שלא יעזוב אותנו. אני מעסיק חבורה צעירים בעבודות המתכת ויודע שהם מוכנים לעבוד קשה כדי להרוויח כסף לצאת מכאן. מה מציעים היום בארץ לאנשים צעירים. שדוד לוי יראה לי שיכון אחד לזוגות צעירים במקום כל ההתנחלויות שהוא בונה. יותר משלוש דקות בשנה לא עוסקים בכנסת בנושאים האלה.

הוא שיתף אותך בבחירות אינטימיות?

על בנות הוא לא סיפר לי הרבה. האמת שהן לא כל כך עניינו אותו. היו לו די הרבה מחזרות. אני זוכר שהיתה פעם בחורה שלא נענתה לחיזורים שלו וזה די פגע בו, הוא היה קצת בדפרסיה מזה. חוץ משרון, החברה שלו, לא היתה לו היסטוריה של חברויות ארוכות. לא חינכתי את רון להיות קשור לבית, אבל זה היה טבוע בו. תמיד היה מודיע לנו בטלפון אם לא יוכל להתקשר אלינו. לדוגמא היה מטלפן ואומר "בעשרים השעות הקרובות לא תשמעו ממני כי אני במשימה בחוץ".

מה הדברים שהוא סיפר לכם על הצבא?

בכל דבר שהוא עשה הוא אהב שלמות. כך חינכנו אותו. המדים שלו היו תמיד מעומלנים ומגוהצים. כל אבזם וכל תג, כל אביזר מתכת במדים שלו היה מבריק. שעות הוא היה מעמלן צווארונים. עד שהוא הגיע לצבא לא ידעתי למשל ש"הבה" זה שם של עמילן, חשבתי שזה שם של בחורה.

לפני שהוצב בעזה הוא היה סגן מפקד בסיס בצריפין ואיבטח את המשפטים הצבאיים ברמלה ובלוד. הוא סיפר עד כמה סבל מהמשפחות של הנרצחים (אורן, מנוס ותמם) ומההשתוללות של אנשי כהנא. הם כל הזמן הפריעו למהלך המשפט, קיללו, השתוללו, התנפלו על שוטרים ועל מחבלים. הוא היה יושב בבית וחושב כיצד לארגן את האולם כך שהמשפט יתנהל ללא הפרעה.

הרצח שלו היה יותם ומתבטן לדעתך?

רון לא היה האדם הנבון לפגוע בו כי הוא לא שנא ערבים. הוא סיפר שפעם תבע מחבוב שיפסיקו להרביץ לו. [illegible] איך אני יכול לעצור לארבעה ימים, אב לעשרה ילדים. בעיקרון הוא לא סיפר הרבה, הוא גם ניסה להתחמק, אולי כדי שלא נדאג. הוא החליף מפקד בעזה שנשפט על הכאת עצירים. הוא ראה בערבים אזרחים שווי זכויות. הוא סיפר שהתסיסה הלאומנית מתפתחת הרבה יותר בבית הסוהר מאשר ברחוב. הוא דיבר הרבה על הצפיפות הנוראה שם, ניסה להבין את הצד הפסיכולוגי, הצעירים שהובאו לאנסאר 2 לא ידעו תמיד למה הם זרקו אבנים.

אני לא חושב שפגעו בו בגלל שהוא רון. הוא היה מטרה מזדמנת. הראשון שהיה עובר שם היה חוטף באותה צורה. במקום שרבין יגדיר את זה כאירוע חריג עדיף שהוא יראה שמשהו ישתנה. אין לי טענות אליו, הוא עושה את העבודה שלו. אבל עד מתי נשב שם ונמשיך לאסור ערבים.

מעניין אותך להגיע לזירת האירוע?

אין לי שום כוונות לבקר בעזה. הייתי שם פעמיים בחיים שלי. פעם אחת אחרי 67' לקנות עפרונות סיניים ופעם אחת לצורך עבודה. מהר מאוד הבנתי שאין לי מה לחפש שם. כשמציעים לי עבודות בשטחים אני מסרב לקבל. הציבור נהנה אולי מהשליטה בשטחים מבחינה חומרית, אבל משלם בדם.

אתה חושב על איך להנציח אותו?

אנחנו לא נתעסק עם הנצחות. ההנצחה של המשטרה הצבאית זה בקרום וזה מקום שאני לא מסכים אתו מבחינת השקפת עולמי. אני רוצה מקום בא"י הקטנה — לא השלמה. אנחנו סולדים מפולחנים. אין לי כוונה לקיים אזכרה בעזה או לאמר שם קדיש. את הקדיש אני אגיד פה. אין לי שום קשר למקום הרצח של בני. אין לי מה לחפש שם. עוד לא חשבנו מה לעשות עם החדר שלו, עוד לא הגענו לשלב הזה. אני לא חושב שנשמר שום דבר. אני לא רוצה להיתקל בזה כל רגע.

לרון היו דעות פוליטיות דומות לשלך?

רון חשב כמעט כמוני אבל אנחנו מדינה לא נורמלית. בכל העולם הנוער נוטה שמאלה וכאן נוטים ימינה. הסטודנטים חוץ מעל כסף לא יודעים להילחם על שום דבר בנושא של עוול קיפוח או צדק. איך הערבים יוכלו להיות אתנו אם אנחנו לא יודעים לכבד אותם. אם אין להם את אותן הזכויות כמו לנו. שלא לדבר על הטרנספרים המטורפים של גנדי ודקל. מה דקל חושב שהם יעזבו את הבתים והאדמות שלהם שעליהם ישבו ועבדו אבות אבותיהם. מאיפה יש לו את האדמה בגורדיה, בירושה מהסבא שלה?

מה פתאום יובל נאמן מציע התנחלות ברצועה על שם הבן שלנו. אם נקים התנחלות או אנדרטה בכל מקום שנפל בו חייל נוכל גם להגיע עד סודאן, אין לזה גבול בכלל ושום אחיזה במציאות. התחיה מקבלת 5 מנדטים בעוד איש כמו לובה אליאב אפילו לא נכנס לכנסת. אני לא מבין את זה.

מה העסיק לדעתך את רון לפני מותו?

לרון לא היו בעיות מיוחדות. הוא עדיין לא התייחס לחיים כמבוגר ראש. כיוון שהיה בקבע היתה לו משכורת. לא הפריע לו לגור בבית. שני חברים שלו שהשתחררו תכננו טיול בדרום אמריקה על אופנועים וג'יפים. הוא רצה להצטרף אליהם אחרי השחרור שלו. האמת, שהוא עוד לא קיבל את האישור שלנו. זה דובר באופן כללי אבל לא היינו מאושרים מזה.

הבנות בכיתה

בבית ספר עממי אף בת לא רצתה לשבת לידו. המורה קראה לי ואמרה: יש לו פני מלאך ועם זה הוא מושך לבנות בשערות ודוקר אותן עם עפרונות. הסברתי לה שהוא פשוט מוכרח תעסוקה בידים ואז נתנו לו פריווילגיה ובנו בכיתה פינה קטנה עם כל מיני ברגים ושלטים שנקראה פינת המדע. כשרון היה גומר להעתיק מה לוח הוא היה ניגש לפינה הזאת וכך היה שקט לבנות.

בסך הכל חודש במשפחת השכול

את רואה פה זו הזירה שלי. המטבח הוא הצומת של הכל. הייתי יושב פה עם הילדים והיינו מלבנים כל מיני בעיות. בעיקר היינו מדברים על העתיד, מה יהיה בהמשך החיים. אני ממשכימי הקום, אשתי אוהבת לישון והיא היתה מצטרפת אלינו יותר באיחור. אני עושה פה כל מיני דברים אסורים: אופה לחמניות בפסח, מבשל כרוזים ביום כיפור. אני לא חובש כיפה בשבעה, ואת הטלוויזיה אני לא פותח רק בגלל האנשים. הדברים האלה של הדת לא אומרים לי כלום.

ביום שהוא נהרג הגיעה לפה "חוליית המוות". הם הודיעו לי. לא יכולתי לבכות, לא עיכלתי את זה. אביבה ישנה. במשך שלושת רבעי שעה, שנראתה כמו נצח, הסתובבתי כמו משוגע. לא רציתי להעיר אותה, בסוף ניגשתי אליה לחדר השינה, חיבקתי אותה חזק ואמרתי לה: איבדנו את רון. היו לה שלוש צריחות קורעות לב. היא זעקה "זה לא יכול להיות". גם היא לא בכתה ואנחנו דווקא משפחה של בכיינים. יושבים כלנו ביחד ובוכים בסרטים. עכשיו אני ואביבה בוכים בלילה ביחד במיטה. בניתי לי מין בירזון כדי להחזיק מעמד, להישאר שפוי. את ההלוויה עברתי עם עצמי יום לפני כולם. דימיינתי לי את התסריט שלה וזה היה כאילו שהייתי שם. יצאתי היום לגינה לגזום כמה ענפים ופתאום הרגשתי כמו יוסי ידין וגבי עמרני שהופיעו בדרמה בטלוויזיה ביום הזיכרון לחללי צה"ל. אני לא רוצה לראות את עצמי אב שכול שעוסק בפעילות תראפויסטית ליד הקבר. אני לא יודע איך זה יתפתח עם הזמן. אני בסך הכל חודש במשפחת השכול. מה אפשר לעשות שם חוץ מטאטוא, גינון והשקייה.

אני לא חבר באף מפלגה, ההנצחה שלי לא תהיה בפוליטיקה אלא בעבודה. אני חושב שאנחנו לא מושיטים את היד לשלום, לא מספיק מושיטים אותה. הייתי מוכן להצטרף למשלחות שנוסעות להיפגש עם אש"ף. אני מוכן לשבת למו"מ עם הרוצחים של בני ולשמוע מה הם חושבים. לשמוע את דעתם ואת מניעיהם למעשה, לנסות להבין.

יותר מאוחר, תחת השפעתו של מאיר הרב"ב, הקצין שהגיע ראשון למקום ההתנקשות ברון, ושבא לנחם, מרכך עודד את התבטאותו. זה לא שאני מוכן לשבת אתם לכוס קפה, הוא מסביר. אלא שהייתי מוכן לקבל את המסר שלהם דרך אמצעי התקשורת שלהם, לראות אם השקפות שלנו דומות, אם אפשר לדבר.

האם אביבה: את התמונות על האופנועים הוא החביא ממני

לא רציתי לגור באבן גבירול בת"א. רציתי שהילדים יהיו יותר קרובים לטבע, היה פה שדה עם ארנבות, עם צבעונים. רון היה אחראי על הגינה, הייתי מביאה שתילים והוא היה נוטע. כשבאו גננים מקצועיים הם הרסו את הכל. נושא האופנוע היה בינו לבין אביו. עודד קנה לו הונדה שחורה. קראתי לה "כלאף המוות" וסגרנו אותה במקלט. הוא חיכה בכליון עיניים ליום שבו יוכל לקבל את רשיון הנהיגה. את התמונות שלו על אופנועים הוא החביא ממני. רק עכשיו כשפתחתי את המגירות מצאתי אותן. באחת מהן ראיתי אותו נופל מהאופנוע. לא פלא שהוא הסתיר את זה. בנושא האהבה לאופנועים המפקדים הבינו ללבו. הכלי הזה היה קצת פיצוי על העלבון שהיה לו להיות במשטרה הצבאית.

רון לא קרא ספרים, אבל הספר היחיד שהוא כן קרא היה "זן ואמנות אחזקת האופנוע". אני מבינה שזה לא ספר על מכניקה, אלא על הפילוסופיה של האופנוע. רציתי שיגמור במהירות את הצבא, שלא יחתום קבע. כשקיבל מינוי של מפקד בסיס הוא היה יכול לבחור בין טבריה לעזה והוא בחר בעזה. הוא הסביר לי שבעיר גדולה עוסקים באכיפת משמעת, "מה אני אתפוס חיילת ואתחיל לשאול אותה איפה הדיסקיות. אם לא מביאים מספיק דוחות או מאשימים אותך ברשלנות". הוא חשב שבעזה יהיה לו יותר אתגר. הוא קיבל קצת כוכבים שלו בלבנון חושב שעזה זה קצת יותר קרוב. המבוקים בגלל צה"ל על עזה הפתה. אנחנו ידענו שזה מקום של פריצות מצטברת.

אף פעם לא קיבלנו מההורים מכות. אחותו הדר (23), לרון היה מספיק מבט אחד כועס של אבא, בכלל הוא מאוד דומה לו. אבל הוא היה הילד של אבא. האמת שקינאתי בו, תמיד שאלתי למה לו יש ולי לא. כשהתבגרנו הפכנו חברים קרובים. הוא היה מספר לי את הסודות הכי אינטימיים שלו. לחברה שלו, שרון, זה מוזר לשמוע עכשיו שאני יודעת את כל הפרטים על חוויות שלהם. עת היתה בשבילנו האחות הגדולה, היא מסודרת בצורה כמעט חולנית ופחדנו נורא לגעת בדברים שלה. הקשר הזה אתה התפתח מאוחר יותר. בעצם שלושתנו היינו גוף אחד, אפילו המישנו. בבית הזה לא היו סודות מאף אחד.

האוניברסיטה הפתוחה

בית ספר לשפות — המחלקה לאנגלית

נמשכת ההרשמה לקורסים באנגלית

בתל־אביב, ירושלים, חיפה ומכללת אחווה

שיפתחו בספטמבר 1987

הקורסים מוצעים בשני מסלולים:

א. אנגלית עם דגש על שיחות

הלימודים יתקיימו בשלוש מתכונות:

1. לימוד אינטנסיבי — 5 מפגשים שבועיים של 4 שעות לימוד (בבוקר), במשך שש שבועות. סה"כ 120 שעות לימוד מלאות.
2. לימוד רגיל — מפגש שבועי אחד של 3 שעות לימוד (בוקר או ערב), במשך 18 שבועות. סה"כ 54 שעות לימוד מלאות.
3. לימוד רגיל — שני מפגשים שבועיים של 3 שעות לימוד (בוקר או ערב), במשך 18 שבועות. סה"כ 108 שעות לימוד מלאות.

ב. אנגלית — הבנת הנקרא לצרכים אקדמיים

הלימודים יתקיימו רק כמתכונת רגילה של 54 שעות לימוד מלאות (ערב).

הנרשמים יעברו מבחן מיון, ובייעוץ עם הסגל האקדמי ישובצו לקבוצת לימוד ברמה המתאימה.

התהליך כולו כולל ההרשמה במועל, ימשך כשעתיים.

מקומות ההרשמה והמועדים:

בתל־אביב: רח' קלאוזנר 16, רמת אביב, טל' 03-422626, 03-423857. בימי רביעי: 12.8.87, 19.8.87, 26.8.87, בשעות: 09:00-14:00.

בחיפה: ביה"ס למלונאות "דביר", רח' אלנבי 17, טל' 04-373144. בימים ראשון ורביעי, עד ה־26 באוגוסט 87, בשעות: 09:00-12:00, 16:00-18:00.

בירושלים: בבית ספר "מיטשל", רח' סוקולוב 15, קומה ג', טל' 02-667536. בימים ב', ג', ד', עד ה־31 באוגוסט 87, בשעות: 09:00-12:00, ביום ג' בשעות: 15:00-17:00.

במכללת אחווה: במכללה אזורית "אחווה", מועצה אזורית באר טוביה, טל' 055-81970-84154. בימים ראשון ושלישי, 9.8.87 ו־11.8.87, בשעות 09:00-13:00, וביום שני 10.8.87, בשעות 13:00-18:00.

הקורסים מוכרים ע"י משרד החינוך לעובדי הוראה בשנת שבתון ומזכים בגמול השתלמות.

קורסי אנגלית עסקית יפתחו באוקטובר 87, בת"א, ירושלים וחיפה וימשכו 14 שבועות.

חמישה כוכבים לגיל הזהב

בחיפה, במרכז הכרמל סמוך לאזורי הבילוי ומרכזי הקניות ויחד עם זאת במרחק סביר מרעש והמולה. ברחוב שקט בחיק נוף של ירק ורוגע האופניים לכרמל ניתן להנות מחדר זוגי / לבדד הכולל מזגן, טלוויזיה צבעונית, רדיו, שרותים צמודים, מרפסת, טלפון, 5 ארוחות ביום — ממטבח כשר בהשגחת הרבנות הראשית בחיפה. שרות חדרים, וכן לובי גדול ומרווח לארוח ידידים וקרובי משפחה. כל זאת בהנהלת צוות מקצועי ומיומן בעל וותק. רופאים ואחיות מוסמכות במקום. המעוניינים לקבל פרטים מתבקשים להזדרז ההרשמה לבית גיל הזהב בעיצומה. מספר החדרים מוגבל. הכניסה בתחילת נובמבר 1987. המקום אינו מיועד לתשושים או לסיעודיים

לפרטים נוספים להתקשר לחיים טל' 04-389238

נאות הככר טיולי סתיו — חגים 1987

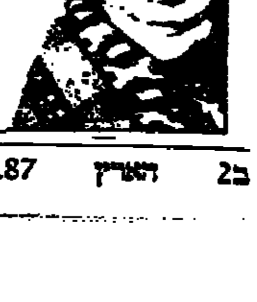

לגלות עולם נסתר עם מדריכי נאות הככר

המזרח הרחוק 30-37 יום	תורכיה 10, 18, 19, 20 יום	ספרד פורטוגל 15, 18, 20, 21 יום	יוגוסלביה הונגריה אוסטריה 18-23 יום
דרום אמריקה 33 יום	מצרים 5-8 ימים	ספרד צרפת 16 יום	יוגוסלביה איטליה 18 יום
ספארי בקניה 19, 16, 9 יום	דרום אפריקה 21, 26 יום	תיאטרון בלונדון 8, 9 ימים	הונגריה פולין 15 יום

נאות הככר — לגלות עולם נסתר

לקבלת חוברת מפורטת והרשמה: ירושלים — קרן היסוד 36 טל' 02-636494, 699385
תל־אביב — הירקון 252, טל' 03-5463111
חיפה — הרצל 61, טל' 04-672605
ואצל סוכן הנסיעות שלך

מי אתה צ'ארלי?

מאת צבי בראל

ואשינגטון

"אין זה ראש הדסק הישראלי. זהו ראש הדסק האנטי ישראלי" התבטא עליו בגין בחימה בזמנו, לאחר שפורסמה ב-1982 יוזמת השלום של רונלד רייגן.

צ'ארלי היל, אליו כוונה הערתו המעליבה של ראש הממשלה לשעבר לא הגיב.

הוא למד לפתח עור של פיל עוד בתקופה בה היה כותב הנאומים של הנרי קיסינג'ר. ביום ראשון הוא יגיע שוב לישראל הערצה עליו כל כך, כדי להיפגש עם יורשו של בגין לשכנעו לעשות את מה שמורו ורבו עשה: שלום עם הערבים.

צ'ארלס היל, האיש הנחבא מן העתונות, שביקש אף את הבקור הזה לא לפרסם, הוא לא רק יועצו האישי של שר החוץ ג'ורג' שולץ. "הוא כעצב בעיניותו של שולץ והאיש רב ההשפעה ביותר במשרד החוץ האמריקאי" מעיד עליו איש מחלקת המדינה. ועם זאת הוא נשאר בהירה גם בעיני מי שרואים עצמם מקורבים לו. הוא שירת בזמנו כאיש משרד החוץ וכיועץ מדיני בשגרירות ארה"ב בתל אביב ותחת שרביטו של סמואל לואיס. משם עבר לכהן כראש הדסק הישראלי בוואשינגטון שם גם ניסח יחד עם ניקולאס ולייוטיס את יוזמת השלום של רייגן עליה זכה לבעיתו של בגין. ותוך זמן קצר דילג אל הקומה השביעית במחלקת המדינה, אל חדרו המבודד, כדי ליעץ לשולץ בענייני העולם.

הוא איש בודד המדיר רגליו מכל אירוע חברתי. הילוכו איטי ומהורהר. הוא מסוגר בתוך עצמו ומקדיש את עתותיו הפנויות המעטות לאשתו ולשתי בנותיו הסיניות המאומצות. "המצב הטבעי בשבילו הוא לשבת בלשכתו ולקרוא ולקרוא ולקרוא" מספר אדם המקורב לו. "הוא מסוגל לבלוע חבילה שיש ספרים בשבוע בכל נושא שבעולם: פילוסופיה, פסיכולוגיה, ספרות יפה, הסטוריה כלכלה ומה לא. אפשר לנהל איתו שיחה על כל נושא שבעולם ואף להבחין מדי פעם ברמזים של הומור דק שבדק שרק אדם ברמת האינטליגנציה שלו יכול להבחין בו וליהנות ממנו. לעבודה נהג להופיע רכוב על אופנוע, אך לאחרונה חדל מנוהג זה. "הוא רודף עבודה, מבריק, בעל יכולת נתוח בלתי רגילה, מדייק בדיבורו וחושב מכל — הוא נוהג להאזין בכבוד ראש לבני שיחו." הוא בעל תואר דוקטור מאוניברסיטת פנסילווניה בלימודים אמריקאיים, מוסמך מהרווארד בלימודי אסיה ובוגר אי במכללת העילית "בראון". הוא דובר סינית "ומבין הרבה מאד עברית".

יד על הכתף

צ'ארלי היל בא להניח יד על כתפו של יצחק שמיר ולתת בידו יתד אמריקאית לאחוז בה. הוא קיבל סמכות מלאה משולץ לתת בידי שמיר את כל ההתחייבויות אותן ירצה כדי להבטיח כי ישראל תוכל, אם תרצה, לסגת בכבוד מן הוועידה הבינלאומית. הוא יבטיח כי ארה"ב תסוג כנאמן יחד איתה וגם תעמוד לפניה כדי להגן עליה מן החיצים הבינלאומיים שעלולים לעוף לכיוונה בעקבות כך. הוא יסביר לו שאי כניסה לוועידה בינלאומית כמוה כנסיגה ממנה, ושראוי לקחת את הסיכון, לכן הוא נשלח למשימה הבלתי-אפשרית הזאת ולא ריצ'רד מרפי. כי צ'ארלי היל, אם היה רשאי לבחור בישראל, היה בוחר בליכוד ולא במערך. "הוא מעולם לא רחש כבוד גדול למערך, לתנועות השמאל ולשמעון פרס. גם כשירת בישראל וגם לאחר מכן. הוא איש ימני בדעותיו, הסבור שארה"ב הפסידה במלחמת וייטנאם בנסיבות בסאן פרנציסקו, ושהתיאוריות של השמאל בישראל סובלות מנאיביות," מסביר עמית שלעבר. "הוא נגד ויתורים, וחש כי אין זה הוגן לדרוש מישראל להניח את גורל בטחונה בידי הערבים".

מקורב אחר אף הוסיף, כי היל חש בוז מסוים כלפי הערבים. "אבל אם הוא, הספקן הידוע במינון הגבוה של סקפטיות מהולה בציניות, סבור שיש מקום לסיכוי, ראוי ששמיר יאזין לו בכובד ראש רב," אומר פקיד במשרד החוץ. "הוא האיש היחיד שיכול להחזיר את חומת הסרבנות של שמיר". כי מבלי שאיש יוכל לתת לכך הסבר מניח את הדעת, מחזיק צ'ארלי היל גם באיזו שהיא הערצה בלתי הגיונית לעם היהודי, ליכולת ההשרדות שלו, לקשיחות ההסטורית שהחזירה אותו בחיים. יש מי שמסביר זאת במין מיסטיות הדומה לזו של בלפור. הוא מוצא, למשל, קווים מקבילים רבים בין היהדות לבין הפוריטאנים שהקימו את ארה"ב, מין סלע יסוד הראוי להמשיך ולהתקיים עוד אלפי שנים. "הוא האחרון שיתן יד לכך שתפול שערה מראשה של ישראל".

גם עיתוי ביקורו של היל איננו מקרי. אחרי שנוכחו במימשל שחרשוני הקיצין והקדמת הבחירות אותם "הבטיח" שמעון פרס אינם מתקיימים וכי הממשלה הנוכחית תוציא את ימיה, התגבשה ההחלטה כי צריך לדבר עם איש אחד: עם ראש הממשלה. "הוא האיש האחראי. אבל הוא גם זה שצריך לגלות את האחריות".

הווה הזיר בהסדרים

ספרו לי שכאשר סיים צ'ארלי היל את תפקידו כראש הדסק הישראלי בוואשינגטון ערכה לו שגרירות ישראל מסיבת פרידה, אך שגרירנו דאז ביקש להיעדר ממנה "משום שהיל איננו מספיק חשוב". היל הפך בינתיים לאיש החשוב ביותר במשרד החוץ, אך נדמה, כי הלקח לא נלמד. משמסיים פקיד אמריקאי שטפל בענייננו את תפקידו — הוא נוזנת, מספר הטלפון שלו נמחק מהרולדים. הוא חדל להיות מוזמן למסיבות רשמיות, שלא לדבר על מסיבות פרטיות ובקצרה: הוא חדל להתקיים. כמה פקידים כאלה אף קבלו בשני לא פעם, בעדינות דיפלומטית ראויה, כי הם מוחלים אמנם על העלבון האישי וכי "כך בנויה ואשינגטון: אם יש לך בה ידיד, סימן שמשהו לא בסדר איתך. אבל זהו מישגה מדיני המתנקם בישראל". אחד הפקידים הללו אף סיפר לי, ששבועות ספורים אחרי שסיים את תפקידו שכלל מגע הדוק עם דיפלומט ישראלי במשך שנתיים, פסר אותו זה בבעגוע ראש לשלום כאשר פגש אותו במסדרונות מחלקת המדינה. אחר סיפר לי כי פקיד במחלקת המדינה שהוזמן למסיבה בשגרירות שאל אם הוא יכול להביא אותו עימו, ועל כך נענה בתמיהה: "הרי הוא לא עובד עוד בדסק הישראלי" ובכמה מקרים מונו פקידים שעבדו איתנו למשרות בכירות אך לא זכו אף במברק ברכה או בשיחת טלפון.

פקידים אלה, זוטרים ככל שיהיו, זוכים עד מהרה למשרות בכירות. עבודה בדסק הישראלי, במשרד החוץ או בפנטגון, או שרות בישראל, היא קרובה לעליה מהירה בדרגה כי מראש נבחרים לג'וב הזה אנשים מוכשרים. עד מהרה חוזרים הפקידים האלה שוב לכהן בתפקיד "הנוגע לנו" אך עם משקע מר כלפי אלה שמחקו אותם מספר הטלפונים. כדאי אולי לקנות עוד ספר טלפונים שיוצב על שולחן מזכירת השגריר רק כדי לזרוק מילה טובה מדי פעם ל"מי שהיה". גם סוכני בטוח עושים זאת ומבטיחים בכך את העמלה שלהם.

צ'ארלי היל: "ראש הדסק האנטי ישראלי"

קצת שכל והרבה מזל

בעוד רוב המושבים נתונים במשבר כספי חמור וספק אם הסדר החובות ישפר את מצבם החברתי, גורף מושב לכיש רווחים עצומים ומתכנן מהפכה חברתית מיוחדת במינה. על מחסור מים בכרמים, שהם סוד עושרם, התגברו חברי לכיש בדרך קפיטליסטית למדי: הם רכשו חווה פרטית באזור כוכב ומעבירים למושבם את זכויות השאיבה

מאת רומן פריסטר

לפרחים היה ריח. לכסף אין. יריעות פלסטיק קרועות מתנופפות כמו דגלי כניעה ברוח קיים המנשבת בחממות הוורדים הנטושות במושב העובדים לכיש. תנורים ומאווררי-ענק מזדקרים כמו אנדרטאות לציון תקופת בנק-ארידור. ברוב מושבי החבל היתה זו תקופה של הרס החקלאות ותיוון חברתי. הקפאת שער המטבעות עשתה את הייצוא לעסק של הפסד בטוח, אך האופוריה נמשכה והמושבניקים המשיכו ליזמות, שהרי נאמר להם כי השלטון מטיב עם העם. הריבית הבנקאית נגסה בכל חלקה טובה, אירגוני קניות התעבכו בגלגול כספים לא מבוקר. מפעלים אזוריים הגיעו לסף פשיטת הרגל ובמשקי הדרום הופיעו לראשונה אורחים לא-קרואים: פקידי ההוצאה לפועל. חלק ממושבי האזור עמד על סף פירוק. עתה, עם החלטת הממשלה, המזרימה מיליונים להסדר החובות, ניתן יהיה, אולי, להציל את המשקים השקועים בבוץ. אבל את הנזק שנגרם למבנה החברתי שלהם לא יתקנו עוד לעולם. שהרי ככל שהלך ורע המצב, כך גברו והלכו מלחמות היהודים: ניגודים בין חמולות ועדות צפו על פני השטח והתול שחור עבר אפילו בין ידידים מתמול-שלשום. כל אותה עת הביטו במתרחש המושבניקים של לכיש במבט מפוכח והשכילו להוציא מתוק מעז. כאשר אחרים ניהלו עדיין מאבק נואש על הצלת חממות הפרחים, לא התרגשו אנשי לכיש מנבילת הוורדים. הם חיסלו בזמן את הענף הלא-רווחי והלכו לאן שהיה הכסף: לשוק הפנימי. "ארידור הרס את החקלאות, אבל לנו עוד להיבנות", אומר בחיוך מרה אודילבסקי, מוותיקי היישוב. "היה לנו קצת שכל והרבה מזל. עלינו על הגל הנכון וניצלנו את העובדה שכוח הקנייה של הציבור הישראלי גדל בצורה מלאכותית. די לסייר היום במושב כדי לראות את התוצאה".

בתים מרווחים, ממוזגים, מרשאות רובות-ידיים, גנים מטופחים, מכונית, לפעמים שתי מכוניות, ליד כל בית. והסביבה כולה, בעיקר בבקעות שבין הגבעות הערוצות, מרבדים סמיכים, ירוקים, תפלאים: 2,200 דונם של כרמים, סוד הצלחתם ועושרם של חברי המושב. אשתקד נמכרו 6,000 טונות של ענבי מאכל במחיר שהיה גבוה בלפחות 15 אחוז מהמחיר המתחרים. בהערכה כללית אפשר לומר שכל משק גילגל כ-150 אלף דולר. בנוסף להכנסות מגידול בקר לבשר (הם גם שותפים בבית המטבחיים מרבק) ושטחים גדולים של פרח שעונה לייצוא. לפרח השעונה יש עתיד במקשה באירופה. עונת הפריחה שלו מתחילה בתום עונת הבציר, וזה המקל על ניידות כוח העבודה. רוב חברי המושב מעסיקים פועלים שכירים, יהודים בלבד.

לראות את הנולד

זן הענבים שפיתחו אנשי לכיש, סלטניה-תומפסון בלי חרצנים, כבש את השוק. הכיבוש היה מלווה באסטרטגיה שיווקית מתוחכמת ובפרסום אגרסיבי. השבוע, לקראת פתיחת עונת הבציר, הוזמנו כ-60 קניינים מכל הארץ ליום של כיף במושב. לכיש הבין מזמן שצריך להינתק מהקשר המסורתי עם תנובה, וחתם על הסכמים בלבדיים עם רשתות שיווק, קראפ ושופרסל, למשל, ובכך חסם דרכם של המתחרים. נציגי המושב מסיירים כל יום באזורי המכירה ברחבי המדינה: בסמכותם להוריד בו במקום את המחיר הסיטונאי בכל מקרה שהדבר עשוי לקדם מכירות. שום יצרן אחר לא הגיע עדיין לתחכום כזה בשיווק (שכל כולו ממוחשב) ולא השכיל ללוות את המתקפה השיווקית באריזה ייחודית ובמסע פרסום אדיר.

כ-5 מיליון דולר השקיעו חברי לכיש עד כה בפיתוח הכרמים. הם נעזרו במומחים זרים, כורמים ואנשי שיווק מקצועיים, השכילו לשמור על מוסר עבודה גבוה. בעונת הבציר באים למושב הבנים והבנות הגרים בעיר, כדי לעזור להורים. בעלי כרמים שהצליחו לגדל ענבים באיכות גבוהה במיוחד מתחלקים בניסיון ובידע עם החלשים. הם עושים זאת לא רק מתוך אחריות קולקטיבית כי אם, בראש ובראשונה, מתוך אינטרס כלכלי טהור. "המצליחים יותר הבינו שבלי אגודה חזקה אין עתיד רב להישגיהם. הם אינם מסוגלים לפתח מערכת שיווקית משלהם, ולעולם לא יזכו באשראי בנקאי נוח מהאשראי שיכול להעמיד לרשותם מושב חזק ובעל מוניטין. מצד שני, האגודה מפעילה לחצים קשים על חברים שאינם מגיעים לרווחיות נאותה. במקרים יוצאי-דופן העמדנו אותם בפני ברירה: להתייעל או להסיק מסקנות", אומר אודילבסקי הוותיק.

יעקב שוורש נמנה עם אותם תשעה כורמים שהתחילו במלאכה, בשנות השבעים. הסוכנות נטעה בסביבה 160 דונם גפנים מסוג סולטנינה, לייצור צימוקים. אבל השוק היה רווי צימוקים. המחיר הגיע כ-100 ל"י לדונם, סכום שלא התיר כל רווח. כאשר ביקשה הסוכנות להעביר את "הבכנר" למושב, השיבו אנשי לכיש בלאו רבתי. "רק כאשר התברר לנו שהסוכנות עלולה למסור את הקרקע לחברת פיתוח זרה, הסכמנו לקחת את הכרם לשנתיים ניסיון", נזכר שוורש. "איש לא העלה על דעתו שדווקא הכרמים יצילו אותנו כאשר יתמוטט ענף הפרחים".

אך כמה זמן תימשך הגאות הברוכה? כורמים מניבים פרי כבר בשנה השנייה אחר הנטיעה. משקים אחרים פונים אל עבר לכיש, מתקנאים בהצלחתו ומנסים לחקות את שיטותיו. מושבים שכנים משתמשים בשם המסחרי "לכיש". ביחוד אצל עורכי-דין הבהיר שאין כל דרך למנוע בעדם מלעשות זאת גם בעתיד. הטיפול ההורמונלי שזוכים בו ענבי המושב אינו עוד סוד, ובסופו של דבר יוצף השוק בפרי שאיכותו אינה נופלת מזה שנמכר באריזות השקופות של מושב לכיש. "צריך לראות את הנולד ולהתכונן למצב שיווצר בעתיד", אומר אודילבסקי.

בינתיים טוען לכיש ליתרון איכותי לא רק בטיב תוצרתו אלא גם בטיב אנשיו. זה נושא עדין שאין מרבים לשוחח עליו עם זרים, ועל כל פנים — לא לציטוט. 66 המשפחות המאכלסות את המושב הן משפחות אשכנזיות, רובן יוצאות מושבים אחרים או קיבוצים, כמעט כולן בעלות רקע רעיוני שמאפשר קיום אגודה חזקה ומלוכדת. מאז נוסד המושב, לפני 30 שנה, מנהלת אותו קבוצה מצומצמת של מנהיגות מקומית. היעדר תחלופה בצמרת מעוררת פה ושם קולות של רוגז ושל ביקורת, אך איש אינו יכול להכחיש שהנהלה מובילה את היישוב מחיל אל חיל. אלא שבדרך זו להצלחה כלכלית חברתית בתוך המושב לא נותר מקום רב להשתלבות בחיי החבל כולו. לאמיתו של דבר, אין למצליחני לכיש תחושת שותפות כלשהי עם מושבי עובדים של עולים מארצות אפריקה ואסיה — מושבים שיושבים על חלקות אדמה קטנות (20–30 דונם לעומת 50–60 דונם אצלם) ומתייבשים בגלל צמצום מכסות המים. דרך אגב: גם על המחסור במים ידעו אנשי לכיש להתגבר בדרך קפיטליסטית למהדרין: הם רכשו באחרונה מכונס הנכסים חווה פרטית המשתרעת על 4,000 דונם באזור כוכב, המרוחק עשרות קילומטרים. "שילמנו תמורתה הון עתק, אבל העסק היה כדאי. לא האדמה הנוספת מעניינת אותנו, אלא זכויות המים שאותן אנו מעבירים ללכיש", מסביר אודילבסקי.

מהפכה תעשייתית

הרצון להתקיים בזכות עצמם, ללא השתלבות בחיי המועצה האזורית שאינה לרוחם, והשאיפה לשמור על איכות חיים שנראית להם נכונה, הולידה בלכיש רעיון מהפכני: להפוך את המושב ליישוב גדול פי שניים, דבר שיבטיח את קיומם של שירותים קהילתיים נאותים ויפתור את הבעיה הכאובה של דור ההמשך. כידוע, כדי למנוע פיצול הנחלות, אוסר תקנון מושבי עובדים לשלב במשק יותר מבן אחד. אומר מרה אודילבסקי:

"הגזירה הזאת גורמת לדרמות משפחתיות רבות. אך מעבר לכך, יוצר האיסור סכנה ממשית להמשך קיומנו. בדרך כלל מחליטים ההורים להשאיר במשק את הבן המצליח מבחינה, זה הזקוק להחזקתם של אבא ואמא. הבנים האחרים, בעלי הכישורים היזומה, יסתדרו איכשהו גם בחוץ. יוצא איפוא שבדורות הבאים נהיה עדים לירידה מתמדת ברמת החומר האנושי בתוך המושב. אין גם להתעלם מהעובדה שתנועה רעיונית, שאינה יכולה להחזיק את בניה ברוח האבות ולקלוט אותם בצורה נאותה, היא תנועה שצועדת לקראת פשיטת רגל אידיאולוגית. מושבים אחרים לא נתנו דעתם לתופעה זו. הם שרויים במצוקה חומרית ועסוקים עד צוואר בכיבוי שריפות. נתמזל מזלנו והבית שלנו אינו בוער. יש לנו היכולת לחשוב על העתיד — על הימים שבהם נגיע למיצוי מלא של הפוטנציאל החקלאי שלנו, ועל הימים שבהם נצטרך לענות על מאווייהם של הבנים המבקשים להמשיך בדרכנו. כל זה הביא אותנו למחשבה שהולידה פתרון משולב. בימים אלה סיימנו את ההליכים הבירוקרטיים שקודמים להקמת עוד 50 או 60 יחידות דיור במושב. הבתים ייבנו בכספי ההורים והבנים ובעזרת אשראי מקופתנו. הבנים שיגורו בהם יעסקו בשירותי תיירות שאנו מתכננים לפתח על בסיס הממצאים הארכיאולוגיים שבסביבה, ויתאגדו לקבוצות תעשייתיות, בעיקר תעשיות שמשלימות את החקלאות. התועלת תהיה עצומה, כי הגדלה משמעותית של היישוב תאפשר לנו מתן שירותים קהילתיים שחסרים לנו כיום. אם נצליח, ישמש לכיש דוגמה למושבים אחרים שמתלבטים בבעיה דומה".

השנים הרזות של מושב אמציה

[illegible]

"ללא בושה ללמד משכנים", אומרים חברי המושב השיתופי אמציה, המסונף לתנועת החרות-בית"ר, הנושאים עיניהם למושב לכיש הסמוך שכל כולו אנשי מערך. כאשר פיתחו בלכיש את ענף הגפן, ראו באמציה כי טוב ונטעו כרם משלהם, מאתיים ומשהו דונם, שהביאו אשתקד את מיליון הדולרים הראשון. לא רע בשביל מושב קטן שחיכה עשרים שנים ארוכות כבצת, עד שהוכר כראוי לרשת המים ושעד עצם היום הזה, שלושים שנה אחר היווסדו, לא השתחרר מחסותה של הסוכנות היהודית.

כביש של פחות מ-10 קילומטרים מחבר את אמציה עם לכיש, אך עוינות מפלגתית קשה וזוהה על הכביש הזה מקשים שמתבלים בכל שיתוף פעולה. האזור כולו משופע באתרים ארכיאולוגים ועשוי להוות מוקד משיכה לתיירים. המושב לכיש נושק לתל עתיק שבה נחפרו לאחרונה שרידי שערים מתקופת האשורים (701 לפנה"ס) ושרידי מתנה של סנחריב (586 לפנה"ס). משלחת ארכיאולוגית בראשותו של פרופ' דוד אוסישקין מאוניברסיטת תל-אביב ממשיכה בחפירותיה ומצפה לגילויים נוספים. באמציה נפתחו לקהל מערות מסתור מתקופת מרד בר-כוכבא. בשנה שעברה ביקרו בהן 70 אלף איש, וכל מבקר מבוגר שילם חמישה ש"ח דמי כניסה. אחד הפסיפסים היפים שנתגלו אי-פעם בארץ-ישראל מהווה מקום עלייה לרגל למודמנים. התגלית האחרונה — קבורה של שלומה, שהיתה קשורה בקשר הדוק עם יונתן המטביל — עשויה כבר בתחילת השנה הבאה להביא לסביבה עשרות אלפי מבקרים נוספים.

ידיד הוועד בלכיש הביע באוזני רעיון כי "הגיע הזמן ליצור מפעל תיירותי משותף עם אמציה". אבל אורי אורון, גזבר אמציה, משיב בשמץ של לגלוג: "עכשיו הם נזכרו בנו?" אורי מודע לעובדה שבתחום החקלאות הגיע המושב שלו למיצוי כל האפשרויות הנראות לעין. אין הוא רוצה בגידולי פלחה שתלויים בחסדי שמיים, ואת הפרדס הלא-רווחי יעקרו אנשי אמציה בקרוב. גם זאת בעקבות החלטה דומה בלכיש. אורי עלה ממלין ב-1969 והצטרף למושב ב-1978. אך ידיש מהוותיקים את זכרון השנים הרזות שאותן הוא מייחס לאפליה על רקע פוליטי.

לא כן חיים אבודרם, אחד ממייסדי המושב, המשמש גם סגן מנהל של משקי תנועת בית"ר. חיים הגיע ארצה מטורקיה כמתאבק במכביה ה-4 והתאהב בנופי שפלת יהודה. בנו הבכור, אמציה, שנולד במקום, נפל בגיל 23 במלחמת לבנון. אביו אינו נושא בליבו טינה או שנאה לאחרים. את קשיי המושב בעבר הוא מייחס במידה רבה לחוסר יוזמה באותה של אנשי המקום — וגם את הישגים של התקופה האחרונה הוא זוקף בראש וראשונה להתעודדות יושבי המושב. "ההצלחה של לכיש דרבנה אותנו לא מעט", הוא אומר. כאשר פיתחו בלכיש ענף בקר לבשר, הלך המושב אמציה בעקבות השכנים, נטל הלוואות מהבנק העולמי ומהבנק לחקלאות והגדיל את העדר הסוכנותי, שמנה 70 פרות ופר אחד, לעדר של 800 פרות, 400 עגלים ו-35 פרים. המתיישבים באמציה החליטו כי שני שלישים מכל הכנסה יועדו להשקעה באמצעי יצור ורק שליש יופנה לרווחה.

"השנים הקשות ביותר הן כבר מאחורינו. היו זמנים שישבנו כאן שבע או שמונה משפחות. הגבול הירדני היה במרחק של שלושה ק"מ והסביבה שרצה מסתנני פידאיון. בסוכנות היו אומרים לנו: תראנו להגדיל את מספר המתיישבים ונספק לכם אמצעי יצור. ואילו המתיישבים בכוח טענו שיבואו כשיהיו באמציה די אמצעי יצור. זו היתה השאלה הנצחית של הביצה והתרנגולת, וידענו שלא נעלה על דרך המלך כל עוד לא נפתור אותה בכוחות עצמנו. התחלופה היתה עצומה. עברו כאן עשרות רבות של משפחות שלא החזיקו מעמד והקשו על הגיבוש החברתי. פרסמנו מודעות בעיתונים כדי לגייס חקלאים נוספים, אך נוכחנו לדעת שמרבית הבאים בקשו לפתור את בעיותיהם האישיות ולא את בעיות המושב. לבסוף נשארו רק אלה שהבינו כי כדי לקבל צריך קודם כל לתרום".

בהשתתפות בצער, אך גם בסיפוקים, מביטים היום הגזבר אורי אורון והוותיק חיים אבודרם על מבוא בית"ר, מושבו של מתתיהו דרובלס, שהסתבך בחובות המטילים עליו השנה תשלום של 1.5 מיליון דולר החזר חוב לקרן, על בחוזר של 5 מיליון בסך הכל. לאמציה אין חובות לחוצים. התקציב שהוקצה לצרכים אישיים מאפשר להם לחיות ברווחה. הנוף השתנה כאן ב-10 השנים האחרונות ללא הכר. בתי המושב מקופצים כולם וטובלים בירק. מי שגר במקום יותר מחמש שנים, המושב מגדיל את ביתו ל-105 מ"ר והתקציב החודשי לכל משפחה עולה על 2,000 שקל, בנוסף לכיסוי הוצאות רפואיות, לרבות טיפול שיניים. הוצאות חינוך מלאות והוצאות סוציאליות הכוללות תוכנית חיסכון "עצמה" שבאה להבטיח את קיומם לעת זקנה. האסיפה הכללית החליטה כי לכל מושבניק מגיעים 12 ימי מחלה בשנה. מי שחולה יותר, משלם בכיסו (לבד ממקרים של אישפוז). מי שחולה פחות, מקבל תמורה מקופת המושב.

בימים הקרובים יתקיימו באמציה ארבע חתונות. הזוגות יישארו במשק. הבתים שלהם כבר מוכנים. "האם תזמינו להתנחות את השכנים מלכיש", שאלנו. "מה פתאום", תהו אנשי אמציה.

רוטשילד בעל החלומות

מי שהבטיח לחסל את המונופול של "עלית" ולהילחם בקונצרן "כור" נקלע לחובות ורק הודות לעזרת ידידו, יגאל תבורי, לא הגיע לפשיטת רגל

מאת אריה לביא

החלומות של אורי רוטשילד, בעל רשת בתי-הקפה "רוולי" היו תמיד גדולים. הוא רצה להבריק את שם משפחתו ולהקים אימפריה כלכלית: לכבוש 20%–30% משוק הקפה וכך לשבור את מונופול "עלית", לנגוס חלק משוק השוקולד, לא רק ביבוא, אלא גם בהקמת מפעל שוקולד מקומי. וכמובן להרחיב את רשת בתי-הקפה שלו, לא רק בארץ אלא גם בחו"ל, תחילה בניו יורק ובלונדון ואחר-כך בלוס-אנג'לס.

נכון להיום, רוטשילד הוא בעליהם של מספר בתי-קפה הנושאים את השם "רוולי". חברת היבוא שלו היא בבעלותו, אך הגורם הדומיננטי מבחינה זו הוא כעת איש-העסקים יגאל תבורי, המנכ"ל והבעלים של קבוצת תבורי-קריסטל, שסייע לרוטשילד בראשית דרכו בתחום היבוא. הסיוע היה, כנראה, בעיתוי. רוטשילד חייב כמיליון דולר לבנקים, בעיקר איגוד ובנק הספנות, המסתבך בקבלת אשראי בשוק האפור. אלמלא עזרתו של תבורי, אותו הכיר עוד לפני שהחל בעסקים, יתכן שהבנקים היו נוקטים נגדו צעדים ואולי אף מביאים אותו לפשיטת-רגל.

רוטשילד (35) שעסק וקודמה בתיאטרון החליט להחזיר לעסקים, חלם תמיד בגדול. כבצא ביקש להיות טייס, התחיל קורסים אך נפלט ממנו ושירת בחיל-האוויר בלא הכנפיים שכה קסמו לו. וקודמה עסק בבניה בבאר-שבע, ניהל משך שנה את תיאטרון חיפה, עבר ללונדון ועשה שם עסקים שכנראה לא הניבו את הכסף המקווה בבירה הבריטית. חזר לישראל. זמן קצר לאחר מכן רכש את קפה "רוולי" ומאוחר יותר החל ליבא קפה.

על בסיס מסע יחסי הציבור והפרסום שבנה סביבו, היו צריכים בעלי המניות של "עלית" לשקול את מכירת מניותיהם. אך קצת יותר משנה לאחר שהחל ליבא קפה מגרמניה, התברר שטענותיהם של אנשי "עלית", שרוטשילד מצליח למכור קפה בעיקר לעיתונים, לא היו מופרכות לגמרי.

שוק הקפה בישראל

בשוק הקפה של ישראל פועלים כמה תריסר יבואנים, שחלקם בשוק זה אינו עולה על 10%. בשנה האחרונה הצטמצם מספרם, לאחר ששניים מהם (קפה ברזון ופיגלבוים) נעלמו מהשוק. זה האחרון נקנה על-ידי "עלית". יבואן נמרץ היה יכול לכבוש לעצמו נתח-שוק אם היה פועל בצורה בשלה יותר. אך רוטשילד ניסה לכבוש לא רק את בתי-הקפה ואת שוק הקפה, אלא גם להחדיר לשוק השוקולד ושוק הקקאו. כל אחד מאלה, שבעגה מקצועית נקראים מוצרי תחרות, מחייבים ידע רב, אלמנה לפעול מול המתחרים, שיש להם גם אמצעים גדולים וגם ענף ידע מקצועי.

בעזרת מסע פרסום אגרסיבי והרבה יחסי-ציבור, הצליח רוטשילד בתחילה לעורר סקרנות בקהל הישראלי לגבי הקפה החדש, אך חוסר המקצועיות ושיווק לקוי גרמו לכך שההצלחה היתה חלקית מאוד. השבוע, במספר שיחות-טלפון אחרי-כת מאחר כתמים שבזון, הודה: "היו לי משוקים מליונה ג' ורי, לכן לא הצלחתי כפי שקיוויתי, אך בניגוד להערכתם של דוד מושביץ (מ"עלית"), שבתוך חודשיים-שלושה יחסלו אותי, אני ממשיך להפעיל את העסק".

את חוסר הצלחתו להחדיר לרשתות-השיווק הגדולות הסביר בלחצים שמפעילה "עלית". כאשר החל גם ביבוא שוקולד, הסביר שגם קונצרן "כור", השותף במפעל "זוד הגליל" לייצור שוקולד, נלחם בו. האמת היא שהקראוס החדיר את מוצריו לשישה סופרמרקטים באופן ניסיוני. כיום עוסק הקראוס עצמו ביבוא קפה בשיטת המותג (עם השם של הקראוס). אגודות צרכניות אחרות מחוץ לתל-אביב הכלילו גם הן את מוצריו. עם זאת, "עלית" נקטה בטקטיקה מסחרית מקובלת, שיפרה את תנאי האשראי של הרשתות ובכך היה עדיף לשווק בעיקר את "עלית".

"עלית": לחר"בו

"עלית" הכחישה, כמובן, את טענותיו של רוטשילד על לחצים [illegible] להתעלם ממנו, אך זה לא פשוט כל-כך. כאשר יבואן [illegible] של הגדול גלחם בו". מנהלי "עלית", המודעים היטב לחשיבות התקשורת, הבינו שרק רוטשילד ירוויח מכך שבעיתונות ובציבור ייווצר הרושם שיש שני מתחרים על שוק הקפה: "עלית" ו"רוולי". רוטשילד ידע גם הוא שכך פני הדברים, וניסה לגרור את "עלית" למלחמה, לפתוח בתקשורת. במסיבת עיתונאים שקיים באמצע מארס סיפר על לחצי "עלית" והודיע: "אם בשבוע הבא לא יתנו למוצרים שלי לעלות על המדפים ברשתות הגדולות, אגיש תלונה לממונה על ההגבלים העסקיים".

השבוע, בשיחה טלפונית, ניסה לשכנעני לכתוב על "הריגול התעשייתי של 'עלית' ושל 'כור' נגדי. נאלצתי לפטר מנהל-חשבונות כאשר גיליתי שהוא מושתל על-ידי 'עלית'. גם פקידה שהועסקה אצלנו העבירה מידע ל'עלית'. נייר המכתבים שלי נגנב ונבצעו זיופים במטרה לעוות את המציאות", הסביר. בכך ניסה להסביר שמסמכים שונים המצביעים על ירידה חדה במכירותיו, אינם משקפים את המציאות.

ב"עלית" הכחישו את הטענות על ריגול תעשייתי והתייחסו אליהן בביטול. לא היו דברים מעולם. אם רוטשילד חושב שכך פני הדברים, שיפנה למשטרה. הצעתי לרוטשילד לקבל את הצעת "עלית", אך הוא דחה את ההצעה. "אין בכך כל טעם", אמר.

הוצאות הפירסום הגדולות שהיו לו, אותן העריכים ב-300–500 אלף דולר, לצד העמלות הגדולות ל[illegible] מפיצים. נגם לא רק ברווחים שהיבוא אלא גם מהרווח של בתי הקפה, הנהנים מהמוניטין הטובים של "רוולי". (דוד מושביץ, יו"ר מועצת המנהלים של "עלית", אמר על כך שהמוניטין הטוב של "רוולי" נובע מכך שמכרו שם במשך עשרות שנים קפה של "עלית"...). לצד אלה יש לכלול את הוצאות המימון הכבדות שהיו לו, שכן בניסיונו להחדיר לחנויות, הסכים לתת תנאי אשראי יוצאי-דופן.

לא נישואים קאתוליים

רוטשילד נותר בלי ההון הדרוש להמשיך וליבא קפה. על כך אומר רוטשילד: "הקפה שלנו הצליח. מכרנו יותר ממיליון צנצנות, בהרבה מקומות לא נתנה אפילו צנצנת אחת, עד שהבאנו אותה עם ארבע מכולות כפולות".

הבעיה היא, שאת המלאי הזה הוא הצליח ליבא רק באמצעות מימון של יגאל תבורי, שבאופן פורמלי שימש כמשווק של מוצרי "רוולי" אך בפועל הפך לרשות הדומיננטית בכל הקשור ליבוא, שכן בלא אשראי מתבורי לא יוכל רוטשילד להמשיך וליבא. בחוגי הענף סבורים שבעה, לאחר שקבוצת תבורי — העוסקת במשקאות קלים — הוחלה לשווק את מוצרי "רוולי", סיכויי קפה "רוולי" טובים באופן משמעותי מאשר בעבר.

קבוצת תבורי אינה רואה את עצמה בשאה נישואים קאתוליים עם יבוא הקפה. הם בוחנים את העניין. אם יתברר להם שיש סיכוי לנגוס בחלק מהשוק, הם ימשיכו לפעול. בשביל הקבוצה הזו, נושא הקפה הוא ניסוי עסקי בלבד.

רוטשילד רואה את עצמו עדיין כיוזם ראשון בקפה "רוולי". במידה מסוימת הוא חש שהשינוי שהציל את העסק שלו, דוחק אותו הצידה. את המעורבות של קבוצת תבורי הוא מנסה להסביר: "קיבלתי מתבורי מקדמות על חשבון הקפה. אני ממשיך [illegible] תבורי רק מתווך".

רוטשילד מכחיש שקיבל סיוע מתבורי. על השוק האפור הוא אומר: "נכון שפעמיים-שלוש נזקקתי לפעילים בשוק זה, לצורך ניכיון המחאות של לקוחות. כל פעם 100–150 אלף שקל". "אם אלה סכומים קטנים, מדוע נזקקת לשוק האפור?" שאלתי. רוטשילד: "כל אחד נקלע לפעמים למצב שאין לו ברירה והוא נזקק לשוק זה".

שלוש תמונות-מצב

מנתונים שמסר, מסתבר שמחזור העסקים של בתי-הקפה שלו מגיע ל-150 אלף דולר בחודש ומכירות הקפה הגיעו ל-4.5 מיליון שקל במהלך השנה. הנתונים שמסר לי הסוכן של רוטשילד, אריה מולכו, ורודים יותר: מחזור בתי-הקפה מגיע ל-700–800 אלף שקל בחודש. היבוא של הקפה הגיע במהלך שנה אחת ל-5.5 מיליון דולר(!).

מנתונים שהגיעו אלי ממקורות אחרים, מצטיירת תמונה שונה. מהם עולה שלקראת חודש יוני, בו הוחלט להעביר את השיווק לתבורי, הגיעו המכירות של הקפה ל-200 אלף שקל בחודש, ורד-

אורי רוטשילד: חלומות גדולים

קרן הצבי של להט

קרן תל אביב מפתחת את העיר, אבל גם משקיעה בשוק האפור. הפיקוח הציבורי על הקרן — לקוי

מאת חיים הנדוורקר

לפני שבועות אחדים באו ארצה כמה מיליונרים כבדים, תורמים של קרן תל אביב לפיתוח, לביקור של שבוע ימים בארץ כדי להשתתף בכינוס חבר הנאמנים הראשון של הקרן. היו שם סר הריסון, בעלים של חברת ספנות המובילה בתחום "ספינות האהבה", בנג'מין דוהל מגדולי אנשי העסקים העוסקים בכספי ולא ביידי ביין וחוק ובמסחמות אחרים בארה"ב, ג'ניס לוויז שירשה הון עתק מבעלה ועוד. את הבאים לקחו לטיסת כיף באילת, קומזיץ ליד מלון קרלטון, ארוחת ערב חגיגית בביתו של יו"ר הקרן שלמה להט.

אלא שמאחורי החגיגות מסתתרים הרבה מאד סימני שאלה. אחד מהם עלה לדיון לפני ימים אחדים בישיבה של הנהלת קרן תל אביב. מתברר כי זה עשר שנים משקיעה קרן תל אביב בכספים בשוק האפור. המדובר בכספי של תורמים הנמצא בעמדת המתנה עד להוצאתו. כיום מושקעים על ידי הקרן בשוק האפור כ-700 אלף דולר. מנכ"ל הקרן חנן בן יהודה מסביר כי אין כל סיכון בהשקעה זו משום שהוא בעיקר דרך הבנקים שגם נותנים ערבויות מהמעלה הראשונה. את ההשקעות אפשר גם לממש מיידית.

רוני קליינמן, איש עסקים החבר בהנהלת הקרן, טען בישיבה כי מבחינה ציבורית זהו בעיה פסול. אף שהיה במיעוט בתחילה, התקבלה בסופו של דבר דעתו ואת כדי למנוע ביקורת ציבורית מיותרת. הוחלט שלהבא לא תשקיע הקרן בשוק האפור.

מידה רבה של מיסתורין אופף את קרן תל אביב לפיתוח. דומה כי הקרן, שהיא עצמה, הינה לבעשה קרן של שני אנשים — להט האיש סוד ומנכ"ל הקרן, חנן בן יהודה.

גם במשרדי הקרן נשמר עקרון הסודיות שבה אופייני למסורות מודיעניים. אין איש יודע מה קורה אצל חברו. הכל מרוכז בידיהם של להט ובן יהודה. הם אוספים את הכסף, אפשר לומר בכישרון, והם מחליטים כיצד להוציאו. זאת כאשר הם מצליחים לעורר קינאה ולעיתים רוגז אצל עמיתיהם.

להפריד או לא

מאז ימי הקרן הראשונים לפני עשר שנים תובעים חברים במועצת העירייה ובין פקידים בכירים לפתוח את הקרן לביקורת חיצונית ובן לשתף חברי מועצה בהנהלתה. אריה צוקר, חבר המועצה מטעם מפ"ם, אומר כי להט מגייס את הכספים בתור ראש עיריית תל אביב ולכן זכותו של הציבור לדעת מה קורה בקרן, לאפשר למבקר העירייה לבדוק את המתרחש בה.

להט ובן יהודה מודעים כי יש להפריד בין העירייה לבין הקרן, שכן על פי חוקי המס האמריקאיים זכאים התורמים לפטור ממס על תרומותיהם אם הדבר נעשה למען אגודות פילנטרופיות. מעורבות העירייה בקרן תסבך את מתן התרומות. בן יהודה מודה, עם זאת, כי אין רצון במעורבות יתר של חברי מועצת העירייה בפעילות במועצת המנהלים של הקרן שכן בכך יפלו החלטות לא על בסיס ענייני אלא על פי שיקולים פוליטיים.

אלא שכאן יש לזכור כי להט עצמו הוא איש פוליטי. ההחלטות בקרן נופלות על פי רצונו בלבד. להט מצרף שלצידו בהנהלת הקרן לא ישבו חברי מועצה אחרים, אלא אנשי עסקים כמו הקבלן אלברט בן דוד, איש הביטוח שלמה אליה, אלפרד אקירוב, איש הטקסטיל ישראל פולק, בנו גיטר, בינו צדיק ועוד. אלה יקשטו יפה יותר את רשימת מועצת המנהלים, אבל הסיכויים שיקשו עליו יותר מדי — קלושים. להט ובן יהודה אינם מהססים לקבל גם תרומות של ישראלים "שלפחות להלקם יש אינטרסים בעיר". בן יהודה אומר כי בשמרות היטב ההקפדה לא "לעשות טובות" לתורמים. אם באישורי בניה חריגים. אם בהקלות שעיריית תל אביב יכולה לתת. בכירים בעירייה אמרו לנו כי הם מקווים שזה נכון.

הון עצמי נמוך

גם מבקר העירייה שמואל רוביצ'ק נוטרל בכל הקשור לביקורת על דרך פעולתה של הקרן. ההסבר לכך הוא שוב חוקי המס האמריקאיים. לקרן תל אביב יש מבקר פנים ועדת ביקורת המורכבת מחברי מועצת המנהלים. חנן בן יהודה אומר כי הלוואי והביקורת בעיריית תל אביב היתה כה חזקה כמו שהיא בקרן תל אביב. כשראינו את דו"חות הביקורת השנתיים קשה היה לקבל הערכה זו. דו"חותיו של מבקר העירייה רוביצ'ק, עם כל הביקורות כלפיה, הינם מפורטים ורציניים. דו"חות הקרן השנתיים מחזיקים עמוד אחד בלבד ואין בהם כל התייחסות לדרכי איסוף הכספים, יעילות השימוש בכסף, הנסיעות לחו"ל והביבובים, עמידה בזמנים בהקמת פרויקטים. אבל לפחות הערה אחת חשובה מצאנו בדו"חות הללו: ההון העצמי של הקרן הוא כ-600 אלף דולר, סכום נמוך מאד בהשוואה לפרויקטים במיליוני דולרים שמבצעת הקרן. והיה אם יתחולל משבר באחד הפרויקטים עקב היעדר כסף, עלול המצב להיות עדין ומסובך.

במאזניה של קרן תל אביב מופיעים רבבות דולרים כסעיפים של נסיעות לחו"ל, הוצאות הנציגות בחו"ל, אירוח תורמים מחו"ל ועוד. אלה סעיפים המועדים בדרך כלל לחריגות. גם אם בקרן תל אביב הכל מתנהל כשורה, הרי היעדר התייחסות לכך מצד הביקורת מעוררת סימני שאלה מרובים.

וכך יכול לעשות להט כרצונו בקרן. כאשר לפני כשנתיים איים מנכ"ל מוזיאון הארץ רחבעם זאבי לעזוב את תפקידו ולהט רצה בו, גייסה הקרן סכום של כ-200 אלף דולר למוזיאון הארץ כדי להבטיח את השארותו של האלוף במילואים. לפני חודשים אחדים, כשביקש לגמול לשני עובדים שארגנו לשביעות רצונו את הפסטיבל למוזיקה הקאלית ביפו, הוא שלח אותם על חשבון הקרן לפסטיבל המוזיקה בקאן, זאת — כאשר תפקידה של הקרן לעסוק בפיתוח ולא למנוע התפטרות של מנהל מוזיאון או לממן טיולים בחו"ל של עובדי עירייה.

כמה עולה פסל אגם

על דרך קבלת ההחלטות וניהול הפרויקטים אפשר ללמוד אולי מפרשת הקמת פסל אגם. פסל אגם קם בעצם על פי רצונו של שלמה להט. אמנם היתה ועדה מקצועית שהחליטה על כך אבל הוועדה ידעה איזו החלטה היא צריכה לקבל. הפסל הכספי בהקמת הפסל מגלה לא דרך תקינה במיוחד. הקרן לא הצליחה לגייס מתורם, יוסף בוכמן, איש פרנקפורט, את מלוא הסכום הדרוש, ובך נאלצה קופתה של עיריית תל אביב להוסיף 300 אלף דולר כדי לאפשר את הצבת הפסל. יתר על כן, בתחילה הבטיחה הקרן כי הפעלת מזרקת אגם תעלה לקופת הציבור כמה אלפי דולרים בשנה. כיום עולה אחזקת הפסל לעירייה כ-250 אלף דולר בשנה.

אי אפשר, כמובן, להתעלם מהאיש גיה של קרן תל אביב. עד היום גייסה הקרן, על פי מאזניה, 35 מיליון דולר. עוד שבעה מיליון דולר טוענת הקרן כי גייסה למען מוסדות בתל אביב. כעת עוסקת הקרן בביצוע פרויקטים בעיר בסכום של שמונה מיליוני דולר. לגבי העתיד אומר בן יהודה שכבר יש התחייבויות חוזיות בסכום של כ-15 מיליון דולר. בכספים אלה בנתה הקרן מרכזים קהילתיים, מרכזי ספורט, קונסרבטוריון, פארקים וגנים, הסינמטק ועוד (ראה תיבה).

הגמד והגבורמר

גורמים בכירים בעיריית תל אביב אינם מבטלים את המספרים הללו ואולם מבקשים להדגיש כי בין 20 ל-15 אחוזים מהסכומים שכבר הוצאו הינם השתתפות עיריית תל אביב בפרויקטים. לזה יש להוסיף גם תרומות שהיו מגיעות לעיר בלאו הכי וכיום מכוונות לקרן, כמו, למשל, של עיריות גרמניות כמו פרנקפורט, מינכן וקלן, המשתתפות בפרויקטים שונים דוגמת מרכז קהילתי בהדר יוסף, אכסניית הנוער ברחוב בני דן ומעון יהודי ערבי ביפו. זהו סכום שמגיע לתל אביב פחות בגלל פעולת הקרן ויותר בגלל הקשרים המיוחדים בין ישראל לגרמניה. כך שבסופו של דבר הנטו של תרומת הקרן קטן מהמספרים המוצגים על ידה. כאן מבקשים הגורמים להדגיש כי המימון הנוסף של הפרויקטים המוקמים על ידי קרן תל אביב נופל על תקציב עיריית תל אביב. קשה למתוח ביקורת על הפרויקטים כרגע. אולם בעתיד תצטרך העירייה להקציב מדי שנה מיליוני דולרים להחזקת המבנים ופעילותם. בעיריית תל אביב לא עשו עד היום בדיקה כלכלית כמה יעלו הפרויקטים של הקרן לעירייה ועד כמה תהיה קופת העירייה מסוגלת לעמוד באחזקתם.

בעשר שנות קיומה הקימה קרן תל אביב 120 פרויקטים, מתוכם 80 המוגדרים על ידה כגדולים. ביניהם, מרכזים קהילתיים בשכונות רמת ישראל, ביפו ד', בשכונת שפירא, בהדר יוסף. הפרוייקט הבא שלה הוא מרכז קהילתי ברמת אביב ג'. מרכז ספורט גדול הוקם בשכונת קריית שלום.

בין שורת הגנים והפארקים שהוקמו על ידי הקרן יש לציין את פארק דיזנגוף ביפו, גן לבנ'ס ליד הסינרמה, גן זאב ליד מגדלי דוד, גן שנקין.

בהקמה נמצאים הסינמטק, פיסלו של דני קרוון, אכסניית הנוער ומעון יום יהודי-ערבי ביפו.

בין הפרויקטים העתידיים של הקרן — גן גדול בשכונת נווה אביבים, גן בגבול יפו בת ים, גן סמוך למלון הילטון. מרכז קהילתי יהודי-ערבי ביפו. פרויקט משכנות ימים ביפו (העתק תל אביבי של משכנות שאננים הירושלמי).

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 08.00-15.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

המשך ת"א גוש דן והשרון

3—3.5 חדרים

תיווך
דיזנגוף 40 ת"א
03-282330

• דירות לקסוס מרוהטות קומפלט בסטנדרט גבוה באזורים הטובים
• מבטחאה בככר המדינה 3 חדרים משקיף לככר. 850 דולר
• 4 בנבימה שקט ק"א + מעלית + מרפסות. 700 דולר
• 4 בגבורי ק"א 700 + 2 בזירקון 500 דולר
• נסכור, נשכיר דירתכם חינם בעילות, התאה חינם 03-282330

2—2.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

מכוניות

אוסטין

אופל

אוטוביאנקי

אאודי

אינוצנטי

אלפא רומאו

אמריקאיות

מודעה באחריות
לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר
379-379
★ ובנוסף לכך 2 סופי שבוע זוגיים יוגרלו בין המפרסמים כל שבוע בטל זה

ג'יפים

מס' טלפון חדש
לקבלת מודעות
בלוח העיר/צומת השרון
052-910546
"פביאן"

דייהטסו

ב.מ.וו.

וולוו

מוריס

מיני מינור

מרצדס

לנציה

נ.ס.או.

סובארו

מרצפות
קוררלה
מבצע השבוע 30x30
פלץ-שיש ריצוף בשיש טבעי
גיסין 64 אזור התעשיה פ"ת טל. 03-9244820

כספת / נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, יונתן שרמן

דיסקונט הוכיח שאפשר

כשיצא בנק לאומי עם תכנית הפו"ש, אמרו בבנק: אי־אפשר לשלם ריבית זכות על כל סכום מהשקל הראשון, ולכן הגבילו. דיסקונט הוכיח שאפשר. להלן השוואה:

ריבית. לאומי, פועלים ודיסקונט משלמים ריבית של 0.58% לחודש — על בסיס יומי. הבינלאומי משלם מעט יותר: 0.625% לחודש. המזרחי משלם את הריבית הגבוהה ביותר: בין 0.625% ל־0.833% לחודש.

בבנק לאומי תקבל ריבית רק על יתרות שבין 150 ל־2,000 שקל. בפועלים בין 0 ל־5,000. בדיסקונט ללא הגבלה. במזרחי בין 0 ל־5,000 ובבינלאומי בין 0 ל־1,000. היתרון בסעיף זה שייך לדיסקונט.

דמי ניהול חשבון. לאומי נותן פטור מלא מתשלום על פעולות בחשבון, חוץ משיקים על פחות מ־50 שקלים. הפועלים ודיסקונט פוטרים מדמי ניהול רק פעולות הכרוכות בביצוע השקעות, שהן חלק קטן מהפעולות. דיסקונט נותן גם תוספת של חמש פעולות חינם לחודש. הבינלאומי פוטר מעמלות למעט משיכת שיקים, המזרחי פוטר מדמי עמלה רק הוראות קבע בנושא הסכון. היתרון לבנק לאומי.

שירותים מיוחדים. הפועלים נותן הנחה על כרטיס "ישראכרט", סכום השווה ל־8.6 שקלים לשנתיים. לאומי מספק דו"ח רבעוני מיוחד עם פירוט הכנסות והוצאות, וכמו כן מציע הלוואות זולות. לדיסקונט ולבינלאומי אין שירותים מיוחדים נוספים.

משיכת יתר. משיכת יתר של 3,000 שקל תעלה בלאומי 2.17%, בפועלים 2.45%–2.95%, בבינלאומי 2.25% ובדיסקונט 2.25%–3.00% לחודש. חריגה מהמסגרת תעלה לך בקנס שמשמעותו תוספת ריבית של 1% בלאומי, 1.25% בדיסקונט ובפועלים ו־0.75% בבינלאומי. יתרון ללאומי ולבינלאומי.

מחיר. פתיחת החשבון החדש תעלה בלאומי ובדיסקונט שלו־שה שקלים לחודש, בפועלים 1.75, ובמזרחי שני שקלים. בבינלאומי, במקום תשלום ישיר, לא תקבל ריבית זכות אם היא תסתכם בפחות משקל אחד לחודש. יתרון לבינלאומי.

השקעות מיוחדים. לקוח של בנק לאומי עם השקעות בבנק בסך של 50,000 שקל ויותר יקבל, בנוסף לעיל, ריבית גבוהה יותר: 0.75% לחודש, על כל סכום מהשקל הראשון. בבינלאומי, מי שירצה לקבל ריבית זכות על כל יתרת עו"ש מהשקל הראשון וללא הגבלה, ישלם שלושה שקלים לחודש.

במה לבחור? תלוי באופי פעילותך בבנק. עכשיו לפחות יש כמה אלטרנטיבות.

שוק שחור: איך מכבסים דולר שחור לדולר לבן

יתרון השוק השחור

אם אתה אחד המעטים שאין לו דולרים שחורים ורכשת אותם בבנק ערב הנסיעה, אתה יכול גם להרוויח. יש מי שמוכן לקנות ממך את הזכות להחזיר דולרים לבנק. הוא יתן לך את הדולרים שלו, ואתם תחזיר לבנק.

כך הצלחתם למכור למדינה דולרים במחיר של 1.90, כאשר המחיר בשוק השחור הוא 1.67.

לעקוף את המתווך

שמענו על פטנט לימים טרופים אלו, שבהם מרבה הציבור להזדקק לשירותיהם של מתווכי הדירות, בדוך שאנו לא ממליצים על דרך לא חוקית זו.

הסיפור הולך כך: שלח מכר להירשם אצל מתווך דירות (דמי הרשמה של 10–20 שקלים). כשמכר יקבל מהמתווך את רשימת הדירות הזמינות, קח אותן ממנו.

עכשיו אתה יכול לבקר בכל הדירות שברשימה, ולבחור, ללא כל לחץ, בדירה המתאימה. החסכון: עמלה בגובה שכר הדירה החודשית במקרה של שכירות, ובגובה של שני אחוז במקרה של קניית דירה.

הזהרו מתשלומים

רבים וטובים כבר נפלו בפח: קניות בתשלומים. מבחינת היבט המיסוי, אם הקנייה מתבצעת במספר תשלומים צמודים לדולר או למדד, הרי, על־פי החוק, חייב בעל העסק לגבות בעת כל תשלום מע"מ על הפרשי השער או המדד.

אם הרכישה נעשית עבור עסק, ניתן אמנם לקזז את המע"מ. אלא שללקוח פרטי אין כל אפשרות קיזוז.

בל"ל שובר שוק

בנק לאומי מציע זה זמן מה הלוואות בשקלים לא צמודים, לחצי שנה או לשנה, בריבית של 2 אחוזים (לחצי שנה) ו־2.25 אחוזים (לשנה).

הבנק בונה מעודפי מקורות, ואות ההוכחות לכך היתה שאחד הקיבוצים הגדולים שבר־שותו מגיות בבעיאות הצפיות באוקטובר. העריף לבחור השד־בע כבנק לאומי לשם ביצוע הלוואה בישור לחצי שנה.

הבנק מציע גם ריבית נמוכה יחסית, עבור הלוואות דולריות אי הלוואות צמודות־מדד. מי שסובל הפעם ממבצעי בנק לאומי הם סוחרי השוק האפור. לנו הם אמרו: "למה בינו פוגע בנו?"

איך להרוויח מהעלאת תעריפים

תעריפי התחבורה הציבורית יעלו החל מהשבוע הבא ב־16 אחוזים. האם כדאי להזדרז ולרכוש כרטיסיות חדשות במחירים הישנים, ובכך לחסוך את ההעלאה? לא בכל מקרה.

חאגד נהג לחתום על כרטיסיה בת 20 נקבים (קרי 20 נסיעות) חמישה נקבים המסומנים בצבע צבעוני, הקבועים בראש הכרטיסיה. אם ברשותך כרטיסיה וכה נקבים צבעוניים שעדיין לא נוקבו, הרי עם העלאת התעריפים הם לא יהיו בתוקף, הנוסע יוכל להשתמש אך ורק ב־15 הנקבים הנותרים.

אם אתה זריז, תחשב שתספיק להשתמש — גם להשתמש בנקבים הצבעוניים קודם לכניסת התעריפים החדשים לתוקף, עשית עסק טוב.

הזדמנויות ברכישת מכוניות חדשות

לקוחות רבים כבר הזמינו מכוניות חדשות מודל 88', שיסופקו החל מחודש ספטמבר. למרות שמחיר המכוניות הללו לא נקבע עדיין סופית.

משרד התחבורה בוחן בימים אלה את בקשות היבואנים להעלאות מחירים. ככל הנראה, הוא יאפשר העלאת מחירים של 5–20 אחוזים.

לכן, תקופה זו היא התקופה הטובה ביותר לחפש הזדמנויות לרכישת מכוניות חדשות מודל 87', המצויות במחסני היבואנים. מכוניות אלו מתיישנות עם הגעת המודלים האחרונים של שנת 88', והיבואנים מוכנים לית עליהן הנחות ניכרות.

כרטיס אשראי בינ־לאומי — לא בכל מחיר

לא תמיד כדאי לרכוש כרטיס אשראי בינ־לאומי ערב נסיעה לחו"ל. נסיעה קצרה של מספר שבועות אינה מצדיקה הוצאת סכום של 35 עד 40 דולר עבור כרטיס אשראי כזה.

הסיבות לכך רבות. מצד אחד מחיר הכרטיס גבוה יחסית. בנוסף לכך, חשבון הבנק של הלקוח מחוייב על־פי שער דולר נוסעים, הגבוה בכ־15 אחוזים משער הדולר השחור. לבסוף, התנודות שבמקנה הכרטיס, של דחיית תשלומים בחודש, כמעט ואינן משמעותיות. עוד סיבה: איבוד כרטיס אשראי בחו"ל יכול להיות חוויה בלתי־נעימה.

אולי עדיף להשתמש בהמחאות נוסעים בחו"ל, תמורת עמלה של אחוז אחד.

למשטרה לא איכפת (ב')

לפני שבוע עוד היו לה גלגלים. השבוע הורידו כמעט את הכל. לאלפא מוד אדומה 367־265, אך למשטרה לא איכפת. התמונה: חניון "הארץ".

הדולר צפוי לרדת

המתיחות במפרץ הפרסי הפגנת הכוח של ארה"ב הביאה לעליית שער הדולר לרמה הגבוהה ביותר שלו מאז תחילת השנה, אך בעולם הפיננסי צופים שמגמה זו תתהפך בשבועות הקרובים.

בשווקי הכספים בעולם מציינים כי היום אין כל הצדקה כלכלית להתחזקות הדולר. ארה"ב לא הצליחה לשפר את מאזנה המסחרי, והצמיחה התעשיתית בארה"ב עדיין לא הגיעה ליעד שהציב לה הממשל האמריקאי בתחילת השנה.

מכאן ההערכה בשווקי הכספים כי הדולר ישוב ויחולש. סבורים שאפילו אם כוחות השוק לא יפעלו להחלשת הדולר, יתערבו הבנקים המרכזיים של ארה"ב, יפאן וגרמניה וימנעו את התחזקותו, על־פי הסכם פאריס מחודש פברואר.

אנטיב, צרפת, יום ב' השבוע: השנה יאשימו הצרפתים את מזג האוויר בשולחן החופשה השנתית

"ואקאנס" תחת מטריה

מאת יואב טוקר

הקור והגשמים בעיצומו של קיץ בלבלו את החושים הבסיסיים של האירופי הנופש. ללא קיץ, המוסד הקדוש של חופשות השמש השנתיות נתון במשבר. זוהי רשימה אכזרית

פאריס

לצליל טרטורם של מגבי־האוויר עלולה הבעיה המתוארת להלן להיראות זרוקה־משהו; אבל עשרות מיליוני אירופים מתייסרים בה בשבועות האחרונים תוך הפעלת מינימום של פרופורציה או, חלילה, חוש הומור. נרשה, אפוא, לעצמנו להציג גם כאן את השאלה הקשה:

מה עושים בקיץ שאינו קיץ? איך נופשים "נגד הטבע"? מה דינו של זוג־טבע שאין בו שמש? מה עושים במתואמת־קיץ במגפיים ובסרבלים — או בחופיים שמצטיידים לקראתם באפודות ובמעילים?

הצרפתים הושיבו עצמם מאז ומתמיד — ובצדק — למומחים מדרגים במיוחד לליבון סוגיות בתחום זה: ה"הפינג" הלאומי הצרפתי, ה"גראנד ואקאנס" (בתרגום יבש, נטול רסס אמוציונאלי מתחייב: "החופשות הגדולות"), נאבק עתה קשות על זכותו לחיים ולקדושה לנוכח אכזריותם של השקעים הבארומטריים. אלה מביאים מצפון וממערב, בעיקר מן האוקינוס האטלנטי השובב הרע, גלי קרירות, מאות מילימטרים של גשם ושמים אפורים כרונית. צא וקדש בתנאים כאלה את התגינה הלאומית השנתית.

כמו בכל מצב קונפליקטואלי, אומר לעצמו המתבונן — הפעם, בצורה, קודאי, יש כאן, מקום למחשבה. עיניות האמוציונאלית, הרקה מאוד סביב כאן את הטקסים המוגניים של טהרת המיליונים לחופשות. זו לכשעצמה, ללא ספק, מתופעות הטבע המרתקות ביותר בגוף האנושי־קבוצתי של היבשת.

מוסכם ומוכח היום, מקץ כשני דורות של מיסוד החופשות־מטעם בקרב קבוצות שמתחת למעמד הבינוני, שהחופשות אינן תופעה נלווה, אלא תופעת־אב. המדובר בעת ובעונה אחת בביטוי להישגיות חברתית של מדינת הרווחה, במיצוי זכות מוחלטת וסימפאטית בהחלט, ובריכוז גבוה של ציפיות להרווחה פריטית בחסות תופעה הטבעית.

הגשם והאומדן־האושר

מכוני־מחקר מלומדים ביותר מדעלים מדי שנה ממצאים עשירים המבוססים על עיון כמה שהם מבינים, בוודאי מתוך ניסיון לפשט את הבנת הדברים, "תוכנם המשתנה של איפיוני הקייס והציפים בחברה הצרפתית". אלו עיונים סטאטיסטיים האומרים כמה שעושים בפועל עשרות מיליונים בבגדיים ובסירטים; בהשפעתן של פעילויות אלה על מצב־הרוח הקולקטיווי, על ההעדפות הפוליטיות, על סולם האמביציות, השיפוטים הערכיים, על אומדני האושר למיניהם (כן, זה קיים במדע).

קיץ סגרירי 1987 באירופה יירשם אולי בעצב בזכרונות־הנופש של רבים, אבל ימציא בוודאי הארות מרתקות בעקבות מדידתם וניתוחם של כל הרכיבים הללו. זו הערה אכזרית, אך אין מנוס ממנה. כמו המציאות העיניתית, שמאבקים בה עתה לאורך חופי הים, במרכזי המתכונות, במרפסות הסגורות של בתי־הקפה, בחלקות היער המוכשרות.

התקווה הנמרצת ביותר המטופחת בימים אלה, היא כמובן זו הנשענת על סגולותיו המפורסמות של חודש אוגוסט. השמים שאיכזבו באביב (במאי), שעיצבנו (ביוני) שייאשו (ביולי) יחזרו למשמעת באוגוסט.

זו תקווה שערכה מוגבל אמנם בעבור אלה שכבר שבו מאתרי ה"ואקאנס" שלהם לערים הגדולות; ליתר דיוק, לדידם זו הזמנה לתיסכול־יתר אחרי ניסיונם המר — לפחות בתחום זה — משך ימי החופשות שלהם. אבל בעבור הנדודים הגדולים במיוחד של הנופשים, הציפיה לתפנית אוגוסט היא בבחינת ההשקעה האמוציונאלית השכיחה ביותר.

דוגמת השליחדין המפורסם, הוא מביא את הבשורה הרעה, יש כמובן נטיה היום להאשים את השירות המטאורולוגי בכל הרעות שהמשבים שלו מנפקים. מה לא נאמר בשבועות האחרונים בגנותו של מוסר אומלל זה?

הלחץ ציבורי הסמוי־אך־איתן מחייב את החזאים הציבוריים, כלומר אלה המופקדים על הנבואה בכלי התקשורת, לעשות מאמץ. גם הם מתפתים על כן לשגות בביזונים אופטימיים, כאשר סימנים טובים אחרים אכן מבצבצים באופק.

החזאי הנוכל

זו כמובן ישועה קצרת־טווח, קטנה ביותר, אפילו מסוכנת מסוגה: אלו המבטיחים בערב "נצנוץ" של האנטי־ציקלון הדרומי (זה שמביא שמש) ומתבדים בבוקר בגבות השקע הבארומטרי האיסלאנדי (זה שמביא גשם), נהנים מתהילות עצובות. ברגעים קיצוניים במיוחד של התיסכול אף האשמו החזאים ברדיו ובטלוויזיה במאניפולאציות מכוונות של המידע.

"הם מקבלים כסף מתחת לשולחן מתעשייני הנופש", אמרה התבונה העממית. "המלונאים יחד עם הפרליטיקאים מסודרים לנו הבטחות: אלו בכדי להמריץ עסקים, האחרים בכדי להעלות את המוראל". זה, צריך להודות, פאראנויה מובנת מנקודת־ראותם של מי שמאוינים מתחת למטריות להסברים בדבר התבהרות מתגבשת העושה דרכה ממערב מזרחה, או להיפך... תעשייני הנופש, דרך אגב, אלו המקצוענים באמת, אלו המאורגנים טוב כל־כך בהתאחדויות־גג. ובבקשות גדולה, אכן עושים מעט מאוד בכדי להעלות את המוניטין הציבוריים שלהם. הצרפתים למודים מדי שנה על תלונות קשות של דוברי ה"תעשיה" אודות "עונה איומה, אסון... ממש"; מדי שנה חוזרות הכרזות השבר הללו על רקע מכות ממכות שונות, הכרזות שכולם התרגלו כבר לקבל אותן במידה ניכרת של פילוסופיה: עליית מחירים, ירידת מחירים, עליית הדולר, ירידת הדולר, ההשתוללות התחרותית־מדי בשוק, חברות התעופה, עודף הפיקוח הממשלתי, היעדר הפיקוח הממשלתי...

השנה, לפחות, עשויות הזעקות מכיוון זה לזכות בהבנתו של הציבור. מגב־האוויר סידפר קשות את ה"ביזנס". אין צורך בהסברים. הגשם מספק.

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה לחקלאות

המועד הרשמה לפקולטה לחקלאות לתואר בוגר לשנת הלימודים תשמ"ח

כיוון שנותרו מספר מקומות ללימודי כלכלה חקלאית בשילוב עם חוגי הפקולטה, תימשך ההרשמה לתכנית הבוגר של הפקולטה (למעט ביה"ס לרפואה וטרינרית וביה"ס למדעי התזונה והבית) **עד ליום ב' 31.8.87.**

מועמדים המעוניינים ללמוד בתכנית זו וטרם נגשו לבחינה פסיכומטרית יוכלו לגשת לבחינה הנערכת ביום 27.8.87.*

מזכירויות הרשמה:

משרד לקבלת תלמידים,
בנין פרנק סינטורה, קומה ב', הר־הצופים, בימים א'־ה' בשעות 11.00–13.00, טלפון 02-882882/8.

* לצורך הרשמה לבחינה הפסיכומטרית, נא לפנות למרכז הארצי. טל. 02-663161.

לוח־פון בכרטיסי אשראי
מודעות מטפחות וכוח
לוח העיר
292777

מקום שתרגישו בו בבית

בית־האלה בית־אבות סיעודי

לפנות בכביש המהיר תל אביב – ירושלים בשער הגיא

בית האלה

בניין חדש עם חדרים מרהיבים ושרותים צמודים.
נוף ואווירה פסטורלית באחד מהאזורים היפים בארצנו
ברמה של 5 כוכבים אנו מציעים לדיירנו את מיטב הבחינות:

- פיקוח רפואי
- ריפוי בעיסוק
- פיזיוטרפיה
- בית־חם, פעילות חברתית ותרבותית
- המזון מותאם אישית לפי הנחיות רופא ודיאטנית.

בקרו "בבית־האלה" בית אבות סיעודי (פתוח בשעות העבודה) או התקשרו לקביעת פגישת היכרות בלתי מחייבת

"בית־האלה" בית אבות סיעודי ד.נ. האלה מיקוד: 99830, טלפון: 02-917655

WORLD BANK PUBLICATIONS
הפצה בלעדית בישראל
THE JERUSALEM POST

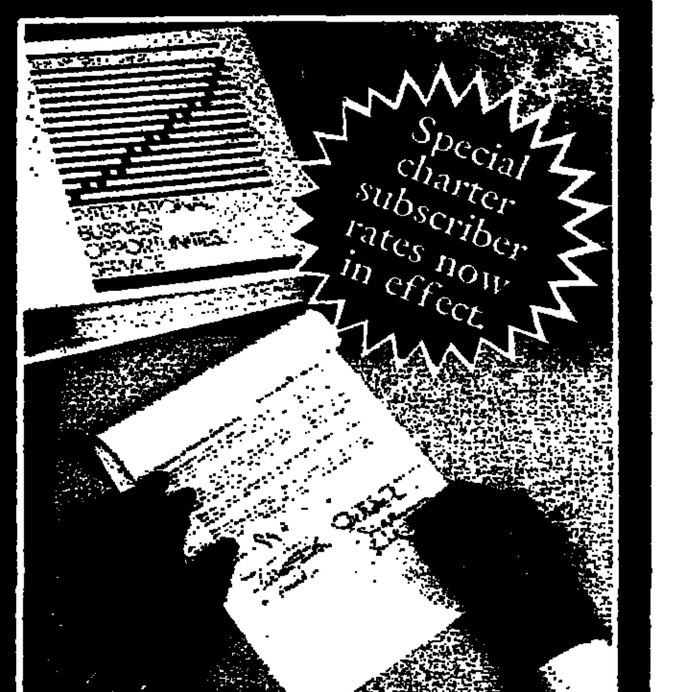

IBOS

השרות הבינלאומי להזדמנויות עסקיות של הבנק העולמי: ההזדמנות שלך ליטול חלק במכרזים על תוכניות פיתוח רבות ומגוונות הממומנות ע"י הבנק.

The Complete Source for All the Information You Need on World Bank-Funded Project Procurement

This new service shows you how and when to aim at markets for your product or service… and turn potential jobs into firm contracts.

Valuable Background Briefs

Informative references show – step by step – how to bid on business contracts resulting from World Bank loans. New and updated material provided periodically.

Timely Weekly Dispatches

New project-specific details sent every Friday help you identify – and compete successfully for – contracts you choose. Covers the fastest growing markets for most exporters. Incorporates the World Bank's Monthly Operational Summary, Technical Data Sheets, General and Specific Procurement Notices, and Contract Awards.

Who subscribes to IBOS?
Engineers and consultants… manufacturers and wholesalers… contractors and suppliers of goods and services.

To: BOOKS, The Jerusalem Post, P.O.B. 81, Jerusalem 91000

□ **Yes.** I accept your invitation to become a charter subscriber to the International Business Opportunities Service. I want to take advantage of the introductory offer checked below. Enclosed is my cheque for the appropriate amount.

□ One full year, **NIS 426.95** (10% savings off annual subscription price)

□ Two-year subscription, **NIS 853.87** (10% savings off annual subscription price for two full years)

□ Please send me a free brochure on the IBOS.

NAME ____________

ADDRESS ____________

CITY ________ CODE ________ TEL. ________

Please allow four to six weeks for delivery of your first copy. All prices include VAT.

מכרז

הציבור מוזמן בזה ע"י הח"מ להציע הצעות לרכישת זכויות החכירה לדורות של מבנה השוק העירוני "תלפיות" בחיפה, רח' סירקין 35 (גוש 10851 חלקה 142, פנקס 152 דף 141).

תיאור הנכס:

קרקע ועליה בנין של 5 קומות ומבנה על הגג, ובהם 302 יחידות (למעט 5 יחידות שלא הוחכרו). חלק מהיחידות מוחזק בשכירות מוגנת, חלקן — פנוי, וחלק מושכר בשכירות בלתי מוגנת. שטח הקרקע — 4 דונם ו־520 מ"ר, והשטח הבנוי על הקרקע — 7,200 מ"ר.

פרטים נוספים ניתן לברר אצל מר יעקב מארחי, טל: 04-666708, 04-645465.

על המציע להגיש הצעתו בכתב למשרד עו"ד דן אבי־יצחק רח' הטייסים 34 ירושלים 92509, לא יאוחר מיום 31.8.87, ולצרף המחאה בנקאית או ערבות בנקאית בסכום של 5% מערך הצעתו.

הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת, ושומר על זכותו לנהל מו"מ נפרד עם כל מציע. מכירת הזכויות כפופה לאישור ראש ההוצל"פ בירושלים, ולהסכמת המחכירה, עיריית חיפה.

דן אבי־יצחק, עו"ד
כונס נכסים של הנכס הנ"ל
לפי צו ראש ההוצל"פ בירושלים

דחפון

שרות מודעות מלבני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

הקרן לטיפול בחסויים

מזמינה בזה הצעות לרכישת 3/4 חלקים (במושע) ממגרש בשטח 957 מ"ר

הידוע כגוש 10797/21 הנמצא על הר־הכרמל, ברחוב קריב, חיפה. בסביבה בנויה ומאוכלסת. הצעות יש להגיש במעטפה סגורה על גבי טפסים שימסרו למציעים במשרדי הקרן לטיפול בחסויים, סניף חיפה, רח' החלוץ 57, עד 8.9.87 שעה 11.00 לפנה"צ.

ועדת המכרזים תשב באותו יום ובאותה שעה 11.00 במשרדי הקרן בחיפה.

על מגישי ההצעות לבדוק את גבול האחוזים המותרים לבניה. מגישי הצעות חייבים להיות נוכחים בעת פתיחת המעטפות ע"י ועדת המכרזים.

המכירה כפופה לאישור בית המשפט.

אין הקרן לטיפול בחסויים מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

א. הכסטר, מזכיר הקרן

תרבות וספרות

לפענח את חידת האמן

השגרירים
מאת הנרי ג'יימס
תרגום מאנגלית אהרן אמיר
אחרית דבר אורה סגל
הוצאת כנה, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המפעל לתרגום ספרי מופת. 334 עמ'

הדמות בשטיח/ ועוד שני סיפורים על סופרים
מאת הנרי ג'יימס
עברית אורה סגל
אחרית דבר אורה סגל
בית הוצאה כתר, ירושלים, 166 עמ'

מאת יורם ברונובסקי

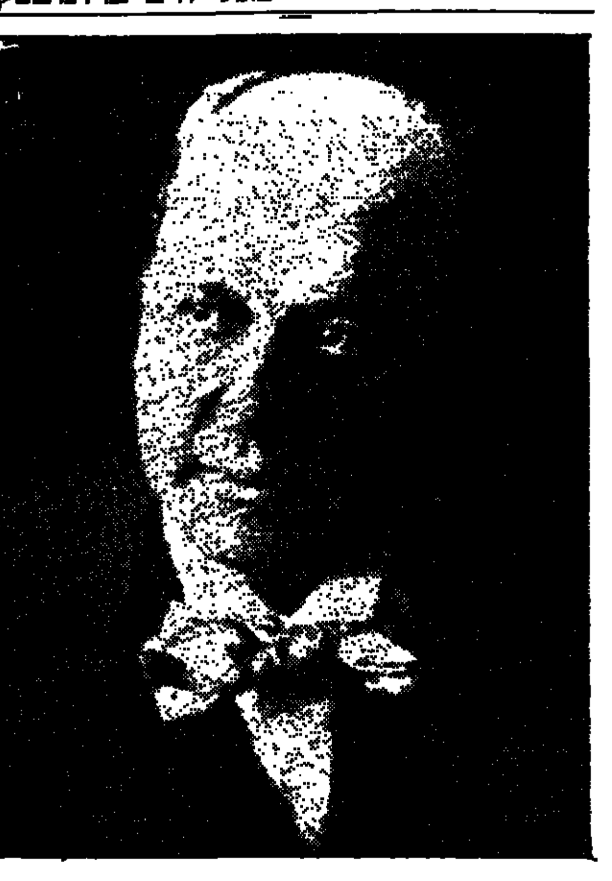

הפולמוס בדבר ערכו ומעמדו של הנרי ג'יימס כרב־אמן ספרותי לא ייפסק במהרה, משום שעדיין חיות וחיוניות בעיות־היסוד שמסביבן ארג את "השטיח" שלו. ואף שמפת־העולם הפוליטית נשתנה בליל מימין — הרי הפרובלמטיקה הספרותית שביסוד יצירתו עודנה תקפה וקיימת.

יש סופרים שתהליך התקבלות יצירתם על־ידי הקהל ועל־ידי הביקורת הוא נפתל ודראמטי כל־כך עד שהוא עשוי ליצור, כדי שיירכם במלוא־מורכבותו, מעין רומאן לעצמו שמשמעותו, כפי שקורה ברומאנים גדולים באמת אף מעבר לנושא המוצהר שלו, ואפשר שהוא ישקף את פני החברה במלאות ובעומק מיוחדים. אין ספק שהנרי ג'יימס נמנה עם הסופרים מן הסוג הזה, ואפשר רק להלום על רומאן כזה שנושאו הוא הרצפציה של כתבי הנרי ג'יימס שמחברו האידיאלי עשוי היה להיות, כמובן, הנרי ג'יימס עצמו. בעצם, אם נותנים את הדעת על כך, הנרי ג'יימס התווה־כמו את הרומאן המיוחל הזה, אמנם הניח את היסודות לחקר הרצפציה של כתבי עצמו, ובכמה נובלות מוקירות אף כמו ניבא את המשכו של תוס העלילה הנפתל הזה עד־מבן כי לא יכול היה להיות עד לפרקיו הדראמאטיים הנסערים ביותר, כותרי אלה התחוללו אחרי מותו, ואולי בייחוד בעשורים האחרונים ממש. עשורים אלה ראו כמה מן ההתקפות הבוטות ביותר לא רק על הנרי ג'יימס אלא על "פולחן הנרי ג'יימס" (כך כינה את הנקפתם המבקר האמריקאי אירווינג האוו, בצד גיבוש של קאנוניזאציה של ג'יימס, אימוצו המאסיבי על־ידי האקדמיה ועל־ידי הביקורת המדעית או המקצועית של הספרות. ואף כמה ניצחונות בתחום הרצפציה העממית יותר שהתבטאה בהסרטתם של כמה מן הרומאנים הידועים ביותר, ולכאורה המוקשים ביותר להעברה לבריום אחר — ואני חושב במיוחד על הסרט שנעשה על־פי "השגרירים" עם פול סקופילד הנהדר בתפקיד לאמברט סטרידר — ובהפצת רבים מכתביו במהדורות זולות ופופולאריות ביותר (סדרת הקלאסיקאים של פינגווין כבר החלה בפרסום מהדורה שנייה של כל כתבי הנרי ג'יימס, בעריכה חדשה עם מבואות מעודכנים וטקסטים העומדים בסטנדארטים החדשים של ההדרה). אמנם כן, נדמה שבבואו של ג'יימס מתוך אחת מאירותיו. שמהדורתם השלמה הביקורתית נשלמה גם היא אך זה לא כבר, בידי ליאון אדל, כי כתביו אלה שהקהל פנה להם עורף עתידים להלום יום אחד על מצבת הקבר שלהם, להבקיעו ולקום לתחייה רבתי, מתנשמת להפליא, ובקנה מידה שאותו ודאי לא היה יכול לחזות.

ועם זאת, הפולמוס או אף הריב על ערכו של הנרי ג'יימס, ועל משמעות כתביו, לא פסק ואפשר לשער שלא ייפסק, וטיעוני הקטגוריה הישנים יועלו שוב ושוב בניסוחים חדשים, ואפילו הרתיעה שהסתתרה מאחורי האפיון המבזה שאפיין את ג'יימס ויליאם פוקנר — "ג'יימס הוא אשה זקנה", אמר עליו — לא תעבור מן העולם. ואפילו לא יימצא עוד מי שיעז להביעה בגסות שבזאת. פולמוס הנרי ג'יימס לא ייפסק משום שעדיין חיות וחיוניות בעיות־היסוד שמסביבן ארג ג'יימס את הכסיו שלו, שבב הנדרש להן בווריאציות האינסופיות־כמעט של "הנושא הגדול" של יצירתו ושל חייו. באה חלפה, המפה הפוליטית של העולם שונתה כליל, ועדיין הפרובלמאטיקה התרבותית שביסוד יצירתו של ג'יימס תקפה ודוחקת. באורח אנאלוגי, ולא במקרה, התגלתה בעשור האחרון מחדש, כביכול, משמעותה של יצירת איוואן טורגנייב לתרבות הרוסית והסלאבית בכלל: איוואן טורגנייב שג'יימס היה ידידו ומעין־תלמידו בתקופה האירופית הראשונה.

על הפגישה הזאת של האמריקאי והרוסי בפאריס של שנות השבעים והשמונים של המאה שעברה אני חושב כעל הפגישה שבה מתחילה המאה העשרים. אכן, ההכרה במקומו המרכזי של ג'יימס נובעת לאו דווקא מתוך זכויותיו בתחום אמנות־הרומאן, אלה שהאקדמיה האנגלו־סאכסית (אך גם הצרפתית) וכך ג'יימס הוא מעין גיבור ראשי של הספר "הפואטיקה של הפרוזה" מאת צווטאן טודורוב) נדרשת להן במרץ שכזה בשנים האחרונות, עד שנדמה לעתים כי היא תנתק את היצירה הג'יימסית מהקשר הרחב שלה, אלא מתוך ההוראות שהתגבשה זה כבר כי ג'יימס הוא סמל. הוא מסמל, בעצמיותו האישית ובעבודת גיבוריו, את היחסים המורכבים ביותר של התקופה המודרנית, גם היחסים המשמעותיים ביותר — אלה שבין התרבות האירופית לתרבויות האחרות, הנפעלות ממנה, ובראשן התרבות האמריקאית. ואם כדי כמה שנים נדמה שהמתח הישן הזה שהיה כבר לקלישאה — "יחסי אהבה־שנאה" כינה אותו סטיבן ספנדר בספר שעסק בקלישאה הוותיקה, ותרומו הוקרה, כמובן, להנרי ג'יימס — מאבד את תוקפו, ובהירות חדשות בתגלית באות על מקומו (העולם השלישי, אוסטרליה וכיו"ב), בחלוף זמן מה מתגלה שזהו רק שינוי אדרת, ושעדיין הנרי ג'יימס הוא המדריך הגדול לבעיית אהבה־שנאה אלו.

תוקף מיוחד נודע לבעיה הזאת, שג'יימס כתב את ספרי ההדרכה הגדולים ביותר במבוכיה, דווקא בישראל. גם לנו נראה לעתים קרובות שבעיית יחסי ישראל ואירופה אינה דווקא הבעיה המרכזית של הוויתנו התרבותית. על מקום אפיונה הוותיק של בעיית היסוד התרבותית הזאת עלו אצלנו ניסוחים אחרים, וודאי עוד יעלו, למן הכנענות ועד "ההשתלבות במרחב", "תרבות הים־התיכון" וכיו"ב. עובר זמן מה, ואנו מבחינים שרק ניסחנו בצורה אחרת את הבעיה הג'יימסית הישנה. הכל בלול ומבולבל בחשיבתנו. מה המערב? מהי אירופה? הכל שב אל המעיין הצנוע הזה שממנו שאב ג'יימס את הנושא הגדול שלו. שום אירופי אינו יודע מה זאת אירופה. אבל הנרי ג'יימס ידע זאת (אחריו חי בורחס בחדש את הדראמה הג'יימסית בווריאציה חדשה. הוא ישב רוב שנותיו, בכל זאת, בעיר הולדתו הדרום־אמריקאית. ולמה ישב בבואנוס־איירס? "כדי להיות קרוב יותר לאירופה", השיב). הנרי ג'יימס הוא גם מי שיכול לומר זאת לנו, הנוסעים בהמונינו לאירופה ואיננו יודעים אל־נכון מהי.

הרומאן "השגרירים" שראה אור זה לא כבר בעברית הוא, כמדומה, הקביעה הרומאנטית המלאה ביותר, המורכבת ביותר, של הגדרת אירופה שעל־פי הנרי ג'יימס, ונושאו הוא בעליל הנושא המרכזי, אולי אף הצורה שבשטיח (או "הדמות בשטיח", לפי התרגום העברי) של כלל־יצירתו. זהו רומאן מתקופתו המאוחרת של ג'יימס, תקופה שעליה נטוש אחד הפרקים הוותיקים והעזים ביותר של הריב הגדול על הנרי ג'יימס. אמנם לאו דווקא "השגרירים" הוא הרומאן שבו יורים את רוב הבליסטראות המקטרגים על הנרי ג'יימס — מושא ההתקפה המרכזי הוא הרומאן "קערת הזהב" — אך אין ספק ש"השגרירים" הוא החלק הראשון של הצורה האמנותית הגדולה הזאת שהיא הטרילוגיה המאוחרת של ג'יימס. בשלושת הרומאנים האחרונים שלו הגיע סגנונו של ג'יימס, העשיר, הנפתל, הגמיש, לשיא הבארוקיות שלו — בעצם זהו כבר סגנון רוקוקו שלאחר הבארוק. רבים ראו בסגנון הזה, שמורכבותו היתרה נבעה בין השאר מדרכו של ג'יימס להכתיב את יצירותיו למזכירה, תוך כדי הילוך בחדרו, סימן של ניוון או אף הקיבה שלאחר בשלות יתרה, אך יש גם קוראי־ג'יימס מובהקים המתענגים במיוחד על המשפטים האין־סופיים, הכבדים הללו, שופעי הפרטים, גדושי המלים הצרפתיות והאיטלקיות, הכתובים בשפה פרטית כמעט ברוב תפארתה וייחודה שאין משלם. הדבר נכון, כאמור, בייחוד ביחס לרומאן הגדול האחרון, "קערת הזהב", ופחות מכך לגבי "השגרירים", הפשוט יחסית ("כנפי היונה", הרומאן שבתווך, הוא באמת בבחינת אמצע הדרך בין הסגנון המסובך־פחות של "השגרירים" והסגנון הכבד המפתלתל ביותר, זה של "קערת הזהב"). והסגנון משקף גם את העלילות והתבנים שב"שגרירים" הם פחות מורכבים בהשוואה ל"קערת הזהב" או אף ל"כנפי היונה", אף שגם כאן הפיתול של העלילה והדו־המשמעות שלה עושים את הרומאן הזה, יחד עם הרומאנים הנוספים, לחומרי־הקריאה המוקשים שבספרות בכלל, קושי שאמנם שכרו תמיד בצדו. מובן שכדי להתענג על הסגנון הג'יימסי (או אף כדי לשנוא אותו) הכרח לקרוא במקור. אך נדמה שאהרן אמיר הוא בעל הסגנון העברי הנכון לתרגומו של ג'יימס. קשה לי לומר שתרגום "השגרירים" ממש צלח בידיו: למי שמכיר את המקור ואוהב אותו הקריאה בטקסט העברי היא בבחינת עינוי. אך כלל אינני בטוח שאפשר לעשות זאת טוב יותר, והתרגום בוודאי יעזור למי שמתקשה בקריאת המקור המומלץ מאוד.

למען האמת, תוקף התחושה שברומאנים האחרונים הגדים הנרי ג'יימס משהו במידת הג'יימסיות שלו. והם מתייחדים אפילו על רקע יצירתו שכל פרק בה מפתיע תמיד בייחודו, הרי התמאטיקה היסודית כאן קרובה ליצירתו בת התקופות הקודמות, והם המשך ישיר לה. במובנים מסוימים "השגרירים" הוא בבחינת עיבוד או שחזור של רומאן (או נובלה ארוכה) שכתב ג'יימס כשלושים שנים קודם לצאת "השגרירים" בשנת 1903. זהו הספר "האמריקאי" שג'יימס אף עיבדו למחזה כעשר שנים קודם לכתיבת "השגרירים", מחזה כושל כשאר מחזותיו. (זה, אגב, דבר מעניין ביותר: ככל שרבות מיצירותיו של ג'יימס מצטיינות בדראמאטיות יתרה, מחזותיו הם כולם כשלון). ההשוואה בין "האמריקאי" ל"השגרירים" יכולה להציג את התפתחות הגות הרומאנטית של ג'יימס בבהירות יתרה. ההבדל הבולט הוא בתיאורם של האירופים בשני הרומאנים. תיאור המויות האנושיות־תרבותיות שאליהם נשלחים השגרירים של האמריקאיות. ברומאן המוקדם מיוצגים האירופים על־ידי בני משפחת בלגארד, הם מתוארים כנבלים ובני־בליעל שאין להם תקנה כשם שאין להם עכבות. אך ב"השגרירים" מוארת השחיתות האירופית, המוטמעת בעיקר בדמותה של מאדאם דה־וויונה, באור מושך ביותר, מועמדת במין זוהר אימפרסיוניסטי נעים ומופלא שאין לעמוד בפניו. זוהר זה מגיע לשיאו בתמונת הסירה בנהר שבה יושבים מאדאם דה־וויונה ואהובה האמריקאי. אורה סגל עומדת על חשיבותה של הסצנה הזאת ברומאן באחרית־הדבר המעולה שלה לתרגום העברי של "השגרירים".

כל זה נאמר כדי לתת דוגמה אחת קטנה להכללה שבה אפתח, והיא שיצירתו העצומה בהיקפה של הנרי ג'יימס, שנכתבה על פני תקופה של חצי מאה ויותר, מצטיינת באחידות פנימית מדהימה, עד שיימצא אולי מי שיכנה אותה רומאן עצום־ממדים אחד (על משקל מי שכינה את "חיפוש הזמן האבוד" לפרוסט אפיגראמה אחת בשבעה כרכים). זאת אפשר לומר כנגד אלה המבטלים את תקופתו המאוחרת של ג'יימס, או אף את תקופת המעבר (כגון ואן ויק ברוקס, המבקר האמריקאי בעל הספר "מסע הצליינות של הנרי ג'יימס" אשר לו תפקיד חשוב בדראמה של הביקורת על ג'יימס), תוך צידוד באלה המצביעים על עקביות והמשכיות ביצירה זו, תוך כדי פיתוח מתמיד ושינוי נקודות־ראות. "הדמות בשטיח" פעם מתעמקת ומוקמת מעיניו של המתבונן ופעמים היא עולה ומצביעה ברחים יותר, אך נדמה שהיא מצטיירת תמיד, מראשיתו של ג'יימס עד אחריתו. רק מתבונן נאמן מאוד, אובססיווי לא פחות מן המספר בגוף ראשון של הסיפור "הדמות בשטיח", יוכל לעקוב אחרי הדמות הזאת ולהתוות את גבולותיה בכל יצירה מיצירותיו של ג'יימס. אשר לי אינני מכיר אף את כל היצירות הרבות הללו, אך דומני שאני מסוגל לחוש את הימצאותה של הדמות בשטיח העצקי שריבוי קישוטיו וגוניו מרמה אותו באמת לשטיח פרסי, אף הוא נוצר, כמובן, ממארג חוטים אמריקאיים האירופים, איטלקים, צרפתים, אנגלים, גרמניים ואחרים.

דאני להדגיש שהעמדת הנושא הגדול של הנרי ג'יימס בכל יצירתו על המתח שבין האמריקאיות לבין האירופיות היא רק בבחינת גישה אפשרית אחת של הדיאלקטיקה הג'יימסית. אפשר להעמיד ניגודים נוספים המקבילים לניגוד הזה, לדבר על תום לעומת שחיתות, על ספונטאניות לעומת חישוב וכו'. יש לזכור תמיד שאלה הם רק ניגודים בסיסיים שכמעט מעולם אינם מופיעים בעירומם ביצירה של ג'יימס, מבחינה זו הוא היה אמן גדול של הריאליזם, תלמיד מובהק של באלזאק הנערץ עליו. אלה רק אימוטים המקלים על הדיון ביצירות המורכבות הללו. את נושא ה"שגרירים" אפשר להעמיד — אורה סגל עושה זאת בשוסר שכל — על מעין מסכת של טקסי חניכה שעובר הגיבור האמתי (לאו דווקא המוצהר) של הספר, שהוא למברט סטרידר. הוא גם בעל ה"מסר" העקרוני של הספר, המתבטא בנאום המפורסם שבו מביע סטרידר את תובנת ההכרה שלו, את הצו לחיות במלוא, זו קריאה בעמוד בחלק החמישי של הספר שבו מפציר סטרידר בצ'ד: "אל תחמיץ דברים מתוך טיפשות" ופונה אליו במלים שנעשו לפתגם כמעט: "... ובלבד שלא תעשה את הטעות שלי, שכן היתה זו טעות. חיה!" (עמ' 119). הצו הזה, חיה, המופיע במרכזו של הספר נראה דווקא פקטיווית כצו הגדול של ג'יימס. אולי ה"מסר" של כל הטרילוגיה המאוחרת של הסופר ש"ההחמצה" יותר מרי. ואם כי אין ספריו של ג'יימס אוטוביוגראפיים בשום דרך ישירה, נדמה שאפשר לטעון כי בדמותו של למברט סטרידר צייר את עצמו, הרב־אמן הזקן, בציור האמן ביותר, אולי כמעט־מכוון, אף שהוא מעולם לא הודה בזאת.

כמעט בבת־אחת עם הופעת "השגרירים" בתרגומו של אמיר ראה אור כרכון נוסף מכתבי הנרי ג'יימס. הפעם בתרגומה של חוקרת ג'יימס נודעת בעולם, ד"ר אורה סגל, שחיברה מסה החותמת את הרומאן הגדול והמוסיפה מסה לתרגומי הנובלות הכלולות בכרך "הדמות בשטיח". בספרה האנגלי על אודות הנרי ג'יימס, "מתיר האפר הבוהר", עסקה אורה סגל באותה דמות מרכזית של יצירת ג'יימס, דמות המתבונן, ופרק שלם הקדישה למתבונן בנובלות־האמן שכמה מהן תרגמה כאן כה יפה לעברית. הודות לה זוכה הקורא העברי לא רק בתרגומי ג'יימס, אלא גם בהארה מלומדת ומחודשת של הסצנה הג'יימסית, של הקשרים של היצירות המסוימות עם שאר ענפי יצירת ג'יימס ואף הארות של הרקע הגדול של התקופה, תוך נגיעה במסורות ובטכניקות הספרותיות שהבחן את הנרי ג'יימס, מן המודעים שבסכתבי הרומאנים ומן המבקרים הגדולים של אמנות־הרומאן (אף שביקורתיו הן פרק אינטגראלי ביצירה הכללית שלו, ובעצם אין מקום לחלוקה חדשה של הבריון והביקורת ביצירתו).

ב"הדמות בשטיח" ניתנות שלוש נובלות, בהן שתיים מן המהוללות ביותר שכתב ג'יימס בכלל, המבנות את המבט לדמות שעניינה את ג'יימס בכל דרכו — דמות האמן, שבסיפורים אלה לבש את דמותו של סופר. "כל העולם היה לדידו מסכת סוד הטעונה פענוח וזהיר, ובתוך תוכה של מסכת זו עמד הוא, החידה הגדולה ביותר. שפענוחה הוא המוקשה מכל", כך כתב על הנרי ג'יימס אחד מתלמידיו הלהוטים הצעירים, המבקר דזמונד מקארתי ("זיכרונות על הנרי ג'יימס"). "הדמות בשטיח", סיפור ששמו נעשה לביטוי בשפה האנגלית, הוא סיפור על היומרה של השגת הסוד הגדול הזה, סודו של היוצר, וסיפור על האשליה ועל הכשלון ההכרחי של היומרה הזאת. היו שפירשו סיפור זה כמעין מהתלה שכיוון ג'יימס כנגד המבקרים קצרי־הדעת שלא ירדו לעומק כוונותיו הספרותיות (אף שאין זה מדויק לומר שמעולם לא זכה ג'יימס בפופולאריות בחייו. בשנות השמונים הוא היה בין הסופרים הפופולאריים והנקראים ביותר באנגליה), אך נדמה שהכוונה ב"הדמות בשטיח" עמוקה יותר, ככל שפני השטח של הסיפור מתרכזים באותם "שרים וקריהנדנה" שאינם מבינים דבר. הם המבקרים. ככלות הכל, ג'יימס עצמו הקדיש לביקורת הרבה מאוד. נדמה שזהו סיפור פאוסטי, סיפור על הרצון להשיג סוד. שאל לו לאדם להידרש אליו באמת, בבחינת אל תחקור במופלא ממך. בכך הוא מעין הד נוסף (על כמה הדים אחרים ביצירת ג'יימס) לסיפורו הגדול של בלזאק "יצירת המופת העלומה" שנוסח אחר שלה חיבר באותו זמן אמיל זולא ב"היצירה". סודו של זה ודיקו אינו מתגלה, לכאורה כתוצאה מצירופי מקרים והסיבות חיצוניות, אך לאמתו של דבר — מבקש כמדומה לומר הסיפור — משום היותו הסוד, מה שאסור לו להתגלות מעצם הגדרתו.

הסיפור הנודע השני שבקובץ הוא "לקחו של רב־האמן", תרגיל אירוני בתורת הניגוד הרומאנטי הנודע, החיים והאמנות. לא בכדי נזקקת אורה סגל להשוואה עם תומס מאן בדבריה על הסיפור הזה. גם מאן גם ג'יימס היו בניו של הדקאדאנס האירופאי (פרוסט היה בן נוסף שלו) בהעמידם את הניגוד הזה ביסוד יצירתם, על הפירוש השונה שנתנו לו. והרי בלקחו של רב־האמן לתלמידו הצעיר יש זיקה לתורתו המאוחרת יותר של למברט סטרידר, להיות מעל לכל, לא להחמיץ את החיים. אך בסיפור זוכה ההוראה הזאת להארה אירונית אף יותר מאשר ב"השגרירים". הניגוד הרומאנטי לובש כאן מגיחוכה את מהלצותיה של פארודיה על תורת הניגוד הזאת.

הסיפור הפותח את הקובץ העברי, "מחברו של בלטראפיו", אולי אינו מן המשובחים ביותר שכתב ג'יימס, אך הוא אופייני לו מאוד וממקם אותו, אף יותר מאשר "לקחו של רב־האמן", כבנה של תקופתו. זו כמעט התגובה הישירה של ג'יימס על התנועה הרומאנטית, וביחוד על האמנות בת התקופה, אמנות הפרה־רפאליטים שג'יימס היה כמדומה ער ביותר למידת הזיוף והכזב שבה, ולהנחותיה האסתטיות־אתיות המפוקפקות. אין לטעון שהוא ביקש להאיר את דמותו של הסופר שהוא הגיבור של הסיפור, מארק אמביינט, באור פארודי או אף אירוני, אף־על־פי שהקורא עשוי ליחל לגישה כזאת מצד ג'יימס. רק אם נראה את אותו המצטיינת ב"תיאטרליות מעושה" כמין שעיר־לעזאזל של הביקורת על מארק אמביינט עצמו, נוכל להצביע על כוונה מלעיגה כלפי אמביינט מצדו של ג'יימס. מה שעוד אופייני כאן לג'יימס הרי זה המספר, האמריקאי הלוהב התמים, הנקלע לבית האנגלי־אירופי האפלולי, שזה קרב אמתי של אידיאות ושל פרזודיות. על כל האפיונים הללו ועל רבים נוספים, עומדת אורה סגל במסתה המצוינת.

בכלל, נראה לי זה כבר שאין זה מקרה שבארץ פועלים כמה חוקרים, ובעיקר חוקרות, של יצירת ג'יימס הניצבים בשורה הראשונה של מחקר ג'יימס בעולם כולו. המחובר בפרופ' דורותיאה קרוק־גלעד, בעלת אחד מספרי־היסוד בחקר ג'יימס, ולא פחות מכך בד"ר אורה סגל, אף היא מחברת של ספר חשוב בחקר ג'יימס. ואין הן היחידות, אלא עוד עמיתים ותלמידים להן. משה רון, עורך הסדרה שבמסגרתה מופיע הכרכון "הדמות בשטיח", אף הוא מחוקרי יצירת הנרי ג'יימס. כאמור, אני מסרב לראות בכך צירוף מקרים בלבד.

ודומני שהנרי ג'יימס חשוב למצב הישראלי במיוחד, המחקר הג'יימסי שבישראל הוא עדות של החשיבות הזאת. עדות ברורה וניכרת עוד יותר היא התופעה המאסיווית של כתבי ג'יימס בעברית, שבמשך שנים ארוכות לא תורגם כמעט דבר אליה מן המכלול העצום של ג'יימס. לפני שנים אחדות ראה אור "דיוקנה של גברת", אחר־כך ראה באה חוברת "מוטבוזית" שהיתה מוקדשת לג'יימס וכללה שתי נובלות ידועות שלו, ועכשיו "השגרירים" וכרכון נובלות של האמן. כל זה עדיין בבחינת רמז לעומת מה שלא תורגם. אך זהו רמז עבה ההולך ומתעבה. אפשר להתנבא שתוך שנים לא רבות יהיו בידינו קורפוס נכבד של כתבי ג'יימס בעברית, ולקחו של הרב־אמן לקורא הישראלי יתגלה ביותר שאת.

לוחות שנה: המעשה והאמנות

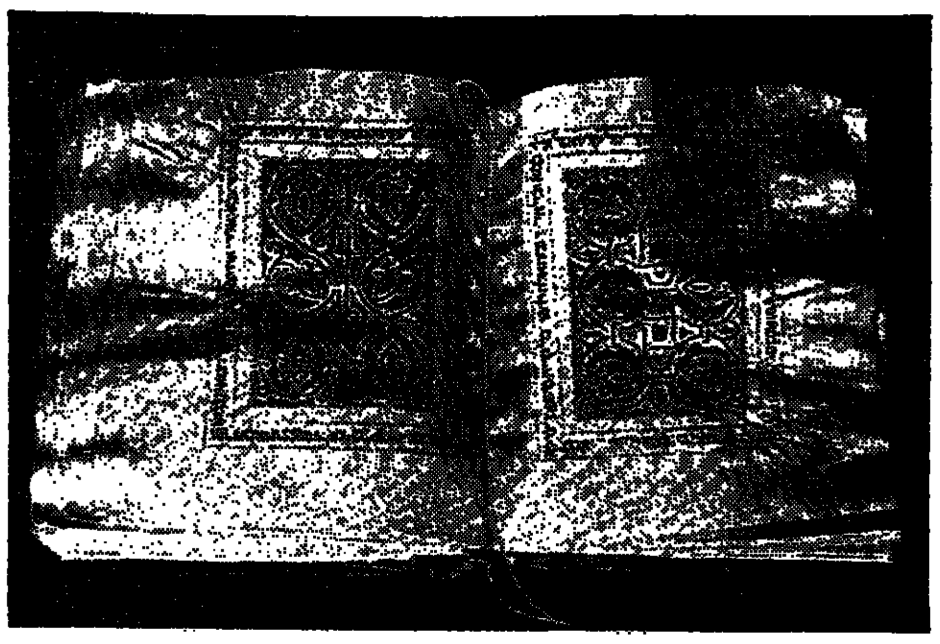

עמודי־שטיח מתוך כתב־יד של התנ"ך "כתב דמשק". בורגוס (ספרד) 1260. מתוך הלוח החדש "מאוצרות בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים", בהוצאת י. מורנובסקי תל־אביב.

לוחות־שנה חדשים, הוצאת מורנובסקי, תל־אביב.

מאת נסים מבורך

על מעצביהם של לוחות־שנה להביא בחשבון שני היבטים עיקריים הקשורים בתוצאת מלאכתם: ההיבט הפונקציונאלי וההיבט האמנותי־תיעודי. תכונה יקרה שמערכת היחסים בין שני אלה היא עדינה כמובן שהבלטת ההיבט הפונקציונאלי, כלומר שימת הדגש על שימושיו של הלוח כלוח, כולל פירוט בולט של כל חג או אירוע, תוך הקצאת שטחים ריקים המספיקים לסימונם של תכניותיו של המשתמש בתאריכים השונים, אינה יכולה שלא לפגוע בערכים החזותיים והמסורתיים. שהרי אותן משבצות ממוספרות הנוחות לשימוש תתקשינה להשתלב בתוך הדפסה פקסימילית של כתב־יד עתיק, למשל.

בעניין זה בחרה הוצאת מורנובסקי להקריב משהו מן הפונקציונאליות הוא לטובתו של ההיבט הנזכר האחר. הלוחות שלה הם, למעשה, בחזקת אלבומים מעולים בעזר שהפרטים הקלנדאריים מסתפקים בהם במקומות צנועים, אם גם, בדרך־כלל, ניתנים להבחנה.

לוח אוצרות בית־הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים מהווה דוגמא מובהקת לגישתה זו של הוצאת מורנובסקי. ההעתקים הפקסימיליים של דפים מתוך כתבי־יד עתיקים, ובתוכם ציורים, מפות גאוגראפיות, כריכות של ספרים וכל כיוצאים באלה, הם בחזקת מלאכת־מחשבת של דפוס, וזה בנוסף לערך האמנותי של המקורות. כאן לא הסתפקה ההוצאה בחומר יהודי. מצויים בלוח, בין השאר, שני עמודי־פתיחה של קוראן שבוצעו בבגדאד בשנת 1289, 31 שנה לאחר חורבנה השלם בידי צאצאיו המונגולים של הולאגו, נכדו של ג'ינג'יס־חאן, מה שמלמד על מציאותה של חיוניות יצירתית שנשתמרה. מושכות את העין גם שתי מיניאטורות פרסיות מן המאה הט"ז, המבליטות את ההשפעה הסינית על האמנות של מזרח העולם המוסלמי. מתוך החומר היהודי שבלוח זה יוזכרו ציורים של יציאת־מצרים מתוך סדר תפילה רומאי באותה המאה.

לוח כתבי־יד יהודיים. גם במסמך זה השקעו מלאכת בחירה מדוקדקת. אמנות־דפוס יקרה וטוב־טעם. בין דפיו מעוררת תשומת־לב מיוחדת עבודה מרום־גרמניה, מן המאה הי"ד, השמורה בספריית הבודליאנה באוקספורד. המפלצות הביניימיות המבהילות המשולבות בו תואמות היטב את רוח התקופה האפלה ההיא, זו של המגפה השחורה. מרתק הוא גם דף מתוך "מורה־נבוכים" להרמב"ם, אשר הועתק בספרד כמה עשורות שנים לפני הגירוש. יש להניח בהקשר אליו, כי דעתו של "הנשר הגדול", להבדיל מזו של הצופה איש המאה הנוכחית, לא יכולה היתה להיות נוחה מציורי־השדים המעטרים דף זה, אשר יש בהם מידה של עבודה זרה לפחות מנקודת ראותו המחמירה של משה בן־מימון.

בנוסף לכך יוזכרו דפים מתוך הגדות־של־פסח ותנ"כים שמקורם בספרד, פורטוגל, איטליה ואשכנז, המבחישים את הבדלי הסגנונות שהתפתחו בפזורות אלה ואת ההשפעות המקומיות על האמנות היהודית, כגון זו של הרנסאנס האיטלקי.

לוח הדלתות. פרסום זה מבוסס על צילומי חזיתות בתים ודלתותיהם בצפת, בירושלים, ביפו ובתל־אביב. מדובר בבתי־תפילה, במסורות שנים ואף במעטנות סתם. דפים אלה ממלאים תפקיד של שימור ערכים, שכן בניגוד לכתבי־היד הטמונים לבטח בארונות הספריות, חשופים אותם בתים ישנים לשיני הזמן ולתגרות־יד של האדם. יצוין שגם מטען ניכר של נוסטאלגיה לארץ־ישראל הלא־מודרנית מצוי בהם.

הנה־כי־כן, הולדתה של השנה העברית הממשמשת ובאה מלווה בהופעתם של לוחות אלה אשר מצויה בהם מידה רבה של העשרה תרבותית.

אהרן מגד / אותיות קטנות

אחד העם בתל־אביב

אחד־העם: דיוקן מעשה ידי ראובן רובין

כשאני חושב על אחד־העם בתל־אביב בשנים תרפ"ב־תרפ"ז תוקף אותי עצב. אני רואה אותו בדמיוני יוצא מביתו הקטן שבצל הסירה של הגמנסיה "הרצליה", איש חולה כבר, שברירי, בחליפה ובעניבה ללא־רבב. מצחו המתקמר אל קרחתו, המבהיק כבהט, הפני־הזקנקן המחודדים, המבט הקר המתבחני — משווים תקיפות וכוח לגוף האנין. לא "אינטלקטואל" הוא, כמו שאנו אומרים היום, אלא "איש רוח", מכמנים של חכמת־דורות, "יהדות ואנושות", אצורים בראש החטוב הזה.

מה הוא עושה בעיר הקטנה הזאת, חולות ופרדסים סביבה, כל יושביה כשלוש רבבות, חנוונים, בעלי־בתים, בעלי־מלאכה, קיוסקים של גזוז בפינות הרצל ושדרות רוטשילד, חנויות מנופקטורה וחייטות פולנית בנחלת־בנימין, אלנבי טרם נסלל משנקין ומטה לעבר הים.

מה עושה פה הפילוסוף שקנה דעת באודסה, וינה, ברלין, ברסלאו, לונדון, שבהיותו בן עשר כבר היה בקיא בכל ש"ס ופוסקים, שבהיותו בן עשרים כבר היו נהירים לו שבילי קאנט, שפינוזה, הגל, ספנסר, דרווין?

האם האמין אז, כשפסע כך, צעד־צעד, לאטו, בחום השמש המתיש, לובן הבתים והגזוזטרות צורב בעיניו: עברית מתפקרת, פרועת־בלורית, מצטפצפת מסביבו, האם האמין שאמנם יקום כאן "מרכז רוחני" ליהדות העולם כולה, אבן־שתייה ל"ממשלת הצדק המוחלט של הבריאה כולה"? האם האמין שמעיירה בעלבתית זו, שספסרי מגרשים כבר התרוצצו ברחובותיה הקטנים, ופועלים מובטלים בקסקטים מרופטים ובבגדים מרוטטי־סיד התלקטו במרכזה בציפייה ליום עבודה בבניין — תצא השפעה "על כל נקודות ההיקף" לחידוש הרוח הלאומית? או אולי יאוש, שלבו לא גילה לפה, והיה כלוא בשתיקתו החמורה?

כן, כבר היו אז בתרפ"ה, תרפ"ה, תרפ"ו מושבות רבות בכל חלקי הארץ, ובהן איכרים "חפשיים". לא משועבדים עוד לפקידות הברון, והיו קיבוצים וקבוצות בעמק הירדן, בעמק יזרעאל, בגליל. והיה ציבור פועלים עירוני, וכתבי, שרוף לאידיאולוגיות שונות ("לאחד־העם אין יחס נפשי לארץ־ישראל הצעירה", כתב עליו הסופר יעקב רבינוביץ, איש "הפועל הצעיר", שעבד בפרדסי פתח־תקוה, "וביחוד לא לזו העובדת. תמיד עמד מחוץ לעובדים, וחשב עצמו למעלה מהם"), ובתל־אביב עצמה היתה כבר חבורה נכבדה של סופרים, ביאליק, פיכמן, שטיינמן, אצ"ג, שלונסקי, ברש, למדן, שטיינברג ועוד, והופיעו "כתובים" ו"הדים". והיה תיאטרון "אהל" עם "נשפי פרץ" שלו, וד"ר משה גליקסון כתב (דברים שמביא בנימין תמוז בפתח הקובץ "דיוקנה של עיר", שבעריכתו): "לא רבים הם קיבוצי ישראל בעולם החיים חיי עבודה ותרבות אינטנסיביים כיושבי תל־אביב. הערנות הציבורית הלאומית גדולה כאן מאשר בכל עיר אחרת שבארץ ובגולה" — מי שע־

(הסוף בעמוד ב'7)

התמודדות עם הזוועה

בין שתיקות
מאת רוני גבעתי
הוצאת הקיבוץ המאוחד, ת"א 1987, 143 עמ'

מאת אילנה המרמן

"מה שהתרחש בפנאר ובחולמנו הוא לא סיפור לספרו או דבר שאת תספרי לי, ולא תעשי מעיניים שלהם סיפור, ומוטב שלא תנסי". דברי אחד מבני שיחה של המספרת בספר "בין שתיקות", שנועד כמדומה לספר את סיפור חייו של יצחק צוקרמן (אנטק), ממנהיגי ההתנגדות היהודית לנאצים בפולין, וספר שאינו מספר, מכל מקום לא בדרך שהקורא מצפה לה. כי המספרת, שעיינה בזמן המסמכים, האזינה שעות רבות לקולו של יצחק צוקרמן מקלטות העדות המפורסמות שהניח האיש אחריו, ושוחחה עם בני משפחתו ועם חבריו ומכריו — המספרת גילתה מעט־מעט כי מן הדברים האלה אין היא יכולה או רוצה "לעשות סיפור".

למה לא סיפור? הרי חומר לסיפור ודאי יש כאן, ואף לסיפור מרתק ומרגש, שכל ממציא סיפורים היה יכול לחשוק בשכמותו: כל האכזריות, גבורה ואהבה, ואם תרצו אפילו הרפתקאות, ואף־על־פי־כן הדברים שקרו ביערות וילנה ובחולמנו ובגטו וארשה עדיין מוטב להם שלא יסופרו בסיפורים. כי חזקה על הסיפורים האלה שיחטיאו הן את האמת ההיסטורית והן את האמת המוסרית של המוראות ההם, ועדיין לא נודעה לי האמת האמנותית שבכוחה אפשר להצדיק את ההחטאה הזאת. והחטיאו, מפני שסיפור קונוונציונאלי, עם עלילה וגיבורים ונבלים, שראוי להזדהות אתם או לסלוד מהם, מספק בדרך־כלל לקורא דפוסי תגובה מוכנים וקבועים מראש, שאינם מתאימים להתמודדות עם הכיבע, שפשעו הנאצים לעם היהודי בפרט ועם התופעה המודרנית של רצח תעשייתי והשמדת מיליוני בני־אדם בכלל. שום סיפור זוועה עלילתי, בדיוני או בדיוני־למחצה, המשתמש בחומרי המציאות של מחנות ההשמדה, למשל, אינו יכול שלא לעורר תגובות מעודדות, וסיפורי גבורה ממרד הגטאות, שעל נקלה הם נהפכים לסיפורי הרפתקאות מתוחים, כמעט אין להם דרך להימלט מסילוף המציאות המוסרית־האנושית המורכבת עד כלי די של הימים ההם: מדעת או שלא מדעת הם מפשטים אותה, מתאימים אותה לדרכי קליטה נוחות ורווחות לכל נפש, לרגשות מיטיבים שנקנים בקלות גדולה מדי ואינם מחייבים לכלום — אימה שאין עמה כל סכנה, או שנאה ותאוות־נקם, והגנון. התפעלות הערצה, רגשות שטוב להתמכר להם לשעה קלה ואחר־כך לשוב אל שגרת החיים. כלום לא פישוט ממין זה עשה את הביטוי "כצאן מובל לטבח" למטבע עובר לסוחר בדיון הציבורי בשואה בישראל. עד שראו לנכון להצמיד את המלה "גבורה" למלה "שואה" וטבעו את המטבע המעוות "שואה וגבורה"?

יאמר כי שואה? אבל ספר על יצחק צוקרמן יכול היה לספר את סיפור חייו של האיש, כי הרי מעשה ש־

צוקרמן: תהומות ופסגות

היה הוא, סיפור מן המציאות, לא בדיון, ומניין אפוא הלבטים? ודאי. אפשר היה לכתוב עוד ביוגראפיה אחת, עוד סאגה אחת של "שואה וגבורה" — ואין לפסול זאת מלכתחילה. אבל מקום ללבטים יש ויש גם כאן. שהלא גם ביוגראפיה, ואפילו היא ביוגראפיה היסטורית, יצירה ספרותית היא, וגם היא נוטה בדרך־כלל לתת לדברים התפתחות עלילתית כלשהי, עם מורדות ועליות, תהומות ופסגות, שתרתק את הקורא. גם היא מעצבת ומגבשת את חומריה לכלל תבניות אסתטיות ותבניות של משמעות — כלומר, גם היא מיוסדת על בחירה מכמתית של מחברה. ובחירה זו, בין שהיא נובעת מיחסו של המחבר לאדם שהוא כותב עליו ולפרשת חייו, ובין שהיא נובעת משיקולים אידיאולוגיים או ספרותיים־אסתטיים, סופה שהיא מפרשת פירוש מגובש פחות או יותר את החיים שהיא מספרת אותם, פירוש שפעמים רבות מעיד לא על הדמות דווקא, אלא על המחבר, הסבור כי פרשת החיים הזאת ולקחיה והאמת ההיסטורית שלה מחוורים לו עד תום.

דומה, שגם רוני גבעתי חשבה תחילה לכתוב ספר מסוג זה. כדבריה ב"בין שתיקות": "קודם קיוויתי לסיפור לאראישי חוזר ופרוש לפני כולו ולא ידעתי את הדרך וההליכה בה והפגישה והציפורים הנוגסות". אלא שספרה נהיה לבסוף לסיפורה של הדרך דווקא, ונעשה כך עדות יחידה במינה לגישושיה של סופרת אל סיפור זה. גישושיה של סופרת ילידת הארץ אל סיפור חייו של איש שנולד "שם" וחזה מבשרו את התופת ההיא — עדות שלפי מיטב ידיעתי אין עוד אחת כמוה בספרות הישראלית. לא מצד תוכנה ולא מצד סגנונה ועיצובה הספרותי.

"בין שתיקות" עומד כולו בסימן של לבטים, שלשווא אתה מחפש אף שמץ מהם ברבים מן הספרים שנכתבו על השואה ולקחיה, ואין צורך לומר — בוויכוחי־פיקאציה שלהם בדיון הציבורי־הפוליטי, בטקסטים הרבים, בחינוך ובאומרות־הבל המופתות הרשים לבקרים. את הלבטים האלה מקפל בתוכו כבר משפט הפתיחה היפה: "מה לי ולאיש ההוא". המספרת מודיעה מלכתחילה, שאין היא רואה עצמה לא כיורשת של הדור ההוא ולא כמגשימה של צוואה של המיליונים שנרצחו ולא השאירו שום צוואה, ולא כמפרשת של לקחי סבלם, ולא כבעלת זכות על השאלות העקם שלהם. כל כולה מצטנעת במקומה שלה, כאן ועכשיו: קיבוץ משגשג בישראל של 1986. ובקיבוץ הזה הדרי־שיבה נוח בדירה, ומבעד לחלון מלבלב ענף בוגנוויליה כתום, וכורסה נוחה עומדת שם מול הטלוויזיה. שעל מסכה היא צופה בתלי הגוויות שצולמו בברגן בלזן. רואה שבא "אתרגל לשבת נוח ולראות איך אימה מתרחשת מול כורסתי. ואחר־כך אתרגל ליהנות. וגם בפפים שלוחים להביע דעתי..." ממקומה זה, כאן ועכשיו, היא מנסה לכתוב את סיפורו של יצחק צוקרמן, שבני משפחתו נרצחו ביער פונאר, ומגלה, שאת הסיפור הזה לא תוכל לכתוב: "מבקשת לכתוב על סבל. על פחד. על השפלה. שפלות איש אל איש. עוות איש לאיש. מתרחקת אל הוא סיפר והיא אמרה ושם כתוב ובחרתי את הנושא והקדשתי לו כך וכך שנים. ומקשיבה לדברים במשפטים קטועים. מגמגמים. יותר משום מדברים, שותקים. בעיניך הדבשות את מבקשת שיואילו לפתוח צלקות ויגישו לך כוויות. בשבילך גטו תמיד יישאר מלה, משהו שדומה לפחד כגרבנים הוא לא פחד שלך, הרעבה עד מוות היא לא הרעבה שלך. סירוף דעתם מהתעללות הוא לא סירוף שלך... נולדת באוויר פתוח ורצת לאן שרצית בידיים פרושות וצעקת וצחקת... הניחי עכשיו. את שרוצה לכתוב על אומץ ועל פחד של מישהו במקום אחר, בזמן אחר, לפני ארבעים וחמש שנים... ברור את חייך שלך. זה האומץ הגדול יותר..."

ואף־על־פי־כן היא מנסה שוב. שוחרי נתבקשה. ולפניה מונחות העדויות. המסמכים. הקלטות עם קולו של האיש, רשימותיה מן השיחות עם העדים לחייו. הנה אף ראשיתו של סיפור. סיפור מתחיל להתרקם. ילדות בפרבר של וילנה, תיאורים נפלאים של הסמטאות המושלגות. משחקי ילדות של האח והאחות ביער פונאר. אבל עכשיו המלחמה מתקרבת, והרדיפות ההשפלות והטבח ביער הגטאות, והעיפרון שוב נהפס: "סבנת הדימוד במליונים. במלים של סיכומים. אם אבסיך אותך ואם אברח יתברר לי שמעצמי ברחתי. לעשות אנאלוגיות? לקרוא שוב ושוב בשמות ההתיכם... ולמה אני כופרת להיפרד מוילנה? האם זה סיפור המלחמה המתקרבת, סיפורי הגטו בוארשה?" והמלים נוגעות ולא נוגעות ביער הזה בפונאר, שהילדים התרוצצו בין עציו, ומגששות תאוותו מבוהלות בשאלה שאיש לא יעלה על דעתו לשאלה כיום על יער פונאר: "האם אגוזים היו שם או ערמונים, מישהו בירושלים יעיד ליצחק שלא אגוזים היו שם אלא ערמונים. ויצחק שואג עליו מתא העדים שהוא את היער מכיר כמו הוא את אצבעות שלו..." המלים נוגעות ולא נוגעות בזוועות שנגד פרו ביער הזה עשרים שנה אחר־כך, ונותרות השאלות שוב: "היו אלה אגוזים או ערמונים ביער ההוא. אגוזים או ערמונים".

ובכל זאת המלחמה באה, וימי הגטו המבעיתים התקרבות. המלים מנסות לגעת גם בהם. בעיקר בלשונם של העדים ועדי פה ועדי שם בלשונה של המספרת. לשון נפלאה. מיוסרת. רועדת. שאף לא לרגע אינה מניחה לנו לשכוח את הלבטים הסייגים שעליהן להתחכם בהם בשעה שאנחנו מנסים. כאן ועכשיו. להתמודד עם סיפור הזוועה הזה.

העורך: אברהם הגון

هكذا من الاسلوب

שבוע של ספרים

מאת בני ציפר

אידיש

האחים אשכנזי, רומאן
מאת ישראל יהושע זינגר
מאידיש: דוד סיוון
הוצאת זמורה, ביתן (מהדורה ראשונה של התרגום בהוצאת מ. ניומן), 1987. 552 ע'

י"י. זינגר היה סיפור־הצלחה ספרותי שהעזה. הסופר המחונן שהרעיש את וארשה היהודית בהצגה "יושה עגל" ואחר־כך את ניו־יורק היהודית ב"אחים אשכנזי" (1936), הוכרע על־ידי אחיו הצעיר, יצחק בשביס זינגר, לאחר שסלל לו את דרכו הספרותית. עם זאת היה "האחים אשכנזי" מגדולי הרומאנים באידיש שפרצו אל שוק רבי־המכר האמריקאים וציירו לעיני לא־יהודים תמונה של יהדות מזרח־אירופה השונה לחלוטין מהסטריאוטיפ המקובל והמעונה שהיה לה. גיבוריו של זינגר יכלו להיות גיבוריה של מאה־התשע־עשרה לאו דווקא יהודית. הם יהודים שורשיים, בריאים ונטועים בעולם המעשה החומרי, היהודי היהודי מתואר כחוזר ארגנטי, הישגי, אמריקאי מאוד.

"האחים אשכנזי" מספר את עלייתה של העיר הפולנית לודז' מכפר נידח בסוף המאה ה־18 עד שהיתה ליעיר אם ולמרכז של תעשיית טקסטיל — ונפילתה הדירגתית בקרבות מלחמת־העולם הראשונה, המהפכה הסובייטית והאנטישמיות הפולנית. כל התהפוכות הללו מתוארות מבעד לתולדות משפחת אילי־תעשייה יהודים, היא משפחת אשכנזי. הסאגה המשפחתית מתארכת ביריבות המלודראמטית בין שני בני המשפחה — שמחה ויעקב — כעין יעקב ועשיו יהודים־פולנים. בימיטב מתכוני הריאליזם מעצב זינגר את שמחה כשקרן ושאפתן ואת יעקב כיפה־תואר וחביב־הנשים. שמחה, בקנאתו, לוקח מיעקב את אהובתו דינה ונושא אותה לאשה. קריירתו אליו מאמללת את חייו והוא משקיע את עצמו יותר ויותר בעסקיו המצליחים, ואינו חדל לקנא באחיו שהכל מצליח בידו בלי כל מאמץ. לתמונה נכנסים מאבקים פוליטיים וחברתיים, שביתות ואנטישמיות, ואימפריית אשכנזי מתמוטטת והולכת. יעקב נרצח לאחר שסטר על פניו של שוטר־גבולות פרוסי שצעק "לעטאוול כל היהודים", ושמחה, לאחר זמן, מת מהתקפלה.

מעטים הספרים שתיארו בעצמה וברחב־יריעה היסטורי כזה את החיים היהודיים, כשאלה שורים יותר באירועים פוליטיים שהיו. שלושה דורות עוברים בספר, וזינגר מסכם באמצעותם את שנות רעמי־האלים של יהדות פולין. היום, לאחר חמישים שנות כתיבת סאגות באמריקה — בספרים, בקולנוע ובטלוויזיה — קל להבחין בתבלים החריפים והקבועים שבמתכון האידישאי־אמריקאי הזה. אחרי ככלות הכל "שושלת" ו"דאלאס" אינם שונים הרבה מ"האחים אשכנזי".

דימה בתיאום, רומאן
מאת מרטין אנדרסן נקסה
תרגם משה לוין
ספריית פועלים, 1987 (מהדורה ראשונה ב־1947), 432 ע'

ספרויותיה של סקנדינביה קשורות קשר אמיץ במיתוס ובאוטופיה — ואבירים גראנדיוזיים שביקום בשביל עמים אלה רגשות לאומיים אשר הדחיק זמן רב חלומות של גדולה ויקינגית ותחייה נורדית. תכונות הלכו חלומות רומנטיים אלה יד ביד עם שאיפות כמוסות של התפשטות ואף של גזענות. הגלישה המסרכנת הזאת מצויה במיוחד בספרות הדנית של תחילת המאה. מאחורי רומאנים היסטוריים־מיתולוגיים כגון אלה שכתב יוהנס ו. ינסן, ומאחורי פואמות של ברנסון ואלדמאר רדראם מסתתרת הערצה לגזע העליון והקווות כמוסות יותר או פחות להשתלטותו על העולם. הדרך מכאן אל התמיכה בנאצים לא היתה רחוקה.

מרטין אנדרסן נקסה (1869—1954) היה במידה רבה יוצא דופן בתוך גל ההתלהבות הלאומנית שהציף את הספרות הדנית בזמנו. ילדותו העשוקה (המתוארת בסמכויות ב"זיכרונות" מפרי עטו) מכירה מאוד את זו של כותב האגדות אנדרסן. היא עשתה אותו רגיש לעוולות חברתיות וקירבה אותו לקומוניזם ולכתיבה הבוגרת. הרומאן "דיטה בת־אדם" (1921) שאב מהחרי העליבות של הפרולטאריון הדני. נקסה הגיע בו לאיזון מסוים בין האידיאולוגיה המסר החברתי לבין התום הפשטות שאפיינו את כתיבתו ביסודה. דיטה היא בת לארוחקית של חוואי ושל בת־דייגים, החיה בבית סבה וסבתה. אמה מבצלת אותה לצרכיה, ואחריה קארל הנרכל, הנושא אותה בשעה שהיא נושאת את ילדו ברחמה. דיטה עוברת לעיר הגדולה, עוברת כמשרתת ומגדלת שלושה ילדים. הצעיר שבהם הוא יתום שאימצה. חיי הסבל והמסירות שלה מסתיימים סמוך לאחר מות בנה.

הסוג המלודראמטי־משהו, הסאטיריוס ופשטות הסגנון עשו את "דיטה בת אדם" לאחד מגדולי הרומאנים הפרולטאריים בעולם. בימי "שמש העמים" זו היתה כמעט קריאת־חובה בקרב החוגים האמורים אז.

תרגומו של משה לוין התפרסם ב־1947 והיה לקלאסיקה בזכות עצמו. תרגום מופת. העברית מלוטשת ועשירה ואותות הזמן אינם ניכרים בה כמעט. תרומה נוספת לסטטוריון שהיה משה לוין, איש תרבות ולולייני לשוני, שיכרו מרב להישכח.

עוד

הכנעני
מאת מירה שיבולת
עריכה: ישעיהו פורת
הוצאת אינטרמנמור בע"מ, 1978, 78 ע'

הכנענים אינם רק תנועה ספרותית לשעבר. הכנענים הם גם גזע של כלבים ארץ־ישראליים טיפוסיים, על הגבול שבין הגזעים המבוייתים לבין כלבי־הבר הפראיים, היחידים־למעשה המתאימים באמת לתנאי האקלים והנוף של הארץ. מדוע "כנענים"? ההגדרה היא של הווטרינרית הפרופ' רודולפינה מנצל, שעלתה לארץ ב־1934, וגילתה את פרטי הזן הזה משוטטים בסביבות מאוהלי הבדואים ויישובי הדרוזים. מנצל אילפה והתמה בשעתו את הכלבים לשירות ה"הגנה", ולאחר מלחמת השחרור הוכיחה כי הכלבים הכנענים טובים גם להנחיית עיוורים. ב־1966 הוכר הגזע הכנעני בעולם, וכלבי הגזע יוצאו לארה"ב ולקנדה — אבל, למרבה האירוניה, נעשו נדירים יותר ויותר בארץ מאחר שהבדואים, המביאים המסורתיים של הכלב הכנעני, העדיפו יותר ויותר להחזיק — מטעמי מעמד — כלבי רועה גרמני או פודלים. הכלבים התערבבו אלה באלה והגזעיות הכנענית השתבשה והלכה.

מירה שיבולת, ממקימות חוות־הכלבים בשער הגיא, כתבה את הספר כדי להחזיר מן הסתם לגזע הכנעני את כבודו האבוד, וכספר־עזר למי שיש ברשותו כלב כזה. שיבולת מוקרת הצפיות שנעשו על הכלב הכנעני והאימונים המיוחדים לאמצה. היא מפרטת את תקן הגזע, מביאה קטעים אוטיפיים־שלה, כגון השערותיה־פוריאליות ותוקפנות העשוים אותו אידיאלי לשמירה. הכנעני, מתברר, מאריך־ימים, אינטליגנטי, מאמץ־לכל המשפחה, מתגלגל ומה לא. בפרקים האחרונים הוראות מפורטות בדבר טיפול יום־יומי ורבייה.

מדריך הדוקים בישראל
והפרוקי־רגליים אחרים
מאת פנחס אמתי
הוצאת כתר, 1987, 331 ע'

חרקים אינם רק המטרד הקיצי הקבוע הנכנס מהחלון או יוצא מארון המטבח המתוניא ועקצת מפני נשים המרשות בחרסם. מעבר ל"איכס" היום־יומי, הם עולם ומלואו של גוונים ובגיוונים, מינים ותת־מינים שמן הראוי להכירו ולא כדי להכיר את האויב. פנחס אמתי, חוקר נודע של עכבישים ועקרבים בישראל, כתב את הספר כדי שיהיה מדריך שימושי למטייל, וכדי שיוכל להגות באמצעותו בפשטות ובמהירות יותר מ־300 מינים נפוצים של פרוקי־רגליים: חרקים, סרטנים, נדלים, עקרבים ועכבישים — בים, ביבשה ובאוויר.

מערכת פרוקי־הרגליים היא הקבוצה הגדולה ביותר בעולם החי. היא כוללת כמיליון מינים בעלי מיליון שמות מוזרים ואכזוטיים כגון "האלמנה השחורה" (תרגום שמו המדעי של העכביש המסוכן הזה הוא, אגב, "השודד הנושך בעל שלושה־עשר הכתמים"). כדי לעשות סדר באוכלוסיה מגוונת זו, מתחלק המדריך לארבע קבוצות, לפי מקום מחייתם של החרקים: צמחים, קרקע, אפלולית ומים. תמונות מרהיבות מלוות את ההגדרות העינייניות, הכוללות תיאור, תבנית, תפוצה וסכנות לאדם. בסוף הספר מפתח שמות עבריים ולועזיים. שמם הרשמי כולל לפעמים את שם המגלה הישראלי שלהם, כגון "עקרב חול ניצני" על שם מגוס ניצני ז"ל. אמתי מזכיר גם אמונות טפלות שנקשרו בחרקים אלו ואחרים. חלק מהם לפחות לא הייתי רוצה לפגוש.

תרגום

שבעה אחים, רומאן
מאת אלקסיס קיווי
תרגום, אחרית דבר והערות: איתמר אבן־זהר
הוצאת ספריית פועלים, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המפעל לתרגום ספרי מופת, 1987, 256 ע'

פינלנד היא ארץ רחוקה. ספרותה רחוקה ולא־נודעת עוד יותר. קרבתה של הפינית לבין העברית מצומצמת, בעיקר בתחום הספרות העברית מצומצמת למעשה לכמה יצירות, הספרות העברית אינה מכירה היטב את הספרות הפינית... [illegible] קבוע של כמאה שנה אחר ספרויות אירופה. הרומאנטיקה, למשל, מתבשרת בפינלנד רק ב־1870. עם הופעת הרומאן "שבעה אחים" של קיווי. לפיכך, כמעט שממה ספרותית, שהתרחבה היחיד בו הוא אפוס ה"קאלוואלה". עיבוד של אגדות־עם שנאספו בהתלהבות אתנוגראפית כדי לגרות בשליש הראשון של המאה. ה"קאלוואלה", שהיתה לאיליאדה והאודיסאה של העם הפיני, שימשה לאומיות של דבר הראשה גם לקיווי. גדולתו של קיווי בכך שצעד את הצעד הראשון בהכתה של הפינית משפת שירה הגינית לשפת דיבור ושימוש ספרותי, לאחר שנות שעבוד ארוכות לשוודית, שנחשבה לשפת התרבות במחוזות רחוקים אלה.

אלקסיס קיווי (1834—1872) נולד למשפחת חייטים עניה ונלחם כל ימיו בחיי־נפש על הזכות ללמוד. בזכות מאבקו הצליח. העלמה שלוטה לנקוויסט, מתנודע קיווי ליצירות המופת של אירופה, השפיעה את הדרך בדרך זו או אחרת על "שבעה אחים", הרומאן הפיני הראשון. סיפורם של שבעת האחים, בוררי־כפריים אפייניים לזמן ולמקום ההוא, מתחיל במות אבים. האחים מחליטים לפצות עורף לתרבות ההולכים להפש את אושרם בשממה וביער, בחיי פראים הרחק מחברת בני־אדם. אך סופה של התרבות לנצח את הפראות, ואלוהים — את השטן שנכנס באחים. שנות המדבר הן כעין טקס־מעבר, שאחריו חוזרים האחים אל הכפר ונעשים חוואים מכובדים וראשי משפחות.

קיווי כתב את הספר במשך תשע שנים. גם התרגום מספרים, נמשך זמן רב. יש בו מן הסרבול הנדרש מכחות היצירה, המתנהלת באיטיות אפית ונודשת לעין תמונה של חיים רחוקים על סף הציוויליזאציה. בין המוסר הנוצרי הכפרי־משהו על הנפשות הפועלות, לבין נשימת־המרחבים הגדולים, צריך מאמץ ניכר לסיים את הרומאן. אולי אחרי הקיץ.

אחד־העם בתל־אביב

(סוף מעמוד ב'6)

ניים לו לראות יראה כי בתל־אביב הלך ומתרקם הווי חדש, הלכות ומתגבשות צורות־חיים, הולכת ונוצרת "מסורת"...

אבל האיש הזה, "נקודי־עת, צנוע וטוהר בסתר כבגדי לוי,/בטוח באומיתו הבריעת אורים לא תלוי,/דורך בשביל המיוחד, בהיר־עין ותקיף,/נושא גולתו בלבבו לפני ולפנים/שומר הניצוץ האחרון של האלוהים", כפי שכתב עליו ביאליק בתרס"ג. האם ב"הווי חדש" כזה ראה את התגשמות חלומו, את "התחדשות הכוח היוצר של האומה", את התגלמות "רוח הנבואה השומר היהדות"? ואולי בפוסטו כך לאמר מרחוב אחד־העם לרחוב ביאליק חש ב"צמצום" עצמו, ובצמצומה של היהדות הארכיבוסאלית שלו לתוך קליפת־אגוז קטנה על חוף הים התכול, שגליו הרוגשים נראו לו ממעוזי רחוב באר לה?

כעשר שנים לאחר מותו, בהיותי תלמיד בגמנסיה "הרצליה", מתגורר לא הרחק ממנו, בדירתו של סבי לולי פולני ברחוב קלישר, הייתי יושב לעתים קרובות בעירבים ב"בית אחד־העם". הספרן, יוחנן פוגרבינסקי, איש ארוך־גפיים, אריב מאוד, רביזיוניסט שכתב מאמרים חריפים ב"הירדן", היה מביא לי את הספר המבוקש, ידיו נוהרות מאוד בבכורה, על ספסלים סביב שולחן הארוך, כמו ב"טסיבלי", היו יושבים קשישים שוהו ריידעת וגימנזיסטים אחרים, שקועים בקריאה. ריח של עתיקות נודף מן הספרים בכריכות־העור הישנות. בספר קטן, נדיר ומופלא, "ספר האחד" של אברהם אבן־עזרא, גיליתי לעצמי את היחס המסתורי שבין המדע המדויק, המתמטיקה, ובין הפילוסופיה היהודית של ימי הביניים. חכמת ישראל לדורותיה היתה מכונסת שם, בבית־העקר הזה — ועבים ל"הכוזרי" ושפינוזה, ויחד קאל קופמן, הרמבם, והיינברג — ורוח "המורה" מרחף בין שני הדורים הקסומים. לאחר שנים עלה הבית באבק, נקבר כמו הגמנסיה תחת שלושים הקומות של "מגדל שלום". הבובה גם "מגדל מאיר". האם לא כתב ביאליק ב"על כף ים מוות" זה, המוקדש "לשם אחד־העם", "מגדלו ניצב שם המאיר על השממה/והכל כאילו מהרהר כאן ברממה/למי ולמהר". אני מנסה לראות את אחד־העם מתהלך היום, 1987, ברחובות תל־אביב. לא שלושה ויבוא אדם בה אלא יותר משלושים ויבואו, ותרבות כמים לים מכסים. הטוגים המוגים מסובבים על הזוכים ב"שבוע הספר העברי", קונים ספרים לאלפים ונושאים בשקיות־הפלאסטיק. 350 אלף איש נאספים לשמוע את הפילהרמונית בפארק הירקון. אולמות התיאטרון והזמר גדושים עד אפס־מקום. חנויות־ספרים צצות בכל פינה. הוצאות־ספרים פרוזות־תרבות כארנבים. הרצאות וחוגי לימוד תחת כל שלט רענן. אין בעולם כולו אלא עוד חמש או שש ערים שרוחשת בהן פעילות תרבותית אינטנסיבית כל־כך, לעם כולו, להמונים. העברית — חיה, צוחקת, משתרבבת, מתפוצצת, מתפעלת.

האם היתה קדימאר של נחת מגיחה את פניו המרורות הסבר של הנהוגות הזו, שראה — בעקבות הגל, רמ"ק — את סוד קיומה ואת תכלית קיומה של "אומה" באידיאה" מרכזית הקושרת את כל תולדותיה, ואת סוד קיומו ותכלית קיומו של עם ישראל ב"אידיאה" של הצדק המוחלט, ובתעודתו להפיצה מציונו בארץ־ישראל אל כל תפוצות הגולה ואל האנושות כולה? האם — כהכל על סביבו בעיר הזאת, השוקקת תרבות — היה הפילוסוף הראשון הזה של מעיין תאולוגיה יהודית חילונית, שרומם את "מוסר היהדות" למדרגת אידיאל שאין גבוה ממנו ואם היה אומר שזה שחזות עיניו ושומעות אוזניו הוא "היוקד של תתחרות"? או שמא "היוקד מתוך התבטלות"?

האם היה חש בכל הסובב אותו ב"רוח העצמית" של העם? ב"ישות העברית" המיוחדת? או שמא היה לו כל זה זר כלי־כך, שלא היה מוצא שום זיקה בין "התרבות" התוססת והשוצפת הזאת ובין ה"אידיאה" של האומה היהודית, שבזכותה היא מתקיימת?

"תל־אביב" של היום — הרבה יותר מבזמנו של ד"ר גליקסון, כמובן — היא "תרבות" מסוימת, בעל צבע משלה וסימני־ייחוד משלה, לא דומה לתרבויות של פאריס, ניו־יורק, רומא, אתונה, קאהיר, ביירות. ו"אחד־העם" אף הוא "תרבות" מסוימת, יהודית־לאומית, מטאפיסית, אוניברסאלית. שתי התרבויות האלה, "תל־אביב" ו"אחד־העם", נראות לי כה מנוכרות זו לזו, כה לא־מתיישבות זו עם זו, שעצב תוקף אותי כשאני חושב על אחד־העם בתל־אביב.

עולם הספרות והאמנות

דה־בובואר: שבירה של מיתוסים

דה־בובואר: שבט דה־עצמה

סימון דה בובואר היתה ונעלה בתוך מסורת של נשות־ספרות צרפתיות למן מאדאם דה סטאל, דרך ג'ורג' סאנד ועד לקולט — נשים שסירבו להיכנע לכללים שהגבילו את בנות מינן, חיו את חייהן כרצונן לנגד עיני הציבור ועשו שימוש באנרגיה הרגשית שלהן לכתיבת ספרים שעוררו רעש תמכרו היטב. בפתח רשימתו על "סימון דה בובואר" מאת קלוד פרנסיס ופרננד גונטייה, שתורגם לאנגלית והאה אור בהוצאת "סיג'וויק וג'קסון", כותב פרדריק רפאל ("סאנדיי טיימס"): "לסימון דה בובואר אין כל מקבילה בחיים האנגלים. באנגליה הדיפלומטים כל לא הוליפה מעולם את אצילותיהם כאמצעי להשגת מעמד חברתי. האנגלים יכבדו על תדיפתו שכל של מנתחים והאירושכן, אבל באמנויות הם מעדיפים שעשועים. סופרים שהספרות האנגלית היא כיוסית ביותר שעה שהיא ילדותית ביותר (בעיניי בגרות נשענים הבורים על האידים האמריקאים ועל יבואו). ויליאם גולדינג שהיה זוכה להערצה בכל ארץ אחרת, זוכה כאן לכבוד מסוים רק בזכות 'בעל זבוב' שלו, שמוקה סיפור ילדים קלאסי, אך לא בשל יצירותיו האחרות שזיכוהו בפרס נובל".

המצב שונה, כמובן, בצרפת התרבותית שינוי. בקרב שבט הנשים רבות־העצמה בצרפת, סימון דה בובואר היא הדיראקטית ביותר, ואין להתפלא על כך, כותבת קליר טומאלין ב"אובזרוור". שכן נתחכנה דה פעלה במורה לפילוסופיה, משרה שאפשרה לה עצמאות כלכלית בהיותה צעירה ביותר. סימון דה בובואר ראתה לה למטרה לשנות את היחס של בנות־מינה, תוך אמונה שההשפעה מן המצוקות המתוארות בו רחוקות מאתנו כיום מרחק שנות־אור, כמו למשל, מאמציהן הנואשים של משפחות בורגניות למצוא לבנותיהן שידוכים הולמים. הריון מחוץ לנישואין נחשב כאסון גמור, הפלה חוקית היתה בלתי־ידועה מכל וכל, ואפילו עונייני ביגוד.

אין ספק שדה־בובואר שרטטה את הפרוגראמה של הרפורמה והפמיניסטית במחצית השנייה של המאה שלנו. היא הנהיגה את המתקפה על ההיבטים המסורתיים והמיתולוגיים של הפסיכואנאליזה. הפרק שבספרה הנוגע ללסביות הוא מופת של שפיות ושבירת מיתוסים. "המין השני", כתב טומאלין, הוא ספר אמיץ ועשיר, ויש בו משהו מקורי בכל פרק מפרקיו.

חלק מעניין אחר במכלול יצירתה הוא החלק האוטוביוגראפי. היא כתבה שורה של ספרים שהראשון בהם נקרא "זיכרונות של בת מסורה". גם ברומאנים שלה מציצה האוטוביוגרפיה מבין השורות, כמו למשל, ב"דמם של אחרים" כשהיא מתארת את מאבקה ושובה לפאריס עם הכיבוש הגרמני ב־1940.

קלוד פרנסיס ופרננד גונטייה נטלו על עצמם משימה קשה בבואם לכתוב את הביוגראפיה של מי שכתבה את סיפור חייה בהצלחה רבה כל כך, ואמנם סיפורם, למרות שהוא מצביע על סתירות וכשלי־דיוק של בובואר, הרבה פחות מעניין משלה. אין בספרם דיון של ממש ביצירתה, או אנאליזה של אישיותה. עם על עיניי העולם היא שנתנה לגברים עליונות על־פני הנשים. ספרה "המין השני" פורסם לפני 40 שנה והקריאה בו כיום היא חוויה מהממת, כותבת טומאלין, שכן כמה

רופרט ברוק: הגבורה וההשפלה

ברוק: תלתלי זהב וחלומות קודרים

באוגוסט השנה ימלאו 100 להולדתו של המשורר האנגלי רופרט ברוק, שמת בן 27 ב־1915. המוזה הנאותה ביותר לזכרו, כותב מבקר ה"סאנדיי טיימס", היתה הוצאה מחודשת של הביוגראפיה מאת כריסטופר האסאל, משנת 1964, אשר חשפה לראשונה את הצעיר הנודד והבלתי־יציב שהסתתר מאחורי דימוי הנער האראגדי הזהב־התלתלים. מקורותיו של האסאל היו בעיקר מכתבים שלא פורסמו, שהוכיחו כי הזיכרונות שכתב סר אדוארד מארש, אשר הובאו מחדש כמבוא לכל שירי רופרט ברוק, שראו עתה אור בהוצאת סיג'וויק וג'קסון, הסתירו את המאורע האומר המכביע בחייו של ברוק — פרשת אהבתו הרסנית עם קה קוקס, שנמנתה עם שולי חוג בלומסברי הידוע. פרשת אהבים זו הגיעה לקצה בהתמוטטות עצבים שבה לקה ברוק ב־1912.

עדיין לא ידוע מה בדיוק התרחש בין קה לבין ברוק, אבל נראה שהיתה לו בעיה להשתחרר מבתולית. כי רוב נערי הפאבליק סקול' של זמנו לקה בהומוסקסואליות מעוכבת והאומנה, אשר לה הטיפו בבית הספר, שהנשים הן קדושות. בעקבות הפרשה התערער ביטחונו העצמי וצהלת הביטחון שהוא משמיע בשירי האהבה שלו היו, ככל הנראה, פיצוי בריוני על המציאות המאכזבת והמשפילה. כשלונו בקשר האהבה מילא אותו בבחילה. "אני די רקוב", חשף עצמו בפני קה המצטננת והולכת, והתפכחותו ממנה היתה להתפכחות מכל אשר סבב אותו.

"מכתבים מאמריקה", שאותם כתב זמן מה לאחר הפרשה, הם הד נבו לפראות והתב־האשמה ביחס לדעלים גודמי־הנבכות שמוסכת תרבות המערב בחיים. בקיימבריג' הפך ברוק לסוציאליסט פאביאני האמין ש"העניים תמיד צודקים בעימות עם העשירים". עמדה זו הודרה את האמטאגוניזם שרחש לקאפיטאליזם המתועש של העולם החדש. הוא הגיע לניו־יורק ב־1913 ומכאן נסע לבוסטון ולקנדה. לאחר התלהבות ראשונית מנודדי־השווקים, שקע בקורדות. הערים היו מפחידות, הפרצופים קשים ורעים. הוא יצא אל הטבע, אבל חלומותיו הקודרים רדפו אחריו. הנוף הטוהר של האגם והיער ציפו בהוסר־אונים להכותו. הוא נבא כי בקרוב מאוד ייסכנו לפגרשים וכי היער ייכרת וייהפך לנייר. זאת ועוד, כפלש מעולם הציוויליזציה טא את רצונו שיוכרוהו שונה מכפי שהיה באמת.

לאחר הביקור באמריקה נסע ברוק לסמואה, פיג'י וטאהיטי. המכתבים שכתב משם לא נכללו בקובץ "מכתבים מאמריקה", שראה אור עתה גם הוא בהוצאת סיג'וויק וג'קסון. וחבל, אומר המבקר, משום ששם מצא אותו גן־עדן שאותו חיפש.

במבוא החדש שכתב גאווין אוארט לשירי ברוק הוא מציין, כי ברוק מת באופן מאוד לא הרואי באיזוני סקירוס, שם נעקץ על ידי חרק קטלני. לדעת מבקר "סאנדיי טיימס" הרי זו הלצה מיותרת. אמת הדבר, הוא כותב, שברוק לקה בהרעלת־דם קודם שאנייתו הגיעה לגליפולי, אבל אין שום סיבה לפקפק באומץ־לבו, שהלא כבר השתתף בקרב על אנטוורפן, הוביל את פיקודו דרך העיר העולה באש בנסיגה האורוכה מן החזית. בפורט סעיד, קודם שהפליג, הוצע לו תפקיד מטה נוח והוא סירב לקבלו משום חפצו להישאר עם אנשיו. הוא השתוקק לצאת לקרב והסיכוי להילחם בגיבורי המרוס, בסמוך לטרויה העתיקה, ריגש אותו מאוד.

ואני יודע, כי הוא עצמו נושא את הנגפה מפניה חשש. באחרי תיירות, התיישב עוד יותר תחושת הקץ. הרדה המודרניות מאוד. הואת אינה מתיישבת עם דימוי הגיבור חסר הדאגות של סונאטות המלחמה (מלחמת העולם הראשונה) של ברוק, המבטא בתוך באותו בוולגור. ובמה, שהיא מייצגת, הדבר מוכיח שהוא ידע לברוק בהצלחה רבה אותם יסודות בעייתיים באישיותו לטכה אפשרות המוות והתהילה, שירו "החייל" מבטא...

Rupert Brooke: The Collected Poems, Sidgwick and Jackson 10.95 334 pp.
Letters From America by Rupert Brooke/ Sidgwick and Jackson 9.95

חזרה אל הנאו־פאגאנים

כמו באופנה, גם בספרות, מתפשים בעבר השראה, רגם חדש או דרך לרענון. עכשיו באנגליה, יש כי מדומה, תחייה למשוררים של תקופת מלחמת־העולם הראשונה. אחרי שמיצו את בלומסברי פנים אל רופרט ברוק ואל ספרו הנשכח "מכתבים מאמריקה", ומוציאים מחדש את כל שיריו, ובצד אלה רואה אור גם ספרו של פול דלאני "הניאו פאגאנים: ידידות ואהבה בחוגו של רופרט ברוק", בהוצאת מקמילן.

מי היו הנאו־פאגאנים? היתה זו קבוצת ידידים, שכונתה בשם זה על ידי וירג'יניה וולף, שהתקבצה מסביב לרופרט ברוק בקיץ 1908 בקיימברידג'. קבוצה זו ביקשה להתנער מן העולם האורבני המודרני בשמם של חיים פשוטים בטבע. מה היו הישגיה של הקבוצה? ובכן, כקבוצה לא היו לה הישגים גדולים, ולמעשה תוך שנה התפורר חבריה לכל רוח. מבקר "אובזרוור" כותב שקשה להבין שמישהו יראה לנכון להקדיש להם ספר שלם, אלמלא התפקיד שמילאה הקבוצה בחייו של רופרט ברוק. פול דלאני טוען, כי תדמיתו של רופרט ברוק כ"אפולו צעיר בעל תלתלי זהב" היא אגדה, מיתוס חסר בסיס. ואם כי טענות אלה הן ישנות, אמנם מצליח דלאני, לדברי מבקר "אובזרוור", לצייר דיוקן מלא ומושלם יותר של ברוק מקודמיו.

הבלה"ה: רות אלמוג

דן מירון ב"פולטיקה"

פולמוס דן מירון צפוי להתחדש בשבוע הבא עם פרסום מאמר גדול של מירון ב"פולטיקה" על הפילוסופיה האנשים שמאחורי התנועה למען א"י השלמה.

מירון עורך השבון חריף עם חבורת הסופרים, בעיקר אלתרמן, שהיו (לא במקרה, כטענתו) הדמויות הציבוריות בקרב מקימי התנועה. במאמר מנתח מירון את הניסוחים הלאומניים של מבשר התנועה כחלק מתפישת עולמם של הסופרים.

על אלתרמן כותב מירון, בין השאר, "אלתרמן לא היה יכול שלא להבחין במשחק המסוכן שהוא משחק כאן בדעיונות אנטי־דמוקראטיים מובהקים".

דת וחילוניות ב"עיתון 77" החדש

במרכז הגיליון החדש של "עיתון 77" דבריהם של הפרופסורים מנחם ברינקר וירמיהו יובל והסופר סול בלו על חופש הדת והאמונה ועל מהות היהדות החילונית. מדור מיוחד מוקדש לציון שנה לפטירתו של דן פגיס. עוד בחוברת דברי שירה ופרוזה וביקורת ספרים.

בתחום הפרוזה פרק אוטוביוגראפי של משה דור, סיפור מסע של הציירת שושנה היימן וסיפורים של עגת לויט ודרורה קטל־הלום. בשירה: משה דור, יורם בן מאיר, איתן גלס ועוד.

★

אוסף של שירים וחומר ביוגראפי של המשוררת אלוה לסקר־שילר — יותר מ־40 מכתבים שכתבה לארכיאולוג הסופר מקיבוץ תל־יוסף, נחמיה צורי (צימבליסט), בין השנים 1936—1944, נמסר לאחרונה למחלקה לארכיונים וכתבי־יד שבבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי שבאוניברסיטה העברית בירושלים.

תערוכות

3500 שנות קדרות

קראמיקה סינית, אולם סמרטוס, מוזיאון ישראל.

מאת ניצה מלניאק

ציוד האחורי של כד עשוי חרס, סין המאה הי"3 לספה"נ

התפתחותן של מחלקות מוזיאליות בעולם כולו וכארץ בפרט תלויה במקרים רבים בדרכים מסתוריות, דרכי גורל, המכונות אוצרות שבמשך תקופת חיים הינם את עיניו של האספן הספון בחדריו להבאת עיניהם של הרבים. כך אירע שמחלקה לאמנות המזרח הרחוק, שהיא אחת המפותחות והמרהיבות שבמוזיאון ישראל, מציגה כעת שכיות־חמדה נדירות, דוגמאות נפלאות של אמנות הקראמיקה הסינית הלקוחות מאוסף של האספן האמריקאי החשוב ד"ר איתור סקלר.

אוסף מיוחד במינו זה אינו מתמקד בתפיסות הכוח לות־לבנות החרסינות האמייל של שושלות מינג וצ'ינג, אלא בתקופות מוקדמות יותר, ופורש הישגים בל יאמנו של הקדרים הסיניים בתחומי הצורה והחומר, היינוג, העיבוד, הצריפה והעיטור למן תקופת האבן החדשה (הנאוליתית, האלף השלישי והשני לפסה"נ) ועד לשושלת יואן (1281—1368 לסה"נ).

בעוד שבמערב פותח תהליך הייצור של כלים מזוגגים בטמפרטורות גבוהות, רק במאה הי"ח הגיעה טכניקה זו בסין לרמות גבוהות כבר באלף השני לפסה"נ, והמסורת הקראמית המפוארת נמשכה מדור לדור בהתמרה ובשכלול בלתי פוסק והדימעוה במשך אלפיים עד שהיתה לשם־דבר בתבל כולה. לא בכדי עצם השם "סין" (ציינה) היה בשפת המערב לשם נרדף לכלי חרס וחרסינה עד היום הזה.

בתערוכה באפשרותנו לעקוב אחר התפתחות טכניקות הזיגוג למן זיגוג האפר המוקדם, עבור דרך זיגוג העופרת המבוטר התלת־גוני של תקופת טאנג, המשך בזיגוגים המעודנים אחידי הצבע של תקופת שש השושלות (המאה הג'—הו' לסה"נ) ועד להישגי שושלת יואן. האוסף כולל כלים שימושיים שונים וכן "מינג צ'י", חפצי קבורה המלווים את הנשמה במסעה. ועד שנזכה כולנו לראות במקור את אלפי חיילי החרס במחילות הקבורה הקדומות שהוז לאחר מפלאי סין, נתבשם מן הנפלאות בחוס־שוהר ובסלדין מאופק, המוצגות בירושלים, ונבין לאשורם את דבריו של החוקר האנגלי ויליאם ויליטס האומר: "זיגוג, לצורות והפרופורציות בכוח הצריפה, הוא הלבוש הטבעי לחרס, והקדר הסיני הכיר בכך. לא היה האיך מי שהצליח כמוהו להביא את הזיגוג לאחדות אמתית עם הגוף שמתחתיו. לנצל את היתרונות הטבעיים של החומר ולהפיק רווח אסתטי מעצם הפכפכותו".

ספרים טובים

חדשים וטובים •
• חדשים וטובים

עניין של תדמית מאת נעמי בנצור, ספר שהוא "יועץ תדמיתי", המוביל את הקורא בעולם המסרים הבלתי מילוליים שאנו שולחים וקולטים. הספר מסביר ומפענח את המסרים, מגדיר התנהגויות ומצבים, מלמד כיצד לשפר את שפת הגוף שלנו ולקדם את מטרותינו ואת הצלחתנו החברתית.

הזמנה לפילוסופיה מאת יובל שטייניץ, מבוא פופולארי לפילוסופיה, המיועד גם לקהל החסר רקע קודם בתחום זה. בסגנון קולח, משובץ הומור, המחשות ודיאלוגים, מצליח הפילוסוף הצעיר לקרב את נושא הפילוסופיה אל הקהל בהצלחה יתרה.

שם בווילה מאת סומרסט מוהם, סיפור אהבה עדין, מלוטש וטראגי, מאת אחד הסופרים הגדולים של תקופתנו: סיפורה של מרי פנטון ולבטיה, על רקע האירועים המתרחשים סביבה, ועל רקע פירנצה הקסומה.

שלום ולא להתראות מאת רוברט גרייבס, יצירתו האוטוביוגרפית של המשורר והסופר האנגלי הנודע, הנמנית עם הקלאסיקה של המאה העשרים. תיאור בלהות הקרבות על אדמת צרפת במלחמת העולם הראשונה.

חרב של כבוד מאת אוולין וו, שלושה חלקי טרילוגיה המגוללים את סיפורו של גאי קראוצ'בק, בן אצילים הרואה את המלחמה באור רומנטי ומתפכח אל מציאות קשה ואכזרית. רומן המלחמה החשוב ביותר שנכתב באנגליה על מלחמת העולם השנייה.

ברית של כסילים מאת ג'ון קנדי טול, רומן פנטסטי יוצא דופן, שבמרכזו מין דון־קישוט ענק, בטלן והרסני, הזורע אנדרלמוסיה בכל אשר יפנה. תאור עשיר, מזעזע, מצחיק ונוגע ללב של ניו אורלינס ותושביה התמהוניים.

הפתיון מאת גיורגי מרקסטין, ספר ראשון בסידרת מתח חדשה, שתכלול ספרי ריגול ובלשים. הספר מגולל את פרשת חשיפתם של מרגלים במרומי הצמרת המדינית, על רקע טיסות ביון אלקטרוניות.

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

SOTHEBY'S
FOUNDED 1744

מרק שאגאל, "פרחים" שמן על בד, נמכר בירושלים, מאי 87, ב־$858,000

מומחי סותבי'ס הבינלאומיים
לאמנות אימפרסיוניסטית
ומודרנית מבקרים בישראל:

איאן מקנזי - גרפיקה: הדפסים, תחריטים וליטוגרפיות של המאות הי"9 והי"20.

מלני קלור - ציור רישום ופיסול.

לקביעת פגישה לצורך ייעוץ והערכה למכירות בחו"ל ובארץ, נא לפנות בהקדם למשרדנו, רח' דב הוז 19 ת"א 63416, טל' 223822, 03־246897, שעות: 09.00־17.00, יום ו' 09.00־13.00.

סותבי'ס
בית המכירות הפומביות הגדול בעולם.

אקדמון

הוצאה לאור, בית דפוס ושש חנויות מכירה,
מבקש הצעות לביצוע הגדרת מערכת מידע ממוחשבת, כהמשך לניתוח מערכת שבוצע בעבר.

המעונינים יפנו בכתב לאקדמון בצירוף תיאור הנסיון האישי או של החברה, בתחום המקצועי.

את הפניות יש לשלוח עד ליום 28.8.87.

אקדמון שומר לעצמו את הזכות לא לקבל את ההצעה הנמוכה ביותר או כל הצעה שהיא.

مكتب اسناد الأصل

בתי קולנוע

"בלון לחופש הגדול" — הסרט הישראלי הראשון שהוזמן לתחרות הרשמית בפסטיבל הסרטים במונטריאול 1987. סרטים של רנן שור הזוכה משר. "יוצא מגדר הרגיל... הסרט משעשע, צילום נהדר. עבודה נפלאה של במאי... אם יש סרטים כאלה — עוד לא אבדה תקוותנו. שייקה לוי "הוגש החיזור" חדשות 20.7

"בלון לחופש הגדול" — שבוע 7 "גת" ת"א, "רון" ירושלים, "רב-גן" ר"ג, "רב-גת" חיפה, "הדר" רחובות, "אסתר" אשקלון.

תל-אביב

אסתר – נשק קטלני שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.45
גורדון – קברט מוצ"ש 19.30, 21.45
גת – בלון לחופש הגדול שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
דקל – האלמנה השחורה שישי 10.00, קרוקודיל דנדי מוצ"ש 7.30, 9.35
דיזינגוף 1 – פושע מובטל וילדה קטנה שישי 10.00 בלילה מוצ"ש 7.30, 9.50
דיזינגוף 2 – שירותים אישיים
דיזינגוף 3 – פייבל והחלום האמריקאי שישי 11.00, 13.00, שיחות מלוכלכות שישי 10.00 בלילה מוצ"ש 7.30, 9.50
הקלנוע – בית ציוני אמריקה – שבלול שישי 8.00, 10.00, מוצ"ש 8.00, 10.00, מסע העסקים של אבא שישי 2.30, סרט אילם מוצ"ש 11.45 בלילה
דרייב אין – 007 באזור מסוכן שישי 10.00, סקס 12.30, עמי ותמי מוצ"ש 7.45, 007 באיזור מסוכן 9.45, סקס 12.00
באר – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 8.00, 10.00
פריז – לבירינט שישי 12.00, אורדע 14.30, סרט מתוק 16.30, לבירינט 10.00, 12.00, שיער שבת 11.00, משפחת המלוכלכים 13.00, פרובידנס 15.00, מופע הקולנוע של רוקי 17.00, לבירינט 7.15, 9.30, שיער 11.30, מופע הקולנוע של רוקי 01.45
הכלה – החנות מעבר לפינה מוצ"ש 7.45, 9.50
לב 1 – תעלולי שטן שישי 10.00, 11.30, 1.30 בלילה, מוצ"ש 8.00, 10.00
לב 2 – נרדפי החוק שישי 10.00, 11.30, 1.30 בלילה, מוצ"ש 8.00, 10.00
לב 3 – לוי וגוליות שישי 10.00, 11.30, 1.30 בלילה, מוצ"ש 8.00, ימי הרדיו 10.00
לב 4 – בקצב השעון שישי 10.00, 11.30, 1.30 בלילה, מוצ"ש 8.00, 10.00
מוזיאון – מותו של סוכן 7.00, 9.30
קולנוע קיץ (בגן המוזיאון) – לורי אנדרסון – בית האמיצים מוצ"ש 9.00
לימור – למות בעד תשוקה מוצ"ש 24.00, נווד מכוכב אחר שבת 11.00
רב חן – חן 1 – שישי 10.00, 12.15 מוצ"ש 7.55, 9.55 הנוכל האוהבת והמאהבת שישי-שבת 11.00 בבוקר שילגיה
חן 2 – שישי 10.00, 12.15 מוצ"ש 7.55, 9.50 חנות קטנה ומטריפה שישי - שבת 11.00 בבוקר רובין הוד.
חן 3 – שישי 10.00, 12.00 מוצ"ש 7.50, 9.50 אני והחבורה שישי - שבת 11.00 דובוני אכפת לי
חן 4 – במבי שישי ושבת 11.00 בבוקר, אל תקרא לי לבן שישי 10.00, 12.20, מוצ"ש 7.55, 9.55
חן 5 – הרפתקאותיו של סופר בלש שישי ושבת 11.00 בבוקר, ביה"ס למשמר אזרחי שישי 10.00, 12.20, מוצ"ש 7.45, 9.55
צפון (המחודש) – שם הורד שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.45
תמוז ר"א – בטי בלו שישי 22.00, 24.15 יום שבת 13.00 קיץ קטלני 15.45 פאריז טכסס 19.15, 21.40 בטי בלו 24.00 מונטי פייטון - צהוב הזבוני
סיון – משהו פראי שישי 22.00, 24.15 משהו פראי יום שבת 13.00 הרעב 15.00 אלגרו נון טרופו 16.45 הרלות 19.30, 21.40 משהו פראי 24.00 כל מה שרצית לדעת על המין
סינמה 1 – התיך אמריקאי שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
סינמה 2 – אהבה צעירה שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
שחף – ימי הרדיו שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 7.15, 9.30
תל-אביב – 007 באזור המסוכן שישי 9.40, 12.15, מוצ"ש 7.15, 9.45
החוויה הישראלית – גשם סגול שישי 10.00, 12.00, מוצ"ש 9.45
סינמטק – 20.00 - קאזינו רויאל 22.00 זרים

ירושלים

אורגיל – הנוכל האוהבת והמאהבת 9.15
אור 1 – מוצ"ש 9.15 אני והחבורה
אור 2 – מוצ"ש 9.15 בקצב השעון
אור 3 – מוצ"ש 9.15 לברנש 23.15 הטרמפיסט
אורנע – מוצ"ש 9.30 מועדון גן-עדן
בית אגרון – שישי 14.30 שלושה אמיגוס 16.15 ואיפה העדינות לעזאזל! 12.45 חשוקים 24.00 העדה מוצ"ש 17.00 לסי שובי הביתה 18.45 שלושה אמיגוס 21.30 ואיפה העדינות לעזאזל! 22.15 רסטי ג'יימס 24.00 משנה מקום משנה מזל ביתי האומה.
תיאטרון ירושלים – שיחות מלוכלכות שישי 2.30, מוצ"ש 9.15
סינמטק 1 – שישי 14.00 הסיפור האמיתי 22.00
מציגים הרצאה + סרט
שבת 20.00
דונה פלור נשואה לשנים 22.00 קאוס
רון – בלון לחופש הגדול 9.15
סמדר – בנים הורגים לאלהים 9.15

רמת-גן גבעתיים

אואזיס – שישי 10.00 מוצ"ש 7.30, 9.40 לברינט
אורדע – שישי 10.00 מוצ"ש 7.15 9.30 סופרמן 4
ארמון – הנוכל האוהבת והמאהבת שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.45
לילי – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
שביט – 30אי.טי. חבר מכוכב אחר 7.30, 9.30
רב-גן
רב גן 1 – הרפתקאותיו של סופר בלש שישי ושבת 11.00 בבוקר, בלון לחופש הגדול שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 2 – דובוני איכפת לי שישי ושבת 11.00 בבוקר, ימי הרדיו שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 3 – רובין הוד שישי ושבת 11.00 בבוקר, אני והחבורה שישי 10.00, 12.05, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 4 – שלגיה ושבעת הגמדים שישי ושבת 11.00 בבוקר, קרוקודיל דנדי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45

חולון

ארמון – לא שם זין מוצ"ש 7.30, 9.30 23.30 בליידראנר
רינה – סופרמן 4 מוצ"ש 7.30, 9.30
מגדל – נשק קטלני שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30

כפר סבא

חן – אהבה צעירה מוצ"ש 7.30, 9.30
עמל – קרוקודיל דנדי מוצ"ש 7.30, 9.30
בית ברל – שישי 10.00 תמיד מוצ"ש 20.00 המלך והציפור (לכל המשפחה)

בת-ים

אורנים – 007 באזור המסוכן 7.15, 9.30

חיפה והסביבה

אורה – משהו פראי שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
אורלי – שלגיה ושבעת הגמדים שישי 11.00, 9.00 7.00 ימי הרדיו
אמפיתיאטרון – מוצ"ש 7.00, 9.15 ג'יימס בונד 007 באיזור המסוכן
חן – לבירינט שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15
רב גת 1 – בלון לחופש הגדול מוצ"ש 7.00, 9.15 שישי 11 בבוקר: רובין הוד
רב גת 2 – שישי 10.00 מוצ"ש 7.00, 9.15 מועדון גן העדן
שביט – לא שם זין מוצ"ש 7.00, 9.00
עצמון 1 – סופרמן 4 שישי 10.15, מוצ"ש 7.15, 9.30
עצמון 2 – המובטל בטיטו שישי 10.15, מוצ"ש 7.15, 9.30
עצמון 3 – שישי 10.00 ילדים הורגים לאלהים מוצ"ש 7.00, 9.30

הקריות (חיפה)

אורות – מוצ"ש 7.00 אי.טי. 9.30 שם הורד
בית העם – קרית חיים מוצ"ש 7.00, 9.15 המובטל בטיטו
היובל – שישי 10.00 שם הורד מוצ"ש 7.15, 9.15 שבת 11.00 סופרמן 4
ניצן – מוצ"ש 7.30, 9.30 לא שם זין שבת 11.00 בבוקר אי.טי.
סביון – מוצ"ש 7.00, 9.15 הנוכל האוהב והמאהבת שישי 11.00 מהדובים באהבה חלק 2
יד שטרית – מוצ"ש 9.30 אי.טי.
מפתח,1

הרצליה

דוד – סופרמן 4 7.15, 9.30
מלון דן אכדיה – שישי 3.30 שבת 19.00 מעבר לשיא
מלון דניאל – שבת 21.30, 19.15 סיפור מהחיים
תפארת – חנות קטנה ומטריפה מוצ"ש 30

חדרה

חדרה – הזבוב מוצ"ש 7.15, 9.15
חוף – בלון לחופש הגדול מוצ"ש 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב – שישי 21.30 הרומן שלי באוקספורד 23.45 פלאטון שבת 11.00 מהדובים באהבה 19.00 הרומן שלי באוקספורד 21.30 פלאטון 23.45 חולית

נתניה

שרון – הרפתקאותיו של סופר בלש שישי 11.00, לא שם זין מוצ"ש 8.00, 10.00
סטודיו – מרי פופינס שישי 11.00 בבוקר, חנות קטנה ומטריפה מוצ"ש 8.00, 10.00
אסתר – ילדים הורגים לאלהים 7.00, 9.30
דור – היכל התרבות מוצ"ש 20.15, 22.00 קרוקודיל דנדי

נס-ציונה

מופת – אהבה צעירה שבת 11.00 בבוקר, מוצ"ש 7.00, 9.15

רחובות

הוד – לא שם זין 8.15, 10.00
חן – המובטל בטיטו 8.15, 10.00
בית העם – קטיפה כחולה 8.30

פתח-תקוה

היכל 1 – סופרמן 4 שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
היכל 2 – 007 באזור המסוכן שישי 9.45, מוצ"ש 7.15, 9.45
היכל 3 – המובטל באטיטו שישי 10.00, מוצ"ש 9.30
עמי ותמי מוצ"ש 7.30

רמלה

היכל התרבות – בית ספר למשמר אזרחי 9.00

עפולה

היכל התרבות – ילדים הורגים לאלהים 9.15

קרית-אונו

מרכז קהילתי – צבע הכסף שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15, חברי הדרקון אליוט שבת 11.00 בבוקר

מוזיאון חיפה
רח' שבתאי לוי 26, חיפה, טל. 523255
אירועי השבוע 13.8.87-8.8.87
תערוכות
אמנות חדשה
תערוכת אנסל אדמס.
למעלה ממאה תצלומי נוף מרהיבים, של האמן הנודע כאחד מחשובי אמני הצילום במאה העשרים.
התערוכה תוצג עד 12.8.87 (כולל)

אמנות חדשה אנסל אדמס - תצלומים.
דן לוין - "קר-מסגרת-סביבה".
מוסיקה ואתנולוגיה
מנורות נייר בעולם. כשלוש מאות מנורות מעשר מדינות בתערוכה הגדולה ביותר מסוגה שנערכה בישראל.
אמנות עתיקה
כלי חרס איסלמיים מעוטרים.
שעות ביקור: א'-ה' ושבת 10.00-13.00, ג', ה' ושבת גם 18.00-21.00
שיח גלריה
עם האמן דן לוין בתערוכתו וקבלת פנים בחסות אגודת ידידי המוזיאון מוצ"ש 8.8 בשעה 20.30
המוזיאון הימי הלאומי (דרך אלנבי 198)
"אשיב ממצולות ים".
שעות ביקור: א'-ה' 10.00-16.00, שבת 10.00-13.00.
אירועים מיוחדים
לילות רוק-וידיאו
עם יואב קוסנר תחת כיפת השמיים. תכנית מס' 4- ג'ימי הנדריקס, ג'ניס ג'ופלין וג'ים מוריסון (הדלתות). יום שלישי 11.8 בשעה 21.00
בכל יום ג' בחודש אוגוסט בשעה 21.00 תחת כיפת השמיים.
המוזיאון לפרהיסטוריה (גן האם)
"כפרים פרהיסטוריים מתחת למים"
שעות ביקור: א'-ה' 08.00-14.00, שבת 10.00-14.00.
מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית
(שדרות הנשיא 89)
תערוכת מריאן קורן — הדפסים
שעות ביקור: א'-ה' 10.00-17.00, שבת 10.00-14.00.
אירועי קיץ לילדים
"נסיך צפרדעי" – תיאטרון הבובות של אילן סביר. יום חמישי 13.8 בשעה 17.00.

תלוש זה שווה כסף
גזור ושמור
ארוחה חינם לקוראי עיר
כל זוג מבקרים עם תלוש זה ב
מסעדת ... RESTAURANT
טל. 03-415486
יהנה מארוחה אחת חינם!
(מבין שתי הארוחות תשולם אחת בלבד)
* ההנחה מוגבלת עד ל־10 דולר בלבד.
* תוקף ההזמנה עד 1.9.87

מוזיאון מאנה כץ
חיפה, קיץ 1987
"חזיונות בצבעים"
מאנה כץ — נופים ופרחים
א'-ה' 10.00-13.00, 16.00-18.00
שבת 10.00-13.00
יום שישי: סגור.
יפה נוף 89, חיפה ☎ 383482

בית ליסין
רח' ויצמן 34, ת"א טל. 216653, 257966 ◆ ישראכרט

פסטיבל סרטי רוק ומוסיקה
בקולנוע "החוויה הישראלית"
תוכנית הפסטיבל
ו' 7.8 ב־22.00 – "החומה" – פינק פלויד
ב־24.00 (חצות) – "אני אוהב אותך כרמן" אנטוניו גאדס
מוצ"ש 8.8 ב־21.45 – "אני אוהב אותך כרמן"
א' 9.8 ב־21.45 – "אני אוהב אותך כרמן"
ב' 10.8 ב־21.45 – "פינק פלויד בפומפיי" פינק-פלויד
ג' 11.8 ב־21.45 – "פינק פלויד בפומפיי"
ד' 12.8 ב־21.45 – "מופע הקולנוע של רוקי"
ה' 13.8 ב־21.45 – "מופע הקולנוע של רוקי"
ב־24.00 (חצות) – "מופע הקולנוע של רוקי"
כרטיסים בקופת האודיטוריום 813205

טל. מיוחד לוח העיר 885-885
למסירת מודעות

מוזיאון תל אביב
ממארם עד פיקאסו

אוסף יצירות מופת
ג'ורג' גרוס

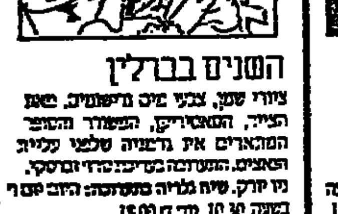

השנים בברלין
וו. יוג'ין סמית

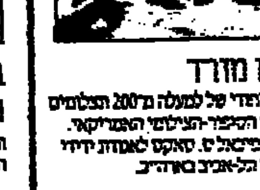

צלם מורד
אוסף יחודי של למעלה מ־200 תצלומים של אמן הסיפור-הצילומי האמריקאי.
תחרות אדריכלית

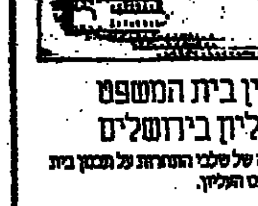

בניין בית המשפט העליון בירושלים
תצוגה של שלבי התחרות על תכנון בית המשפט העליון.
החופש הגדול
קולנוע קיץ בגינה
בית האמיצים
קולנוע
מותו של סוכן
מוזיאון תל אביב, שדרות שאול המלך 27, טל. 261297
ביתן הלנה רובינשטיין, רח' תרסט 6, טל. 287196
ורשבסקי פריליך דובר

פרי הפקות מציגות:
יהודית רביץ
באה מאהבה

התאטרון - יוסי פלג אפ. אהרון
המחזמר
טנגו בטיילת
הרגעים הגדולים של הבידור והזמר
מירי אלוני ■ רותי הולצמן
יפה ירקוני ■ אריה מוסקונה
עירית ענבי ■ איריס בן דוד
עמי מנדלמן ■ מאיר סויסה
קריית-חיים "בית נגלר" יום ו' 14.8 ב־10.00
תל-אביב "בית-ברול" יום ג' 18.8 ב־9.00
רמלה "היכל התרבות" מוצ"ש 15.8 ב־9.00
חיפה "אודיטוריום" מוצ"ש 22.8 ב־9.00

טלית הפקות מציגים • ארגונית אורון מפיקים
להקת הפריטנדרס
THE PRETENDERS
פארק הירקון (גני יהושע)
יום ג' 18/8 בשעה 8:30
הופעה אחת ויחידה
נותרו עוד 12 ימים!
צפו בטלויזיה הלימודית ביום א' 9.8
בשעה 11.00 לפנה"צ
תכנית עם ה"פריטנדרס"
REVLON

תיאטרון • בידור • מוסיקה
חיים בנאי בהצגת הבידור
אישתי המשוחררת
דני סנדרסון
הלב — הצגה לילדים ולכל המשפחה
מנחם צלבמן ערב בלי אשה
חימה בראור אלי מאיר ולהקתם
דודו טופז בהצגת הבידור החדשה בלי חשבון
מועדונים
מסעדת קרוקודיל 052-570762

בית ברל
קולנוע ותיאטרון
תיאטרון בבית ברל
יום ו' 14.8 ב־20.15
חימה בראור ואלי מאיר – מופע לאודיטוריום
מוצ"ש 15.8 ב־9.30
דני סנדרסון "הכוכב על קסנטס"
יום ג' 18.8 ב־10.00
"חוזר נשים – ערב שכולו נשים"
יום ו' 28.8 ב־10.00
"הזמן המהוה" עפ"י ספרו של דויד גרוסמן
קולנוע בבית-ברל
OLWAYS

תיאטרוני ישראל
מחר מוצ"ש 8.8
תיאטרון הבימה:
מירל'ה אפרת: 21.00
בית ספר לנשים: 21.00
האורדם – בתל זיתה
תיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים – בקאמרי: 21.00
רכוש נטוש – בצוותא: 21.00
המלך האבי – אור' זיתה: 20.00

הכוח הארצי הארץ חדשות

מוקד 99
מקבוצת "השמירה" בע"מ
החברה המובילה בתחום המיגון המתוחכם
דרושים/ות
מקדמי/ות מכירות
לחצי משרה, בשעות אחה"צ
★ תושבי גוש דן בלבד ★ כושר שכנוע ★ יכולת התמדה ★ יכולת חשיבה ועבודה עצמאית ★ גיל: 23-30.
- תמורה כספית הולמת להצלחה.
- הדרכה מקצועית.
- עבודה בצוות עם בעלי מקצוע מנוסים.
- הזדמנויות לקידום.
נא לפנות לטל. 03-706181/2 - לענת.

דרוש
נציג מכירות
צעיר ודינמי
עם רקע בנושאי הדפוס
טל: 03-9223283 (16:00-08:30)

לשטיחי כרמל
דרושים
נציגי/ות מכירה
באזור
גוש דן
משכורת חודשית + אחוזים, אפשרות לרווחים גבוהים לבעלי יוזמה ויכולת
לקביעת ראיון נא לפנות לטל' 03-707111-4

דרושות
פקידות שיווק
הכישורים הנדרשים:
★ ידע כללי בהנהלת חשבונות
★ ידע בהפעלת מחשב
★ זריזות ומיומנות
לשם קביעת ראיון נא לפנות לשולה
טל: 03-5562775, 03-5562799

לחברה קבלנית בתל־אביב
דרושה
מזכירה
★ בעלת נסיון של 4-5 שנים לפחות בניהול משרד
★ ידע בהדפסה
★ 5 ימי עבודה
★ שעות עבודה 18:00 - 09:00
- רק בעלות נסיון העונות על הדרישות תפנינה בצרוף קורות חיים ונסיון קודם בכתב יד לת.ד. 729 תל־אביב עבור מס' 52

לחברה גדולה בת"א
דרושה
פקידה
הכישורים הנדרשים:
הדפסה עברית, אנגלית, רצוי ידע במעבד תמלילים, נסיון בעבודות משרד כלליות
אפשרות למשרה חלקית
טל: 03-336033

מהנדס מכונות
לתפקיד ראשי. בעל ניסיון של 10 שנים לפחות בתעשייה פרטית המכילה שנע, משאבות הידראוליקה, מנוע וכו'
מהנדס כימי
רצוי בעל ניסיון בשטח הביטומניים, ידיעת השפה האנגלית הכרחית
דרושים למפעל פרטי בחולון
מועמדים מתבקשים לכתוב לת"ד 2905 תל־אביב 61028 בפירוט קורות חיים וניסיון קודם
סודיות מובטחת

לחברה צעירה דרושים:
1. מנהל/ת חשבונות
דינמי/ת ועצמאי/ת
סוג 2 ונסיון בהתאמות
2. מזכירת חשב
בעלת נסיון בניהול משרד, יוזמה וידע בהדפסה (רצוי נסיון במעבד תמלילים ורקע בהנהלת חשבונות)
לפנות: טל 03-371261 לתמי

---

dr. JORDAN
למפעלנו במגדל העמק
דרושים
תופרים/ות
תנאים טובים למתאימים
נא לפנות לטל. 065-40769 או 053-339672 או לפנות במקום למפעל די.אר. ג'ורדן אזור התעשיה, מגדל העמק

לחברת תעשייתית גדולה באיזור ת"א
דרוש
קניין לרכש מקומי
הכישורים:
★ השכלה טכנית, רצוי הנדסאי
★ יכולת ניהול משא ומתן
★ רשיון נהיגה
★ עד גיל 35
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון תעסוקתי קודם לת.ד. 6357 תל־אביב מיקוד 63807, עבור מס' 20
סודיות מובטחת
רק מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל ייענו

בית איזי שפירא
דרוש/ה
יחיד או זוג לניהול בית ברעננה
המיועד לנופשון עבור ילדים חריגים
לפנות: ליהודית - בשעות 08.00-13.00
טל' 052-551524, 052-542141

צה"ל מציע
לקצינים מחפשי אתגר ועניין מקצועי תפקידים במערך ביטחון שדה
התפקידים המוצעים הינם יחודיים בתחומי המבצעים ו/או המחקר.
משובצים בפעילות "שדה" יזכו בתוספת שכר ייחודית
הכישורים הנדרשים:
* קצינים בדרגת סגן־סרן
* עד גיל 30
* השכלה תיכונית ומעלה
(עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית)
המעוניינים יפנו בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים לת.ד. 25045 צה"ל עבור רות אבישי
סודיות מובטחת

דרוש פוסינר לעבודה במחסנאי מכני
בתוספת העבודה מסוקה
אפשרי משרה חלקית
יענו רק בעלי נסיון
טל: 055-83185

באפרידר
דו משפחתי 4 חדרים + תוספות מטופחות ושמורה $120,000
כדאי לראות
מלכי ישראל 31 ב'
משפחת לוי 051-38290
ללא תיווך

לחברת אלקטרוניקה גדולה
דרושים:
אנשי/נשות מכירות
לאזור ירושלים והסביבה
כישורים מועדפים:
★ רקע טכני באלקטרוניקה (רצוי קציני/ות קשר בצה"ל)
★ ידע בסיסי בשפה האנגלית
★ יכולת מכירה וכושר שכנוע
★ הופעה ייצוגית ואמינה
★ בעלי רכב פרטי
המועמדים המתאימים יפנו לשרי או פיני בטלפון 02-713611, 02-718511
סודיות מובטחת

לחברה ציבורית
דרוש/ה
רכז/ת תכניות קהילתיות
במשרה מלאה.
התפקיד כולל ריכוז, תיאום ומעקב אחרי תכניות קהילתיות המתבצעות ברחבי הארץ.
דרישות התפקיד:
השכלה אקדמית בתחומי מדעי החברה או עבודה סוציאלית.
נסיון קודם. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
נכונות לעבוד בשעות לא שגרתיות.
בעל/ת רכב.
נא לפנות בכתב בציון שם המשרה לת"ד 3489 ירושלים 91034 עד 21.8.87
פניות טלפוניות לא תיענינה.
– סודיות מובטחת –

לביה"ס התיכון לחינוך סביבתי במדרשת שדה בוקר
מדרשת שדה בוקר
דרושים לשנה"ל תשמ"ח
מורים למקצועות: מתמטיקה, פיסיקה, מדריכים לפנימיית ביה"ס
למתאימים יוצע דיור בקרית שדה בוקר.
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב ובצרוף קורות חיים ופירוט הנסיון בהוראה ובחינוך אל מנהל ביה"ס התיכון לחינוך סביבתי, מדרשת שדה בוקר. מיקוד 84993.
טלפון: 057-86081

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל
דרושים/ות
עובדים/ות קהילתיים/ות
לאזור חיפה, לתפקיד פיתוח קהילתי על בסיס ערכי
הכישורים:
★ תואר B.A לפחות בעבודה סוציאלית קהילתית.
★ ניסיון עבודה באופן עצמאי.
★ עדיפות לבעלי נסיון של שנתיים לפחות ובעלי ידע והבנה ביהדות.
[illegible] קורות חיים בכתב יד עד [illegible] אל רכזת תוכניות קהילתיות
התנועה ליהדות מתקדמת, רחוב המלך דוד 13, ירושלים 94101

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למפעלנו בשדרות
דרוש/ה
מכונאי/ת אחזקה
★ בוגר/ת בי"ס מקצועי
★ בעל/ת נסיון בעבודה בתעשייה
נא לפנות בכתב למנהל כח־אדם ת.ד. 111 שדרות 80150.

ORS דרושים לסניפינו ברחובות
למחלקה הטכנית:
* **מהנדס ייצור:** לעבודה כמנהל מח' הנדסת ייצור
* **מהנדס תעשייה וניהול:** שנתיים ניסיון במפעל תעשייתי בניהול מחלקת ייצור
* **טכנאי מכונות/ הנדסאי מכונות:** ניסיון עבודה בתעשייה תנאי שכר מצוינים
* **מנהל מח' הפצה:** לתפקיד ניהולי, אחראי על צוות עובדים גדול במחסן
* **מכונאי ימי:** למח' הרכבות. עם רקע טכני + חשמל, תנאי שכר מצוינים
* **מלגזן:** רישיון ג' לעבודה קבועה ברחובות, תנאי שכר טובים
* **מסגר/רתך:** עם ניסיון + קריאת שרטוט לעבודה מעניינת
* **חשמלאי מוסמך:** ניסיון עבודה בתעשייה
* **ע. חשמלאי:** לעבודת הרכבות חשמליות ומכניות
* **חשמלאי מוסמך:** לעבודה קבועה בראשל"צ
* **טכנאי/הנדסאי ייצור:** למחלקת תפ"י לעבודה קבועה ומעניינת
* **מפעיל C.N.C:** לעבודה קבועה ומעניינת
* **מפ"ט:** חובה רישיון נהיגה לעבודה קבועה
* **חמ"מ:** לעבודה כטכנאי שירות
* **פקיד מחסן למחלקת ייצור:** לעבודה קבועה
* **מסגר אחזקה:** ניסיון כמסגר אחזקה במפעל תעשייתי לע. קבועה
* **הנדסאי ייצור/ מכונות:** לעבודה כראש צוות במחלקת ייצור לעבודה קבועה
* **עובדי ייצור:** לעבודה קבועה הסעות + ארוחות

למחלקה המשרדית:
* **מנהל חשבונות סוג 2:** ניסיון עבודה בתעשייה חובה + רישיון נהיגה לתושב אשדוד + רחובות
* **מזכירה עברית + אנגלית:** למחלקת שיווק בינלאומי אנגלית ברמת שפת אם
* **מנהל/ת חשבונות סוג 3:** ניסיון עבודה עם קבלני בניין לעבודה קבועה.
* **כתבנית עברית + אנגלית:** על מעבד תמלילים WORLD MILLE תנאי שכר מיוחדים
* **מזכירת כ"א:** ניסיון עבודה במפעל תעשייתי הדפסה אנגלית + עברית תנאי שכר מצוינים
* **מזכירה למח' כספים:** הדפסה אנגלית + עברית לעבודה מעניינת
* **מזכירה לניהול משרד:** ניסיון עבודה עצמאי במשרד רכב חובה! לעבודה מעניינת וקבועה
* **כוח עזר:** לעבודה קבועה

בדבר פרטים נא לפנות ל־או.אר.אס רח' הרצל 187 (קומה ב') טל' 08-450630 רחובות
משרדינו פתוחים רצוף משעה 8.00-19.00

קציני/נגדי שלישות
מחפשים אתגר ועניין מקצועי?
מוצעים לכם תפקידים במערך השלישות בטיפול בכ"א סדיר ומילואים
מקומות השרות: יחידות שדה ומרכזים עירוניים.
המשובצים ביחידות שדה יזכו בתוספת שכר והטבות ייחודיות.
ישנה אפשרות לסיוע בשכ"ד.

הכישורים הנדרשים:
★ בוגרי 12 שנות לימוד ומעלה
★ עד גיל 30
לפנות ד.צ. 02146 עבור סרן חדווה ענף כ"א
נא לציין טלפון ופרטים אישיים

לארגון יוקרתי בירושלים שיתקיים החודש דרושים:
שומרים/מאבטחים
מתאים לסטודנטים
נא לפנות לחברת מודיעין אזרחי רח' הסורג 2
טל: 02-228755, 02-234028

לשטיחי כרמל
דרושים
נציגי/ות מכירה
באזור
גוש דן
משכורת חודשית + אחוזים, אפשרות לרווחים גבוהים לבעלי יוזמה ויכולת
לקביעת ראיון נא לפנות לטל' 03-707111-4

קרית הרצוג בפרדס חנה
חטיבת הביניים הארצית של מדרשית נעם
לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים:
1. אחות במשרה מלאה או חלקית
הכישורים: בעלת הכשרת מקצועית ותעודות בתוקף, מוסמכת. רצוי נסיון בעבודה עם נוער.
2. מדריך חינוכי
הכישורים: בעל נסיון בעבודה חינוכית עם נוער. רצוי במסגרת מוסד פנימייתי, בעל יוזמה ויכולת ליישם עקרונות חינוכיים בחיי הפנימייה.
המגורים בקמפוס חובה!!
המעוניינים יפנו ללא דיחוי למשרד הראשי בב"א - רח' אחוזת בית 3 טל: 03-652637/8 לקביעת ראיון

לעבודה מקצועית
דרושים
בוגרי בית־ספר מקצועיים (במגמת מכניקה)
תושבי האזור לאחר שירות צבאי
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 120 אשקלון מיקוד 78100
לציין על גבי המעטפה עבור ענת

בלעדיות!
דרוש לנו
סוכן אזורי לחיפה
עם אולם תצוגה
העדפה למועמדים עם קשרים לאדריכלים ומעצבי פנים. תידרש השקעה קטנה
נא לפנות: ת.ד. 339 רמת־גן מיקוד 52102
ד'יצפרקט

ל.י.ב. החזקת מערכות בע"מ
דרוש
שרברב מקצועי - לעבודה באזור אשדוד
המעוניינים יפנו לטלפון:
057-37740, 057-75187, 057-73244

למוסד ציבורי בחיפה
דרושה
מזכירה
בעלת כושר ארגון, נסיון בהפעלת משרד, רצוי בעלת רכב.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 33010 ת"א, 61330 עבור "מזכירה".

למשרד בירושלים
דרושה
מזכירה מעולה
במשרה חלקית
בעלת נסיון ויכולת עבודה עצמאית, שליטה מלאה בעברית ואנגלית, יכולת הדפסה בעברית ואנגלית, ידיעת קצרנות - יתרון, הכרת עבודה עם מחשב.
העבודה בימים א'-ה' חלקם בשעות הבוקר וחלקם בשעות אחה"צ.
נא לפנות בצירוף קורות חיים בכתב יד והמלצות לת.ד. 4630 ירושלים.

לקופ"ח מאוחדת - לסניפינו בר"ג, ת"א וראשל"צ
דרושים
רוקחים/ות או עוזרי רוקחים/ות
אנו מציעים: ★ תנאי שכר טובים ★ עבודה קבועה
אם את/ה מעונין/ת הנך מתבקש/ת לפנות למח' כ"א רח' ארלוזורוב 100 ת"א
טל 03-233251/2 סודיות מובטחת!

לחנות מטבחים גדולה ומבוססת בנתניה
דרוש/ה
מוכר בכיר
בעל ניסיון במכירת מטבחים
נא לפנות בצירוף קורות חיים ל"מטבחים"
ת.ד. 18130 תל־אביב 61181

לחברת בניה ארצית
דרוש
איש מכירות עצמאי
(עוסק מורשה)
לקידום פרוייקט באזור הקריות
פניות בכתב: אגף השיווק ת.ד. 1058 תל־אביב מיקוד 61009

לקיבוץ יד־מרדכי
דרושה
בחורה לטיפול בקשישה
★ עדיפות למגורים במקום
טל' 051-20502 בשעות 7.00-14.00

ליצה"ל דרוש
קצין / קצינה
בדרגת סרן או רס"ן לגיוס לקבע
הכישורים הנדרשים:
א. אקדמאי/ת בתחום הכלכלה והסטטיסטיקה.
ב. בעל/ת ידע וניסיון בתחום ניהול תכנון ובקרת תקציב.
ג. מקום השרות: ת"א.
לקביעת ראיון יש לפנות לדרורה בטלפונים: 03-694541 או 03-692319
סודיות מובטחת

לחב' שיווק מזון גדולה
דרושים
במשרד בחיפה
● סוכן מכירות
רצוי נסיון בענף המזון
● פקידת מכירות
בוגרת 12 שנות לימוד
אחרי שרות צבאי
המתאימים יתקשרו בכתב־יד, בציון קורות חיים
לת.ד. 5350 קרית־ביאליק 27153

לניהול חנות קרמיקה וכלים סניטריים
דרוש
איש/ת מכירות מקצועי/ת
בעל נסיון
052-558132
052-554406

למסעדה בירושלים של מעלה
דרוש/ה
מנהל/ת
דינאמי/ת ומנוסה
המעוניינים יפנו לנחום טל' 02-233281

هكذا من الأصل

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

אבנים בעלות כוח חיות

הצילומים המוסברים מפי ארכיאולוגים, ב״ירושלים של מטה״, סרטו בני ליס (יום שני בערב) היו מרשימים ומרתקים, וביחוד לאנוש כמוני, שהיא בעצם ארכיאולוגית מתוסכלת. (לפנים רציתי ללמוד ארכיאולוגיה, ולא הסתייע בידי). מאז, אני עוקבת בדריכות ובלהיטות אחר חפירות וגילויים, ויש לי משיכה מיוחדת לכל מה שקשור לארכיאולוגיה ולארכיאולוגים). בני ליס אחראי הפעם למבצע של ממש. המסע שערך אל סודות הכותל הוא מסע של תגליות מלהיבות ומרהיבות עין. הכוונה היא לאותם חלקים נסתרים של הכותל, שנשתמרו במעמקי האדמה. האבנים, המנהרות, המחילות האקוואדוקטים, אתרים הנושמים היסטוריה רחוקה ומאמתים אותה לנו. ההיסטוריה נמצאת כמו בהישג־יד, עד שאפשר לגעת בפיח השחור שנשתמר על האבנים, מאז שריפת בית המקדש. מתברר שדווקא לאבנים כח שימור מופלא. האבנים שרדו, והאנשים שלחמו ברומאים ומצאו את מותם במחילות. לא שרד מהם דבר חוץ מסיפורם.

הסברי הארכיאולוגים עבריים תמיד ומאלפים. מתברר שבארץ־ישראל אי־אפשר להתעלם מן האבנים הממצאים. לא לשוא נעשתה הארכיאולוגיה מעין דיבוק ותאווה בדור של ישראלים — הדור, שחיפש שורשים ואישור לקיומנו ההיסטורי כאן, בלי קשר לגלות היהודית. האולם למרות העניין באבנים, אין בהן נחמה. האישור הזה חסר רחוחיים אמיתיים.

זה היה סרט מרתק כשלעצמו. אבל נוסף לו סרט עדות: דיון בין ח״כ שבח וייס והרב ויידמן, בהנחייתו המתקתקה של מרדכי פרימן. זה רק פגם בסרט ובריטומו.

צעקה שאינה נשמעת

ילדה פלאשית קטנה, אתי שמה, גנבה את ההצגה בכתבתו של אורי גולדשטיין (יומן ליל שבת). היא נלוותה אל משפחה אתיופית במקום מגוריה בלוד. גולדשטיין ניסה להמחיש את ועקותה האילמת של המשפחה. לדברי גולדשטיין, זעקת האתיופים במעט אינה נשמעת. אבל הילדה הקטנה המקסימה ממש, נשמעה, ועוד איך נשמעה. היא נעשתה דוברת של בני משפחתה, דוברת של כל יהודי אתיופיה. היא מדברת עברית שוטפת, ללא שמץ מבוכה. היא היתה לכוכבת הכתבה.

אתי ידעה להשיב בתבונה רבה על השאלות, אף דומה שבהנתה הנאה מרובה מן המצלמות ומתשומת־הלב. הילדה הקטנה והיפהפיה שלבשה שמלת זהב באשר ביקרה בפעם הראשונה בכותל, נראית כיום כישראלית לכל דבר. קליטתה מוצאת את ביטויה המלא כאשר היא חוברת תיה פרצוות בשירת ״הופה הולה״ הבפורסמת, בלוויית כל היתנועות, על הדשא. אותו רגע המחיש היטב את משמעותה של קליטה והיטמעות — לטוב ולרע.

אבן נפלו בחלקם של האתיופים ייסורי קליטה קשים, כנראה גם בגלל צבעם, גם בגלל היותם אנשים יפים ועדינים, שאינם רגילים במחאות והפגנות אלימות. טראגדיה עברה עליהם: ״מבצע משה״ נפסק באמצעו, ורבים נותרו מאחור. משפחות הופרדו, ילדים רבים נותרו בישראל ללא הורים או קרובים.

צפיתי במשפחה האתיופית בביתה החדש, ובשכבה, אשה ממוצא טוניסאי, שאף היא נתקלה בשעתה, ללא ספק, בקשיי קליטה ואולי גם בהפליה, ועכשיו היא רוצה לקלוט אותם. היא מטיפה מוסר לאחרים, מדברת על שחיה. נזכרתי במערכון המפורסם מתוך ״לול״, עם אורי זוהר ואריק איינשטיין, שתיאר באורה הומוריסטי כיצד כל עלייה מתנשאת על זו שבאה אחריה, ואיך הקלטים רואים בעולים החדשים זרים מגוחכים, שבאו להפריד את מנוחתם. וחזור חלילה. האתיופים בתוך הם איפוא האתיופים. במידה רבה הם מזכירים לי את בני העדה התימנית. אמנם האתיופים באים מתרבות־זרים כה שונה בלבך, אבל מי לא בא לכאן מתרבות אחרת? הם חשים עדיין זרות וריחוק, אך לבסוף ייקלטו גם הם. הלב נשבר למראה ייסורי הקליטה שלהם. גולדשטיין הצליח להעבירם לצופים, כצעקה שכמעט אינה נשמעת. אני מקווה שאתי הקטנה תזכה לשיפול נאות, כהתאם לכישוריה.

חיילים ארגנטינאיים יוצאים למלחמה: פיקניק עם דינאמיקה כמו בתיאטרון

איזו מלחמה מוזרה

לפי הפרק הראשון, שהוקרן במסגרת ״מבט שני״ שבעריכת מיכאל קרפין, מלחמת פוקלאנד היתה לתבנית התעודית הטובה ביותר בטלוויזיה. מלחמה זו מצטיירת כאחת המלחמות המוזרות ביותר. זו מלחמה שאי־אפשר להתייחס אליה ברצינות. קשה להבין את יצר הכבוד שסחף את הבריטים ומצא ביטוי בשאיפות המדיניות של תאצ'ר — וקשה להזדהות עם השאיפות הלאומניות של הארגנטינאים, שגילו את איי מאלווינאס שלהם. בלי שאיש יתן על כך דעתו בתחילה, נהפכה פארסה זו להסתבכות רצינית, מסוכנת, מלחמה אכזרית, חסרת־פשר. במלחמה זו השתתפו כלי משחית מודרניים ומצאו בה את מותם מאות אנשים ארגנטינאים.

בפרק הראשון, אנו רואים ושומעים על יציאה למלחמה, כאילו היתה זו יציאה לפיקניק. איש לא ידע על מה בדיוק נלחמים והיכן היא אותה פוקלאנד מסתורית ורחוקה. אבל לאירועים יש דינאמיקה משלהם, ממש כמו בתיאטרון: אם במערכה ראשונה נראה אקדח, חזקה עליו שירה במערכה האחרונה. כאשר אנו צופים באוניות מלחמה, במטוסים חדישים, בחיילים חמושים — מובטח לנו שיהיו הרוגים.

ואכן, העניינים מסתבכים בסכסוך מוזר זה. מאמצי התיווך של האמריקאים עולים בתוהו. כבר רואים את הגברים המתים, המצועים הבוכים. את האמהות השכולות הדומות תמיד אשה לרעותה. אמהות בוכות על ילדיהן שלא יחזרו עוד לעולם, מסאנות להינחם. יש מי שמנסה להשוות בין מלחמת פוקלאנד למלחמת לבנון: שתי המלחמות התנהלו חמש שנים ושתיהן היו מלחמות ברירה. נראה לי שבזאת מסתיימת ההשוואה; אלא אם כן יגלו בפרק הבא צדדי דמיון רבים יותר.

משב רוח מארץ הקודש

מעבר לזיכרון הפו'יסי הבטוש עדיין בכל חריפותו, הוויכוח שלא הסתיים בין הפלגים השונים ביישוב של טרום המדינה, יש לנו חוב של כבוד כלפי הרוגי המלכות. רם עברון הצליח הפעם, ב״זהו הזמן״, במתכונת שונה במקצת, (לרגל ערב תשעה באב) להביא משדר תעודי באופיו אבל אנושי מאד במהותו, במלאות ארבעים שנה לשלושת הרוגי מלכות של אצ״ל: אבשלום חביב, מאיר נקר ויעקב וייס. השלושה נתפסו בפריצה לכלא עכו והועלו לגרדום. הם היו האחרונים שנתלו בכלא. משאלה זו ביטא במכתבו האחרון אבשלום חביב: ״אני מתפלל שאנחנו נהיה האחרונים״. זו היתה כעין צוואה מבין כותלי הכלא.

לפחות בקשה זו התמלאה. הבקשות האחרות שורש מכל עבר, לחון את השלושה, גם מצד מתנגדי אצ״ל ביישוב של אז, לא הניעו את הבריטים מדעתם הנחושה. הפרלמנטים הבריטים שנחטפו בנתניה היו אמורים לשמש בני־ערובה — קיוו שהבריטים יחונו תמורתם את השלושה. אך ללא הועיל. אלה גם אלה הוצאו באכזריות להורג.

עכשיו נשמע סיפור אנושי מאד מפי בני משפחותיהם של עולי הגרדום ומפי מפקדו של מאיר נקר. מאיר אשל (שכתב ספר ושמו ״ארבעה צעדים למוות״, יחד עם מתי שמר־אלביץ, שגם הוא נידון למוות בשעתו, וניצל). זה סיפור אנושי מאד. לא פאתוס ולא נדוש: סיפור מרגש עד דמעות ובכל זאת, לא סנטימנטאלי, למרות המערתיהם והמכאובים של בני המשפחות.

אמנם עברו כבר ארבעים שנה, אך נראה שהכאב והצער עדיין חיים וקרובים. אפילו מכתבו המכובד של מי שהיה מפקד האצ״ל, מנחם בגין, נקי מכל פאתוס וחזי כאב של אמת. יש לסיפור נספחים. מאיר אשל מספר על שיחה שהיתה לו לאחר שנים עם מפקד כלא עכו, מייג'ור צ'רלטון, שתפקידו היה להוציא לפועל את גזר־הדין, במו ידיו. צ'רלטון סירב אז להיות התליין והודח מתפקידו. אריה אשל מספר שכאשר ביקר לא־כבר באנגליה, הצליח להגיע לקשר טלפוני עם צ'רלטון. בתחילה היה האיש מסויג מאד, אבל בסיום השיחה אמר לפתע: ״לפחות משב־רוח מארץ־הקודש״.

התכנית כולה היתה בסימן משברוה מאותם ימים רחוקים והירואיים, שתבעו קרבנות מכל הצדדים. ייאמר לשבחם של רם עברון והמפיק־העורך ישראל ויגר, שעשו צדק היסטורי ואנושי והצליחו להביא את הדברים בלי לעוות את זכר המתים ובלי להביך את החיים. מבחינה זו המשדר היה הישג נכבד.

שפת־הגוף של ג'ני

מומחית לשפת הגוף, בלי ששמעה את נעמי בנצור ובלי שלמדה תורה מפיה, היא הקופה ג'ני מחיפה. ג'ני היא קופה כבשת־לב. יש שיכולים להתקנא באינטליגנציה שלה. למשל, היא יודעת להפעיל מצית ולהדליק סיגריה; יודעת למזוג בירה ורוצה לשתות; יודעת לרכוב על אופניים והיא גם מקסימה ומשעשעת.

דן מרגלית סקרן לדעת מדוע ג'ני אינה שקטה. היא פורשת את ידיעותיה במספרים מאוד לא־מילוליים, אבל כבשי־לב. בעליה מסביר שהיא נרגשת: זו הפעם הראשונה שהיא מופיעה באולפן. אולי כדאי לזמן לטלוויזיה את ג'ני לעתים קרובות יותר. היא מתוקה ומשעשעת ואינה מרבה להג.

לא בת־תרבות

אני חוששת שלאחר הווידוי שלי, לא איכלל עוד בין אנשי תרבות. אבל אני מודה שבליל אוגוסט מוציק ולוהט, בשעת לילה מאוחרת, למרות כל הרצון והכוונות הטובות — לא הייתי מסוגלת להאזין לדיון מלומד ויומרני על הורכן ונאולה בתרבות העמים. כאילו הורכן וגאולה בתרבות היהודית אין בהם די. גם לא איכפת לי אם המשתתפים השמיעו דברי חכמה נדירים ומקוריים. המצוה, כרמית גיא, היא אמנם מנחה אינטליגנטית ונעימה, אבל הרי זו הגזמה לדרוש מן הצופים היגעים להתרגש ולהתלהב מאר פוקליפסה־עכשיו, ועוד להאזין לפירושים ספרותיים ואמנותיים לתופעה, כאשר העיר כולה מתה, כאילו היה זה ערב יום־כיפור. (בערב שכזה היה אפשר לחוש בעליל בתוצאותיה של כפייה דתית שהשיגה את מטרתה). מכל מקום, בעוד הלילה הכבד רובץ כאבן על הגוף ועל הנשמה — אני, לפחות, לא הייתי מסוגלת למאמץ הזה.

גברת עם קשרים

אני חוזרת ובודקת את עצמי ולמרות מאמצי הנואשים, אינני מצליחה לגלות מה המסר והבשורה בפיה של נעמי בנצור. כיום היא מגלה לנו, ברצינות גמורה ובכובד ראש, מדוע ניקסון הפסיד בשעתו את הבחירות לנשיאות, וקרטר זכה בהן. כבמו אני מהרהרת על זה, לצופים, כאילו היו אלו חדשות מרעישות. היא מספרת שבזיכרונה הרדיופוני היתה ידו של ניקסון על העליונה. אך בטלוויזיה הוא נכשל. בגלל חליפה לא־הולמת, איפור גרוע ואבלי זיעה שהצטברו על פרצופו, ועוד כהנה וכהנה. אלה דברים מוכרים עד זרא. אבל בנצור באה לבשר לילידים חדשות בגזרות על בניית תדמית ועל מסרים מילוליים ולא־מילוליים. על שפת הגוף ועוד בגנות וכתקנה. בסים תפלאות שלא שמענו עליהם עדיין. לא הייתי מתייחסת ללהג זה, אלמלא הופיעה אותה גברת עצמה, אותו שבוע, בשני עיתונים, בראיון ברדיו ובראיון ב״ערב חדש״ בטלוויזיה. מן הסתם גם היתה משתתלת ל״זהו הזמן״, אלמלא היה ערב תשעה באב. מה פירושו של ראיונות אלה — ובכלי התקשורת הממלכתיים — שנשיאר אופי מובהק של פרסומת לספר שהגבות והוציאה לאחרונה. היה בפיה דבר שלא נלעס כבר קודם־לכן, בהזדמנויות אין ספור. אולי לנעמי בנצור קשרים טובים וחזקים במקומות הנכונים.

מכתבים למערכת הארץ

חשיפה לכימיקלים בעבודה

במסגרת עבודתי אני נתקל מדי יום במחדל חמור הנוגע להיעדר חקיקה לגבי רמות חשיפה מותרות לכימיקלים שונים במקומות עבודה. ב״תקנות הבטיחות בעבודה (ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות ותקני חשיפה תעסוקתיים לגורמים כימיים ופיסיקליים) תשמ״ד — 1983״, קבע המחוקק הישראלי חשיפה משוקללת מותרת ל־8 שעות עבודה במקומות עבודה. אך למחוקק הישראלי ידועים כנראה רק שמונה כימיקלים (אזבסט, בנזן, ויניל כלוריד, עופרת אנאורגנית, טטרה מתיל עופרת, טטרה אתיל עופרת, חד תחמוצת חנקן ואלונג), שכן רק אליהם מתייחסות התקנות. כדי לעמוד על מידת הגיחוך שבדבר תייחסות לשמונה כימיקלים בלבד יצויין שהמחוקק האמריקאי (בקוד התקנות הפדרליות 29, סעיף 1910.1000 מ־ן ביולי 1975) הגדיר תקני חשיפה דומים ביחס ליותר מ־340 (!) כימיקלים.

המצב השורר בארץ מבחינת היעדר הגדרות לגבי המותר והאסור ביחס לחשיפה מותרת לכימיקלים במקומות עבודה (למעט שמונת הכימיקלים הנ״ל) חמור מכמה בחינות: מחד, רשויות שונות מוציאות צווי סגירה שרירותיים נגד מפעלים בגין חשיפה מסוכנת, כביכול, כשזו כלל לא מוגדרת בחוק. ומאידך, עובדים במפעלים שונים לא מודעים לסיכונים לבריאות שיש לחומרים המצויים במקום עבודתם, משום שהשלטונות לא קבעו לגביהם רמות חשיפה מותרות.

המצב הקיים בארץ הוא בלתי נסבל. הן משום שהוא פותח פתח לשחיתויות ולשרירותיות מצד הרשויות, בהיעדר הגדרות ברורות בחוק, והן משום שהוא תורם לפגיעות בעובדים, המגיעות עד כדי גרימת מוות.

אם למשרדי העבודה והבריאות, להסתדרות (האמורה להגן על העובדים) ולחברי הכנסת אין מיומנות או זמן להתמודד עם ניסוח תקנות ישראליות מתאימות, מדוע לא יאמצו בארץ התקנות של ארה״ב?

ד״ר אהוד פינקלשטיין
מרכז איגוד המדענים
תל־אביב האיכפתניקים

אפשר לעקוף, זו לא משטרה

ביום ג' 28/7 הופיעה כתבה תחת הכותרת, ״שוטרי דמה להרתעת עבריני תנועה״.

הכתבה מזכירה לי תקופה של פעולה הפוכה לגמרי. בראשית שנות השלושים הייתי סטודנט באנגליה. בתקופה ההיא עוד לא היה רדאר ולא היו רמזורים המהירות המותרת בשטח עירוני היתה 30 מייל (מייל לשעה).

המשטרה היתה מפעילה שוטרים לא במדים אלא בלבוש אזרחי, נוהגים ברכב פרטי לא מזוהה כרכב משטרה, והם היו נוהגים בכבישים עירוניים במהירות של 27 עד 30 מ״ש. רכב שעקף אותם היה בהכרח נע במהירות מעל ל־30 מ״ש, ואז היה השוטר מושך בחוט, מפעיל פעמון מצלצל במכוניתו, נהג הרכב שעקף היה נאלץ לעצור את רכבו בצד שמאל של הכביש, השוטר היה ניגש אליו, מזהה ורושם לו דו״ח על מהירות.

לפעמים כשנהג ראה מכונית לפניו נעה במהירות קצת קטנה מ־30 מ״ש, היה חושש לעקוף אותה מחשש שזה רכב משטרה. היו מקרים שפתאום הווילון של השמשה האחורית של המכונית היה עולה או יורד, מכסה אותה ועליו כתוב באותיות דפוס ״אפשר לעקוף — זו לא משטרה״, והווילון היה נסגר.

אהרון כהן
תל־אביב

גידול במספר היהודים בנגב

ב״הארץ״ מיום 23.7.78 הובאה ידיעה ״פחות יהודים בנגב: יותר ערבים״. לידיעה זאת אנו מבקשים להעיר — כדי להעמיד דברים על דיוקם: בסוף שנת 1986 אוכלוסיית ״הנגב״, (אוכלוסיית נפת באר שבע) מנתה 302.1 אלף נפשות, בהשוואה ל־296.2 אלף בסוף שנת 1985. מספר התושבים היהודים עלה מ־241.7 אלף ל־244.6 אלף ומספר התושבים הלא־יהודים מ־54.5 אלף ל־57.5 אלף. מכאן שבשנה האחרונה לא היתה ירידה במספר התושבים היהודים בנגב, אלא אף גידול.

אשר לטענה כי ב־1986 ״עזבו את הנגב תושבים השווים במספרם לאוכלוסיית ערד״ (31,300 תושבים בסוף 1986), יש להעיר, כי בשנת 1986 עזבו אמנם את נפת באר שבע 14,400 תושבים, אך גם נכנסו אליה 12,400 תושבים חדשים, ומכאן שמאזן ההגירה של הנפה הסתכם רק בירידה של 2,000 תושבים.

דוד צימן
דובר הלשכה המרכזית
ירושלים לסטטיסטיקה

מה שמותר להברפלד ואסור לתחנות הדלק

שר התשתית והאנרגיה הגיב בשידורי הרדיו על שביתת בעלי תחנות הדלק ואמר, כי הוא נגד האנדרלמוסיה ונגד האנרכיה שבעלי תחנות הדלק רוצים להשליט במשק המדינה, והבטיח שהוא לא יתן שהאנרכיה תפגע במשק המדינה.

חבל ששר התשתית והאנרגיה לא השמיע קולו כאשר חבור למפלגה ושותפו לדיעות הפוליטיות, מר חיים הברפלד, איים להכניס את המשק לאנדרלמוסיה ולאנרכיה (מעין מאד: שניהם השתמשו באותן מלים) אם לא תיענה דרישת ההסתדרות לשבוע עבודה מקוצר.

מדוע מה שמותר לחיים הברפלד אסור לבעלי תחנות הדלק? היכן היה מר משה שחל כאשר חיים הברפלד השמיע את איומיו? מדוע שר האנרגיה לא יצא חוצץ נגד מר חיים הברפלד כאשר השמיע את איומיו?

דוד סרנה
תל־אביב

זוגות מאושרים דומים

בסקירתה ״לא צריך עוד מציצות״ (״הארץ״, ״הטלוויזיה של השבוע״, 24.7.87), מצטטת המבקרת הדה בושס: ״אמרה ספרותית מאד מפורסמת: ׳כל הזוגות המאושרים הרבים והמתוחכים ביניהם... הם דומים״. גברת בושס טועה. ההיפך הוא נכון. את הרומן שלו ״אנה קרנינה״ מתחיל טולסטוי במשפט: ״כל הזוגות המאושרים דומים. כל הזוגות האומללים שונים ביניהם: לכל אחד צרה אחרת שלו״.

ישראל קשת
חיפה

הרץ מפנקת אותך בתוכנית Affordable U.S.A.

לא כל יום נוסעים לאמריקה לכן בוחרים ב״הרץ״ - מס׳ 1 בעולם!
הפינוק מתחיל בישראל...
הזמן את המכונית בארץ - מינימום 24 שעות לפני מועד ההשכרה - ותשלם בשקלים עד 40% פחות מהמחיר בארה״ב, וכשתרד מהמטוס יעניק לך דייל של ״הרץ״ את המפתחות לאמריקאית שלך. חדישה, אוטומטית וממוזגת. להנאתך למשך 3 ימים או יותר (ככל שתאריך את השכירות ירד המחיר!).
פינוקים נוספים...
★ ב־62 נמלי תעופה עומדים לרשותך מוקדי שרות ממוחשבים אשר ינפיקו לך דפי הסבר ממוחשבים עם המסלולים הבלבדיים שלך.
★ הקילומטרז׳ בלתי מוגבל - בהתחשב במרחקים החיסכון גדול!
★ לשרותך שירות חילוץ וטלפון חירום בחינם 24 שעות ביממה.
★ עם חוזה ההשכרה של ״הרץ״ תקבל תעריפים מפנקים במאות בתי מלון.
★ והעיקר, ל״הרץ״ יותר תחנות השכרה מכל חברה אחרת, לכן תוכל להחזיר את המכונית כמעט בכל מקום בארה״ב (תמורת תשלום דמי החזר, כמובן).
★ פרטים על הפינוקים הנוספים תוכלו ללמוד מהפרוספקט הנמצא אצל סוכני הנסיעות ובסניפי הרץ בארץ.

״הרץ״ מפנקת אותך לאורך כל הדרך.

להזמנות פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרד הראשי של הרץ:
ת״א טל. 255252, ירושלים טל. 228133, חיפה טל. 531234.

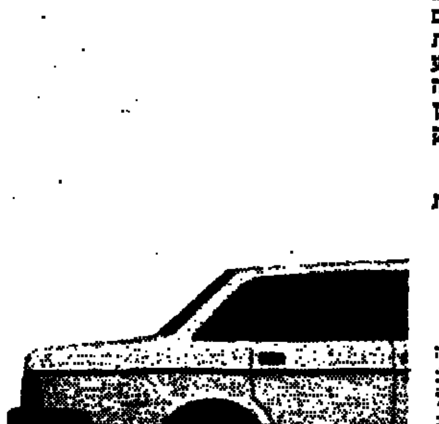

Hertz מישהו מפנק אותך... הרץ
הרץ משכירה מכוניות פורד ומכוניות מובחרות אחרות